

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJvyššieho súdu
A ROZHODNUTÍ súdov
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

2/2012

OBSAH

Rozhodnutia vo veciach správnych

15. - **1. Priestupok podľa zákona o dráhach** - Ak fyzická osoba vystúpila bez pokynu zamestnanca dráhového podniku na strane dráhy, na ktorej nie je nástupište, dopustila sa priestupku podľa § 42 ods. písm. f) zákona č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach v znení neskorších predpisov.
 - **2. Zavinenie z nevedomej nedbanlivosti** - Pri zavinení z nevedomej nedbanlivosti je zodpovednosť fyzickej osoby založená na povinnosti tejto osoby predvídať určité skutočnosti.
 (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. februára 2011, sp. zn. 3 Sžo 256/2010) 4
16. **Správne súdnictvo, žaloba v správnom súdnictve** - V správnom súdnictve je súd viazaný žalobou vymedzeným rozsahom a dôvodmi preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, čomu zodpovedá povinnosť súdu rozhodnúť o všetkých bodoch žaloby a v odôvodnení sa s nimi vysporiadať.
 (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2010, sp. zn. 8 Sžo 230/2010) 9
17. **Zmena účelu použitia minerálneho oleja** - Ak daňový subjekt zmenil účel použitia minerálneho oleja, vznikla mu daňová povinnosť a zároveň mu vznikla aj nová povinnosť podať daňové priznanie v lehote najneskôr do 3 pracovných dní po vzniku daňovej povinnosti a aj povinnosť v rovnakej lehote zaplatiť daň.
 (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2011, sp. zn. 2 Sžf 6/2010) 14
18. **Nepreukázanie spôsobu nadobudnutia tovaru, prepadnutie tovaru v prospech štátu** - Ak právnická osoba riadne nepreukázala spôsob nadobudnutia tovaru a ani v lehote 15 dní od vydania rozhodnutia colného orgánu o zabezpečení tovaru neodstránila pochybnosti, ktoré viedli k jeho zabezpečeniu, tak neunesla dôkazné bremeno, a potom colný orgán v súlade s ustanovením § 14a ods. 3 zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov vydá rozhodnutie o prepadnutí tovaru v prospech štátu.
 (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2010, sp. zn. 2 Sžf 12/2010) 19
19. **Povolenka na poľovačku** - Povolenka na poľovačku je evidovaným tlačivom, ktorá súčasne slúži ako evidencia vydaných a použitých značiek na označovanie raticovej zveri.
 (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010, sp. zn. 2 Sžo 533/2009) 24
20. **Zásah do ľudskej dôstojnosti televíznym príspevkom** - Práva poškodených – obetí trestných činov nie sú chránené len trestným právom, ale aj právnymi predpismi práva správneho.
 (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. augusta 2010, sp. zn. 4 Sž 2/2010) 29
21. **Dopravný priestupok** - Ak sú pochybnosti o príčinách dopravnej nehody, je táto skutočnosť dôvodom na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu a postihu za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. e) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu veci.
 (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. februára 2011, sp. zn. 3 Sžo 133/2010) 32
22. **Správne konanie, správne trestanie** - Zásada stanovená čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky sa vzťahuje na všetky delikty verejného práva, teda aj na ukladanie sankcií za porušenie povinností vo vzťahoch chránených správnym právom.
 (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. februára 2010, sp. zn. 3 Szd 12/2009) 38
23. **Povinnosť uzavrieť povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla** - Ak podnikateľský subjekt prevzal na seba v dôsledku nadobudnutia vlastníckeho práva k motorovému vozidlu práva a povinnosti, ktoré mu vyplývajú

zo zákona č. 381/2001 Zb. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov, vznikla mu zákonná povinnosť uzavrieť povinné zmluvné poistenie a zaplatiť poisťné k dátumu splatnosti.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010, sp. zn. 2 Sžf 11/2010).....44

24. **Konanie podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny** - Na konanie podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), podľa ktorého je povinnosťou správneho orgánu vyzvať účastníka konania na odstránenie väd podania, prípadne jeho doplnenie, s poučením o následkoch nevyhovenia výzve.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2011, sp. zn. 4 Sžp 2/2010).....48

25. **Požiarne ochrana** - Určenie povinnosti početného stavu závodného požiarneho zboru rozhodnutím okresnej správy požiarnej ochrany uložené právnickej osobe nemohlo prejsť na inú právnickú osobu len v dôsledku toho, že táto podniká v jej priestoroch, keďže povinnosť bola uložená právnickej osobe a nie priestorom v nehnuteľnostiach patriacich do jej vlastníctva.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. februára 2011, sp. zn. 6 Sžo 199/2010)54

26. **Moderačné oprávnenie súdu** - Ak v správnom konaní o postihu za správny delikt nebola preukázaná vyššia miera negatívnych dôsledkov protiprávneho konania u sankcionovanej osoby (závažnosť, dĺžka konania a následky), môže súd využiť moderačné oprávnenie a znížiť výšku uloženej sankcie tak, aby bola primeraná okolnostiam prípadu a súčasne zodpovedala aj požiadavke generálnej prevencie.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. septembra 2010, sp. zn. 3 Sžo 16/2009)62

27. - **1. Oprávnená osoba na podanie návrhu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** - Ak poškodený v prípravnom konaní si uplatnil náhradu škody, môže sa domáhať preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v priestupkovom konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku len v tej časti, ktorá sa týka náhrady škody.
- **2. Rozhodnutie o zastavení priestupkového konania** - Predmetom súdneho prieskumu nemôže byť rozhodnutie správneho orgánu o zastavení priestupkového konania z dôvodu, že obvinenému z priestupku nebolo preukázané spáchanie skutku, ktorý sa mu kládol za vinu.
(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. februára 2011, sp. zn. 1 Sžo 233/2009).....71

28. **Konanie o udelenie azylu** - Ak správny orgán v rozhodnutí, ktorým zamietol žiadosť cudzinca o udelenie azylu na území Slovenskej republiky ako neprípustnú podľa § 11 ods. 1 písm. c) zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, v odôvodnení rozhodnutia nezdôvodnil, prečo nedošlo k aplikácii čl. 3 ods. 2 Nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 zo dňa 18. 2. 2003 (Dublinského nariadenia), je to dôvod na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu súdom pre jeho nepreskúmateľnosť.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. januára 2011, sp. zn. 1 Sža 102/2010).....74

29. **Konanie o udelenie azylu maloletému cudzincovi bez sprievodu** - Ak je žiadateľom o udelenie azylu na území Slovenskej republiky maloletý cudzinec bez sprievodu, treba v správnom konaní prihliadnuť na jeho vek, ako aj na skutočnosť, že pochádza z odlišného spoločenského a kultúrneho prostredia, a preto nepatrné rozpory v jeho výpovedi nemožno vyhodnotiť len v jeho neprospech.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. februára 2010, sp. zn. 1 Sža 12/2010)84

30. **Správne trestanie** - Aj na rozhodovanie a postihy za správne delikty zakotvené v ustanovení § 35 zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov sa vzťahujú požiadavky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách (uverejnený pod č. 209/1992 Zb.).
(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2011, sp. zn. 2 Sžf 9/2010)93

-
31. **Správne trestanie, náležitosti rozhodnutia** - Ak v odôvodnení oboch rozhodnutí o postihu za správny delikt podľa § 91 ods. 1 písm. b) zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti absentuje zdôvodnenie kritérií stanovených v ustanovení § 91 ods. 4 pre výšku uloženej sankcie, je to dôvod, aby súd zrušil rozhodnutie pre jeho nepreskúmateľnosť.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. mája 2010, sp. zn. 2 Sžo 238/2009)..... 97
32. **Právomoc správneho orgánu, Štátna energetická inšpekcia vs. Slovenská obchodná inšpekcia**
- Existencia pôsobnosti orgánu verejnej správy je primárnou otázkou, ktorú je tento orgán povinný posúdiť pred tým, než začne vo veci konať, keďže týmto postupom sa má predchádzať vydávaniu nulitných aktov a tým aj zabezpečiť dodržanie základných zásad správneho konania, ako sú zásada zákonnosti a zásada hospodárnosti konania.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2011, sp. zn. 2 Sžo 540/2009) 102
33. **Verejné obstarávanie** - Samotný zákaz prevádzky v dôsledku havarijného stavu objektu nie je možné vždy považovať za mimoriadnu udalosť v zmysle zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní (v znení účinnom do 31. 1. 2006); postupné opotrebenie objektu užívaním je predvídateľný proces.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2010, sp. zn. 5 Sžf 11/2010) 107
34. **Nezákonný zásah, zásada subsidiarity súdneho konania** - Zo zásady subsidiarity súdneho konania vyplýva, že správny orgán sa musí pred súdnym konaním dozvedieť o tom, že existuje stav, ktorý navrhovateľ vyhodnotil ako nezákonný zásah, musí sa vyjadriť k jeho námietkam, t.j. musí mať možnosť sám odstrániť namietaný stav a dosiahnuť nápravu.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2011, sp. zn. 8 Sžz 1/2010) 113
35. **Náhrada trov konania, zodpovednosť za zavinenie** - Spät'vzatie žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia z dôvodu zrušenia žalobou napadnutého rozhodnutia v mimo odvolacom konaní má za následok zastavenie konania a žalovaný musí znášať zodpovednosť za zavinenie v zmysle § 146 ods. 2 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku (v spojení s § 246c ods. 1 OSP).
(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2011, sp. zn. 5 Sžf 3/2011) 123
-

15. ROZHODNUTIE

1. Ak fyzická osoba vystúpila bez pokynu zamestnanca dráhového podniku na strane dráhy, na ktorej nie je nástupište, dopustila sa priestupku podľa § 42 ods. písm. f) zákona č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach v znení neskorších predpisov.

2. Pri zavinení z nevedomej nedbanlivosti je zodpovednosť fyzickej osoby založená na povinnosti tejto osoby predvídať určité skutočnosti.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. februára 2011, sp. zn. 3 Sžo 256/2010)

Krajský súd v K. napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného zo dňa 19. 4. 2010, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 12. 3. 2010, ktorým bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania priestupku podľa § 42 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach v platnom znení (ďalej len zákon č. 514/2009 Z. z.). Žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že skutková podstata priestupku, ako bola definovaná vo výroku napadnutého rozhodnutia bola naplnená tým, že došlo k vystupovaniu z vlakovej súpravy na inom, než zákonom ustanovenom mieste, na koľajisku, ktoré nie je výstupným miestom, ktorého právna skutočnosť vznikla okamihom takého výstupu, na základe zákonom chráneného právneho záujmu, aby nedošlo k zodpovednostným vzťahom v prípade vzniku stretu vlaku s vystupujúcou osobou alebo iným dopravným prostriedkom, nachádzajúcim sa v smere dráhy a idúceho cestujúceho na nesprávnom mieste.

K námietke žalobkyne, že ppor. Š. nebol oprávnený podpísať rozkaz o uložení sankcie zo dňa 28. 1. 2010 krajský súd poukázal na § 2 ods. 1 písm. j) zákona č. 57/1998 Z. z. o Železničnej polícii v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 57/1998 Z. z.), podľa ktorého železničná polícia pri zabezpečovaní ochrany železničnej dopravy, verejného priestupku, bezpečnosti osôb a majetku odhaľuje priestupky spáchané v obvode železničných dráh, zisťuje ich páchatel'ov a priestupky objasňuje a prejednáva, teda v rozkazom konaní bol uvedený pracovník konajúcim zamestnancom za štátny orgán.

Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a neúspešnej žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podala včas odvolanie žalobkyňa, ktorá navrhla napadnutý rozsudok Krajského súdu v K. zo dňa 20. 10. 2010 zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného zo dňa 19. 4. 2010 a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 12. 3. 2010 sa zrušujú a vec sa žalovanému vracia na ďalšie konanie. Zároveň žiadala priznať náhradu trov konania.

V dôvodoch uviedla, že nesúhlasí s názorom prvostupňového súdu, že k naplneniu subjektívnej stránky skutkovej podstaty priestupku automaticky dochádza samotným vykonaním skutku, ktorý možno subsumovať pod objektívnu stránku skutkovej podstaty daného priestupku. Podľa názoru žalobkyne, naplnením objektívnej stránky priestupku ešte automaticky nedochádza aj k naplneniu jeho subjektívnej stránky. Na to, aby bolo možné takýto skutok kvalifikovať ako priestupok, je potrebné, aby v čase a na mieste vykonania tohto skutku došlo aj k naplneniu zákonných znakov ustanovených v § 4 ods. 1 písm. a/ alebo b/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len zákona č. 372/1990 Zb.). Pri nevedomej nedbanlivosti musí byť okrem nevedomosti súčasne daná i povinnosť a možnosť predvídať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného zákonom a nedostatok niektorej z týchto zložiek znamená, že čin je nezavinený, pričom možnosť i povinnosť predvídania sa posudzujú vždy s ohľadom na okolnosti prípadu a na osobné

pomery obvineného z priestupku. Správny orgán sa pri zisťovaní skutočného stavu veci vo vzťahu k otázke či tu priestupok je, alebo nie je, musí podľa názoru žalobkyne, osobitne zaoberať a dokazovať naplnenie každého znaku skutkovej podstaty priestupku, t.j. subjektu, subjektívnej stránky, objektu a objektívnej stránky, pričom, ak správny orgán dostatočne a bez pochybností nepreukáže obvinenému z priestupku naplnenie čo i len jedného z týchto znakov, napr. subjektívnej stránky, je povinný v zmysle zásady „in dubio pro reo“ konanie o priestupku zastaviť.

Ďalej vo svojom odvolaní žalobkyňa uviedla, že prvostupňový súd nepreskúmal postup a rozhodnutie správnych orgánom v medziach podanej žaloby. Všetky žalobkyňou uvedené žalobné dôvody majú spoločného menovateľa, skutočnosť, že sa správne orgány vôbec nezaoberali zavinením, zavinenie žalobkyne nepreukázali a neumožnili jej sa obhájiť, a teda dokázať neexistenciu zavinenia v jej konaní. Prvostupňový súd riešil otázku preukázania naplnenia objektívnej stránky skutkovej podstaty priestupku, čoho sa však žaloba netýkala.

Na záver poukázala na skutočnosť, že vo svojej žalobe zo dňa 14. 6. 2010 žalovala prvostupňový správny orgán okrem iného aj za to, že výšku uloženej sankcie neodôvodnil dostatočným spôsobom a druhostupňový správny orgán sa uvedeným nedostatkom vo svojom rozhodnutí nezaoberal. Prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že sa nemohol zaoberať výškou uloženej sankcie, pretože tá nebola predmetom žalobného dôvodu.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť a odvolanie žalobkyne zamietnuť. V plnej miere sa stotožnil s celkovým právnym posúdením uvedeným v napadnutom rozsudku Krajského súdu v K. Žalovaný uviedol, že trvá na svojom rozhodnutí, ktoré bolo vydané v odvolacom konaní dňa 19. 4. 2010, ktorým bol preskúmaný postup a rozhodnutie Oblastnej správy Železničnej polície K.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia pojednávania (§ 250a ods. 2 veta prvá O. s. p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk najmenej päť dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O. s. p.).

Z o d ô v o d n e n i a :

Z obsahu administratívneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zistil, že dňa 9. 1. 2010 žalobkyňa cestovala spolu so svojím manželom do P. vlakom. Pri vystupovaní z vlaku zoskočila zo schodov do koľajiska. V dozorujúcej železničnej hliadke videla záruku bezpečnosti. Neskôr ju však legitimovali, uložili jej blokovú pokutu vo výške 5 €, ktorú odmietla zaplatiť, pretože nemala vedomosť o tom, že vystúpila na nesprávnej strane vlaku. Bola poučená, že spáchala priestupok a vec bude riešená v správnom konaní. Neskôr jej bola uložená pokuta vo výške 33 € rozkazom o uložení sankcie za priestupok zo dňa 28. 1. 2010, proti ktorému podala žalobkyňa odpor. V správnom konaní bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania priestupku, s povinnosťou zaplatiť správnemu orgánu pokutu vo výške 3 €.

Žalobkyňa tvrdila, že vzhľadom na svoje osobné pomery nevedela a ani vedieť nemohla, že pácha priestupok, keď vystúpila na zlej strane vlaku. Spochybnila dokazovanie, ktoré bolo vykonané pred správnym orgánom, navrhla vypočuť ďalšiu osobu, ktorá spolu s ňou a jej manželom vystupovala z vlaku, žiadala vypočuť službukonajúcich policajtov a tiež žiadala, aby bola vec prejednaná v spoločnom konaní, čo správny orgán odmietol. Na ústnom pojednávaní zástupkyňa žalobkyne uviedla, že v čase vystupovania z vlaku existovali okolnosti, ktoré jej bránili spoznať, že pácha priestupok. Pri vystupovaní sa riadila podľa svojej predchádzajúcej skúsenosti, že v P. sa vždy vystupovalo na strane budovy, preto aj v daný deň vystúpila podľa zvyklostí. V jej konaní nebolo prítomné zavinenie, a preto konanie žalobkyne nie je možné kvalifikovať ako priestupok. Zdôraznila,

že ak sa viac páchatel'ov dopustilo priestupkov, ktoré spolu súvisia, koná sa spoločné konanie, ak je príslušný prejednať ich ten istý orgán.

Priestupky je možné prejednať v spoločnom konaní, kým sa o nich nerozhodlo. Spoločným prejednaním vecí sa dodržiava hospodárnosť a objektivita pri prejednávaní priestupkov a primeranosť postihu. V tejto veci správny orgán nedodržiaval zásadu hospodárnosti konania, veci nespojil na spoločné konanie, čo však nie je podľa senátu odvolacieho súdu takou vadou konania, ktorá by mala za následok nezákonnosť vydaného rozhodnutia (§250i ods. 3 O. s. p.).

K námietke, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu podpísala osoba, ktorá nie je oprávnená rozhodnúť v mene prvostupňového správneho orgánu, odvolací súd uvádza, že sa stotožnil s argumentáciou prvostupňového súdu v tejto časti. V súlade s ustanovením § 87 zákona č. 372/1990 Zb. bol ppor. Š. povereným zamestnancom, ktorý konal za správny orgán.

K námietke, že žalovaný svojím rozhodnutím prekročil svoju kompetenciu, keď doplnil odôvodnenie výroku rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, odvolací súd konštatuje, že správne konanie, t.j. prvostupňové ako aj odvolacie konania tvoria jeden celok. Odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni (§ 59 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, správny poriadok, v znení neskorších predpisov). Odvolací správny orgán je oprávnený z vlastného podnetu vykonať nové dôkazy, ako aj zopakovať už vykonané dôkazy. Odvolací správny orgán preskúmava rozhodnutie z hľadiska jeho zákonnosti a vecnej správnosti a je tiež oprávnený zisťovať, či vydané rozhodnutie zabezpečí optimálne a efektívne splnenie účelu príslušného právneho predpisu.

Senát odvolacieho súdu zdôrazňuje, že prípadné procesné pochybenia v konaní správnych orgánov v tejto veci, nemali vplyv na skutkové okolnosti prípadu a rovnako na zákonnosť napadnutých rozhodnutí.

Podľa § 42 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2009 Z. z. priestupku sa dopustí ten, kto nastupuje do pohyblivého sa dráhového vozidla, otvára dvere pred zastavením dráhového vozidla, vystupuje z pohyblivého sa dráhového vozidla alebo vystupuje bez pokynu vodiča alebo iného označeného zamestnanca dráhového podniku mimo stanice alebo zastávky alebo na strane dráhy, na ktorej nie je nástupište, budova stanice alebo označenie zastávky.

Podľa § 42 ods. 2 zákona č. 514/2009 Z. z. za priestupky podľa odseku 1 písm. a/ až f/ možno uložiť pokutu do 500 €; v blokovom konaní do 60 €, za priestupok podľa odseku 1 písm. a), možno obvineného aj vykázať z priestoru a za priestupky podľa odseku 1 písm. b) a c) možno obvineného aj vylúčiť z prepravy.

Podľa § 42 ods. 5 veta prvá zákona č. 514/2009 Z. z. na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 514/2009 Z. z. na konania podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem dočasného obmedzovania a zastavovania poskytovania dopravných služieb podľa § 18 ods. 2 a 3, postupov vydávania, aktualizácie a odnímania osvedčení manažérom infraštruktúry a železničnými podnikmi, a iných postupov a rozhodnutí na podnikovej úrovni.

Úmyslom zákonodarcu bol pri priestupku podľa § 42 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2009 Z. z. v prvom rade chrániť život a zdravie cestujúcich ako aj majetok osôb. Konaním, uvedeným v § 42 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2009 Z. z., môže dôjsť k vzniku zodpovednostných vzťahov v prípade vzniku stretu vlaku s vystupujúcou osobou alebo iným dopravným prostriedkom, nachádzajúcim sa v smere dráhy a idúceho na nesprávnom mieste. Preto je potrebné predchádzať vzniku situácií, v ktorých by

bola ohrozená bezpečnosť a plynulosť železničnej dopravy a predovšetkým by boli ohrozené život a zdravie cestujúcich.

Podľa § 3 zákona č. 372/1990 Zb. na zodpovednosť za priestupok stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanoví, že je potrebné úmyselné zavinenie.

Podľa § 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 372/1990 Zb. priestupok je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel nevedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, hoci to vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

Podľa § 16 ods. 4 písm. f/ zákona č. 514/2009 Z. z. cestujúci je povinný dodržiavať podmienky zmluvy o preprave vrátane prepravného poriadku.

V časti I., článok 4 ods. 4.2, bod d/ Prepravného poriadku Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s., platného od 03. 12. 2009 (ďalej len Prepravný poriadok), sú uvedené povinnosti cestujúcich. Okrem iného je cestujúci povinný postarať sa o to, aby na správnom mieste, správnej strane a stanici včas nastúpil, prestúpil alebo vystúpil zo, respektíve do správneho vlaku. Správna strana je daná miestnymi pomermi a pri staniciach bez podchodov je to zvyčajne strana od výpravnej budovy. Ak si cestujúci nie je istý, vyžiada si včas potrebné informácie od dopravcu, respektíve personálu vykonávajúceho dopravnú obsluhu stanice.

Zavinenie je založené na intelektuálnej a vôľovej zložke. Existujú dva druhy zavinenia; úmyselné a nedbanlivostné. Rozdiel medzi úmyselným a nedbanlivostným zavinením spočíva v tom, že pri zavinení z nedbanlivosti a to pri vedomej nedbanlivosti páchatel priestupku vie, že môže spôsobiť následok, kým pri nevedomej nedbanlivosti o tejto možnosti ani nemusí vedieť. U páchatela, ktorý pácha priestupok z nevedomej nedbanlivosti, je zodpovednosť založená na povinnosti osoby predvídať určité skutočnosti, a preto sa od nej vyžaduje určitá miera opatrnosti. Podmienky zodpovednosti sú ustanovené kumulatívne spojením prvkov, ktoré sú rovnocenné, t.j. vedieť mal a mohol. V prejednávanej veci došlo k naplneniu všetkých štyroch znakov skutkovej podstaty priestupku, vrátane jeho subjektívnej stránky tým, že sa žalobkyňa nepostarala o to, aby z vlaku vystúpila na správnej strane. Ak žalobkyňa cestovala vlakom len výnimočne, pohybovala sa len v meste K., železnicu nepoužívala, nikto z jej príbuzných nepracoval na železnici, pamätala si len, ako sa na železničnej stanici v P. vystupovalo v roku 1972, tým pádom nemohla poznať aktuálne miestne pomery na Železničnej stanici v P., z tohto dôvodu si mala resp. mohla v súlade s Prepravným poriadkom vyžiadať potrebné informácie o spôsobe vystupovania na Železničnej stanici P. od personálu železníc (sprievodca vo vlaku), čo však neurobila.

Priestupok podľa § 42 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2009 Z. z. bol spáchaný tým, že žalobkyňa (subjekt) vystúpila bez pokynu zamestnanca dráhového podniku na strane dráhy, na ktorej nie je nástupište (objektívna stránka), čím porušila zákonom chránený záujem na ochrane života, zdravia a majetku (objekt). Subjektívna stránka priestupku bola naplnená tým, že sa žalobkyňa nepostarala o to, aby vystúpila na správnej strane vlaku, keďže sa mala informovať, na ktorej strane má z vlaku vystúpiť. Pri zavinení z nevedomej nedbanlivosti je zodpovednosť založená na povinnosti osoby predvídať určité skutočnosti. Keďže sa žalobkyňa na Železničnej stanici P. nachádzala naposledy v roku 1972, nemohla poznať pomery na železničnej stanici v súčasnosti, preto neinformovaním sa o strane určenej na výstup cestujúcich z vlaku zanedbala potrebnú mieru opatrnosti, čím spáchala priestupok z nevedomej nedbanlivosti.

Podľa článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie zákonov musí byť v súlade s ústavou, v danom prípade s článkom 1 ods. 1 a článkom 50 ods. 6. Právna istota a spravodlivosť ako princípy materiálneho právneho štátu, podľa názoru súdu, nepripúšťajú v individuálnych prípadoch aplikovanie sankcií, ktoré sú zjavne neproporcionálne a neprimerané povahe skutku a jeho dôsledkom. Súd je však pri ukladaní sankcie povinný vychádzať z princípu prísne individuálnej zodpovednosti za skutok, ktorý má svoju mieru závažnosti a dôsledkov. Nijaký

právny poriadok nemôže regulovať všetky situácie, ktoré môžu nastať pri uplatňovaní právnej úpravy. Každý právny poriadok sa môže uplatniť vo všetkých prípadoch iba vtedy, ak sa právna úprava dotvorí výkladom práva. Základom výkladu práva v právnom štáte je zdravý rozum. K dôležitým materiálnym znakom právneho štátu je aj existencia kritérií, podľa ktorých sa vysvetľuje a uplatňuje každá právna norma (cit. Drgonec: Ústava Slovenskej republiky – Komentár, Heuréka 2004, str. 57 – 58).

S poukazom na ustanovenie § 250j ods. 5 O. s. p. ak súd na základe vykonaného dokazovania (na podklade administratívneho a súdneho spisu) dospel k záveru, že o uložení sankcie má byť rozhodnuté inak, ako rozhodol správny orgán, môže rozhodnúť o uložení sankcie sám. Uvedené ustanovenie zákona sa vzťahuje aj na odvolacie konanie (§ 246c, § 211 ods. 2 O. s. p.).

Podľa § 250ja ods. 3 O. s. p. ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom (v časti výšky uloženej pokuty) a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až 221 O. s. p.

V danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dôvodne zamietol podanú žalobu v časti uplatneného základu – kvalifikácie skutku, keďže v danom prípade žalobkyňa porušila povinnosti, ktoré jej vyplývali zo zákona č. 514/2009 Z. z. V tejto časti najvyšší súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v K. zo dňa 20. 10. 2010 potvrdil.

Odvolací súd vzhľadom na požiadavku hospodárnosti konania nevidel dôvod na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu, pretože skutkový stav považoval za dostatočne zistený a samotné právne posúdenie veci čo do kvalifikácie sankcionovaného konania nebolo materiálne nesprávne. Za vecne nesprávne však považoval súd výrok o výške uloženej sankcie, čo v rámci rozhodovania v plnej jurisdikcii napravil sám odvolací súd zmenou výroku rozhodnutia správneho orgánu (§ 250j ods. 5 O. s. p. a § 250ja ods. 3 O. s. p.).

Pokiaľ ide o výšku uloženej sankcie, dospel odvolací súd k záveru, že v konaní nebola preukázaná vyššia miera negatívnych dôsledkov konania žalobkyne (závažnosť, dĺžka konania a následky), než ktorá vyplývala z rozhodnutí žalovaného a prvostupňového správneho orgánu. Preto považoval uloženie sankcie na dolnej hranici zákonom stanoveného rozpätia v sume 5 € za primerané okolnostiam prípadu a súčasne zodpovedajúce aj požiadavke generálnej prevencie.

Ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia aj pre odvolacie konanie (§ 224 ods. 1 O. s. p.). O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol pri aplikácii § 250k ods. 1 O. s. p. Vzhľadom k tomu, že došlo k zmene rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, mala žalobkyňa čiastočný úspech v konaní, súd jej preto priznal právo na náhradu trov konania v časti, a to len za súdny poplatok za odvolanie 33 €, ktoré je žalovaný povinný nahradiť žalobkyni do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

16. ROZHODNUTIE

V správnom súdnictve je súd viazaný žalobou vymedzeným rozsahom a dôvodmi preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, čomu zodpovedá povinnosť súdu rozhodnúť o všetkých bodoch žaloby a v odôvodnení sa s nimi vysporiadať.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2010, sp. zn. 8 Sžo 230/2010)

Krajský súd v B. rozsudkom podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozsudku len „O. s. p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým ako odvolací orgán potvrdil rozhodnutie Krajského stavebného úradu v K., odboru štátnej stavebnej správy z 27. 5. 2009, ktorým podľa § 108 ods. 1 zák. č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zák. č. 50/1976 Zb.“ alebo „stavebný zákon“) vyvlastnil v prospech navrhovateľa A. K., spol. s r. o. na účel uskutočnenia stavby „Nákupno – zábavné centrum A. K. – vonkajšie inžinierske objekty, K.“, na základe územného rozhodnutia o umiestnení stavby zo dňa 26. 9. 2008, vydaného Obcou Č., nehnuteľnosti – časti pozemkov, ako zastavané plochy a nádvoria, vrátane príslušenstva – stavieb, nachádzajúcich sa na týchto pozemkoch, t. j. spevnených plôch – parkoviska, vonkajších schodov, rampy – oporného múru, rampy – spevnenej plochy, cestných obrubníkov, parkoviska a spevnených plôch – chodníka, vo vlastníctve spoločnosti R., s. r. o., ktoré časti pozemkov vytvoria novovzniknutú parcelu v k. ú. S., za finančnú náhradu, určenú podľa návrhu navrhovateľa, ktorá je vyššia ako náhrada, určená v znaleckom posudku vypracovanom dňa 9. 3. 2009, Ing. E. B., znalcom v odbore stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby a odhad hodnoty nehnuteľností, podľa vyhl. č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v platnom znení, vo výške 202 600 € (slovom dvestodvatisícšesťsto eur). V uvedenom rozhodnutí o vyvlastnení bolo ďalej konštatované, že :

- v zmysle § 109 ods. 2 stavebného zákona vlastnícke právo k vyvlastnenej nehnuteľnosti prechádza vyvlastnením na navrhovateľa,
- vyvlastnením nebolo dotknuté riadne užívanie práva zodpovedajúce vecnému bremenu, preto vyvlastnením predmetné vecné bremeno nezaniká,
- s užívaním vyvlastnených častí pozemkov s prísl., na účel na ktorý boli vyvlastnené, sa musí začať do dvoch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalobca v rámci žaloby uviedol nasledovné žalobné body:

1. navrhovateľ A. K., spol. s r. o. nemá procesnú spôsobilosť byť navrhovateľom vyvlastňovacieho konania z hľadiska naplnenia účelu uvedeného v § 108 ods. 2 písm. f/ stavebného zákona,

2. spôsob doručovania oznámenia o začatí vyvlastňovacieho konania a o nariadení ústneho pojednávania bol v rozpore s § 17 ods. 1 a 3, § 24 ods. 1 a § 25 ods. 1 a 2 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „správny poriadok“), čím došlo k porušeniu povinnosti správneho orgánu uloženej mu v § 113 ods. 1 stavebného zákona,

3. žalovaný sa vôbec nezaoberal jedným z dôvodov odvolania, v ktorom žalobca tvrdil, že Krajský stavebný úrad v K., ktorý prvostupňové rozhodnutie vydal, porušil základné pravidlo správneho konania uvedené v § 3 ods. 2 správneho poriadku, v zmysle ktorého správne orgány sú povinné postupovať v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať,

Ohľadne tejto námietky žalobca uviedol, že zástupca žalobcu nežiadal o prerušenie konania, ako sa to snažil prezentovať prvostupňový vyvlastňovací orgán, žiadal o odročenie ústneho pojednávania, a tým, že sa vo veci vyvlastnenia konalo, aj napriek jeho žiadosti o odročenie, t.j. bez

účasti žalobcu, došlo k účelovému poškodeniu jeho záujmov, keďže správny orgán tým vzal možnosť žalobcovi vzniesť námietky na ústnom pojednávaní. V tejto súvislosti žalobca ešte uviedol, že prvostupňový vyvlastňovací orgán nemôže ani tvrdiť, že žalobca úmyselne odročoval ústne pojednávania, pretože pojednávanie, ktoré žiadal odročiť, bolo vytýčené ako prvé v poradí.

4. žalovaný v dostatočnom rozsahu nepreskúmal, či tvrdenie žalobcu, že náhrada za vyvlastnené pozemky, tak ako ju určil Krajský stavebný úrad, je dostatočná, čím porušil povinnosti uložené mu v zmysle § 3 ods. 3 a 4 správneho poriadku,

5. žalovaný nesprávne vyhodnotil dôvod odvolania žalobcu, že Krajský stavebný úrad nesprávne posúdil úplnosť návrhu navrhovateľa na vyvlastnenie v zmysle § 112 ods. 4 stavebného zákona a § 30 Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 453/2000 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona (ďalej v texte len „vyhl. MŽP SR č. 453/2000 Z. z.“),

6. žalovaný nesprávne vyhodnotil skutočnosť, že cieľ vyvlastnenia nebolo možné dosiahnuť dohodou, čím porušil ust. § 110 ods. 1 stavebného zákona.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu ohľadne jednotlivých žalobných bodov konštatoval nasledovné.

K námietke nedostatku aktívnej legitimácie spol. A. K., spol. s r. o. na podanie návrhu na vyvlastnenie dotknutých pozemkov, resp. ich častí s príslušenstvom, súd uviedol, že § 108 ods. 2 písm. f/ stavebného zákona je potrebné vyložiť tak, že rozhodnúť o vyvlastnení nehnuteľnosti v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je možné vtedy, ak vyvlastnenie sleduje verejný záujem a jeho účelom je výstavba a správa komunikácie uvedenej v právnom predpise. Oba sledované účely vyvlastnenia nemusia byť bezprostredne dané v osobe navrhovateľa vyvlastnenia. Krajský súd zdôraznil, že A. K., spol. s r. o. navrhuje vykonať vyvlastnenie pre účely výstavby komunikácie, ktorú bude na základe právoplatného rozhodnutia o umiestnení stavby realizovať priamo táto spoločnosť a v druhom rade aj pre účely správy komunikácie realizovanej mestom, ktorý účel má navrhovateľ dojednaný prostredníctvom zmluvnej dokumentácie (zmluva o budúcej zmluve, zmluva o spolupráci) s mestom. Zdôraznil, že v tomto prípade je z listinných podkladov tvoriacich súčasť administratívneho spisu nepochybné, že výstavbu komunikácie bude na základe právoplatného územného rozhodnutia realizovať navrhovateľ vyvlastnenia - spol. A. K., spol. s r. o., teda týmto je preukázaný účel vyvlastnenia spočívajúci vo výstavbe komunikácie a pokiaľ ide o správu komunikácie, tento účel dostatočne preukázal navrhovateľ vyvlastnenia predloženými zmluvami, ako sú: Zmluva o budúcej zmluve o prevode nehnuteľností, ktorú uzavrel s mestom K. dňa 24. 9. 2008 a Zmluva a spolupráci z 24. 9. 2008.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky žalobcu týkajúce sa výšky náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti, nepreukázanie podmienky vyvlastnenia spočívajúcej v nemožnosti dosiahnuť cieľ vyvlastnenia dohodou alebo iným spôsobom a námietky nedoručenia rozhodnutia o začatí vyvlastňovacieho konania a oznámenia o termíne ústneho pojednávania žalobcovi, krajský súd konštatoval, že „ani na tieto námietky nemohol prihliadnuť“.

Uviedol tiež, že návrhu na vyvlastnenie nehnuteľností predchádzali mnohonásobné ponuky zo strany spol. A. K., spol. s r. o. na kúpu nehnuteľností, resp. iné vysporiadanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli doručené žalobcovi a jeho právnomu zástupcovi a ponechané z ich strany bez odozvy, teda zákonná podmienka nemožnosti dosiahnuť cieľ vyvlastnenia dohodou alebo iným spôsobom bola týmto naplnená. Primeranú náhradu za vyvlastnené pozemky, resp. ich časti, určili správne orgány na základe navrhovanej výšky náhrady, ktorá bola vyššia ako všeobecná hodnota nehnuteľností zistená znaleckým posudkom.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal žalobca odvolanie, v rámci ktorého uviedol, že súd prvého stupňa sa so žalobou v napadnutom rozsudku absolútne nevysporiadal, keď zo šiestich dôvodov žaloby sa s jej dvoma dôvodmi uvedenými v bodoch 3. a 5. vôbec nezaoberal a s ďalšími dvoma dôvodmi uvedenými v bodoch 2. a 4. žaloby sa vysporiadal tak, že iba skonštatoval, že na tieto námietky nemôže prihliadnuť, a to bez náležitého odôvodnenia, a to aj napriek tomu, že každý z týchto dôvodov sám osebe predstavuje tak závažné porušenie zákona zo strany žalovaného, že rozhodnutie správneho orgánu, ktoré súd preskúmal, malo byť napadnutým rozsudkom zrušené.

Uviedol, že k bodu 6. žaloby sa prvostupňový súd vyjadril tak, že návrhu na vyvlastnenie predmetných nehnuteľností predchádzali mnohonásobné ponuky na ich kúpu, resp. iné vysporiadanie zo strany A. K., spol. s r. o. žalobcoví, no tieto boli ponechané zo strany žalobcu bez odozvy, čím bola naplnená zákonná podmienka nemožnosti dosiahnuť cieľ vyvlastnenia dohodou. V tejto súvislosti poukázal na fakt, že prvostupňový súd vôbec nevzal do úvahy dôkaz žalobcu priložený k žalobe, a to list právneho zástupcu žalobcu spoločnosti A. zo dňa 12. 3. 2009 spolu s doručenkou, z ktorého vyplýva, že ešte aj tesne pred podaním návrhu na vyvlastnenie sa žalobca pokúšal nájsť možnosti na dohodu s navrhovateľom A. K., spol. s r. o., dokonca ho v tomto liste sám vyzýval na aktívnu spoluprácu pri vyhľadávaní vhodných pozemkov na zámenu za vyvlastnené pozemky. O tom, že možnosť dohody zo strany žalobcu bola, svedčí aj list právneho zástupcu žalobcu z 23. 1. 2009 adresovaný spoločnosti A. K., spol. s r. o., pri prevzatí zastupovania žalobcu, v ktorom bola jednoznačne deklarovaná vôľa žalobcu dohodnúť sa s navrhovateľom. Vzhľadom na uvedené žalobca mal za to, že podmienka spočívajúca v preukázaní skutočnosti, že cieľ vyvlastnenia nebolo možné dosiahnuť dohodou, nebola splnená, čím žalovaný porušil § 110 ods. 1 stavebného zákona, a preto malo byť napadnutým rozsudkom jeho rozhodnutie zrušené. S názorom krajského súdu, že rozhodnúť o vyvlastnení je možné vtedy, ak vyvlastnenie sleduje verejný záujem a jeho účelom je výstavba a správa komunikácie, pričom oba záujmy vyvlastnenia nemusia byť bezprostredne dané v osobe navrhovateľa, sa žalobca nestotožnil. V tejto súvislosti z hľadiska rozsahu vyvlastnenia žalobca uviedol, že ak bol A. K. spol. s r. o. spôsobilý vyvlastniť pozemky a stavby žalobcu za účelom realizácie výstavby komunikácie, tak následne by mal previesť na mesto K. ako správcu komunikácie všetky vyvlastnené nehnuteľnosti za účelom správy komunikácií, čo nie je možné, pretože stavby už medzitým boli zbúrané a tak na mesto K. môže v zmysle vyššie uvedených zmlúv previesť iba pozemky. Z toho vyplýva, že rozsah vyvlastnenia v prípade, ak navrhovateľ vyvlastnenia vyvlastňuje za účelom výstavby komunikácií, je iný, ako rozsah vyvlastnenia, ak by navrhovateľ vyvlastňoval za účelom správy komunikácií. Preto, ak by navrhovateľ vyvlastnenia za účelom výstavby komunikácií nebol totožný s osobou, ktorá spravuje komunikácie, nemohla by sa naplniť podmienka uvedená v § 110 ods. 3 stavebného zákona, že vyvlastňovať je možno iba v nevyhnutnom rozsahu, pretože nevyhnutný rozsah vyvlastnenia je z pohľadu stavebníka komunikácie a z pohľadu správcu komunikácie úplne odlišný.

Pokiaľ ide o následný prevod vyvlastnených pozemkov z navrhovateľa na mesto K. ako správcu komunikácií, žalobca poukázal na to, že ak by navrhovateľ vyvlastnenia A. K. spol. s r. o. nepreviedol na mesto K. pozemky pod komunikáciou, ktoré vyvlastnil, ale iba vlastníctvo k samotnej komunikácii za účelom jej správy, tak splnenie tejto povinnosti by mesto K. mohlo uplatňovať súdnou cestou v zmysle Zmluvy o budúcej zmluve zo dňa 24. 9. 2008. To však iba do okamihu, dokiaľ by navrhovateľ nepreviedol tieto pozemky kúpnu zmluvou na tretiu nezainteresovanú osobu, a vtedy z dôvodu existencie judikátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/107/2006, by sa mesto K. nemohlo úspešne dovolávať splnenia záväzku zo zmluvy o budúcej zmluve, pretože jeho nedodržanie nespôsobuje v zmysle uvedeného judikátu bez ďalšieho neplatnosť predmetnej kúpnej zmluvy. Ďalej žalobca uviedol, že mesto K. by nového vlastníka pozemkov pod komunikáciou v zmysle § 108 ods. 2 písm. f/ stavebného zákona nemohlo ani vyvlastniť, pretože komunikácia by už bola vystavaná a spravovaná mestom K., a tak by dôvod na vyvlastnenie ani neexistoval. A tretia osoba by ako nový vlastník pozemkov mohla kalkulovať s tým, že časom dôjde v zmysle novoprijatých zákonov k finančnému vyrovnaniu vlastníkov všetkých pozemkov pod komunikáciami, čo by nastolilo situáciu, že mesto K. by si tieto pozemky muselo v budúcnosti kúpiť, ale už za vlastné finančné prostriedky, resp. platiť za ne nájom. Obdobná situácia by nastala, ak by sa navrhovateľ A.

K., spol. s r. o., ako právnická osoba zodpovedajúca za svoje záväzky, dostala do konkurzu. Vtedy by taktiež zanikli jeho záväzky zo zmluvy o budúcej zmluve. Z uvedeného vyplýva, že nie je prakticky možné bez značného rizika oddeliť navrhovateľa vyvlastnenia za účelom výstavby komunikácie od osoby, ktorá bude vykonávať jej správu. Žalobca ďalej uviedol, že záujmy navrhovateľa vyvlastnenia za účelom výstavby komunikácií nemusia byť úplne totožné so záujmami osoby, ktorá vykonáva správu komunikácie a nemusia vždy sledovať verejný záujem. V prejednávanej veci navrhovateľ A. K., spol. s r. o., ako to vyplýva z prebiehajúceho konania o zmene stavby na vyvlastnených pozemkoch, začatého Verejnou vyhláškou mesta K. zo dňa 15. 3. 2010, mieni použiť časť vyvlastnených pozemkov na výstavbu vonkajších a vnútorných vjazdových a výjazdových rámp do garáží „Nákupno – zábavného centra A.“, teda súkromný účel, čo je v príkrom rozpore s verejným záujmom, pre ktorý boli pozemky vyvlastnené. V súvislosti s § 108 ods. 2 písm. f/ stavebného zákona žalobca dodal, že samotná spojka „a“ v spojení výstavbu a správu diaľnic, ciest atď. z pohľadu právnej logiky, ako aj z gramatického výkladu, nepripúšťa iné vysvetlenie ako také, že navrhovateľ vyvlastnenia musí byť len ten, kto vie naplniť oba účely súčasne. Zároveň poukázal na § 112 ods. 2 stavebného zákona, podľa ktorého sa vyvlastňovacie konanie začína na návrh orgánu štátnej správy, právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá má predmet využiť na účel, na ktorý sa vyvlastňuje, je teda zrejmé, že A. K., spol. s r. o. nemohla byť aktívne legitimovaná na podanie návrhu na vyvlastnenie, pretože v zmysle zák. č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (cestný zákon) nemôže vykonávať správu ciest a miestnych komunikácií.

Záverom odvolania žalobca opätovne poukázal na nedostatok dôvodov napadnutého rozsudku, keďže krajský súd sa dvoma dôvodmi uvedenými v bodoch 3 a 5 žaloby vôbec nezaoberal a s ďalšími dôvodmi, špecifikovanými v bodoch 2 a 4, sa vysporiadal tak, že iba skonštatoval, že na tieto námietky nemôže prihliadnuť, a to bez náležitého odôvodnenia, a zároveň s bodmi žaloby 1 a 6 sa krajský súd nezaoberal v potrebnom rozsahu, čím porušil základné právo žalobcu na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože napadnutý rozsudok nemá dostatočné a objektívne odôvodnenie, ktoré je podstatnou náležitosťou každého súdneho rozhodnutia, keďže riadne odôvodnenie rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Daný rozsudok tieto atribúty na spravodlivý proces nespĺňa, preto je potrebné chápať ho ako rozsudok arbitrárny resp. zjavne neodôvodnený, pričom v tejto súvislosti žalobca poukázal na nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 115/03, sp. zn. II. ÚS 44/03, sp. zn. I. ÚS 117/05 a sp. zn. II. ÚS 192/2009.

Žalobca odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi uvedenými v § 205 ods. 1 písm. a/ a f/ O. s. p., pretože súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného, vrátane prvostupňového rozhodnutia, zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Zároveň žiadal priznať trovy konania.

Žalovaný a vedľajší účastníci vo svojich písomných vyjadreniach k odvolaniu žalobcu navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie je opodstatnené.

Z o d ô v o d n e n i a :

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Z obsahu odvolania žalobcu je zrejmé, že nesúhlasil s tým, ako sa súd vysporiadal s jednotlivými žalobnými bodmi, pričom zároveň namietal závažné procesné pochybenie, a to, že s dvoma žalobnými bodmi (3, 5) uplatnenými v rámci včas podanej žaloby sa krajský súd v rámci odôvodnenia rozsudku nevysporiadal vôbec.

Vzhľadom na uvedenú skutočnosť, bolo povinnosťou odvolacieho súdu skúmať opodstatnenosť žalobcom vznesenej námietky, že krajský súd vec neposúdil v rozsahu všetkých žalobných dôvodov.

Odvolací súd po dôkladnom oboznámení sa s podkladmi súdneho spisu zistil, že táto námietka žalobcu je v plnom rozsahu dôvodná.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôvodov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Citované zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené.

Pokiaľ teda v posudzovanej veci krajský súd nepreskúmal komplexne žalobcove procesné i hmotné námietky, podľa názoru odvolacieho súdu postupoval nedôsledne, a preto prisvedčil žalobcovi v tom, že uvedeným postupom bolo porušené jeho právo na spravodlivý a riadny súdny proces, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ako aj zásadu spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ústavný súd SR už vyslovil, že „*súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu*“ (IV. ÚS 115/03).

V správnom súdnictve je súd viazaný žalobou vymedzeným rozsahom a dôvodmi preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, čomu zodpovedá povinnosť súdu rozhodnúť o všetkých bodoch žaloby a v odôvodnení sa s nimi vysporiadať.

Vzhľadom na hore uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodol tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Za tohto stavu vo veci bolo by predčasné, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zaujímal stanovisko k námietkam odvolania ohľadne rozhodnutia, čo do merita veci. V novom rozhodnutí bude povinnosťou krajského súdu vysporiadať sa dôsledne so všetkými námietkami žaloby.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c O. s. p.).

17.
ROZHODNUTIE

Ak daňový subjekt zmenil účel použitia minerálneho oleja, vznikla mu daňová povinnosť a zároveň mu vznikla aj nová povinnosť podať daňové priznanie v lehote najneskôr do 3 pracovných dní po vzniku daňovej povinnosti a aj povinnosť v rovnakej lehote zaplatiť daň.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2011, sp. zn. 2 Sžf 6/2010)

Krajský súd v Ž. rozsudkom z 3. novembra 2009 zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 18. novembra 2008, ktorým potvrdil rozhodnutie Colného úradu v Ž. – dodatočný platobný výmer 3. septembra 2008, ktorým prvostupňový správny orgán podľa § 12 ods. 2 písm. b) v spojení s § 13 ods. 2 písm. b) zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebnej dani“) a s poukazom na § 6 ods. 1 písm. f/ bod 2 zákona o spotrebnej dani určil žalobcovi ku dňu 30. novembra 2004 vznik daňovej povinnosti a vyčíslil daňovú povinnosť oproti daňovému priznaniu vo výške 92 235 Sk titulom dane z minerálneho oleja použitého ako pohonné hmoty v množstve 11 825 kg za zdaňovacie obdobie november 2004.

Krajský súd rozsudok zdôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že žalobca doviezol z iného členského štátu Európskej únie, z Českej republiky, na územie Slovenskej republiky dňa 29. novembra 2004 15 000 kg minerálneho oleja, ktorý deklaroval ako palivo, pričom následne dodal 1 650 kg minerálneho oleja ako pohonnú látku inému odberateľovi, čím žalobcovi vznikla daňová povinnosť podľa § 12 ods. 2 písm. b) zákona o spotrebnej dani.

Žalobca v zmysle § 13 ods. 2 písm. b) zákona o spotrebnej dani sa stal daňovým dlžníkom. Podľa § 14 ods. 3 zákona o spotrebnej dani mal žalobca podať najneskôr do troch pracovných dní nasledujúcich po vzniku daňovej povinnosti daňové priznanie a v rovnakej lehote zaplatiť daň.

Rovnako potom 30. novembra 2004 daňový subjekt – žalobca odobral od dodávateľa P. spol. s.r.o. celkové množstvo 22 540 kg minerálneho oleja, ktorý deklaroval ako palivo, pričom po odobratí tohto minerálneho oleja bolo následne dodané celkové množstvo 10 175 kg minerálneho oleja ako pohonnej látky.

V dôsledku toho vznikla žalobcovi daňová povinnosť v zmysle § 12 ods. 2 písm. b) zákona o spotrebnej dani, žalobca sa stal daňovým dlžníkom a v zmysle § 14 ods. 3 zákona o spotrebnej dani mal podať daňové priznanie najneskôr do troch pracovných dní nasledujúcich po vzniku daňovej povinnosti a v rovnakej lehote zaplatiť daň. Tieto skutočnosti neboli medzi účastníkmi sporné.

Z obsahu správneho spisu mal krajský súd preukázané, že žalobca vo vzťahu k dodaniu tovaru, ktorý bol dodaný 29. novembra 2004, podal daňové priznanie k spotrebnej dani z minerálneho oleja datované 29. novembra 2004, v ktorom uviedol zdaňovacie obdobie 29. novembra 2004 a deklaroval daňové priznanie vo vzťahu k 15 000 kg minerálneho oleja, ktorý má byť použitý ako palivo, pričom tieto skutočnosti deklaroval aj v čestnom prehlásení z 29. novembra 2004. Taktiež je zrejmé, že ku dňu 29. novembra 2004 nepodal k tomuto zdaňovaciemu obdobiu dodatočné daňové priznanie.

Pokiaľ ide o dodávku z 30. novembra 2004, ani k tomuto zdaňovaciemu obdobiu nepodal daňové priznanie, ani dodatočné daňové priznanie.

Žalobca v konaní pred krajským súdom poukazoval na to, že z iných dovozov minerálneho oleja, ktoré deklaroval ako pohonná látka, pred dodaním minerálneho oleja 29. novembra 2004 a 30. novembra 2004, mal zaplatenú spotrebnú daň, pričom tvrdil, že existoval preplatok spotrebnej dane a tvrdil, že predmetnú daň, ktorá mu vznikla za dovoz minerálneho oleja dňa 29. novembra 2004 a 30. novembra 2004, ako pohonnú látku mal už predplatenú.

Krajský súd poukázal na to, že žalobca nespochybnil v dňoch 29. a 30. novembra 2004 dodanie zisteného množstva minerálneho oleja za účelom pohonnej látky, teda nie na energetické účely, avšak tvrdil, že na základe skorších dodávok a zaplattenia spotrebnej dane aj dňa 29. novembra 2004, túto daň mal predplatenú a jeho daňová povinnosť mu nevznikla. Z obsahu správneho spisu však nevyplývajú také dôkazy, ktoré by tieto tvrdenia žalobcu preukazovali.

Krajský súd zistil, že žalobca v predmetnej komodite podniká od roku 2001, tzn. minimálne od tejto doby je povinný evidovať na skladových kartách príjem minerálneho oleja buď ako pohonnú látku alebo na energetické účely.

Pokiaľ žalobca poukazoval na rozpor medzi závermi správneho orgánu a skutočnosťou, ktorú je možno preukázať porovnaním skladových zásob v určitom časovom úseku, ktoré mal vo vzťahu k minerálnemu oleju žalobca v rozsahu skladovej a účtovnej evidencie, z ktorej je možné zistiť pohyb (príjem a dodanie) minerálneho oleja na rôzne účely, v tomto smere krajský súd skonštatoval, že ani takéto skutkové vymedzenie žalobného dôvodu a obrany žalobcu v správnom konaní nie je dostatočne konkrétne, a ani v správnom konaní žalobca nekonkretizoval, akým spôsobom takýmto porovnaním chcel preukázať tvrdenia, že daň za predmetné dodané množstvo minerálneho oleja bola už predplatená 29. a 30. novembra 2004.

Tieto skutočnosti, podľa názoru krajského súdu, by bolo možné zistiť iba vtedy, ak by žalobca predložil účtovné doklady od začiatku svojej podnikateľskej činnosti, doklady o evidencii príjmu minerálneho oleja, skladové karty, doklady o evidencii výdaja minerálneho oleja na energetické účely a na účely použitia ako pohonnej látky v súvislosti s obchodovaním s minerálnymi olejmi, doklady o zaplattení dane z minerálneho oleja a daňovými priznaniami preukazoval celkový posun, obeh príjmov a výdajov predmetného minerálneho oleja a použitia minerálneho oleja, či už na energetické alebo na iné účely (ako pohonná látka) a zaplattenie dane z minerálneho oleja.

Takýmto spôsobom však žalobca ani v správnom konaní, ani v podanej žalobe nevymedzil skutočnosti, ktorými chcel preukázať, že zaplattenú daň z minerálneho oleja mal k dispozícii správny orgán pred 29. novembrom 2004, resp. že táto daň bola 29. novembra 2004 a 30. novembra 2004 zaplattená v stanovenej výške.

Krajský súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že pokiaľ došlo k zmene spôsobu použitia minerálneho oleja bol žalobca povinný buď podať dodatočné daňové priznanie, alebo žiadať o vrátenie dane, ktorým by deklaroval skutočnosti, že predmetný tovar bol použitý na iné účely než v daňovom priznaní skôr deklarované.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalobca uvádzajúc, že sa nestotožňuje so závermi, ktoré uviedol Krajský súd v Ž. v napadnutom rozsudku, pretože skutočnosť, že žalobca mal daň predplatenú vplynula už aj zo samotného protokolu o daňovej kontrole z 21. novembra 2005, ale aj z daňových priznaní, ktoré podal v priebehu mesiaca november 2004, ako aj z reálnych platieb spotrebnej dane. Z uvedeného podľa žalobcu vplynulo, že súd prvého stupňa pri zistení skutkového stavu a pri právnom posúdení veci pochybil, pretože od začiatku skutočnosti tvrdené žalobcom vyplývali z predloženého protokolu o daňovej kontrole, ako aj z odvolania podaného proti dodatočnému platobnému výmeru, a tiež zo žaloby.

Pokiaľ krajský súd nemal k dispozícii daňové priznania a doklady o zaplatení spotrebnej dane, uvedené nemôže klásť za vinu žalobcovi.

Poukázal tiež na to, že správca dane nemal záujem vykonávať dokazovanie, ktoré by preukázalo kladný rozdiel v prospech daňového subjektu, pretože v tom prípade by sa musel vrátiť k samotnému protokolu z 25. novembra 2005 a tento doplniť, opraviť, alebo dať preskúmať nezávislému znalcovi.

S poukazom na uvedené navrhol žalobca Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby zrušil rozhodnutie prvostupňového súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vec vrátil podľa § 221 ods. 3 OSP súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie vo veci.

K odvolaniu sa podaním z 8. februára 2010 vyjadril žalovaný uvádzajúc, že dodaním minerálneho oleja preukázateľne prepraveného a zapísaného v skladovej evidencii na energetické účely, na účel pohonnej látky, žalobca naplnil skutkovú podstatu obsiahnutú v § 12 ods. 2 písm. b) zákona o spotrebnej dani a poukázal na to, že zdaňovacím obdobím žalobcu nie je kalendárny mesiac, ale podľa § 14 ods. 3 v spojení s § 12 ods. 2 písm. b) zákona o spotrebnej dani bol žalobca povinný podať colnému úradu daňové priznanie najneskôr do 3 pracovných dní nasledujúcich po vzniku daňovej povinnosti a v rovnakej lehote aj zaplatiť daň, pretože žalobca nie je daňovým subjektom uvedeným v § 14 ods. 2 zákona o spotrebnej dani, ktorý by bol oprávnený podávať daňové priznanie za konkrétny kalendárny mesiac.

Podľa žalovaného minerálny olej deklarovaný a zapísaný v skladovej evidencii na energetické účely, mohol žalobca po podaní nulového daňového priznania a čestného prehlásenia o jeho použití na energetické účely, použiť len na deklarovaný účel. Pokiaľ žalobca následne zmenil účel použitia minerálneho oleja, vznikla mu aj nová daňová povinnosť podať daňové priznanie v lehote najneskôr do 3 pracovných dní od vzniku daňovej povinnosti a v rovnakej lehote zaplatiť daň.

Žalovaný považoval za jednoznačne preukázané, že žalobca dodal minerálny olej preukázateľne prepravený a zapísaný v skladovej evidencii na energetické účely, na účely pohonnej látky. Z tohto dôvodu colné orgány postupovali v súlade so všeobecne záväznými predpismi, keď žalobcovi vyrubili spotrebnú daň z minerálneho oleja za zdaňovacie obdobie november 2004 vo výške 92 235 Sk.

S poukazom na uvedené, keďže žalovaný považuje preskúmané rozhodnutia za vychádzajúce z dostatočne zisteného skutkového stavu a preskúmateľné, navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby rozsudok Krajského súdu v Ž. ako vecne správny potvrdil, pričom upozornil aj na rozsudky najvyššieho súdu č. k. 3 Sžf 63/2008 z 18. septembra 2008 a č. k. 5 Sžf 97/2008 z 20. októbra 2009, ktorými najvyšší súd potvrdil rozsudky Krajského súdu v Žiline týkajúce sa žalobcu za dodatočne vyrubenú spotrebnú daň z minerálnych olejov za zdaňovacie obdobia jún a december 2004.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16. februára 2011 podľa § 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

Zdaňovanie minerálnych olejov spotrebnou daňou na daňovom území upravuje zákon č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov.

Podľa § 6 ods. 1 písm. f) sa sadzba dane ustanovuje takto:
skvapalnené plynné uhľovodíky kódu kombinovanej nomenklatúry 2711 12 až 2711 19 00
1. určené na použitie, ponúkané na použitie alebo použité ako pohonná látka
- 7800 Sk/ 1000 kg
2. určené na použitie, ponúkané na použitie alebo použité ako palivo -
0,-Sk/ 1000 kg.

Podľa § 12 ods. 2 písm. b) daňová povinnosť vzniká aj dňom dodania alebo dňom použitia minerálneho oleja oslobodeného od dane na iný ako určený účel, ako aj dňom dodania alebo dňom použitia minerálneho oleja uvedeného v § 6 ods. 1 písm. f) druhom bode ako pohonná látka.

Podľa § 13 ods. 2 písm. b) daňovým dlžníkom pri vzniku daňovej povinnosti podľa § 12 ods. 2 je právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá dodala na použitie alebo použila minerálny olej oslobodený od dane na iný ako určený účel, alebo ponúkla na použitie alebo použila minerálny olej uvedený v § 6 ods. 1 písm. f) druhom bode ako pohonnú látku.

Podľa § 14 ods. 3 daňový dlžník neuvedený v ods. 2 je povinný podať colnému úradu daňové priznanie najneskôr do troch pracovných dní nasledujúcich po dni vzniku daňovej povinnosti a v rovnakej lehote zaplatiť daň, ak tento zákon neustanovuje inak.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku.

Navyše, v obdobnej veci rovnakých účastníkov už najvyšší súd svoj názor na existenciu daňovej povinnosti žalobcu v súvislosti s dovozom minerálneho oleja zo zahraničia vyslovil a nevidí dôvod na odklon od tohto rozhodnutia.

Preto sa s rozsudkom krajského súdu ako aj s právnym názorom vysloveným v rozsudkoch č. k. 3 Sžf 63/2008 zo dňa 18. septembra 2008 a č. k. 5 Sžf 97/2008 zo dňa 20. októbra 2009 stotožňuje v celom rozsahu a na zdôraznenie jeho správnosti považuje za vhodné doplniť len toľko, že žalobca počas konania nespochybnil dodanie 11 825 kg minerálneho oleja ako pohonnej látky dňa 29. a 30. novembra 2004, ale tvrdil, že za dodávku predmetného množstva minerálneho oleja, ako pohonnej látky, mal vopred predplatenú daň.

Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal dôvodnosť tvrdení o predplatení dane.

Naopak, z vykonaného dokazovania vyplynulo, že predmetné množstvo minerálneho oleja, 15 000 kg a 22 540 kg, malo byť žalobcom použitých na energetické účely a bolo zdanené daňou 0 Sk, pričom však 1650 kg a 10 175 kg minerálneho oleja z celkového množstva na energetické účely použité nebolo. Žalobca nepreukázal, že by uvedené množstvo minerálneho oleja zdanil ako pohonnú látku. Dokazovaním bolo preukázané, že žalobca plynouhľovodíky dodal rôznym odberateľom ako minerálne oleje určené na pohon motorových vozidiel.

Keďže je žalobca povinný podať colnému úradu daňové priznanie najneskôr do 3 pracovných dní nasledujúcich po vzniku daňovej povinnosti a v rovnakej lehote aj zaplatiť daň, žalobca mal minerálny olej deklarovaný na energetické účely použiť po podaní nulového daňového priznania len na deklarovaný účel.

Keďže žalobca zmenil účel použitia minerálneho oleja, vznikla mu daňová povinnosť a zároveň mu vznikla aj nová povinnosť podať daňové priznanie v lehote najneskôr do 3 pracovných dní po vzniku daňovej povinnosti a aj povinnosť v rovnakej lehote zaplatiť daň. Splnenie uvedenej povinnosti žalobca nepreukázal.

Pokiaľ žalobca namietal predplatenie spotrebnej dane, najvyšší súd dáva do pozornosti, že uvedený inštitút zákon o spotrebnej dani nepozná. Postup pri zaplatení vyššej dane, než ako mala byť správne zaplatená podrobne upravuje zákon o spotrebnej dani v § 15 a nasl., pričom žalobca nepreukázal, že by takýmto spôsobom uplatnil u žalovaného nárok na vrátenie dane.

Zo stanoviska žalovaného ako aj vyššie uvedených právnych predpisov a skutkových zistení správnych orgánov a krajského súdu vyplýva, že preskúmané rozhodnutie žalovaného bolo vydané v súlade so zákonom.

Odvolací súd na základe uvedeného dospel k záveru, že prvostupňový súd rozhodol vecne správne, keď potvrdil rozhodnutie žalovaného, pretože žalobca nepreukázal, že by si povinnosť zaplatiť spotrebnú daň z minerálnych olejov za dovoz minerálnych olejov v mesiaci november 2004 splnil v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o spotrebnej dani.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky uvedené v odvolaní, odvolací súd poukazuje na to, že tieto sú zhodné s námietkami uvedenými už v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu, rovnako ako aj v žalobe.

Skutočnosti, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu, neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré žalobca namietal už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.

Z uvedených dôvodov, s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu, Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalobcu nevyhovel a rozsudok Krajského súdu v Ž., s ktorým sa stotožnil v celom rozsahu, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko žalobca v konaní nebol úspešný.

18. ROZHODNUTIE

Ak právnická osoba riadne nepreukázala spôsob nadobudnutia tovaru a ani v lehote 15 dní od vydania rozhodnutia colného orgánu o zabezpečení tovaru neodstránila pochybnosti, ktoré viedli k jeho zabezpečeniu, tak neuniesla dôkazné bremeno, a potom colný orgán v súlade s ustanovením § 14a ods. 3 zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov vydá rozhodnutie o prepadnutí tovaru v prospech štátu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2010, sp. zn. 2 Sžf 12/2010)

Krajský súd v B. rozsudkom z 19. januára 2010, č. k. 3S 117/2008-33 zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 11. marca 2008, ktorým potvrdil rozhodnutie Colného úradu v B. z 20. decembra 2006, ktorým prvostupňový správny orgán rozhodol o prepadnutí spotrebiteľských balení liehu - Trenčiansky tuzemský rum tmavý, v počte 10 ks, ktoré boli označené falzifikátmi kontrolných známk a 8 litrov neznámeho liehu o objemovej koncentrácii 96,14 % - v prospech štátu, nakoľko žalobca v zmysle § 14a ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZSD“) v lehote do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zabezpečení tovaru z 25. septembra 2005 neodstránil pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu tovaru.

Po preskúmaní rozhodnutí správnych orgánov, ako aj postupov, ktoré ich vydaniu predchádzali, dospel krajský súd k záveru, že tieto sú v súlade so zákonom.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd z podkladov pripojených v administratívnom spise žalovaného zistil, že 12. septembra 2005 vykonal colný úrad v prevádzke žalobcu na ul. v M. miestne zisťovanie, pri ktorom bolo zistené, že v kancelárii, ktorá slúži ako sklad, sa nachádzalo 10 ks spotrebiteľského balenia liehu (ďalej len „SBL“) označených kontrolnými známkami, ktoré po kontrole dostupnými technickými prostriedkami vykazovali odlišné znaky ako specimeny. Zároveň bolo zistené cca 8 litrov neznámeho liehu v umelohmotnej bandaske. Žalobca nevedel predložiť nadobúdacie doklady od predmetného tovaru. O miestnom zisťovaní bola spísaná zápisnica z 12. septembra 2005, do ktorej žalobca uviedol, že ide o technický lieh, používaný na technické účely a nadobúdacie doklady k SBL - tuzemský rum, predloží dodatočne.

Rozhodnutím colného úradu z 25. septembra 2005, podľa § 47 ods. 9 zák. č. 105/2004 Z. z. o spotrebnej dani z liehu a o zmene a doplnení zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení zákona č. 211/2003 Z. z. účinnom do 30. júna 2006 (ďalej len „ZSDL“), v spojení s § 14a ods. 1, 2 ZSDL zabezpečil tento tovar z dôvodu, že žalobca nevedel preukázať spôsob nadobudnutia predmetného liehu, a z toho dôvodu, že išlo o tovar nevyhnutne potrebný na preukázanie skutočnosti pri správe daní, t.j. vyvrátiť pochybnosti colného úradu o pravosti kontrolných známk.

Z výsledkov odbornej expertízy z 10. mája 2006 vyplynulo, že vo vzorke neznámeho alkoholu bol nameraný lieh vo výške 96,14 % a z výsledkov odbornej expertízy z 13. apríla 2006 bolo preukázané, že predložené kontrolné známky boli falzifikátmi kontrolných známk.

Podľa názoru krajského súdu je potrebné dať za pravdu žalovanému, že dôvodom na prepadnutie 10 ks SBL – Trenčiansky tuzemský rum tmavý bolo preukázanie, že kontrolné známky na tomto tovare boli falzifikátmi kontrolných známk. Skutočnosť, že tovar žalobca zakúpil riadne v predajni neodôvodňuje záver, že by takýto tovar nemal prepadnúť v prospech štátu. Prepadnutie takéhoto tovaru v prospech štátu v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami podľa názoru

krajského súdu oprávňuje žalobcu na to, aby vymáhal náhradu škody od subjektu, ktorý mu takýto tovar predal.

K rozhodnutiu o prepadnutí 8 litrov neznámeho liehu krajský súd uviedol, že rovnako treba dať za pravdu žalovanému, že samotné vyhlásenie žalobcu, že lieh bol zakúpený v dobe pred rokom 1989 nie je preukázaním zákonnosti nadobudnutia predmetného liehu. Žalobca žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal nadobudnutie liehu v tomto období, a to pokladničnými dokladmi, vyskladňovacím listom, príp. výpoveďami svedkov, od ktorých bol tovar nadobudnutý. Preto podľa názoru krajského súdu správne orgány postupovali v súlade so zákonom, keď rozhodli, že žalobcom držaný tovar prepadá v prospech štátu, nakoľko odvolateľ neodstránil pochybnosti, ktoré viedli k jeho zabezpečeniu.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalobca uvádzajúc, že pokiaľ ide o tuzemský rum, tento bol riadne kúpený v obchodnej sieti. To, že boli falšované kolký, nie je podľa jeho názoru vecou žalobcu. Je možné akceptovať, že alkohol zhabaný byť môže a že žalobca si môže od predajcu, ktorý bol colnému úradu známy, vymáhať škodu, ktorá odňatím vznikla. Nie je však akceptovateľným tvrdenie, že sa žalobca dopustil previnenia, nakoľko tento bol predajcom uvedený do omylu. Pôvod liehoviny podľa jeho názoru bol preukázaný a zničením rumu mala byť vec proti žalobcovi skončená.

Pokiaľ ide o 8l neznámeho liehu, žalobca zopakoval svoje tvrdenia uvádzané už v konaní pred správnymi orgánmi, ako aj v konaní pred krajským súdom, že postup správneho orgánu nebol správny, nakoľko odňal bandasku, v ktorej sa lieh nachádzal a neurobil fotodokumentáciu. Nepopísal nádobu, v ktorej sa lieh nachádzal. Už samotné znečistenie a nalepený prach svedčili tomu, že bandaska je na mieste už viac rokov. Správny orgán urobil iba kontrolu stupňovitosti.

Tvrdil, že lieh je denaturovaný a tým sa nikto nezaoberal. Takýto lieh podľa jeho názoru v čase pred rokom 1989 a pred účinnosťou zákonov, ktoré správny orgán označuje, nepodliehal žiadnej evidencii a žiadnej dani.

Tým, že daňový subjekt povedal, že lieh pochádza z nákupu ešte z času pred rokom 1989, a keď znečistenie bandasky tomu nasvedčovalo, musel správny orgán dokazovať, že tvrdenie účastníka konania nie je pravdivé. Stále totiž zostáva preukázané, že lieh pochádzal z čias socializmu a že je a vždy bol oslobodený od dane. To, že neexistuje pokladničný doklad, nemôže byť vykladané v neprospech žalobcu. Svedkov je možné predstaviť, možno aj desať. Je neprípustné tvrdiť, že žalobca nepreukázal pôvod liehu. Ved' jeho tvrdenie a charakter znečistenia bandasky boli dôkazmi, ktoré svedčili tomu, že ide o lieh z minulosti. To, že išlo o denaturovaný lieh bolo potrebné podľa názoru žalobcu buď potvrdiť alebo vyvrátiť. Pokiaľ správny orgán takto nepostupoval, tak nemohol vážne a zákonne tvrdiť, že žalobca konal v rozpore so zákonmi účinnými niekoľko rokov neskôr, než bol lieh zakúpený.

Preto žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

K odvolaniu sa podaním z 28. júla 2008 vyjadril žalovaný a žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Poukázal na to, že žalobca v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti než tie, ktoré boli uvedené v žalobe, ku ktorým sa žalovaný už vyjadril a s ktorými sa krajský súd v napadnutom rozsudku náležite vysporiadal.

Podľa názoru žalovaného colný úrad postupoval správne a v súlade so zákonom, keď predmetný tovar žalobcovi zhabal, nakoľko v prípade SBL boli kolky na spotrebiteľskom balení falošné a v prípade 8l liehu žalobca nepreukázal jeho pôvod.

Žalovaný zdôraznil, že podľa § 4 ods. 2 písm. b) ZSDL sa liehom na účely tohto zákona rozumie tovar kódu kombinovanej nomenklatúry iného ako kapitoly 22 Nariadenia Rady č. 2658/87 o tarifnej a štatistickej nomenklatúre a o spoločnom colnom sadzobníku s obsahom alkoholu viac ako 1,2 %. Ako vyplýva z uvedeného a v súvislosti s výsledkom odbornej expertízy Colného laboratória CR SR, predmetný tovar je možné na účely ZSDL považovať za lieh, a teda bez ohľadu na obdobie, z ktorého pochádza, prípadne účel použitia, je povinnosťou žalobcu preukázať pôvod tohto tovaru a spôsob jeho nadobudnutia.

Žalovaný má za to, že spôsob skladovania predmetného liehu (v zaprášených, znečistených bandaskách), ako aj vyhlásenie žalobcu, že ide o lieh spreď roku 1989, kedy nepodliehal žiadnej daňovej povinnosti a že toto tvrdenie žalobcu je potrebné považovať za preukázanie pôvodu a spôsobu nadobudnutia tohto liehu, nie sú relevantnými dôkazmi, ktoré by mali vplyv na výrok preskúmaného rozhodnutia.

Žalovaný zdôraznil, že v daňovom konaní nesie dôkazné bremeno daňový subjekt, ktorý je povinný preukazovať všetky ním tvrdené skutočnosti, a to relevantnými dokladmi.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť. Rozsudok bol verejne vyhlásený 16. februára 2011 podľa § 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

Z o d ô v o d n e n i a :

Správu daní upravuje zákon č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov.

Podľa § 14a ods. 1 tohto zákona, zamestnanec správcu dane môže zabezpečiť tovar a veci nevyhnutne potrebné na preukázanie skutočností pri správe daní; správca dane a daňový subjekt je povinný zabezpečený tovar a veci riadne opatrovať. Toto opatrenie sa využije najmä vtedy, ak chýba riadne preukázanie spôsobu nadobudnutia tovaru alebo veci, ich množstva, ceny, kvality alebo riadneho usporiadania finančných povinností v súvislosti s ich dovozom alebo nákupom. Veci, ktoré nie je možné na mieste spoľahlivo zabezpečiť, môže správca dane na náklady ich majiteľa alebo držiteľa nechať previezť na miesto vhodné na tento účel. Ak je to pre dokazovanie nevyhnutné, môže zamestnanec správcu dane bezodplatne odobrať na účely bližšej obhliadky alebo expertízy vzorky zabezpečených vecí. Odoberaté vzorky sa po expertíze či obhliadke vrátia, ak to ich povaha pripúšťa. Pri zabezpečovaní tovaru a veci sa postupuje primerane podľa § 36.

Podľa ods. 2 správca dane vydá o zabezpečení tovaru alebo veci rozhodnutie o zabezpečení, v ktorom uvedie dôvody zabezpečenia tovaru alebo veci. Proti rozhodnutiu o zabezpečení sa možno odvolať. Odvolanie nemá odkladný účinok.

Podľa ods. 3, ak majiteľ alebo držiteľ tovaru alebo veci v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia o ich zabezpečení odstráni pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu tovaru alebo veci, správca dane vydá rozhodnutie o zrušení rozhodnutia o zabezpečení tovaru alebo veci. Rozhodnutie je právoplatné dňom jeho vydania; proti tomuto rozhodnutiu sa nemožno odvolať. Ak majiteľ alebo držiteľ tovaru alebo veci v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia o ich zabezpečení neodstráni pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu tovaru a veci, správca dane vydá rozhodnutie o prepadnutí tohto tovaru alebo veci v prospech štátu. Proti rozhodnutiu o prepadnutí tovaru a veci sa možno odvolať.

Podľa § 29 ods. 8 daňový subjekt preukazuje skutočnosti, ktoré majú vplyv na správne určenie dane a skutočnosti, ktoré je povinný uvádzať v priznaní, hlásení a vyúčtovaní alebo na ktorých preukázanie bol vyzvaný správcom dane v priebehu daňového konania, ako aj vierohodnosť, správnosť alebo úplnosť povinných evidencií alebo záznamov vedených daňovým subjektom.

Zdaňovanie liehu spotrebnou daňou na daňovom území upravuje zákon č. 105/2004 Z. z. o spotrebnej dani z liehu a o zmene a doplnení zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení zákona č. 211/2003 Z. z.

Podľa § 4 ods. 2 písm. b) tohto zákona liehom sa na účely tohto zákona rozumie tovar kódu kombinovanej nomenklatúry iného ako kapitoly 22 s obsahom alkoholu viac ako 1,2% objemu.

Podľa § 10 ods. 7 spotrebiteľské balenie označené pretrhnutou kontrolnou známku, falzifikátom kontrolnej známky alebo kontrolnou známku, ktorá nie je v súlade s týmto zákonom a všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa odseku 38 a spotrebiteľské balenie, na ktorom nie je nalepená kontrolná známka, alebo ktorého označenie nie je v súlade s týmto zákonom a všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa odseku 38, sa na účely tohto zákona považuje za neoznačené. Za neoznačené spotrebiteľské balenie sa považuje aj každé spotrebiteľské balenie s pretrhnutou kontrolnou známku, ktoré pri predaji zo spotrebiteľského balenia na priamu ľudskú spotrebu na mieste vrátane skladových a iných účelových priestorov prevyšuje jeden otvorený kus z jedného sortimentu spotrebiteľského balenia s pretrhnutou kontrolnou známku.

Podľa § 47 ods. 10 prvá veta, ak colný úrad zistí v daňovom voľnom obehu predaj alebo skladovanie neoznačeného spotrebiteľského balenia (§ 10 ods. 7 a 8), uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá má takýto lieh v držbe, pokutu vo výške dane pripadajúcej na množstvo neoznačeného spotrebiteľského balenia zvýšenú o 50 000 Sk a lieh zabezpečí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku.

Preto sa s rozsudkom krajského súdu stotožňuje v celom rozsahu a na zdôraznenie jeho správnosti považuje za vhodné doplniť len toľko, že žalobca počas konania nespochybnil, že v jeho prevádzke správca dane počas miestneho zisťovania objavil tovar – SBL s falzifikátmi kontrolných známk a 8l vyše 96% liehu, ktorého pôvod žalobca nevedel preukázať.

Predmetom tohto konania je postup podľa § 14a ZSDL, ktorý upravuje postup správcu dane, pri chýbajúcom riadnom preukázaní spôsobu nadobudnutia tovaru alebo veci, ich množstva, ceny, kvality alebo riadnom usporiadaní finančných povinností v súvislosti s ich dovozom alebo nákupom, resp. v prípade § 47 ods. 10 ZSDL pri zistení skladovania neoznačeného spotrebiteľského balenia liehu.

Pokiaľ ide o SBL, napokon aj sám žalobca v odvolaní uviedol, že je možné akceptovať, že SBL označené falzifikátmi môže byť zhabané. Iný postup zákon správcovi dane ani neumožňuje a aj odvolací súd upozorňuje na to, že predmetom tohto konania nie je posudzovanie zákonnosti uloženia pokuty za porušenie daňových predpisov, ale zákonnosti rozhodnutia o prepadnutí veci v prospech štátu.

Pokiaľ ide o 8l liehu, v tejto časti žalobca neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal riadne spôsob nadobudnutia tovaru a ani v lehote 15 dní od vydania rozhodnutia o zabezpečení tovaru neodstránil pochybnosti, ktoré viedli k jeho zabezpečeniu. Iba tvrdenie o tom, že predmetný lieh nadobudol ešte pred rokom 1989, ktorého dôkazom mal byť stav obalu, v ktorom sa takýto lieh nachádzal (zaprášená bandaska), je podľa názoru odvolacieho súdu nedostatočné na odstránenie pochybností, ktoré viedli k zabezpečeniu tovaru, t. j. pochybností o jeho pôvode.

Zo stanoviska žalovaného ako aj vyššie uvedených právnych predpisov a skutkových zistení správnych orgánov a krajského súdu vyplýva, že preskúmané rozhodnutie žalovaného bolo vydané v súlade so zákonom.

Odvolací súd na základe uvedeného dospel k záveru, že prvostupňový súd rozhodol vecne správne, keď potvrdil rozhodnutie žalovaného, pretože žalobca neodstránil pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu tovaru.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky uvedené v odvolaní, odvolací súd poukazuje na to, že tieto sú zhodné s námietkami uvedenými už v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu, rovnako ako aj v žalobe.

Skutočnosti, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu, neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré žalobca namietal už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.

Z uvedených dôvodov, s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu, Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalobcu nevyhovel a rozsudok Krajského súdu v B., s ktorým sa stotožnil v celom rozsahu, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko žalobca v konaní nebol úspešný.

19. ROZHODNUTIE

Povolenka na poľovačku je evidovaným tlačivom, ktorá súčasne slúži ako evidencia vydaných a použitých značiek na označovanie raticovej zveri.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010, sp. zn. 2 Sžo 533/2009)

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného, ktorým žalovaný ako druhostupňový správny orgán zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Okresného lesného úradu vo V. n T. zo dňa 5. septembra 2008, ktorým žalobcovi za porušenie predpisov upravujúcich výkon práva poľovníctva uložil disciplinárne opatrenie.

Krajský súd podľa § 250j ods.1 Občianskeho súdneho poriadku preskúmal rozhodnutie a postup správnych orgánov v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe a žalobu zamietol, pretože dospel k záveru, že nie je dôvodná.

V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že Obvodný lesný úrad vo V. n T. listom zo dňa 2.júna 2007, ktorý bol žalobcovi nepochybne doručený, pretože kópiu tohto listu sám žalobca predložil ako prílohu odvolania, ako príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva a poľovníctva podľa § 56 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch, podľa § 3 ods. 3 písm. b/ vyhlášky MPAVŽ č. 59/1967 Zb. v znení neskorších predpisov žalobcu ako poľovníckeho hospodára PZ H.K. žiadal o predloženie poľovníckej evidencie a to 1.vydávania a evidencie tlačív Povolenka na poľovačku, 2.vydávania a evidencie značiek na označovanie ulovenej zveri, 3.knihu vstupu do revíru, s tým, že poľovnícku evidenciu je potrebné predložiť v termíne do 5 dní odo dňa doručenia žiadosti na Obvodný lesný úrad vo V. n T. List obsahoval poučenie, že ak zo závažných dôvodov nemôže vyzývaná osoba vyššie uvedenú evidenciu na OLÚ doručiť, je to potrebné oznámiť správne mu orgánu. V prípade, ak bez náležitého ospravedlnenia nedoručí poľovnícku evidenciu do stanoveného termínu, môže byť začaté disciplinárne konanie za porušenie povinností ustanovených právnymi predpismi upravujúcimi výkon práva poľovníctva. Žalobca výzve správneho orgánu nevyhovel. Následne Obvodný lesný úrad vo V. n T. listom zo dňa 18.júla 2007 požiadal Poľovnícke združenie K.-K., predsedu PZ o tam identifikovanú poľovnícku evidenciu. Žalobca nepopieral, že originál povolenky na poľovačku bez akejkoľvek ďalšej evidencie predložil až dodatočne, a že až dňa 23.júla 2007 oznámil odcudzenie použitej evidencie.

Krajský súd ďalej poukázal na ustanovenie § 1, § 31 ods. 2 veta prvá zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve, § 3 ods. 2 a § 3 ods. 2 písm. b/ vyhlášky MPAVŽ č. 59/1967 Zb., ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k Zákonu o poľovníctve, a to vo vzťahu k poľovníckemu hospodárovi.

Dôvodil tým, že vyhláška č. 59/1967 Zb. v znení neskorších predpisov v ustanovení § 26 ods. 3 upravuje, že po ulovení zveri poľovník neodkladne zaznačí jej ulovenie v povolenke. Podľa ods. 4 tohto ustanovenia - povolenka na poľovačku je evidovaným tlačivom, ktorého evidenciu vedie poľovnícky hospodár. Vydáva sa pre konkrétnu osobu, okrem prípadu uvedeného v ods. 1, na konkrétny poľovný revír, konkrétny druh zveri a na určenú dobu lovu. Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky o spôsobe kontroly ulovenej zveri č. 229/2001 Zb. v ustanovení § 2 ods. 4 upravuje, že výdaj a evidenciu vydaných a použitých značiek u užívateľa poľovného revíru vykonáva poľovnícky hospodár. Značky vydáva poľovnícky hospodár spolu s povolenkami na poľovačku. V evidencii o vydaných značkách sa eviduje číslo značky, dátum jej vydania, meno, adresa a podpis osoby, ktorá značku prevzala. V evidencii použitia značiek poľovnícky hospodár uvádza dátum lovu, druh ulovenej raticovej zveri, meno strelca ulovenej raticovej zveri a číslo použitej značky. Podľa ods. 5 tohto ustanovenia - osoby, ktorým značky boli

vydané, vrátiť nepoužité značky poľovníckemu hospodárovi v termíne skončenia platnosti povolenky na poľovačku raticovej zveri.

Podľa názoru krajského súdu poľovnícky hospodár bol povinný v stanovenej lehote žiadanú evidenciu obvodnému lesnému úradu predložiť, a ak tak neurobil a ani tomuto orgánu neoznámil dôvody, porušil ustanovenie § 3 ods. 2 písm. b/ vyhlášky č. 59/1967Zb. v znení neskorších predpisov. Z tohto ustanovenia totižto nepochybne vyplýva, že poľovnícky hospodár nemôže polemizovať so správnym orgánom, či mu žiadanú evidenciu predloží alebo nepredloží, a na aký účel žiadanú evidenciu správny orgán potrebuje. Podľa názoru súdu z listu Obvodného lesného úradu vo V. n T. zo dňa 2.júna 2007 je nepochybne, že bola žiadaná kompletná evidencia a podľa názoru súdu, ak žalobcovi nebolo zrejmé, akú evidenciu má predložiť, nič mu nebránilo v tom, aby si túto otázku s obvodným lesným úradom objasnil. Ospravedlnením pre žalobcu nemôže byť ani jeho argumentácia, že prvostupňový správny orgán mal kópiu povolenky od 18.mája 2007, pretože dokazovanie vykonáva správny orgán a je vecou správnej úvahy, aké ďalšie skutočnosti potreboval zistiť.

Ako ďalej uviedol krajský súd, do originálu povolenky na poľovačku platnej od 25.januára 2007 do 31.decembra 2007, ktorá oprávňovala B. B., číslo poľovného lístka ...lov jeleň I. veková trieda 25-107-31-1/2007, boli dodatočne dopisované údaje. Ak žalobca tvrdí, že takýto postup nie je v rozpore so zákonom, toto jeho tvrdenie nezodpovedá ustanoveniam vyhlášky č. 229/2001 Z.z. o spôsobe kontroly ulovenej zveri, a to konkrétne § 1 ods. 3, podľa ktorého poľovník alebo jeho sprievodca označuje raticovú zver značkou ihneď po jej dohľadání, nájdení, pred vyvrhnutím alebo pred ďalšou manipuláciou s raticovou zverou. Vedúci poľovačky označuje diviačiu zver ulovenú na spoločnej poľovačke po jej vyvrhnutí na mieste výradu. Ulovenie alebo nájdenie raticovej zveri, číslo značky použité na označenie raticovej zveri sa zapisuje ihneď do povolenky na poľovačku...

S poukazom na ustanovenie § 19 ods. 1 a 3, § 21 ods. 2, § 22, § 23 ods. 1 Výnosu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 46/1994-100 v znení doplnku č. 2667/2006-100, ktorým sa vydáva jednotný poľovnícky a disciplinárny poriadok dospel krajský súd k názoru, že žalovaný ako orgán štátnej správy, ako i obvodný lesný úrad, postupovali podľa uvedených ustanovení zákona, ale aj v súlade s ustanoveniami zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v platnom znení. Rozhodnutia sú vydané na základe správnej úvahy ako i na základe dostatočne zisteného skutkového stavu, dostatočne odôvodnené v súlade s ustanovením § 46, § 47 ods. 3 Zákona o správnom konaní.

Proti rozsudku krajského súdu v zákonom stanovenej lehote žalobca podal odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu a žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože doteraz zistený skutkový stav neobstojí, sú tu ďalšie skutočnosti a dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené a krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil a nesprávne rozhodol.

Podľa jeho názoru krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z neúplných listinných podkladov, pretože žalovaný súdu pravdepodobne nepredložil všetky relevantné listiny týkajúce sa predmetu sporu zo svojho spisového materiálu. Taktiež na liste adresovanom žalobcovi je uvedený dátum 2.júna 2007, avšak ako vyplýva z vyjadrenia pracovníka obvodného lesného úradu a z ďalších listín, list mal mať správny dátum 2.júla 2007 a žalobcovi bol doručený 19. júla 2007, čo potvrdzuje poštová doručienka ako i ďalšie listiny – oznámenie o začatí konania zo dňa 27.júla 2007, zápis z ústneho prerokovania zo dňa 4.septembra 2007.

Poukázal na skutočnosť, že odo dňa 19.júla 2007 začala žalobcovi plynúť päťdňová lehota na predloženie poľovníckej evidencie, ktorá skončila dňa 24.júla 2007. Dňa 23.júla 2007 žalobca osobne doručil obvodnému lesnému úradu oznámenie o odcudzení evidencie s predložením potvrdenia obvodného oddelenia PZ, oznámil, že časť evidencie - nepoužitých povoleniek mu ostala a požiadal obvodný lesný o oznámenie, čo má ako hospodár ešte predložiť. Pri uvedenom ústnom oznámení

odcudzenia bol žalobca za prítomnosti svedkov oboznámený, že poľovnícke zduženie bude opätovne vyzvané v novom termíne na predloženie tejto, vo výzve špecifikovanej, evidencie.

Uviedol, že už predtým ako bol žalobcovi doručovaný list s dátumom 2. júna 2007 (správne má byť uvedený 2. júla 2007), obvodný lesný úrad datoval list, ktorým požiadal Poľovnícke združenie H.-K., predsedu, o tam identifikovanú evidenciu. Krajský súd sa dátumami a obsahom doručovaných písomností nezaoberal, preto neobstojí jeho záver o tom, že žalobca výzve správneho orgánu nevyhovel a túto ignoroval.

Taktiež je toho názoru, že krajský súd vytrhol z kontextu určité skutočnosti. Žalobca tvrdil a preukázal, že originál povolenky na poľovačku vydanú pre B. B. predložil obvodnému lesnému úradu dňa 18. mája 2007 a pre potreby obvodného lesného úradu z nej bola vyhotovená fotokópia s tým, že v tom čase bolo vedené trestné stíhanie proti B. B. a originál povolenky na poľovačku požadovali orgány činné v trestnom konaní, ktorým originál bol aj odovzdaný. Následne po vrátení od orgánov činných v trestnom konaní bol tento originál povolenky opätovne predložený obvodnému lesnému úradu pri ústnom prerokovaní dňa 4. septembra 2007, čo potvrdzuje zápisnica z tohto prerokovania.

Ďalej konštatoval, že disciplinárne opatrenie nebolo žalobcovi uložené za vpisovanie údajov do uvedenej povolenky. Krajský súd rozšíril dôvody uloženia disciplinárneho opatrenia.

Žalovaný navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na skutočnosť, že úrad dôvody, pre ktoré žiada evidenciu, nemusí detailne oznamovať, nakoľko žiadny predpis na úseku poľovníctva mu takúto povinnosť neukladá. V celom konaní sa Okresný lesný úrad vo V. n T. snažil overiť, či povolenka vydaná pre B. B., bola vydaná oprávnene, nakoľko vtedajší predseda PZ M. B. oznámil, že takúto povolenku nepodpísal. Úrad mal zámer zistiť, či sa nejedná o zneužitie inej povolenky (napríklad podľa vyjadrenia M. B. mohlo ísť o zneužitie aj bianko povolenky na poľovačku pôvodne určenej pre zahraničných hostí). Taktiež bolo zistené, že došlo k dodatočnej úprave povolenky.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 a § 214 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 20. októbra 2010 (§ 156 ods. 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V intenciách ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov“ sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v správnom súdnictve je ovládané dispozičnou zásadou (§ 249 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 250i ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 250i ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 250j ods. 6 Občianskeho súdneho poriadku správne orgány sú viazané právnym názorom súdu.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky krajský súd sa pri rozhodovaní dôsledne riadil vyššie citovanými ustanoveniami zákona.

Podľa § 3 ods. 3 písm. b/ vyhlášky MPaVŽ č. 59/1967 Zb. v znení neskorších predpisov poľovnícky hospodár okrem oprávnení uvedených v ods. 2, vedie poľovnícku evidenciu a štatistiku a na požiadanie ju predkladá orgánom štátnej správy.

Ako správne uviedol krajský súd, poľovnícky hospodár nemôže polemizovať so správnym orgánom, či mu žiadanú evidenciu predloží alebo nepredloží, a na aký účel správny orgán žiadanú evidenciu potrebuje.

Rovnako i podľa názoru odvolacieho súdu neobstojí argumentácia žalobcu, že správny orgán mal kópiu povolenky od 18. mája 2007.

Výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 46/1994-100 v znení doplnku č. 2667/2006-100, ktorým sa vydáva jednotný poľovnícky a disciplinárny poriadok, v ustanovení § 19 ods. 1 upravuje, že za porušenie povinností ustanovených právnymi predpismi upravujúcimi výkon práva poľovníctva (ďalej len „disciplinárne previnenie“) môže lesný úrad tomu, kto vykonáva právo poľovníctva (ďalej len „previnilec“) podľa závažnosti porušenia povinnosti uložiť niektoré z týchto disciplinárnych opatrení:

- a/ ústne upozornenie
- b/ písomné pokarhanie s výstrahou
- c/ peňažnú pokutu do výška 3000 Sk
- d/ zákazu lovu niektorého a viacerých druhov zveri na dobu jeden až päť rokov ...

Podľa ods. 3 tohto ustanovenia – ak sa disciplinárneho previnenia dopustil funkcionár poľovníckeho združenia, môže lesný úrad okrem uloženia disciplinárneho opatrenia navrhnúť jeho odvolanie. Ak sa takéhoto konania dopustil poľovný hospodár alebo člen poľovnej stráže alebo poľovnícky aktivista, môže ho lesný úrad okrem uloženia disciplinárneho opatrenia odvolať.

Z administratívneho spisu žalovaného ako i doterajšieho priebehu konania odvolací súd zistil, že predmetom súdneho preskúvacieho konania bol postup a rozhodnutie žalovaného zo dňa 28. novembra 2008, ktorým Krajský lesný úrad v P. ako orgán príslušný podľa § 56 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov zamietol odvolanie JUDr. R. B. vo veci uloženia disciplinárneho opatrenia a odvolania z funkcie poľovníckeho hospodára a poľovnej stráže a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Obvodného lesného úradu vo V. n. T. zo dňa 5. septembra 2008.

Obvodný lesný úrad vo V. n. T. uvedeným rozhodnutím podľa § 19 ods. 1 písm. d/ Výnosu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 46/1994-100, ktorým sa vydáva jednotný poľovnícky a disciplinárny poriadok (JPDP) uložil žalobcovi disciplinárne opatrenie: „zákaz lovu srnčej, jelenej a diviacej zveri na dobu 3 rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia a zároveň ho podľa § 19 ods. 3 JPDP odvolal z funkcie poľovníckeho hospodára a poľovníckej stráže“, a to za

porušenie § 3 ods. 3 písm. b/ vyhlášky MPaVž č. 59/1967 Zb. v znení neskorších predpisov za to, že ako poľovnícky hospodár v PR V. na požiadanie nepredložil poľovnícku evidenciu. Podľa rozhodnutia JUDr. R. B. je povinný odovzdať preukaz poľovníckeho hospodára a preukaz a odznak člena poľovníckej stráže okresnému lesnému úradu do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Obvodný lesný úrad vo V. n.T. požiadaval v zmysle § 3 ods. 3 písm. b/ vyhlášky MPaVž č. 59/1967 Zb. v znení neskorších predpisov listom zo dňa 2.júla 2007 JUDr. R. B., poľovníckeho hospodára, o predloženie poľovníckej evidencie, a to do 5 dní odo dňa doručenia listu. Fyzický príjem listu bol potvrdený dňa 19.júla 2007. Obvodný lesný úrad v liste požadoval predloženie tejto poľovníckej evidencie: 1. Vydávania a evidencie tlačív Povolenka na poľovačku, 2. Vydávania a evidencie značiek na označovanie ulovenej zveri, 3. Knihu návštev revíru. Listom zo dňa 23.júla 2007 oznámil poľovnícky hospodár PZ JUDr. R. B., že mu bola poľovnícka evidencia odcudzená. Zároveň priložil potvrdenie OOPZ v S. K. zo dňa 22.júla 2007, z ktorého vyplýva, že boli odcudzené kniha návštev poľovného revíru, poľovné plomby, pečiatka, kniha výdaja povoleniek a poľovné povolenky. Obvodnému lesnému úradu žalobca v stanovenej lehote nič nepredložil.

Z listu Poľovníckeho združenia H.-K. zo dňa 1.augusta 2007 vo veci o vykonaných opatreniach bolo zistené, že povolenka na poľovačku vydaná B. B. ako aj použitá značka označujúca ulovenie jeleňa, ktorý je predmetom disciplinárneho previnenia, sa nachádzala u poľovného hospodára PZ H.-K. – žalobcu pre účely trestného konania. Podľa doterajšej evidencie má PZ H.-K. čisté nepoužité povolenky, pričom odcudzené boli iba použité povolenky. Žalobca ako poľovnícky hospodár mal k dispozícii vyššie spomínanú povolenku vydanú B. B. a nepoužité povolenky, ktoré na Obvodný lesný úrad nepredložil.

Taktiež žalobca – previnilec sám v zápisnici o ústnom prerokovaní disciplinárneho previnenia dňa 4.septembra 2007 uviedol, že prvopis povolenky na poľovačku pre p. B. B. spolu so značkou boli ponechané u neho pre potreby predloženia na účely trestného konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzajúc z vyššie uvedeného konštatuje, že povolenku na poľovačku vystavenú pre B. B. spolu so značkou žalobca mal k dispozícii, avšak v lehote stanovenej úradom ju nepredložil. Povolenka na poľovačku je evidovaným tlačívom a zároveň slúži ako evidencia vydaných a použitých značiek na označovanie raticovej zveri. Uvedeným konaním došlo k porušeniu ustanovenie § 3 ods. 3 písm. b/ vyhlášky MPaVž č. 59/1967 Zb. v znení neskorších predpisov.

Najvyšší súd SR preto nebude opakovať odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ani nebude opakovať odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, ale na ne ako na vecne správne a postačujúce odkazuje (§ 219 ods.2 OSP v znení zákona č. 384/2008 Z.z., účinnom od 15. októbra 2008). V súdnom odvolacom konaní nevyšli najavo žiadne také nové skutočnosti, s ktorými by bolo potrebné osobitne sa zaoberať.

Preto Najvyšší súd SR ako súd odvolací napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil. Pritom sa stotožnil s právnym posúdením veci a dôvodmi krajského súdu, viazaný tiež rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods.1 OSP ako aj rozsahom a dôvodmi podanej žaloby (§ 249 ods. 2 OSP).

O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. Neúspešnému žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania nepatrí a žalovaný správny orgán nemá zo zákona právo na ich náhradu.

20.

ROZHODNUTIE

Práva poškodených – obetí trestných činov nie sú chránené len trestným právom, ale aj právnymi predpismi práva správneho.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. augusta 2010, sp. zn. 4 SŽ 2/2010)

Rozhodnutím odporkyne z 25.5.2010 bola navrhovateľom za porušenie povinnosti ustanovenej v § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii uložená sankcia – pokuta podľa § 64 ods. 1 písm. a), § 67 ods. 5 písm. c) zákona v sume 20 000 €. Odporkyňa svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že dňa 18.12.2009 o cca 19.00 navrhovateľ odvysielal v programe T. n. príspevok (s názvom uvedeným v rozhodnutí), ktorý svojim obsahom a spôsobom svojho spracovania zasiahol do ľudskej dôstojnosti a práva na ochranu súkromia v príspevku zobrazenej ženy. Predmetný príspevok informoval o znásilnení a fyzickom útoku na ženu (dcéru dvoch verejne činných osôb v K.). V príspevku boli prezentované okolnosti prípadu, udalosti predchádzajúce znásilneniu, miesto činu, informácie o zraneniach ženy atď. Obrazovú časť príspevku tvorili okrem iného aj zábery z priestorov nemocnice zachytávajúce ženu, ktorá mala byť znásilnená, pričom bola jasne identifikovateľná a viditeľné bolo i poranenie na jej tvári. Na jednom zo záberov bola nasnímaná z bezprostrednej blízkosti vyjadrujúca sa na mikrofón, že nechce o tom rozprávať. V spodnej časti obrazovky bol titulok s textom – znásilnená „X“. V príspevku boli prezentované informácie umožňujúce identifikáciu ženy. Identifikovaný bol aj brat uvedenej ženy. Podľa dôvodovej časti rozhodnutia odporkyne obsahom odvysielaného príspevku, ako už bolo uvedené vyššie, sú účastníkom konania neupravené zábery na postavu a tvár osoby, ktorá bola podľa vyjadrenia Krajského riaditeľstva PZ obeťou fyzického útoku a znásilnenia. V predmetnom príspevku boli o tejto osobe uvedené aj ďalšie osobné údaje, týkajúce sa jej osobného života a zdravotného stavu, bol odvysielaný aj záber zachytávajúci tvár jej brata. V príspevku bola odvysielaná podobizeň dotknutej ženy, pričom bolo uvedené jej krstné meno, vek, mesto z ktorého pochádza, postavenie jej rodičov (povolanie) v danom meste a v neposlednom rade údaje o jej pracovnej činnosti. Rada dospela k záveru, že obsah odvysielaných, obrazových a slovných informácií bol natoľko rozsiahly, že umožnil dotyčnú osobu blízko aj širšiemu okoliu dostatočne zreteľne identifikovať. Osoba prezentovaná v predmetnom príspevku ako dcéra dvoch verejne známych osôb z K. bola vzhľadom na rozsah odvysielaných informácií dostatočne individualizovaná na to, aby bol príspevok spôsobom svojho spracovania a svojim obsahom spôsobilý zasiahnuť do jej ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd. Rada pri rozhodovaní o uloženej sankcii vzala v úvahu skutočnosť, že navrhovateľ sa porušenia ust. § 19 ods. 1 písm. a) zákona dopustil už aj v minulosti, pričom konkretizovala 5 rozhodnutí o uložení sankcií a pri uložení sankcie v danej veci podrobne zdôvodnila hľadisko závažnosti správneho deliktu, mieru zavinenia a následky porušenia povinnosti.

Proti rozhodnutiu podala navrhovateľka odvolanie – návrh na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne. V návrhu uviedla, že v príspevku sa redaktorka snažila o maximálne zachovanie anonymity dotknutej osoby. Žena mala byť označená „len ako 24 ročná J. z K., dcéra dvoch (verejne činných) osôb“. Počas prípravy nakrúcania príspevku redaktorka dotknutú ženu osobne navštívila, rozprávala sa s ňou, táto dotyčná osoba súhlasila s poskytnutím informácií, nevyjadrila, že nemá záujem o všetkých skutočnostiach riadne informovať. Navrhovateľka má za to, že príspevok nebol spôsobilý zasiahnuť do práva na súkromie akejkoľvek osoby, a nemohol akejkoľvek osobe spôsobiť neodôvodnenú spoločenskú difamáciu. Navrhovateľka uviedla, že pokiaľ sa dotyčná osoba cítila dotknutá na svojich osobnostných právach, mala možnosť vysielateľa žalovať, čo sa nestalo. Navrhovateľ v ďalšej časti návrhu argumentuje všeobecnými požiadavkami na právo verejnosti na informácie napĺňané aj reláciou „T. n.“, ktorá poukazuje na závažné spoločenské problémy. Žiadala

preto, aby súd rozhodnutie odporkyne zrušil aj pre jeho nepreskúmateľnosť, nakoľko výroková časť rozhodnutia neobsahuje presný, jednoznačný, pravdivý, nezameniteľný popis skutku, ktorým bola naplnená skutková podstata správneho deliktu. Podľa navrhovateľky absentuje popis spáchania správneho deliktu alebo popis ďalších skutočností, na základe ktorých by daný správny delikt bol identifikovaný tak, aby bolo z popisu zrejmé, akým konaním, akými výrokmi bol správny delikt spáchaný. Vo výroku je tento popis uvedený len slovným spojením „spôsobom svojho spracovania a svojim obsahom zasiahol do ľudskej dôstojnosti a práva na ochranu súkromia v príspevku zobrazenej ženy“. Podrobnejšie je vlastné konanie popísané a špecifikované len v odôvodnení rozhodnutia. Pokiaľ ide o výšku pokuty uviedla navrhovateľka, že ide o dvojnásobok naposledy uloženej sankcie za rovnaké porušenie zákona a neexistuje logická opodstatnenosť takejto výšky sankcie.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k podanému návrhu žiadala potvrdenie jej rozhodnutia. Okrem iného poukázala na to, že obsahom odvysielaného príspevku boli aj navrhovateľom neupravené zábery na postavu a tvár osoby, ktorá mala byť obeťou fyzického útoku a znásilnenia. V príspevku bola odvysielaná podobizeň dotknutej ženy, uvedené jej krstné meno, mesto z ktorého pochádza, postavenie jej rodičov (s uvedením verejnej funkcie), údaje o jej pracovnej činnosti. Obsah odvysielaných obrazových a slovných informácií bol tak rozsiahly, že umožnil dotyčnú osobu blízke aj širšiemu okoliu dostatočne zreteľne identifikovať. Osoba prezentovaná v predmetnom príspevku ako dcéra dvoch (verejne činných osôb) z K. bola teda dostatočne individualizovaná na to, aby bol predmetný príspevok spôsobom svojho spracovania a svojim obsahom spôsobilý zasiahnuť do jej ľudskej dôstojnosti. Odporkyňa poukázala na to, že navrhovateľka vo svojom písomnom stanovisku k predmetu správneho konania uviedla, že v dôsledku zlyhania technického zariadenia a ľudskeho faktoru došlo k zobrazeniu podoby ženy, ktorý argument ale považuje odporkyňa za bezpredmetný. Zásah do ľudskej dôstojnosti odporkyňa nevidí len v absencii rastrovania podobizne v príspevku, ale aj v rozsahu a spôsobe spracovania informácií týkajúcich sa fyzického útoku a údajného znásilnenia. Pokiaľ ide o tvrdenie o súhlase ženy s poskytnutím informácií, odporkyňa poukázala na to, že argument je zavádzajúci, pretože sama dotknutá žena vyjadrila, že nechce rozprávať. Navyše boli v príspevku uvedené závažné informácie z jej súkromného života.

Skutočnosť, že príspevkom dotknutá osoba nevyužila možnosť domáhať sa ochrany svojho práva súkromnoprávnou žalobou, nemá vplyv na výkon právomoci orgánu ustanoveného zákonom č. 308/2000 Z.z. rozhodnúť, že odvysielaním obsahu príspevku došlo k porušeniu zákona. Odporkyňa posudzovala, či dôležitosť informácie predkladanej verejnosti zodpovedala metódam a prostriedkom, ktoré boli zvolené pri spracovaní príspevku. Z ustanovení § 12 Občianskeho zákonníka, čl. 26 Ústavy a Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (čl.10) vyplýva podľa odporkyne, že sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných. Pokiaľ navrhovateľka namietala nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre neurčitosť jeho výroku, odporkyňa zastáva názor, že výroková časť rozhodnutia exaktne popisuje konanie, ktorého sa navrhovateľ dopustil. Vo výroku identifikoval príspevok odvysielaný v rámci programu T. n., uviedol čas vysielania, ako aj to, že „obsahom a spôsobom spracovania došlo k zásahu do základných ľudských práv zobrazenej ženy“. Tento identifikovaný skutok nie je zameniteľný s iným skutkom. K namietanej výške sankcie odporkyňa uviedla, že rozsah zákonnej sankcie je stanovený od 3 319 € do 165 969 €. Uložená sankcia 20 000 € sa pohybuje v dolnej hranici rozpätia a v pomere, ku skôr uloženým sankciám nie je neprimerane vysoká alebo uložená bez logického uváženia.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd, ako súd vecne príslušný na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne podľa § 246 ods. 2 písm. a) OSP v spojitosti s § 64 ods. 6 zák. č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii preskúmal rozhodnutie odporkyne z 25.5.2010 sp. zn. RP/22/2010 na základe predloženého spisového materiálu a obrazovej dokumentácie predmetného príspevku, a po nariadení pojednávania, ktorého sa navrhovateľka nezúčastnila a súhlasila s pojednávaním bez jej účasti a bez účasti právnej zástupkyne, dospel k nasledovným skutkovým a právnym záverom:

1. Skutkový stav veci, obsah posudzovaného príspevku odvysielaného dňa 18.12.2009 v relácii T. n. pod názvom „Znásilnili dcéru dvoch ...“ (verejne činných osôb) posúdil senát na základe obrazového záznamu zhodne s posúdením odporkyne ako spôsobilý svojim obsahom a spôsobom spracovania zasiahnuť do ľudskej dôstojnosti a práva na ochranu súkromia v príspevku zobrazenej ženy. Obsah príspevku presiahol mieru potrebnú na informovanie verejnosti o skutku, ktorý bol prezentovaný ako fyzické násilie a znásilnenie. Bol zameraný najmä na osobu dotknutej ženy, tak obsahom ako aj spôsobom spracovania, najmä spôsobom nasnímania z bezprostrednej blízkosti aj napriek jej nesúhlasu sa vyjadriť, uvedením informácií o jej osobe a zdravotnom stave, o skutočnostiach týkajúcich sa jej príbuzenského vzťahu (dcéra) verejne činných osôb v meste K. Všetky uvedené hľadiská uvedené v rozhodnutí odporkyne (ktoré sú podložené obrazovým a zvukovým záznamom) sú podľa názoru súdu relevantným dôvodom pre klasifikáciu porušenia § 19 ods. 1 písm. a) zák. č. 308/2000 Z. z., tak ako to odporkyňa zdôvodnila vo svojom rozhodnutí. Navrhovateľka v podanom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne nevyvrátila ani skutkové zistenia o obsahu príspevku a nespochybnila právne hodnotenie obsahu príspevku a spôsob jeho spracovania. Navrhovateľka nepredložila súdu takú argumentáciu, na základe ktorej by súd mohol konštatovať, že právo na informácie verejnosti o fyzickom útoku a znásilnení konkrétnej ženy bolo potrebné prezentovať v súvislostiach a spôsobom, ktorý bol zameraný predovšetkým na osobu a osobný život poškodennej. Súd pripomína, že práva poškodených (obetí trestných činov) nie sú chránené len prostriedkami trestného práva, ale aj prostriedkami práva administratívneho.

2. Súd sa nestotožňuje s názorom navrhovateľky, že výrok rozhodnutia odporkyne nemá náležitosti vyžadované zákonom. Z výroku jednoznačne vyplýva kedy, v akej relácii a pod akým názvom bol uverejnený príspevok, ktorého obsah a spôsob spracovania zasiahol do ľudskej dôstojnosti a práva na ochranu súkromia v príspevku zobrazenej ženy. Súd vníma rozhodnutie odporkyne o uvedenom príspevku ako jeden celok a nevidí dôvod na to, aby vo výroku boli jednotlivé zábery a prejavy dotknutej osoby prípadne iné zábery výslovne popísané a vymedzené. Podrobnosti uvedené v dôvodovej časti rozhodnutia dostatočne jasne a zreteľne identifikujú vytýkaný obsah a spôsob spracovania príspevku, pričom aj z obsahu návrhu podaného na súd je zrejmé, že navrhovateľka presne identifikuje a vníma pochybenia, ktoré boli dôvodom pre záver o zásahu do ľudskej dôstojnosti a práva na súkromie v príspevku zobrazenej ženy.

3. Odporkyňa zdôvodnila výšku uloženej sankcie v súlade so zákonom, nevybočila z medzí stanovených zákonom pre výšku pokuty, ktorá bola uložená už za opakované porušenie zákona.

Na základe podaného opravného prostriedku súd nezistil dôvody na posúdenie rozhodnutia odporkyne ako rozhodnutie nezákonné a preto ho podľa § 250g ods. 2 v spojitosti s § 219 OSP potvrdil.

Účastníkom náhradu trov konania súd nepriznal z dôvodu, že navrhovateľka podľa výsledku sporu nemá právo na náhradu trov a odporkyni trovy nevznikli. Navrhovateľka je podľa pol. 10 písm. c) prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch povinná zaplatiť súdny poplatok za konanie, ktoré začalo na jej návrh.

21. ROZHODNUTIE

Ak sú pochybnosti o príčinách dopravnej nehody, je táto skutočnosť dôvodom na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu a postihu za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. e) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu veci.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. februára 2011, sp. zn. 3 Sžo 133/2010)

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250j ods. 2 písm. c), d) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného zo dňa 23. 2. 2009 a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie žalovaného a prvostupňové rozhodnutie vychádzajú z nedostatočne zisteného skutkového stavu, sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a porušili procesné práva žalobcu.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že správny orgán prvého stupňa v konaní porušil ustanovenie § 73 ods. 2 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“). Obvinený z priestupku má rozsiahle práva a povinnosti a jeho právom je aj vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a k spôsobu dokazovania. Za zákonný postup nemožno považovať, ak obvinenému z priestupku nebol doručený znalecký posudok s tým, aby sa k nemu vyjadril písomne v stanovenej lehote ale bol s ním oboznámený až na ústnom prejednaní priestupku (resp. na základe jeho žiadosti mu bolo umožnené preštudovanie znaleckého posudku). Správny orgán je povinný procesné práva obvineného z priestupku plne rešpektovať a nie až vtedy, ak sa ich plnenia dožaduje. Ten istý záver sa vzťahuje aj k výsluchu svedkov, lebo zo spisu je zrejmé, že boli najprv vypočutí bez prítomnosti žalobcu a až následne na základe jeho žiadosti aj za jeho prítomnosti. Prvostupňový správny orgán nepostupoval v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania tak, ako to upravujú ustanovenia zákona o správnom konaní a ustanovenie § 73 ods. 2 zákona o priestupkoch, neodstránil rozpor v tvrdeniach žalobcu a vypočutých svedkov, ako aj záverov znalca vo vypracovanom znaleckom posudku. Tento rozpor napokon neodstránil ani druhostupňový správny orgán a základná otázka, kto spôsobil dopravnú nehodu a na základe akých porušení zákona k dopravnej nehode došlo, nebola vyriešená. Pre objektívne posúdenie veci bolo potrebné doplniť dokazovanie výsluchom znalca za prítomnosti účastníkov konania. Ďalej poukázal na to, že v znaleckom posudku č. 74/2008 Ing. Ž. sú viaceré nezrovnalosti. Obe vozidlá nemohli jazdiť vedľa seba, keď došlo k zmene smeru jazdy žalobcu. Ak znalec na č.l. 23 znaleckého posudku konštatoval, že vodič vozidla Renault, t.j. žalobca, bol v čase jeho začiatku odbočovania na vedľajšiu cestu už predchádzaný za ním idúcim vozidlom Honda, bolo potrebné, aby sa znalec dôsledne zaoberal aj brzdnými stopami a polohou vozidiel v čase zrážky. Podľa znalca brzdenie vozidla Honda s plným využitím adhézie vozovky prebiehalo až do zastavenia, jeho rýchlosť sa postupne znižovala, pričom medzitým ešte prišlo k vzájomnému kontaktu vozidiel v mieste zrážky. Na základe tohto tvrdenia znalca a brzdné dráhy vozidla Honda, ktorá bola približne 6,6 m, čo je aj celková dĺžka zadokumentovanej brzdné stopy, potom jasne nepreukazuje, že jediným vinníkom dopravnej nehody bol žalobca. Aj z konečnej polohy vozidiel Honda a Renault v čase zrážky (zadokumentovaná na č.l. 24 znaleckého posudku) vyplýva, že tvrdenia žalobcu v odvolaní voči prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu sú dôvodné, a preto bolo potrebné sa týmito námietkami v rozhodnutí o odvolaní zaoberať. Touto skutočnosťou sa mal zaoberať aj znalec pri posúdení správnosti techniky jazdy u ďalšieho účastníka dopravnej nehody pána A., ktorý je rovnako ako žalobca povinný dodržiavať ustanovenia zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 315/1996 Z. z.“), teda aj § 14 ods. 5. Motorové vozidlo Honda narazilo do zadných dverí osobného motorového vozidla Renault. Ak by sa boli obe vozidlá v čase

predchádzania nachádzali vedľa seba, tak ako to tvrdia správne orgány, k zrážke obidvoch by došlo stretom pravej prednej časti vozidla Honda a ľavých predných dverí vozidla Renault. Na základe námietok, ktoré uviedol žalobca v odvolaní, bolo povinnosťou správneho orgánu pochybnosti odstrániť doplnením posudku a pribratím nového znalca. Dôkazmi, na ktoré poukazoval prvostupňový správny orgán v rozhodnutí a žalovaný sa s nimi v napadnutom rozhodnutí stotožnil, však nebolo spáchanie priestupku žalobcom nepochybne preukázané, preto krajský súd pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu aplikoval zásadu v pochybnostiach v prospech obvineného, teda v prospech žalobcu.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalovaný a navrhol, aby najvyšší súd rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že nedoručenie znaleckého posudku nemalo vplyv na rešpektovanie procesného práva žalobcu podľa § 73 ods. 2 zákona o priestupkoch. Žalobcovi na základe telefonického predvolania zo dňa 9. 10. 2008 bolo umožnené jeho preštudovanie dňa 10. 10. 2008 v čase o 8.00 hod., bol mu zapožičaný, vrátil ho dňa 13. 10. 2008 o 11.00 hod. a nepožiadaval o kópiu znaleckého posudku. Žalovaný uvedenú možnosť oboznámiť sa s podkladom rozhodnutia považuje za dostatočnú a výhradu krajského súdu, že výsluch svedkov bol vykonaný najprv bez prítomnosti žalobcu a až následne na základe jeho žiadosti za jeho prítomnosti, považuje za okolnosť, ktorá nemá žiaden vplyv na zákonnosť vydaných rozhodnutí správnych orgánov. Nebolo dôvodné doplniť znalecký posudok o výpoveď znalca, resp. nebolo potrebné vypočuť znalca za prítomnosti účastníkov konania. Znalec mal k spracovaniu znaleckého posudku kompletný spisový materiál, vrátane všetkých výpovedí svedkov, resp. účastníkov konania a v priebehu konania o odvolaní neboli zistené také rozpory medzi výpoveďami svedkov, žalobcu a technickou analýzou dopravnej nehody, ktoré by bolo účelné odstrániť cestou doplnenia posudku.

K tvrdeniu krajského súdu o potrebe, aby sa znalec dôsledne zaoberal aj brzdnými stopami a polohou vozidiel v čase zrážky, žalovaný uviedol, že znalec sa touto skutočnosťou náležite zaoberal a logicky odôvodnil na strane č. 15 a č. 16 znaleckého posudku, vrátane presného zobrazenia polohy oboch zúčastnených vozidiel. Znalec miesto zrážky náležite odôvodnil a určil na strane č. 17 posudku, čo potvrdil aj vyhodnotením poškodení vozidiel Honda a Renault v bode 2.2.7. Potvrdil to nájdením vzájomných kontaktných plôch (obr. č. 12 a č. 13 znaleckého posudku). Znalecký posudok preukazuje, že miesto zrážky je potvrdené nielen analýzou pohybu vozidiel, ale aj poškodením vozidiel (strana č. 24 znaleckého posudku, obr. č. 21 a č. 22) s následným opisom pohybu vozidiel do konečných polôh (strana č. 25 znaleckého posudku) a na stranách č. 19 až č. 30 znalec dôsledne analyzoval dopravnú nehodu. Na strane č. 21, obr. č. 14 a č. 15 znázornil polohy vozidiel Renault a Honda v čase začiatku výpočtu a následne v čase začiatku akcelerácie vozidla Honda pri začiatku úkonu predchádzania. Z výpovedí svedkov vyplýva, že vozidlo Honda pred zrážkou jazdilo tesne za vozidlom Renault a prudko akcelerovalo. Vodič vozidla Honda začal vykonávať úkon predchádzania v čase, keď sa nachádzal cca 18,5 m pred miestom kde začal brzdiť. Znalec na strane č. 22, obr. č. 17 znázornil polohy vozidiel v čase reakcie vozidla Honda na nehodovú situáciu, obr. č. 18 znázornil polohy vozidiel Honda a Renault v čase, keď vodič vozidla Renault začal vykonávať manéver odbočenia. Tento manéver začal vykonávať v čase, keď sa preukázateľne vedľa neho (konkrétne vedľa jeho ľavej zadnej časti) nachádzala predná časť vozidla Honda. Z tohto dôvodu sa žalovaný nestotožňuje s názorom krajského súdu, že obe vozidlá nemohli jazdiť vedľa seba v čase, keď došlo k zmene smeru jazdy žalobcu. Vozidlo Honda v čase brzdenia jazdilo rýchlosťou cca 37 km/h, čo je možné hodnotiť ako primeranú rýchlosť okolnostiam v cestnej premávke a úkonu predchádzania v danom úseku. Z uvedeného teda plynie, že vozidlo Honda v tom čase vykonávalo nepochybne úkon predchádzania. Ak by vodič vozidla Renault kontroloval situáciu v spätnom zrkadle, videl by vozidlo Honda jazdiace vľavo. Toto pred zrážkou brzdilo (brzdná dráha 6,6 m) a teda znižovalo rýchlosť jazdy do zrážky, pričom vozidlo Renault nebrzdilo. Na základe tohto mechanizmu vzniku dopravnej nehody vyplýva, že vozidlo Honda narazilo do ľavých zadných dverí vozidla Renault. Žalovaný nezistil žiadne okolnosti, umožňujúce ich považovať za pochybnosti v prospech žalobcu. Nevidí dôvod

k odstráneniu pochybností doplnením posudku, resp. pribatím nového znalca a vypracovaním posudku. Záverom uviedol, že nevidel dôvod viesť konanie proti vodičovi A., keďže prednosť v jazde na križovatke ciest kde došlo k dopravnej nehode nebola upravená dopravnými značkami, t.j. platilo pravidlo pravej ruky. Potvrdzuje to aj stanovisko ODI OR PZ v P. zo dňa 10. 3. 2009, podľa ktorého nie je možné uviesť, ktorá z ciest v križovatke je hlavnou cestou, resp. vedľajšou cestou. Z tejto dopravnej situácie tak vyplýva, že vodič A. nemohol porušiť ustanovenie § 14 ods. 5 písm. e) zákona o premávke na pozemných komunikáciách, resp. ani § 14 ods. 5 písm. d) citovaného zákona, keďže použitie znamenia o zmene smeru jazdy žalobcom nebolo možné potvrdiť.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť a priznať náhradu trov konania. Spochybnil správnosť znaleckého posudku, ktorého nedostatkom je, že sa nevysporiadal so stavom vozovky a ostrou zákrutou pred miestom nehody znemožňujúcou dobrý výhľad na prípadné vozidlá idúce v protismere, ktorá robí predbiehací manéver riskantným predovšetkým v súvislosti s tým, že znalec hodnotí techniku jazdy vodiča A. ako dobrú a bezpečnú. Poukázal na zjavný rozpor znaleckého posudku, keď pri nameraní brzdnéj dráhy 6,6 m na vozidle vodiča A. zn. Honda, nemohol znalec dospieť k záveru, že pri začatí odbočovacieho manévru žalobcom na aute zn. Renault, boli obe vozidlá vedľa seba. Vodič A. musel byť pri začatí odbočovacieho manévru za žalobcom viac ako 6,6 m vzdialený, keďže pri predbiehaní musel mať vyššiu rýchlosť ako žalobca a teda pri brzdení na dráhe 6,6 m musel prekonať väčšiu vzdialenosť za ten istý časový úsek ako žalobca; znalec sa nezaoberal reakčným časom vodiča A., ktorý ešte zvyšuje o ďalšiu dĺžku vzdialenosť 6,6 m brzdnéj dráhy medzi oboma vozidlami pri začatí odbočovacieho manévru žalobcu. Znalec sa mal zaoberať rovnakou otázkou posúdenia správnosti techniky jazdy u pána A., ktorý je rovnako povinný dodržiavať predpisy cestnej premávky. Žalovaný uznáva, že predmetná križovatka nie je križovatkou s hlavnou a vedľajšou cestou, ale s dvomi rovnocennými cestami. Z toho vyplýva, že vodič A. nešiel po hlavnej ceste a v zmysle § 14 ods. 5 písm. e) zákona o premávke na pozemných komunikáciách mal zakázané predbiehať. Žalobca odbočoval doľava na križovatke a za ním idúci vodič A. ho predbiehal tak, že do neho na tejto križovatke narazil. Možno preto dokonca tvrdiť, že vodič A. nielenže predbiehal v tesnej blízkosti pred križovatkou (kde mohol ohroziť iné vozidlo prichádzajúce z tejto križovatky), ale predbiehal priamo v križovatke, čím hrubým spôsobom porušil zákon o premávke na pozemných komunikáciách a spôsobil tým zrážku s motorovým vozidlom žalobcu. Zo znaleckého posudku, poškodenia ľavých zadných dverí vozidla Renault a z okolností vzniku nehody je zrejmé, že obidve vozidlá nemohli jazdiť pri začatí odbočovacieho manévru vedľa seba, čoho dôkazom je brzdná dráha 6,6 m vodiča A., ba dokonca vodič A. nemohol byť ani v tesnej blízkosti za automobilom žalobcu, pretože v takomto prípade by žalobca narazil do jeho vozidla prednou časťou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalovaného (§ 212 ods. 1 O. s. p.), postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O. s. p. a po tom, ako bolo oznámenie o vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O. s. p.).

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podaného odvolania a v rámci odvolacieho konania skúmal nielen napadnuté rozhodnutie žalovaného a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ale aj konania, v ktorých boli rozhodnutia vydané.

Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou je priestupkový spis, zistil, že dňa 31. 3. 2008 v čase o 12.00 hod. viedol žalobca osobné motorové vozidlo zn. Renault Thalia po ceste č.

06728 v obci S. V., kde na križovatke s miestnou komunikáciou odbočoval doľava, pričom došlo k zrážke jeho vozidla s vozidlom značky Honda Civic, predchádzajúcim vozidlo žalobcu zľava, ktoré viedol vodič J. A. Vychádzajúc z tejto skutočnosti Okresné riaditeľstvo Policajného zboru P., Okresný dopravný inšpektorát K. dospel k záveru, že dopravnú nehodu spôsobil vodič motorového vozidla zn. Renault Thalia, ktorý nedával pred začatím jazdného úkonu znamenie včas, a to s ohľadom na okolnosti cestnej premávky, najmä na vozidlá idúce za ním, pri odbočovaní vľavo na miestnu komunikáciu nesledoval situáciu v cestnej premávke, ohrozil vodiča osobného motorového vozidla zn. Honda Civic J. A. jazdiaceho za ním, ktorý ho v tom čase predchádzal po ľavej strane, následkom čoho došlo k zrážke vozidiel, na ktorých vznikla menšia škoda. Týmto konaním žalobca porušil ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c), § 18 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z. z., a rozhodnutím zo dňa 24. 11. 2008 bol uznaný vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. l) zákona č. 372/1990 Zb., za čo mu bola podľa § 22 ods. 2 zákona č. 372/1990 Zb. uložená pokuta vo výške 4000 Sk (132,77 €), zákaz činnosti viesť motorové vozidlo na dobu 2 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia a podľa § 79 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. s poukazom na § 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 411/2006 Z. z. uložená povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 1000 Sk (33 €) do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

V dôsledku podaného odvolania žalovaný napadnutým rozhodnutím rozhodnutie o priestupku zmenil tak, že časť textu č. 1 vo výroku rozhodnutia: "...porušil ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c), § 18 ods. 1, § 28 ods. 2 zákona...", časť textu č. 2: "...vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. k), písm. l) zákona..." a časť textu č. 3: "...ukladá povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 500 Sk (16,59 €), ..." vypustil a nahradil textom č. 1 "...porušil ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c), § 18 ods. 1 zákona...", textom č. 2: "...vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. l) zákona..." a textom č. 3: "...ukladá povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 1000 Sk (33 €)...", v prevyšujúcej časti odvolanie žalobcu zamietol a napadnuté rozhodnutie o priestupku potvrdil. Ostatné časti napadnutého rozhodnutia zostali nezmenené.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

V preskúmvanej veci sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením rozsudku krajského súdu, ktoré považuje za dostatočné, preto ho nebude opakovať a na doplnenie dodáva.

Priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a ich definícia je uvedená v ustanovení § 22 zákona o priestupkoch.

V danom prípade bol žalobca uznaný vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. l) zákona č. 372/1990 Zb., podľa ktorého priestupku sa dopustí ten, kto porušením uvedeným v písmene k) bezprostredne ohrozí bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky.

Podľa § 51 zákona o priestupkoch, ak nie je v tomto alebo inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb., správny poriadok) v znení neskorších predpisov. To znamená, že povinnosťou správneho orgánu pri rozhodovaní v konaní o priestupkoch je postupovať aj podľa jednotlivých ustanovení tohto zákona a pri aplikácii vychádzať zo základných zásad konania. Povinnosťou správneho orgánu je zistiť všetky právne rozhodné skutočnosti bez ohľadu na to, v či prospech svedčia. Stav veci sa musí zistiť presne, čo znamená, že musí zodpovedať reálnej skutočnosti. Zistenie úplného a presného stavu veci je základným predpokladom zákonnosti a správnosti rozhodnutia správneho orgánu. Obvinený z priestupku má právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich, uplatňovať skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu a podávať návrhy a opravné prostriedky. K výpovedi ani k priznaniu ho nemožno donucovať (§ 73 ods. 2 zákona č. 372/1990 Z.z.).

Zhodne ako krajský súd aj najvyšší súd dospel k záveru, že správne orgány nepostupovali podľa ustanovení §§ 32 a 47 ods. 3 správneho poriadku a tiež porušili zásadu in dubio pro reo zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Podľa § 14 ods. 5 písm. e) zákona č. 315/1996 Z. z. v znení účinnom do 31. 3. 2008, vodič nesmie predchádzať, ak

- je na križovatke a v tesnej blízkosti pred ňou; tento zákaz neplatí pre vodiča jazdiaceho po hlavnej ceste alebo ak predchádza vpravo podľa odseku 1; na križovatke s riadenou premávkou vodič smie predchádzať len pri svetelnom signáli alebo pokyne "Voľno".

Pri odbočovaní na križovatke alebo pri odbočovaní na poľnú cestu, alebo na lesnú cestu, alebo na miesto mimo cesty vodič je povinný dávať znamenie o zmene smeru jazdy. Vodič pri odbočovaní nesmie ohroziť vodičov jazdiacich za ním. Vodič je povinný dbať na zvýšenú opatrnosť najmä pri odbočovaní na poľnú cestu alebo na lesnú cestu, alebo na miesto mimo cesty (§ 18 ods. 1 cit. zákona).

Podľa § 34 ods. 2, ods. 5 správneho poriadku, dôkazmi sú najmä výsluch svedkov, znalecké posudky, listiny a ohliadka. Správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Záver prijatý správnymi orgánmi o zodpovednosti žalobcu za spôsobenú dopravnú nehodu v dôsledku porušenia povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 18 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z. z. a o nesprávnom spôsobe jazdy žalobcu, keď začal odbočovať v dobe, keď už bol predchádzaný za ním idúcim vozidlom zn. Honda Civic je predčasný. Pochybili správne orgány, ak sa vôbec nezaoberali spôsobom jazdy vodiča J. A., hoci ide o jednu z rozhodujúcich skutočností pre určenie, ktorý z účastníkov nehody porušením svojich zákonných povinností nesie zodpovednosť za nehodu.

Správny orgán mal predovšetkým ustáliť pozíciu vozidla zn. Honda Civic vedeného J. A. z hľadiska povinností vyplývajúcich zo zákona č. 315/1996 Z. z., konkrétne vyššie citovaného ustanovenia § 14 ods. 5 písm. e) zákona, a na základe tohto posúdiť, či k nehode došlo porušením povinnosti žalobcu pri odbočovaní neohroziť vodičov jazdiacich za ním (čo však neznamená vylúčenie možnosti ich prípadného obmedzenia napríklad prinútením znížiť rýchlosť alebo aj zmeniť smer jazdy napríklad obídením sprava), alebo či nehodu zavinil vodič vozidla zn. Honda Civic J. A. jazdiaci za žalobcom, porušením povinnosti predchádzať vpravo vozidlo meniace smer jazdy vľavo, resp. povinnosť nepredchádzať na križovatke a v tesnej blízkosti pred ňou.

Správny orgán tiež nezaujal stanovisko k otázke, či zo spôsobu jazdy vozidla zn. Renault Thalia mohol vodič J. A. usudzovať takýto manéver odbočovania, najmä s prihliadnutím na to, že (ako sám uviedol) registroval pred ním pomaly idúce vozidlo. V danom prípade išlo o dopravnú situáciu v intraviláne obce a odbočenie na križovatke je potrebné predvídať, čo za daných okolností nesporne

zdôvodňuje potrebu zvýšenej opatrnosti. V súhrne tak ide o skutočnosti, ktoré nepochybne nie sú bez významu v kontexte s ďalšími okolnosťami, za ktorých došlo k nehode a napriek tomu zostali v konaní neobjasnené.

Dôvodné pochybnosti vyvoláva aj konštatovanie znalca Ing. Š. Ž. v znaleckom posudku č. 74/2008, že „...je možné konštatovať, že vodič vozidla Renault J. R. bol v čase jeho začiatku odbočovania z hlavnej cesty na vedľajšiu cestu už predchádzaný za ním idúcim vozidlom Honda. Vozidlo Honda sa v čase začiatku odbočovania vozidla Renault už celým pôdorysom nachádzalo v protismernom jazdnom pruhu.“ Na základe toho a s poukazom na § 18 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z. z. vyvodil techniku jazdy vodiča vozidla Renault, teda žalobcu, ako nesprávnu, avšak pri charakteristike miesta dopravnej nehody uvádza, že na ceste nie sú vyznačené žiadne dopravné značky, premávka neriadená vyplýva z pravidiel cestnej premávky. V stanovisku Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Okresného dopravného inšpektorátu v P. zo dňa 10. 3. 2009 sa taktiež uvádza, že v prípade križovatky, kde sa stala predmetná dopravná nehoda, ide o križovatku nerozlíšenú dopravným značením, to znamená, že sa na nej uplatňuje tzv. pravidlo pravej ruky. Správne orgány v podstate len prevzali závery vyjadrené znalcom Ing. Š. Ž. v znaleckom posudku č. 74/2008, hoci znalecký posudok je len jedným z dôkazov, ktoré musí príslušný orgán hodnotiť jednotlivo, no i vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky žalovaného týkajúce sa doplnenia dokazovania, najvyšší súd dospel k záveru, že vzhľadom na závažné pochybnosti o presných príčinách dopravnej nehody (správne orgány sa nezaoberali jazdou vodiča J. A. tak, ako to je vyššie uvedené), ktoré mohli viesť k iným záverom o spôsobe a vzniku ako aj o jej vinníkovi, je táto skutočnosť dôvodom na vrátenie a došetrenie veci a na doplnenie doteraz zisteného skutkového stavu. Vykonávanie dôkazov patrí správne orgánu, preto bude jeho úlohou doplniť dokazovanie tak, ako naznačil krajský súd, prípadne zrealizovať aj iné dôkazy.

Najvyšší súd nemohol vzhľadom na vyššie uvedené ponechať bez povšimnutia ani skutočnosť, že rozhodnutia o uložení sankcie a jej výške sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, a preto v novom konaní správny orgán rozhodnutie odôvodní tak, aby bolo zrejmé, akými úvahami sa správny orgán riadil a aké kritéria pritom zohľadnil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. tak, že žalobcovi, ktorý mal v odvolacom konaní úspech priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Žalobca si vyčíslil trovy odvolacieho konania ako trovy právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu žalovaného zo dňa 6. 4. 2010) vo výške 120,17 € + 7,21 € režijný paušál, spolu 127,38 €. Najvyšší súd priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške, ktorá bola na náhradu uplatnená, keďže žalobca si na náhradu uplatnil trovy v súlade s § 11 ods. 3 v spojení s § 14 ods. 1 písm. c) a § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom v čase vykonania právnej služby.

22. ROZHODNUTIE

Zásada stanovená čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky sa vzťahuje na všetky delikty verejného práva, teda aj na ukladanie sankcií za porušenie povinností vo vzťahoch chránených správnym právom.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. februára 2010, sp. zn. 3 Szd 12/2009)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v T. zrušil podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. c) a e) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozhodnutie žalovaného zo dňa 6.5.2008 ako aj prvostupňové rozhodnutie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka T. zo dňa 27. júla 2007 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný napadnutým rozhodnutím zo dňa 6.5.2008 zamietol rozklad žalobcu a zároveň rozhodnutie o uložení pokuty vydané dňa 27.7.2007 prvostupňovým úradom potvrdil na základe § 23 ods. 1 písm. e) zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 581/2004 Z. z.“) a podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“). Zároveň rozhodol, že účastník konania porušil § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 576/2004 Z. z.“) tým, že pani A. Š. v čase podávania kortikoidnej liečby (od 9. 12. 2006 do 15. 12. 2006) neboli účastníkom konania kontrolované glykémie, pacientke počas hospitalizácie nebol vyšetrený moč a nebola odporúčaná liečba diabetes mellitus v prepúšťacej správe.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie orgánov prvého stupňa bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, rozhodnutia považuje za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pričom správne orgány obidvoch stupňov sa v konaní dopustili závažných procesných pochybností, predovšetkým nie je jasné z akého dôvodu správne orgány osoby konzultantov vo vzťahu k žalobcovi anonymizovali, keď žalobca mal právo poznať osoby konzultantov, aby nevznikli pochybnosti o ich nezáujatosti. Podľa názoru krajského súdu z obsahu spisového materiálu nevyplýva, z akých podkladov vychádzal konzultant úradu pri vypracovaní svojho odborného stanoviska a stanoviská konzultantov vypracované v tejto veci si zásadne odporujú, kým stanovisko konzultanta Doc. MUDr. B. K., CSc. uvádza, že reálne zlyhanie zapríčinilo zle liečené základné ochorenie diabetes mellitus, ktoré pri hyperglykémii viedlo k osmotickej diuréze a pravdepodobnej dehydratácii, ktorá spolu s nefrotoxicými liekmi zapríčinila výrazné zhoršenie funkcie už aj tak diabetickou nefropatiou postihnutých obličiek. Veľmi pravdepodobná je aj spoluúčasť (ktorej závažnosť vzhľadom na nevykonanie sekcie nemožno posúdiť) prebiehajúcej močovej infekcie. Zhoršenie metabolickej kompenzácie diabetes mellitus v pooperačnom priebehu je takmer s istotou možné pripísať kortikoidnej liečbe.

Zo stanoviska druhého konzultanta Prof. MUDr. A. Č. vyplýva, že po operácii sa na tretí deň objavila v oku zápalová reakcia, čo býva zriedkavá komplikácia (menej ako 1%) a pacientka mala predoperačné vyšetrenie, čo sa týka funkcie obličiek normálne, aj dávkovanie antibiotík bolo správne a nedal sa predpokladať taký negatívny dosah účinku gentamicínu a lekári na Očnej klinike v T. postupovali správne.

Vzhľadom na zásadné rozporné stanoviská, bolo povinnosťou správneho orgánu tieto rozpory odstraňovať a to aj nariadením znaleckého dokazovania.

Krajský súd uviedol, že v neposlednom rade poukazuje na to, že spisová dokumentácia predložená súdu bola nekompletná, nenachádzala sa v nej prepúšťacia správa z hospitalizácie, ani žiadna zdravotná dokumentácia pacientky.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný včas odvolanie. Navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietne. Žalovaný uviedol, že rozsudok krajského súdu považuje za nesprávny (nezákonný) z dôvodu rozporu výroku rozsudku a odôvodnenia rozsudku, čo do uvedenia dôvodov na zrušenie rozhodnutia žalovaného, keď v odôvodnení rozsudku došlo k neprípustnému rozšíreniu dôvodov zrušenia rozhodnutí žalovaného oproti výroku rozhodnutia. Kým vo výroku rozsudku sa uvádza, že prvostupňový súd zrušuje rozhodnutia žalovaného z dôvodov podľa § 250j ods. 2 písm. c) a e) OSP, teda z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a z dôvodu, že v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, tak v odôvodnení rozsudku sa uvádzajú dva dôvody zrušenia rozhodnutí žalovaného rozšírený o tretí dôvod – dôvod podľa § 250j ods. 2 OSP z dôvodu nepreskúmateľnosti.

Žalovaný uviedol, že predložil súdu na základe jeho výzvy úplnú a originálnu spisovú dokumentáciu správneho konania, čo je jeho povinnosťou podľa OSP. Podklady, z ktorých pri výkone dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou vychádzali osoby oprávnené na výkon dohľadu (v rátane konzultanta úradu), t.j. fotokópia zdravotnej dokumentácie pacienta, sú súčasťou spisu o výkone dohľadu, nie sú časťou spisu správneho konania. Vychádzajúc z ustanovenia § 25 zákona č. 576/2004 Z. z. nemôže poskytovateľ zdravotnej starostlivosti odovzdať úradu originál zdravotnej dokumentácie, alebo jej časti. Podľa tohto ustanovenia má úrad na účely výkonu dohľadu právo na sprístupnenie zdravotnej dokumentácie v celom rozsahu a to formou nahliadnutia do zdravotnej dokumentácie, prípadne si môže urobiť na mieste výpisky alebo má právo na vyhotovenie kópie zdravotnej dokumentácie v celom rozsahu potrebnom na určenie výkonu dohľadu konkrétnej veci. Žalovaný uviedol, že v tomto prípade prvostupňový orgán pri rozhodovaní o uložení sankcie nevychádzal zo zdravotnej dokumentácie pacientky, ale zo skutočností uvedených v protokole č. 67/2007 o vykonanom dohľade. Zdravotná dokumentácia pacientky nebola podkladom rozhodnutia o uložení sankcie, vydaného v správnom konaní. Z tohto dôvodu nebol a nie je podľa žalovaného dôvod na to, aby kópia zdravotnej dokumentácie bola obsiahnutá v spise správneho konania, v rámci ktorého sa rozhodlo o uložení sankcie. Pokiaľ prvostupňový súd tvrdí, že v spise chýbali listiny, mal si ich vyžiadať od žalovaného v rámci prípravy pojednávania alebo priamo na pojednávaní.

Žalovaný uviedol, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom zdôraznil, že prvostupňový orgán dospel k zisteniam na podklade vykonaného dohľadu a to zákonnou cestou a zistené nedostatky jednoznačne a nespochybniteľne preukazujú porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. Zdôraznil, že žiaden platný predpis neustanovuje, či vôbec a koľko prizvaných osôb má úrad poveriť výkonom dohľadu za účelom získania ich odborného stanoviska. Zákon č. 581/2004 Z. z. iba pripúšťa, že ak zamestnanci úradu ako osoby oprávnené na výkon dohľadu nemajú odbornú spôsobilosť v tej, ktorej medicínskej oblasti, na zodpovedanie vysoko odborných medicínskych otázok môže úrad prizvať do procesu dohľadu prizvané osoby, pričom môže byť prizvaná len jedna osoba. Úrad má pri výkone dohľadu iba jednu povinnosť – mať jednoznačne preukázané, či došlo alebo nedošlo k porušeniu § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z.

Žalovaný sa nestotožnil s tvrdením prvostupňového súdu, že v prípade ak žalobca nesúhlasil so stanoviskom konzultanta v uvedenom protokole o vykonanom dohľade, mal si obstaráť minimálne ďalšie odborné stanovisko iného konzultanta z príslušného medicínskeho odboru za účelom odstránenia rozporov, prípadne vo veci nariadiť dokazovanie súdnym znalcom z príslušného odboru, pretože je názoru, že v napadnutých rozhodnutiach sa dostatočne správne orgány vysporiadali s uvedenými

skutočnosťami a v druhostupňovom rozhodnutí sa žalovaný vysporiadal aj s otázkou prípadného doplnenia dokazovania o znalecký posudok, ktorého vypracovanie žiadal žalobca. Žalobca síce podal v rámci výkonu dohľadu námietky k protokolu, pričom osoby vykonávajúce dohľad sa s týmito námietkami dôkladne vysporiadali v rámci výkonu dohľadu, a tieto skutočnosti sú vedené v zápisnici č. 660/2006 z prerokovania námietok. Pretože žalobca v priebehu správneho konania neuviedol žiadne nové skutočnosti ani žiadne nové argumenty, nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by ho zbavili zodpovednosti za porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z., úrad nemal dôvod nariaďovať obstaranie konzultantského, resp. znaleckého posudku ako ďalšieho dôkazu.

Až v podanom rozklade proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu poukázal žalobca na existujúci rozpor, ale nie medzi oboma stanoviskami, ale na rozpor medzi tvrdením úradu o tom, že nesledoval medicínsky významné parametre – hodnotu glykémie, ale že zo záznamu zdravotnej dokumentácie vyplýva, že počas hospitalizácie opakovane vykonával kontrolu glykémii. V záujme odstránenia tohto rozporu si úrad vyžiadal od príslušného pracoviska, ktoré údajné vyšetrenia glykémie malo robiť, laboratórne výsledky všetkých vyšetrení, ktoré boli u pacientky robené počas celej doby hospitalizácie. Z nich jednoznačne vyplýva, že jedno vyšetrenie glykémie bolo realizované pred nasadením kortikosteroidov a jedno na druhý deň po ich nasadení, čo nespochybnil ani žalobca. Žalovaný v danom prípade považoval za pochybenie žalobcu, že tento počas hospitalizácie pacientky, ktorá už pred podaním kortikosteroidov mala hyperglykémiu, nesledoval a nekontroloval pravidelne hodnotu glykémii. Tvrdenie žalobcu, že sledoval a kontroloval ich hodnotu nezodpovedá záznamom v zdravotnej dokumentácii, pretože jedno jediné vyšetrenie glykémii bezprostredne na druhý deň po nasadení kortikosteroidov a po zvyšnú dobu hospitalizácie už žiadne vyšetrenie v žiadnom prípade nemôže znamenať, že žalobca pravidelne sledoval a kontroloval hodnotu glykémii. Názor žalovaného pritom nevychádza z ničoho iného, než z vyžiadaných výsledkov laboratórnych vyšetrení, ktoré sú jednoznačné a nezmeniteľné.

Žalovaný sa k údajnému rozporu vyjadril tak, že obe stanoviská nie sú vo vzájomnom rozpore, ale konzultant – oftalmológ posudzoval iba oftalmologickú časť zdravotnej starostlivosti, čo je vzhľadom na jeho špecializáciu aj pochopiteľné.

Žalovaný zdôraznil, že podkladom pre rozhodnutie bol najmä protokol o vykonanom dohľade a jeho súčasti, z ktorého vyplýva, že tak konzultant ako prizvaná osoba, ako aj zamestnanci vykonávajúci dohľad vychádzali aj zo zdravotnej dokumentácie.

K podanému odvolaniu sa vyjadril žalobca dňa 14. 9. 2009 tak, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v T. považuje za právne a vecne správny, má za to, že súd prvého stupňa vykonával rozsiahle dokazovanie a vykonané dôkazy zhodnotil správne, dospel k správnym skutkovým zisteniam. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v T. ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že skutkový stav zistený správnymi orgánmi, po úprave skutku druhostupňovým správnym orgánom, je dostatočný na rozhodnutie a preto rozhodnutie krajského súdu ako aj žalovaného v zmysle ustanovenia § 220 OSP v spojení s § 250j ods. 5 OSP vo výroku o uloženej pokute zmenil.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd zistil, že spor medzi účastníkmi konania spočíval v skutkovej stránke veci a následne v právnej kvalifikácii zisteného skutku ako porušenia povinnosti ustanovenej v § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z.

Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 576/2004 Z. z.“) poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

Žalovaný vo svojom rozhodnutí ustálil skutok nasledovne:

Pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pani A.Š. v čase podávania kortikoidnej liečby (od 9. 12. 2006 do 15. 12. 2006), neboli účastníkom konania kontrolované glykémie, pacientke nebol počas hospitalizácie vyšetrený moč a nebola odporúčaná liečba diabetes mellitus v prepúšťacej správe.

Súd pri posudzovaní skutkového stavu veci vychádzal z pripojených odborných stanovísk Prof. MUDr. A. Č., ktorý sa vyjadroval ako prednosta očnej kliniky SZU a zo stanoviska konzultanta Doc. MUDr. B. K. internistu – diabetológa. Ďalej sa oboznámil podrobne s protokolom č. 67/2007 o vykonanom dohľade, ako aj s vyjadreniami k záverom protokolu č. 67/2007, ako aj s námietkou dohliadaného subjektu zo dňa 23. 4. 2007. Na pojednávaní dňa 18. 02. 2010 sa senát najvyššieho súdu oboznámil aj s časťami spisu o výkone dohľadu, vrátane zdravotnej dokumentácie pacientky a s obsahom prepúšťacej správy.

Podľa § 245 ods. 2 OSP pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.

Odvolací súd na pojednávaní dňa 18. 02. 2010 vypočul odbornú pracovníčku žalovaného MUDr. O. M., ktorá uviedla, že z prepúšťacej správy je zrejmé, že pacientka A. Š., hospitalizovaná na očnom oddelení Fakultnej nemocnice T. v období od 6. 12. 2006 do 15. 12. 2006, bola vnímaná nielen ako pacientka z oftalmologického hľadiska, ale aj ako pacientka s ostatnými diagnózami, ktoré sú v prepúšťacej správe uvedené, predovšetkým ide o diabetes mellitus druhého typu, očné komplikácie cukrovky, orgánové komplikácie cukrovky – nefropatia.

Z prepúšťacej správy je zrejmé, že pacientka absolvovala operáciu šedého zákalu v lokálnej anestéze pre predpoklad komplikácie tejto operácie nazývanej ako toxicistický šošovkový syndróm, jej bola nasadená antibiotická liečba a liečba kortikoidmi vo forme parenterálnej a perorálnej. Užívala aj liek na liečbu cukrovky, ale hladiny cukru v krvi neboli pravidelne kontrolované, v prepúšťacej správe sa nachádza údaj len zo 6. 12. 2006: glykémia bezprostredne pred operáciou 5,6 – hodnota v norme. Ďalšie hodnoty glykémie nie sú uvedené.

Z obsahu zdravotnej dokumentácie je zrejmé, že glykémia bola síce žalobcom kontrolovaná a bola zistená zvýšená, ale tieto skutočnosti už neboli v prepúšťacej správe žalobcom uvedené a nebolo s nimi ďalej pracované žalobcom, liečba mala byť korigovaná. Pacient s hyperglykémiou by nemal byť prepustený domov, resp. keby bol prepustený do domáceho ošetrovania tak v prepúšťacej správe by tieto skutočnosti mali byť zaznamenané.

Súd na základe obsahu spisu a následného odborného vysvetlenia špecialistu žalovaného na pojednávaní odvolacieho súdu dňa 18. 2. 2010 si vytvoril úsudok, že je vecne správny záver žalovaného obsiahnutý v napadnutom rozhodnutí o tom, že žalobca neposkytol zdravotnú starostlivosť správne, keď pacientke počas hospitalizácie v čase poskytovania kortikoidnej liečby nekontroloval glykémiu, nebol vyšetrený moč a v prepúšťacej správe neodporučil liečbu diabetes mellitus, čo zároveň s aplikáciou s nefrotoxickými liekmi zapríčinilo výrazné zhoršenie funkcie už diabetickou nefropatiou postihnutých obličiek, následkom čoho bolo vážne poškodené zdravie pacientky.

Uvedené vyplýva aj zo stanoviska odborného konzultanta internistu – diabetológa v tejto veci, ktorý zároveň dodal, že pokiaľ nebola vykonaná alebo doporučená pitva, nie je možné urobiť jednoznačný záver o príčine smrti pacientky.

Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu vo vzťahu k prizvaným konzultantom ako aj so záverom krajského súdu v tej časti, že stanoviská oboch konzultantov úradu sú vo vzájomnom rozpore. Naopak usúdil, že obaja konzultanti posúdili poskytnutú zdravotnú starostlivosť z pohľadu svojej špecializácie a odbornosti.

Zo stanoviska odborného konzultanta úradu Doc. MUDr. B. K., internistu – diabetológa, vyplýva, že sa vyjadroval k zdravotnému stavu menovanej z pohľadu internistu – diabetológa. Z odborného posudku je zrejmé, že renálne zlyhanie zapríčinilo u pacientky zle liečené základné ochorenie diabetes mellitus, ktoré pri hyperglykémii viedlo k osmotickej diuréze a pravdepodobnej dehydratácii, ktorá spolu s nefrotoxickými liekmi zapríčinila výrazné zhoršenie funkcie už aj tak diabetickou nefropatiou postihnutých obličiek. Veľmi pravdepodobná je aj spoluúčasť (ktorej závažnosť vzhľadom na nevykonanie sekcie nemožno posúdiť) prebiehajúcej močovej infekcie. Zhoršenie metabolickej kompenzácie diabetes mellitus v pooperačnom priebehu je takmer s istotou možné pripísať kortikoidnej liečbe.

Z oboch odborných posudkov odvolací súd vyvodil záver, že pokiaľ by v tomto prípade zdravotnícki pracovníci venovali náležitú pozornosť závažnému základnému ochoreniu pacientky diabetes mellitus stanovením glykémii po zavedení kortikoidov, zrealizovali diabetologické vyšetrenie a adekvátnu liečbu, čo bolo v tomto prípade oftalmológmi natoľko podcenené, že nebola doporučená ani liečba diabetes mellitus do prepúšťacej správy z očnej kliniky, rovnako nebol venovaný dostatok pozornosti močovému nálezu pri prijatí, bolo možné s veľkou pravdepodobnosťou predísť fatálnej komplikácii – renálnemu zlyhaniu.

Pokiaľ ide o následok porušenia povinnosti v podobe smrti pacientky, súd konštatuje, že táto udalosť nie je z obsahu administratívneho spisu jednoznačne preukázaná stavom veci, ktorý bol zistený správnymi orgánmi ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 prvá veta OSP). Ide o doteraz nepreukázanú časť skutku.

Podľa § 250i ods. 2 OSP ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občiansko-právnych, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súdom môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Podľa § 250i ods. 3 OSP pri preskúvaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 250j ods. 5 OSP vo veciach uvedených v § 250i ods. 2 môže súd rozhodnúť rozsudkom o náhrade škody, o peňažnom plnení alebo o peňažnej sankcii, ak na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že o spore, o inej právnej veci alebo o uložení sankcie má byť rozhodnuté inak, ako rozhodol správny orgán. Rozsudok súdu nahrádza rozhodnutie správneho orgánu v takom rozsahu, v akom je rozsudkom súdu rozhodnutie správneho orgánu dotknuté. Tento rozsah musí byť uvedený vo výroku rozsudku, pričom súd dotknutý výrok zmení. Súd rozhodne o trovách konania vrátane trov, ktoré vznikli v konaní pred správnym orgánom.

Podľa § 64 ods. 2 zákona č. 581/2004 Z. z. s účinnosťou od 1. 1. 2010 úrad môže uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti za podmienok ustanovených v § 50 ods. 2 pokutu až do výšky

- a) 3319 €, ak ide o fyzickú osobu,
- b) 9958 €, ak ide o právnickú osobu.

Platná právna úprava, na rozdiel od tej, ktorá bola platná v čase skutku, už stanovuje kritériá pre určenie výšky sankcie a aj priaznivejšiu sankciu, keď zákonné rozpätie pre uloženie pokuty je stanovené len hornou výškou zákonného rozpätia, oproti úprave účinnej v čase spáchania skutku, keď bola zákonom stanovená dolná hranica pokuty a to najmenej 100 000 Sk. Ide teda o úpravu zjavne výhodnejšiu pre subjekt, ktorý sa dopustil správneho deliktu, a použiteľnú aj na uloženie sankcie subjektu, ktorý sa deliktu dopustil aj pred nadobudnutím jej účinnosti s poukazom na znenie článku 50 ods. 6 Ústavy SR. Podľa názoru súdu, zásada určená uvedeným článkom ústavy sa vzťahuje na všetky delikty verejného práva, teda aj na ukladanie sankcií za porušenie povinností vo vzťahoch chránených správnym právom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazujúc na uvedené uložil žalobcovi v súlade s § 250j ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku a § 64 ods. 2 písm. b) zákona č. 581/2004 Z. z. pokutu vo výške 2000 €, keď mal súd preukázaný skutok v upravenej podobe tak ako je uvedený vo výroku rozsudku. Najvyšší súd v súvislosti s doteraz nepreukázanou časťou skutku znížil pokutu oproti napadnutému rozhodnutiu žalovaného zo 100 000 Sk na 2000 €.

Najvyšší súd v zmysle § 250i ods. 1, prvá veta OSP vychádzal zo skutkového stavu podľa obsahu administratívneho spisu, v čase napadnutého rozhodnutia.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 224 ods. 2 OSP v spojení s § 250j ods. 5 OSP a § 250k ods. 1 prvá veta OSP a neúspešnému žalobcovi nepriznal ich náhradu, žalovanému v tomto konaní trovy nevznikli a ich náhradu neuplatnil.

23. ROZHODNUTIE

Ak podnikateľský subjekt prevzal na seba v dôsledku nadobudnutia vlastníckeho práva k motorovému vozidlu práva a povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zákona č. 381/2001 Zb. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov, vznikla mu zákonná povinnosť uzavrieť povinné zmluvné poistenie a zaplatiť poistné k dátumu splatnosti.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010, sp. zn. 2 Sžf 11/2010)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v B. zamietol žalobný návrh žalobcu, ktorým sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 8. júla 2008, ktorým žalovaný potvrdil prvostupňové rozhodnutie Obvodného úradu v B. zo dňa 10. apríla 2008, ktorým prvostupňový správny orgán uložil žalobcovi pokutu vo výške 5000 Sk v zmysle § 19 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) za nesplnenie povinnosti uzavrieť poistenie zodpovednosti na motorové vozidlo zn. Peugeot 406,k termínu 16.9.2005. Krajský súd takto rozhodol, keď sa stotožnil s právnym názorom žalovaného, ktorého výklad zákona vzhľadom na nejednoznačnosť právnej úpravy je podľa krajského súdu jediným logickým a reálnym vyústením, pričom správny orgán sa taktiež dostatočne vysporiadal s námietkami žalobcu. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu taktiež vyplýva, že súvisiaci zákon č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v platnom znení v čase vydania rozhodnutia neukladá dopravnému inšpektorátu pri evidenčnom zápise skúmať, či osoba, ktorá nadobudla držbu vozidla bude toto vozidlo reálne používať v premávke a povinnosť mať uzavretú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vyplýva preto jeho držiteľovi zo zákona bez ohľadu na spôsob, akým bude s vozidlom nakladať a takáto povinnosť sa vzťahuje na osobu zapísanú v dokladoch o vozidle.

Proti rozsudku krajského súdu podal odvolanie žalobca a žiadal, aby Najvyšší súd SR rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec vráti žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie a zároveň zaviazá žalovaného na zaplatenie trov konania. Poukázal na to, že zákon o povinnom zmluvnom poistení rozlišuje medzi pojmi „držiteľ motorového vozidla zapísaný v dokladoch vozidla“ a „deň prvého použitia motorového vozidla“. Podľa žalobcu nie je možné pri výklade uvedených pojmov postupovať podľa výkladu pojmu prevádzka vozidla v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. Cz 42/71 – aj keď motorové vozidlo len stojí a motor je v chode, resp. príprava k jazde a výkony potrebné na udržiavanie vozidla. Podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení sa stanovuje povinnosť uzatvorenia poistnej zmluvy v deň prvého použitia motorového vozidla. Podľa žalobcu z jeho strany neprišlo k použitiu vozidla v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení a ani v zmysle výkladu prevádzky vozidla ustáleného judikatúrou, keďže motorové vozidlo bolo z jeho strany účtované ako tovar, bolo uskladnené na vonkajšom sklade žalobcu, k jeho prevádzke na pozemných komunikáciách vôbec nedošlo, na prepravu motorového vozidla bola použitá vlastná odtahová služba žalobcu, resp. odtahové služby tretích osôb a s motorovým vozidlom neboli uskutočnené žiadne úkony smerujúce k prevádzke vozidla. Žalobca taktiež poukázal na to, že bol držiteľom motorového vozidla, pričom však nie je možné výklad pojmu „použitie vozidla“ stotožňovať s pojmom „držba vozidla“, čo by nastalo v prípade správnosti výkladu uskutočneného žalovaným. Zákon o povinnom zmluvnom poistení však povinnosť uzatvoriť poistnú zmluvu na právnu skutočnosť držby neviaže, ale viaže ju na prvé použitie motorového vozidla a podľa žalobcu zákonodarcu nemal ani v úmysle viazať povinnosť uzatvoriť poistnú zmluvu na právnu skutočnosť držby, pretože ak by tomu tak bolo, tak ustanovenie zákona viažuce povinnosť uzatvoriť poistnú zmluvu na prvé použitie vozidla by bolo v zákone

nadbytočné. Žalobca taktiež poukázal na to, že hoci ďalší zákon, a to zákon o premávke na pozemných komunikáciách stanovuje povinnosť preukazovania poistenia pred zápisom zmeny v evidencii motorových vozidiel, tak podľa žalobcu to nemá vplyv na povinnosť stanovenú zákonom o povinnom zmluvnom poistení. Dopravný inšpektorát na zápis zmeny v evidencii motorových vozidiel vyžaduje uzatvorenie poistenia, pričom však je irelevantné používanie, resp. nepoužívanie motorového vozidla a z tohto dôvodu nie je možné aplikovať predmetné ustanovenie pri výklade „použitia motorového vozidla“ v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení. Žalobca na podporu svojich tvrdení poukázal na článok 2 ods. 2 a 3 Ústavy SR a ustanovenia § 3 ods. 1, 4, § 32 ods. 1, § 46 Správneho poriadku. Podľa žalobcu navyše správny orgán počas celého správneho konania nepreukázal žalobcovi použitie motorového vozidla, a teda porušenie povinnosti zakotvenej v § 3 ods. 3 zákona o povinnom zmluvnom poistení, preto pokuta uložená správnym orgánom nemá právne opodstatnenie.

Žalovaný sa písomne k odvolaniu žalobcu vyjadril a z hľadiska obsahu vyjadrenia žiadal, aby Najvyšší súd SR napadnutý rozsudok krajského súdu ako zákonný potvrdil. Poukázal na obsah svojho vyjadrenia zo dňa 13.10.2008 k žalobe žalobcu a na znenie ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. Taktiež v správnom konaní bolo preukázané, že žalobca bol ako držiteľ motorového vozidla Peugeot 406, zapísaný v príslušnej evidencii vozidiel v období od 16.09.2005 do 31.12.2005, keď na predmetné motorové vozidlo nebola uzatvorená poistná zmluva, čím žalobca, ako držiteľ motorového vozidla Peugeot 406, porušil zákonnú povinnosť stanovenú v § 3 ods. 1 zákona. Taktiež žalovaný poukázal na to, že žalobca v odvolaní a ani v žalobe uvedenú skutočnosť nerozporoval, ale zotrval na názore, že zákonná povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu mu nevznikla, pretože z jeho strany nedošlo k prvému použitiu motorového vozidla. Žalovaný poukázal na to, že povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu v prípade tuzemských motorových vozidiel, ktorým sa prideliť evidencné číslo, vzniká už pri prvom pridelení evidencného čísla motorovému vozidlu a jeho zápisu do príslušnej evidencie. Poukázal na znenie § 88 a § 88a zákona č. 315/1996 Z.z. platného v čase porušenia zákonnej povinnosti. Pokiaľ žalobca namietal, že použitie a prevádzka motorového vozidla sú odlišné pojmy, tak podľa názoru žalovaného ide o pojmy súvisiace, nakoľko pri oboch existuje reálna možnosť spôsobenia škody motorovým vozidlom, za ktorú má povinná osoba objektívnu zodpovednosť. Z tohto dôvodu preto žalovaný pri interpretácii pojmu „prvé použitie motorového vozidla“ poukázal na konštantnú judikatúru týkajúcu sa prevádzky vozidiel, konkrétne na judikát Najvyššieho súdu SR sp. zn. Cz42/71, podľa ktorého motorové vozidlo je v prevádzke aj vtedy, keď len stojí ale jeho motor je v chode. Prevádzkou je aj príprava k jazde, aj výkony potrebné na udržiavanie vozidla. Podľa žalovaného povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu je zrozumiteľne stanovená v § 3 ods. 1 zákona, a to aj v prípade žalobcu ako držiteľa motorového vozidla Peugeot 406, v období od 16.9.2005 do 31.12.2005.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke www.nsud.sk.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na obsah podanej žaloby posudzoval, či správne orgány pri rozhodovaní vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu veci. S ohľadom na

námietky žalobcu ohľadne hodnotenia dôkazov zisťoval, či konanie o správnom delikte bolo vedené takým procesným postupom, ktorý zabezpečoval správny výsledok a či boli dôkazy vykonané spôsobom zodpovedajúcim pravidlám spravodlivého procesu.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 328/2001 Z.z. povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu má pri tuzemskom motorovom vozidle ten, kto je ako držiteľ motorového vozidla zapísaný v dokladoch vozidla alebo ten, kto je v dokladoch vozidla zapísaný ako osoba, na ktorú sa držba motorového vozidla previedla, v ostatných prípadoch ten, kto je vlastníkom motorového vozidla alebo jeho prevádzkovateľom.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z.z. osoba, na ktorú sa vzťahuje povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu podľa odseku 1 je povinná uzavrieť poisťnú zmluvu najneskôr v deň prvého použitia motorového vozidla.

Podľa § 88a zákona č. 315/1998 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia, okresný dopravný inšpektorát prihlási motorové vozidlo, na ktoré sa vzťahuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa osobitného predpisu do evidencie vozidiel alebo vykoná zmenu v evidencii vozidiel len po predložení dokladu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/1998 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení platnom v čase vydania rozhodnutia, vlastník vozidla a držiteľ vozidla, uvedený vlastníkom vozidla podľa § 88 ods. 2, sú povinní predložiť na okresnom dopravnom inšpektoráte osvedčenie, doklady preukazujúce splnenie podmienok na vykonanie evidenčných úkonov ustanovených v § 88 a § 88a, preukázať svoju totožnosť, vyplniť príslušné tlačivá, ako aj umožniť porovnanie údajov uvádzaných v osvedčení s údajmi priamo na vozidle.

Ako vyplýva zo správneho spisu z jednotlivých listinných dôkazov, tak žalobcovi zaslal prvostupňový správny orgán, teda Obvodný úrad v B., odbor ekonomický, výzvu zo dňa 8.2.2008, ktorou bol žalobca vyzvaný, aby do 7 pracovných dní odo dňa doručenia výzvy predložil správnomu orgánu doklad preukazujúci existenciu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (Peugeot 406), ktoré malo byť uzatvorené ku dňu 16.09.2005 a taktiež doklad o zaplatení poisťného k dátumu splatnosti. Sám žalobca v následnej korešpondencii so správnym orgánom poukázal na skutočnosť, že je podnikateľským subjektom, ktorého hlavným predmetom činnosti je nákup a predaj ojazdených motorových vozidiel – autobazár, a že uvedené vozidlo, ktorého držiteľom bola firma žalobcu, bolo zakúpené výlučne za účelom jeho ďalšieho predaja a dosiahnutia zisku v rámci predmetu podnikania firmy, a že predmetné vozidlo bolo evidované iba ako tovar. Podľa tvrdení žalobcu predmetné motorové vozidlo Peugeot 406 bolo až do okamihu predaja konečnému spotrebiteľovi odstavené na príslušnom parkovisku ako predajnej ploche a žalobcom nikdy nebolo používané v prevádzke na pozemných komunikáciách.

Ako vyplýva z administratívneho spisu ako i z preskúmvacieho konania pred Krajským súdom v B. mal Najvyšší súd SR nesporne za preukázané, že na obdobie od 16.9.2005 do 31.12.2005 nebolo na predmetné motorové vozidlo uzatvorené povinné zmluvné poistenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. Uvedené obdobie, nepokryté povinným zmluvným poistením, nebolo medzi účastníkmi konania sporné.

Žalobca namietal, že za uvedené obdobie, nepokryté povinným zmluvným poistením, nebol on povinným subjektom, ale takýmto subjektom mal byť až konečný spotrebiteľ, ktorému príslušné motorové vozidlo by odpredal.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd SR poukazuje na ustanovenie § 9 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., kde zákonodarca konkrétne zakotvil prípady, v zmysle ktorých zaniká povinnosť uzatvoriť povinné zmluvné poistenie. Z jednotlivých listinných dôkazných prostriedkov nachádzajúcich sa v administratívnom spise má odvolací súd za preukázané, že z pozície žalobcu sa v danom prípade nejedná ani o jeden z taxatívne vymenovaných dôvodov zániku povinného zmluvného poistenia, tak ako to má na mysli ustanovenie § 9 ods. 1 uvedeného zákona.

V danom prípade žalobca ako podnikateľský subjekt i podľa právneho názoru Najvyššieho súdu SR jednoznačne prevzal na seba, v dôsledku nadobudnutia vlastníckeho práva k motorovému vozidlu Peugeot 406, práva a povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a preto mu vznikla zákonná povinnosť podľa § 3 ods. 1 uvedeného zákona uzavrieť povinné zmluvné poistenie a zaplatiť príslušné poistné k dátumu splatnosti.

Nakoľko si žalobca nesplnil zo zákona mu vyplývajúcu povinnosť, správne preto správny orgán v zmysle ustanovenia § 19 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. uložil žalobcovi sankciu vo výške 5000 Sk, a preto pokiaľ krajský súd zamietol žalobný návrh žalobcu, postupoval súladne so zákonom a vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd SR rozsudok krajského súdu ako súladný so zákonom v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p., keď neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nevzniklo a žalovanému správne orgánu v odvolacom konaní trovy konania nevznikli, a preto žiadnemu z účastníkov trovy odvolacieho konania nepriznal.

24.

ROZHODNUTIE

Na konanie podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), podľa ktorého je povinnosťou správneho orgánu vyzvať účastníka konania na odstránenie väd podania, prípadne jeho doplnenie, s poučením o následkoch nevyhovenia výzve.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2011, sp. zn. 4 Sžp 2/2010)

Krajský súd rozsudkom zrušil rozhodnutie ministra životného prostredia SR z 15. októbra 2008 z dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vrátil vec na ďalšie konanie. Uvedeným rozhodnutím minister životného prostredia SR (ďalej len „minister“) na základe rozkladu podaného žalobcom zrušil prvostupňové rozhodnutie Ministerstva životného prostredia SR (ďalej len „ministerstvo“), odboru ochrany prírody a starostlivosti o krajinu zo dňa 9.6.2008 o povolení výnimky zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len skrátené „zákon o ochrane prírody“), a ktorým bol vydaný súhlas podľa § 14 ods. 2 písm. c) citovaného zákona na pozemnú aplikáciu chemických látok v územiach s 3. stupňom ochrany v Národnom parku Nízke Tatry pre jednotky priestorového rozdelenia lesa uvedených v prílohách rozhodnutia (ďalej len „žiadosť o povolenie výnimky“). Minister zrušil prvostupňové rozhodnutie bez toho, aby ho preskúmal po vecnej stránke, pretože dospel k záveru, že v konaní o žiadosti žiadateľa L., š. p. rozkladom napadnuté rozhodnutie bolo vydané nadbytočne, pretože v tej istej veci už bolo rozhodnuté fiktívnym rozhodnutím podľa § 85 ods. 4 zákona o ochrane prírody. Ficcia vydania takéhoto rozhodnutia nastala dňa 1.5.2008, nakoľko ministerstvo do tohto dátumu ako predpokladaného dňa začatia pozemnej aplikácie chemických látok nerozhodlo. Podľa ministra žiadosť žiadateľa L., š. p. zo dňa 25.3.2008 spĺňala náležitosti uvedené v § 82 ods. 1 citovaného zákona; bolo z jej obsahu zrejmé, kto ju podal – žiadateľ, akej činnosti sa týka – pozemnej aplikácie chemických látok a čo sa navrhuje – povolenie výnimky z podmienok ochrany chránených druhov živočíchov a vydanie súhlasu podľa § 14 ods. 2 písm. c) zákona o ochrane prírody a krajiny na pozemnú aplikáciu chemických látok s plánovaným termínom začatia činnosti na 1.5.2008.

Krajský súd posúdil postup prvostupňového správneho orgánu ako správny a v súlade so zákonom, keď vyzval žiadateľa o povolenie výnimky na doplnenie žiadosti a konanie prerušil, a to minimálne z dôvodu, že v podanej žiadosti absentovalo označenie jednotlivých druhov chránených živočíchov, voči ktorým sa žiadalo povolenie výnimky z ich ochrany, žiadosť neobsahovala konkretizáciu chemických látok navrhovaných na použitie, neboli uvedené územia lesa dotknuté navrhovanou výnimkou s označením ich parciel a taktiež žiadosť neobsahovala dobu trvania povolenej výnimky.

Podľa súdu bez údajov, ktoré prvostupňový správny orgán žiadal doplniť, nebola žiadosť spôsobilá na posúdenie a rozhodnutie o nej a preto jej podanie dňa 28.3.2008 nemohlo mať za následok začatie plynutia zákonných lehôt stanovených na rozhodnutie. Podľa názoru krajského súdu, tým že žiadateľ svoju žiadosť doplnil až podaním doručeným žalovanému dňa 10.4.2008, nebola splnená podmienka podania úplnej žiadosti podľa § 82 ods. 1 zákona o ochrane prírody najmenej 30 dní pred termínom plánovanej činnosti. Preto ani nemohla nastať ficcia vydania rozhodnutia, ktorým bolo žiadosti vyhovené dňom 1.5.2008, t. j. dňom začatia plánovanej činnosti. Krajský súd dôvodil, že minister zhodnotil procesné podmienky nesprávne, keď v druhostupňovom konaní posúdil žiadosť ako úplnú a právne bezchybnú a zrušil prvostupňové rozhodnutie žalovaného ako nadbytočné z dôvodu, že žiadosti bolo vyhovené dňa 1.5.2008 tzv. fiktívnym rozhodnutím podľa § 85 ods. 4 zákona o ochrane prírody.

Proti rozsudku krajského súdu žalovaný podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f) OSP a navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie. Žalovaný namieta nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom. Podľa názoru žalovaného žiadosť žiadateľa L., š.p. bola podaná v dostatočnom časovom predstihu a obsahovala všetky zákonom vyžadované náležitosti potrebné na rozhodnutie. V zmysle § 82 ods. 1 zákona o ochrane prírody bolo zo žiadosti zrejmé, kto ju podal, akej činnosti sa týka, t. j. pozemnej aplikácie chemických látok a taktiež obsahovala petit – čo sa navrhuje, t. j. povolenie výnimky z podmienok ochrany chránených druhov živočíchov a vydanie súhlasu podľa § 14 ods. 2 písm. c) zákona o ochrane prírody.

Podľa žalovaného správny orgán nemôže prekročiť zásadu vyjadrenú v čl. 2 Ústavy SR a konať nad rámec zákona, t. j. nad rámec § 82 ods. 1 zákona o ochrane prírody, ktorého úprava je podľa žalovaného veľmi strohá a neumožňuje správnomu orgánu žiadať od žiadateľa ďalšie doplnujúce údaje, ak žiadosť obsahuje vyššie uvedené 3 základné náležitosti.

Právna domnienka vydania rozhodnutia podľa § 85 ods. 4 zákona o ochrane prírody je viazaná na deň plánovanej činnosti. Keďže ministerstvo v termíne do predpokladaného agrotechnického termínu začatia prác, do 1.5.2008, nevydalo rozhodnutie vo veci, podľa žalovaného nastala 1.5.2008 podľa § 85 ods. 3 a 4 zákona o ochrane prírody právna domnienka, že ministerstvo vydalo rozhodnutie, ktorým žiadateľovi v plnom rozsahu vyhovel. Podľa žalovaného toto fiktívne rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.5.2008, nakoľko žalobca lehotu na podanie opravného prostriedku nevyužil a rozklad nepodal.

Za daných okolností žalovaný posudzuje rozhodnutie vydané v prvom stupni zo dňa 9.6.2008 za nadbytočné a vydané v rozpore so zákonom, nakoľko išlo o druhé rozhodnutie v tej istej veci. Podľa žalovaného vydaním rozkladom napadnutého rozhodnutia bola porušená zásada ne bis in idem (nie dvakrát v tej istej veci), a preto ho nebolo potrebné skúmať po vecnej stránke pred jeho zrušením v rámci konania o rozklade.

Žalobca žiadal odvolaním napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov konania. Zotrváva na svojom stanovisku, že žiadateľom podaná žiadosť zo dňa 25.3.2008 nespĺňala zákonom predpísané náležitosti. Na konanie podľa zákona o ochrane prírody sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní a teda správny orgán mal pri rozhodovaní o žiadosti o povolenie výnimiek aplikovať zásadu vyplývajúcu z § 3 ods. 4 Správneho poriadku, podľa ktorého rozhodnutie musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci, preto mal pri rozhodovaní podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku povinnosť zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom mal obstaráť potrebné podklady na rozhodnutie. Je nepochybné, že žiadosť doručená prvostupňovému orgánu dňa 28.3.2008 neobsahovala špecifikáciu chránených druhov, ktorých sa mala udelená výnimka z ustanovenia § 35 ods. 1 písm. a) a d) zákona o ochrane prírody týkať, neobsahovala konkretizáciu chemických látok navrhovaných na použitie, neboli uvedené územie lesa dotknuté navrhovanou výnimkou s označením ich parciel a taktiež žiadosť neobsahovala navrhovanú dobu trvania povolenej výnimky. Prvostupňový správny orgán bez týchto náležitostí žiadosti nemohol rozhodnúť o povolení výnimky v súlade s § 40 ods. 4 zákona o ochrane prírody, pretože obligatórnou náležitosťou rozhodnutia o udelení výnimky a teda predmetom takéhoto rozhodnutia je určenie dotknutého chráneného druhu, množstva alebo počtu, pre ktorý sa výnimka z podmienok ochrany udeľuje. Prvostupňový orgán musel vyzvať žiadateľa na doplnenie vyššie uvedených náležitostí žiadosti a preto doručením žiadosti o udelenie výnimky dňa 28.3.2008 neboli splnené podmienky pre vznik fiktívneho rozhodnutia stanovené v § 85 ods. 4 zákona o ochrane prírody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§250ja ods. 2 OSP), pričom deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej

stránke Najvyššieho súdu SR www.supcourt.gov.sk (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

Z o d ô v o d n e n i a :

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods.1 OSP).

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa čl. 44 ods. 1 až 5 Ústavy SR každý má právo na priaznivé životné prostredie. Každý je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo. Nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky. Štát dbá o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ekologickú rovnováhu a o účinnú starostlivosť o životné prostredie a zabezpečuje ochranu určeným druhom voľne rastúcich rastlín a voľne žijúcich živočíchov. Podrobnosti o právach a povinnostiach podľa odsekov 1 až 4 ustanoví zákon.

Podľa čl. 45 Ústavy SR každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.

Podľa § 1 ods. 1 zákona o ochrane prírody tento zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny s cieľom prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability.

Podľa § 14 ods. 2 písm. c) zákona o ochrane prírody na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, herbicídov, toxických látok, priemyselných hnojív a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti.

Podľa § 35 ods. 1 písm. a) zákona o ochrane prírody chráneného živočícha je zakázané chytať, zraňovať alebo usmrtiť v jeho prirodzenom prostredí.

Podľa § 40 ods. 4 písm. a) až g) zákona o ochrane prírody rozhodnutie o povolení výnimky podľa odseku 2 obsahuje a) určenie dotknutého druhu a množstva alebo počtu, pre ktorý platí, b) metódy, prostriedky a zariadenia povolené na odber, odchyt alebo usmrcovanie dotknutých druhov, c) určenie miesta a času, kedy možno vykonávať činnosť povolenú výnimkou, d) čas, na ktorý sa výnimka povoľuje, e) spôsob výkonu činnosti povolenej výnimkou, f) spôsob kontroly plnenia podmienok výnimky, g) ďalšie podmienky o spôsobe výkonu činnosti povolenej výnimkou určené v súlade s § 82 ods. 12.

Podľa § 81 ods. 1 zákona o ochrane prírody na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 3 ods. 4 veta prvá Správneho poriadku rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci.

Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 32 ods. 2 Správneho poriadku podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Podľa § 34 ods. 1 Správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

Podľa § 34 ods. 5 Správneho poriadku správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Podľa § 82 ods. 1 zákona o ochrane prírody o žiadosti o vydanie rozhodnutia musí byť najmä zrejmé, kto ju podáva, akej činnosti sa týka a čo sa navrhuje. Každá žiadosť a s ňou súvisiace doklady musia byť vyhotovené písomne a v štátnom jazyku.

Podľa § 82 ods. 12 zákona o ochrane prírody v rozhodnutí vydanom podľa tohto zákona, ktorým sa dáva súhlas na výkon činnosti alebo ktorým sa povoľuje výnimka zo zákazu činnosti podľa tohto zákona, môže konajúci orgán určiť podrobnejšie podmienky vykonávania činnosti zabezpečujúce ochranu prírody a krajiny a obmedziť ich časovú platnosť.

Podľa § 85 ods. 3 zákona o ochrane prírody, ak ide o konanie, ktorého predmetom je zabezpečenie povinností podľa osobitného zákona (v poznámke pod čiarou je uvedený § 28 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení zákona č. 360/2007 Z. z., t. j.), orgán ochrany prírody vydá rozhodnutie do termínu plánovanej činnosti, ak bola žiadosť podaná podľa § 82 ods. 1 najmenej 30 dní pred plánovanou činnosťou.

Podľa § 85 ods. 4 zákona o ochrane prírody, ak orgán ochrany prírody rozhodnutie podľa odseku 3 nevydá, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým žiadosti vyhovel.

Podľa § 86 ods. 1 zákona o ochrane prírody orgán ochrany prírody rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu a z vykonaných dôkazov.

Podľa § 86 ods. 2 veta prvá zákona o ochrane prírody fyzické osoby a právnické osoby sú povinné na základe žiadosti orgánu ochrany prírody podať vysvetlenie o skutočnostiach, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie podľa tohto zákona.

Najvyšší súd SR v medziach odvolacích dôvodov preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, rozhodnutie prvostupňového a druhostupňového správneho orgánu ako i zákonnosť namietaného procesného postupu a zistil, že krajský súd v medziach žaloby správne zistil a vyhodnotil skutkový stav veci a zákonnosť procesného postupu predchádzajúceho vydaniu prvostupňového rozhodnutia.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že po podaní žiadosti o udelenie výnimky ministerstvo ako prvostupňový správny orgán nebolo nečinné, o čom bol prostredníctvom úkonov správneho orgánu uzrozumený žiadateľ a všetci účastníci konania, napr. výzvou adresovanou žiadateľovi na odstránenie väd žiadosti doplnením podstatných náležitostí jej petitu, doručením rozhodnutia o prerušení konania, zabezpečením stanoviska Štátnej ochrany prírody SR k predmetu konania, doručenie podkladov k rozhodnutiu vypracovaných na základe doplňujúceho stanoviska

Štátnej ochrany prírody SR so zapracovaním pripomienok zainteresovaných subjektov z verejného pripomienkového konania k predmetu konania, ako i prostredníctvom oznámenia o predĺžení lehoty na rozhodnutie vo veci riaditeľkou odboru ochrany prírody MŽP SR do 30.6.2008 z dôvodu zložitosti problematiky a potreby ďalšej analýzy žiadosti.

Uvedený postup správneho orgánu vychádza z princípu legitímneho očakávania účastníkov konania ako i verejnosti na vydanie zákonného rozhodnutia, ktorému predchádzalo riadne a účelne vykonané dokazovanie. Účastníci konania a verejnosť požíva ústavné právo na priaznivé životné prostredie, na jeho ochranu a právo na informovanosť v oblasti životného prostredia (články č. 44 a č. 45 Ústavy SR), a preto s prihliadnutím na účel zákona o ochrane prírody a krajiny je nevyhnutné, aby tak závažné rozhodnutie, ako je povolenie výnimky z ochrany živočíšnych druhov a povolenie chemického zásahu na územia lesov, hoci i v záujme a za účelom plnenia povinností pri ich ochrane, obsahovalo obligatórne náležitosti vo svojom výroku a čo najpresnejšie, jednoznačne a určito vyjadrovalo povolený zásah do predmetu chráneného zákonom. Z uvedeného dôvodu možno považovať postup prvostupňového správneho orgánu pri odstraňovaní väd žiadosti zabezpečením doplnenia konkretizácie a rozsahu jej petitu ako i zabezpečenia potrebných podkladov pre rozhodnutie za zákonný.

Právna teória charakterizuje inštitút fikcie rozhodnutia ako nástroj na eliminovanie negatívnych dôsledkov nečinnosti správnych orgánov a preto vychádza z princípu, že ak uplynula zákonom ustanovená lehota a správny orgán bol nečinný, má sa za to, že účastníkovi konania sa vyhovel. V prípade ustanovenia § 85 od. 4 zákona o ochrane prírody prezumpcia vydania pozitívneho rozhodnutia na udelenie výnimky z ochrany prírody a určitých druhov živočíchov, a to výhradne v súvislosti s plnením povinností pri ochrane lesa, plní aj preventívnu úlohu pre prípad odvrátenia hrozacej škody, ak by správny orgán o žiadosti na udelenie výnimky bol nečinný. Využitie inštitútu fiktívneho rozhodnutia podľa § 85 od. 4 zákona o ochrane prírody môže taktiež slúžiť na zabezpečenie hospodárnosti správneho konania za predpokladu, že podaná žiadosť je po právnej a obsahovej stránke perfektná a poskytuje všetky potrebné dôkazy a podklady pre vydanie pozitívneho rozhodnutia vo veci. Avšak použitie tohto inštitútu prichádza do úvahy iba v prípade nečinnosti správneho orgánu, v opačnom prípade by striktné použitie fikcie vydania rozhodnutia len v závislosti od splnenia podmienky márneho uplynutia lehoty na vydanie rozhodnutia, spôsobovalo nezákonnosť takéhoto pozitívneho rozhodnutia, obzvlášť v prípade, keď správny orgán odstraňuje vady podania, vykonáva dôkazy a zabezpečuje podklady pre vydanie rozhodnutia, ktoré má vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu a vykonaného dokazovania, pričom na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Pri zachovaní zásady voľného hodnotenia dôkazov, kedy správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, s možnosťou využitia inštitútu predĺženia lehoty na rozhodnutie v prípade náročného zabezpečovania podkladov pre rozhodnutie, prípadne obtiažneho hodnotenia dôkazov, nemožno konajúci správny orgán stavať pod tlak plynutia lehoty na prezumpciu fiktívneho rozhodnutia. To by bolo v rozpore s účelom ochrany prírody a krajiny ako i v rozpore so zásadami správneho konania.

Nemožno súhlasiť s názorom žalovaného, že úprava ustanovenia § 82 ods. 1 zákona o ochrane prírody je veľmi strohá a neumožňuje správnomu orgánu žiadať od žiadateľa ďalšie doplňujúce údaje, keď žiadosť žiadateľa L., š.p. podaná dňa 28.3.2008 obsahovala všetky tri zákonom požadované náležitosti, t. j. kto ju podal, akej veci sa týka a čo sa navrhuje.

Na konanie podľa zákona o ochrane prírody sa vzťahuje Správny poriadok, podľa ktorého je povinnosťou správneho orgánu vyzvať účastníka konania na odstránenie väd podania, prípadne jeho doplnenie, s poučením o následkoch nevyhovenia výzve. Ministerstvo vyzvalo žiadateľa na doplnenie obsahu žiadosti v časti petitu tak, aby mohol byť spôsobilý na jeho prevzatie do enunciatu rozhodnutia vo veci samej, t. j. aby bol výrok rozhodnutia formulovaný presne, určito a aby vyjadroval úplné vyriešenie veci, ktorá bola predmetom rozhodovania. Predmetom konania, vymedzeným žiadosťou

žiadateľa L., š.p., bolo zabezpečenie realizácie povinností pri ochrane lesa podľa § 28 ods. 1 písm. b) zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov spočívajúcej vo vykonaní preventívnych opatrení na zabránenie nadmerného rozšírenia biotických škodlivých činiteľov, zabezpečenie stability a odolnosti lesných porastov. Z uvedeného dôvodu ministerstvo vyzvalo žiadateľa na odstránenie väd podania doplnením podstatných náležitostí žiadosti čo do konkretizácie chránených druhov, ktorých sa mala udelená výnimka z ustanovenia § 35 ods. 1 písm. a) a d) zákona o ochrane prírody týkať, konkretizácie chemických látok navrhovaných na použitie, špecifikácie presného parcelného vymedzenia dotknutého územia lesa ako i uvedenia navrhovanej doby trvania pozemného chemického zásahu.

Ústavné princípy ochrany životného prostredia, práva na informácie o stave životného prostredia zakotvené v článkoch 44 a 45 Ústavy SR ako i účel zákonnej úpravy ochrany prírody a krajiny, spolu s obligatórными náležitosťami rozhodnutia vyplývajúcimi z § 40 ods. 4 zákona o ochrane prírody, kladú na obsah výroku rozhodnutia v takejto veci určité nároky. Nie je možné bez konkretizácie petitu žiadosti vyššie uvedeným obsahom, t. j. upresnením „čo sa navrhuje“, rozhodnúť o povolení výnimky, za zachovania účelu zákona o ochrane prírody a zabezpečenia potrebnej a účelnej kontroly výkonu, resp. realizácie rozhodnutia.

Z obsahu rozkladom napadnutého rozhodnutia vyplýva, že prvostupňový správny orgán po zistení skutkového stavu veci sa vysporiadal s dôkazmi a zabezpečenými podkladmi na rozhodnutie a údaje získané po doplnení žiadosti v časti petitu využil pri tvorbe výroku rozhodnutia, pričom v súlade s ustanovením § 82 ods. 12 zákona o ochrane prírody určil podmienky na realizáciu povolenej výnimky zo zákazu činnosti a udeleného súhlasu na aplikáciu chemických látok v dotknutých územiach lesa, a taktiež stanovil dobu ich trvania.

Možno sa stotožniť s právnym názorom krajského súdu, že žaloba bola dôvodná a rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo je dôvod na zrušenie takéhoto rozhodnutia v rámci súdneho prieskumu jeho zákonnosti a vrátenie veci na ďalšie konanie.

Vzhľadom na vyššie uvedené a v spojení s citovanými ustanoveniami zákonov odvolací súd dospel k záveru, že námietky žalovaného vznesené v odvolaní nie sú dôvodné, a preto rozhodol podľa § 219 ods. 1 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Žalobcovi patrí podľa § 250k ods. 1 OSP náhrada trov konania pozostávajúca z uplatnených trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní v sume 151,65 €, spočívajúcich z 1 úkonu právnej služby – vyjadrenie k podanému odvolaniu zo dňa 12.11.2010 v sume 120,23 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 4 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. v platnom znení) + režijný paušál v sume 7,21 €, čo spolu s 19 % DPH (podľa § 18 ods. 3 vyhlášky) činí 151,65 €. Podľa § 149 ods. 1 OSP je žalovaný povinný sumu náhrady trov konania zaplatiť na účet právneho zástupcu žalobcu.

25. R O Z H O D N U T I E

Určenie povinnosti početného stavu závodného požiarného zboru rozhodnutím okresnej správy požiarnej ochrany uložené právnickej osobe nemohlo prejsť na inú právnickú osobu len v dôsledku toho, že táto podniká v jej priestoroch, keďže povinnosť bola uložená právnickej osobe a nie priestorom v nehnuteľnostiach patriacich do jej vlastníctva.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. februára 2011, sp. zn. 6 Sžo 199/2010)

Krajský súd v Ž. napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného uvedeného v záhlaví tohto rozsudku mal preukázané, že žalovaný preskúmaným rozhodnutím zo dňa 28. augusta 2009, potvrdil rozhodnutie Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v M. zo dňa 17. júna 2009, ktorým žalobcovi ako orgán štátnej správy prvého stupňa uložil pokutu vo výške 4000 € za porušenie povinnosti vyplývajúcej mu z § 4 písm. h) a § 8 písm. f) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 314/2001 Z. z.“), ktorého porušenia sa žalobca dopustil tým, že v stanovenej lehote nesplnil opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov uložených orgánom ŠPD pri vykonávaní komplexnej protipožiarnej kontroly dňa 14. augusta 2008 a tým, že ku dňu 5. marca 2009 znížil početný stav členov závodného hasičského zboru bez predchádzajúceho písomného rozhodnutia Krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru.

Krajský súd zo správneho spisu zistil, že prvostupňovým rozhodnutím bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 4000 € z dôvodu 1/ neodstránenie nedostatkov uvedených v zápisnici z komplexnej protipožiarnej kontroly vyhotovenej dňa 14. augusta 2008, a to v časti III. bodu 4. a 5., hoci termín odstránenia nedostatkov bol stanovený do 31. decembra 2008 a z dôvodu 2/ zistenia, že žalobca ku dňu 5. marca 2009 znížil početný stav členov závodného hasičského zboru bez predchádzajúceho súhlasu – rozhodnutia Krajského riaditeľstva HaZZ na počet 0. Konštatoval, že skutkovo bolo preukázané, že došlo k faktickému zániku závodného hasičského zboru z toho dôvodu, že všetci členovia tohto hasičského zboru adresovali žalobcovi okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 69 Zákonníka práce. Poukázal na to, že súčasťou správneho spisu je aj uznesenie Okresného súdu Ž. zo dňa 3. marca 2009, ktorým súd rozhodol o začatí reštrukturalizačného konania voči dlžníkovi T. M., a.s., a rozhodnutie Okresnej správy ZPO z 3. novembra 1992 o určení početného stavu jednotky PO, ktorým bol určený početný stav závodného požiarného zboru z povolania subjektu T. nábytok, divízia 04 M. na 13 pracovníkov. Z výsluchu právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní súdu dňa 18. mája 2010 krajský súd zistil, že žalobca doposiaľ nedoplnil početný stav závodného hasičského zboru v súlade s určením početného stavu jednotky PO zo dňa 3. novembra 1992 a ani nepožiadaval Krajské riaditeľstvo HaZZ o súhlas so zrušením hasičskej jednotky alebo znížením početného stavu jej zamestnancov alebo členov v zmysle § 31 ods. 4 zákona č. 314/2001 Z. z.

Podľa názoru krajského súdu prvostupňový správny orgán správne postupoval, keď zníženie počtu členov hasičskej jednotky – stále stanovený na 13 pracovníkov, považoval za porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 59 ods. 2 písm. c) zákona č. 314/2001 Z. z., keďže v konaní bolo preukázané, že k 5. marcu 2009 hasičská jednotka žalobcu nemala ani jedného člena. Námietku žalobcu, že nerozhodol o znížení členov hasičskej jednotky, ale sa to stalo faktickým konaním jej pracovníkov, ktorí okamžite skončili pracovný pomer, považoval za nedôvodnú. Krajský súd zastával názor, že nie je potrebné, aby bolo formálne vydané rozhodnutie dotknutej právnickej osoby o znížení stavu členov alebo zrušení hasičskej jednotky tak, ako to uviedol žalobca v žalobe. Mal za to, že

z pohľadu naplnenia cieľov zákona č. 314/2001 Z. z. je potrebné zaujať názor, že tým, že žalobca neurobil žiadne kroky na to, aby opätovne zabezpečil chod hasičskej jednotky v stanovenom počte 13 pracovníkov a akceptoval stav, ktorý nastal potom, čo všetci členovia hasičského zboru okamžite skončili pracovný pomer ku dňu 5. marca 2009, jednoznačným spôsobom prejavil svoju vôľu navonok konkludentným spôsobom. Poukázal na to, že i keď nebolo možné okamžite nahradiť všetkých členov inými alebo predložiť Krajskému riaditeľstvu HaZZ analýzu vzniku nebezpečenstva požiaru podľa reálnej situácie (§ 1 ods. 4 vyhl. č. 611/2006 Z. z.), avšak do rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu žiadna náprava zo strany žalobcu nenastala a aj v konaní pred krajským súdom protiprávny stav stále trval, teda žalobca doposiaľ neurobil žiadne opatrenia smerujúce k naplneniu potrebného počtu pracovníkov hasičskej jednotky a ani nepodal návrh na zrušenie hasičskej jednotky, či zníženie počtu jej členov a ani nepredložil analýzu vzniku nebezpečenstva požiarov, hoci sám uviedol, že k zmenám v nebezpečenstve vzniku požiaru na jeho strane došlo. Krajský súd posudzujúc vznik protiprávneho stavu považoval za irelevantné, či táto skutková situácia vznikla zavinene zo strany žalobcu. Taktiež považoval za irelevantné námietky žalobcu, že došlo k zníženiu výroby o 70 až 80 % a preto zanikla potreba hasičskej jednotky, keďže žalobca mal postupovať v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. a vyhl. č. 611/2006 Z. z., ktoré stanovujú procesný postup pri zmene počtu členov hasičských jednotiek alebo pri ich zrušení, a teda ak žalobca poukazoval na to, že v jeho závode došlo k zmenám, a to najmä v dôsledku zníženia objemu výroby, mal postupovať v súlade so zákonom a jeho vykonávacou vyhláškou a požiadať Krajské riaditeľstvo HaZZ o zrušenie alebo zníženie počtu členov hasičského zboru a nie zotrvať v protiprávnom stave. Za irelevantnú taktiež považoval jeho námietku porovnávania stavu v objekte jeho spoločnosti s inými objektmi. Krajský súd neakceptoval ani námietku žalobcu, že výška pokuty je vzhľadom na skutkový stav zjavne nedôvodná a šikanózna a v súčasnom stave pre žalobcu likvidačná. Konštatoval, že samotné kritériá, z ktorých vychádzali oba správne orgány pri určovaní výšky pokuty sú podrobne uvedené v odôvodneniach ich rozhodnutí a najmä rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu jasne osvetlilo dôvody, ktoré boli relevantné pre uloženie pokuty v stanovenej výške.

Krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného ako i postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, sú v medziach žaloby v súlade so zákonom, a preto podľa § 250j ods. 1 O. s. p. žalobu zamietol.

Rozhodovanie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil podľa § 246c ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich neuplatnil, majúc za to, že mu patrí náhrada trov konania vzhľadom na jeho úspech v tomto konaní.

Proti rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne nesprávny, trpí vadou nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj nedostatočne zisteného skutkového stavu. Vytýkal súdu prvého stupňa, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, skutkové závery vyslovil v rozpore s obsahom spisu, dôkazy a skutočnosti posudzoval jednostranne, navyše jasne nevysvetlil, ktoré skutočnosti mal z ktorých dôkazov preukázane a ktoré nie, ako aj, že ustanovenia zákona aj skutočnosti si vyložil v neprospech žalobcu, pričom pri svojom rozhodovaní ignoroval viaceré rozhodné skutočnosti. V prvom rade považoval za nesprávny záver krajského súdu, že spoločnosť žalobcu je nesporne právnym nástupcom právnickej osoby „T. nábytok, divízia 04 M.“, s poukazom na to, že v správnom konaní nebol produkovaný žiaden relevantný dôkaz o tejto zásadnej skutočnosti. Zdôraznil, že ich spoločnosť vznikla dňa 1. februára 1995 ako novozaložená právnická osoba. Namietal, že správny orgán v správnom konaní zmätočne tvrdil, že išlo iba o zmenu právnej formy, resp. ich priamo zavádzal, že predchádzajúce rozhodnutie z roku 1992 zaväzuje ich spoločnosť. Poukázal na to, že spoločnosť T. nábytok, a.s., pritom vznikla dňa 29. apríla 1992, naďalej existuje, pričom v súčasnosti vystupuje pod obchodným menom H., a.s., v likvidácii. Uviedol, že v danej veci ide o dva samostatné

právne subjekty, ktoré existujú. Zdôraznil, že rozhodnutie o zriadení závodného požiarneho zboru zo dňa 3. novembra 1992 nezaväzuje ich spoločnosť, ale spoločnosť H., a.s., v likvidácii, pretože ich spoločnosť vznikla až v roku 1995 a navyše nie je právnym nástupcom spoločnosti T. nábytok, a.s., z uvedeného dôvodu OR HaZZ nemôže kontrolovať v ich spoločnosti plnenie povinnosti podľa zákona č. 314/2001 Z. z., pretože neexistuje rozhodnutie, ktoré by v ich spoločnosti zriadilo závodný hasičský útvar. Vytýkal správne orgánu ako aj krajskému súdu, že si vôbec nepreverili právnu subjektivitu účastníka konania. Nesúhlasil so záverom krajského súdu, že konkludentne vyslovil súhlas so znížením stavu členov závodného hasičského zboru. Uviedol, že OR HaZZ podľa § 8 písm. f) zákona č. 314/2001 Z. z. môže pokutu uložiť iba v prípade, ak povinný subjekt sám iniciatívne rozhodne o znížení stavu členov závodného hasičského zboru alebo tento zbor svojím rozhodnutím priamo zruší, nie však v prípade, že všetci zamestnanci zaradení do jednotky závodného hasičského zboru okamžite skončia svoj pracovný pomer, v dôsledku čoho ich objektívne nie je možné z prevádzkových dôvodov v zamestnaní ihneď nahradiť. Poukázal na to, že ich spoločnosť nikdy neprijala žiadne rozhodnutie o znížení početného stavu členov závodného hasičského zboru, resp. o zrušení tohto zboru, ako aj na to, že po vzniku uvedenej situácie, ich spoločnosť vykonala všetky dostupné opatrenia za účelom zabezpečenia protipožiarnej bezpečnosti z existujúcich zamestnaneckých zdrojov. Dôvodil, že právne predpisy z oblasti verejného práva a najmä zákonné podmienky pre uloženie pokuty ako administratívnoprávnej sankcie treba vykladať vždy reštriktívne a v prospech subjektu a nie naopak – extenzívne a neprospech subjektu. Nesúhlasil s argumentáciou žalovaného správneho orgánu ako aj súdu prvého stupňa, pokiaľ neprihliadli na jeho námietky týkajúce sa zníženia výroby o 70 až 80 %, čím došlo k výraznej zmene pomerov v objektoch spoločnosti a súčasne k zníženiu nebezpečenstva vzniku požiaru vo výrobnej prevádzke spoločnosti, čím ďalšie zachovanie hasičského zboru stratilo akékoľvek opodstatnenie, ako aj, že prevažná časť prevádzok podobných parametrov v M. nemá zriadenú žiadnu hasičskú jednotku a OR HaZZ i žalovaný tento stav dlhodobo akceptujú. Uloženie pokuty vo výške 4000 € považoval vzhľadom na skutkový stav za zjavne nedôvodnú a šikanóznou. Súčasne uviedol, že OR HaZZ ako aj žalovaný svojím postupom preukazujú, že majú snahu skôr sankcionovať subjekty ako pôsobiť v rámci požiarnej prevencie, ako aj, že v súčasnom stave reštrukturalizácii ich spoločnosti je výška uloženej pokuty likvidačná, ktorou skutočnosťou sa ani krajský súd dostatočne nezaoberal.

Žalovaný správny orgán navrhoval napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z jeho vecne a právne správnych dôvodov potvrdiť. Nesúhlasil s dôvodmi uvedenými v odvolaní žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa ust. § 246c ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c ods. 1 v spojení s §§ 211 a nasl., postupom podľa § 250ja ods. 2 a dospel k záveru, že odvolanie v danej veci je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu a súčasne jeho zrušenia a vrátenia veci mu na ďalšie konanie, ktorým rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o uložení sankcie za porušenie zákona č. 314/2001 Z. z., a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a konania im predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že predmetom preskúmavacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný s konečnou platnosťou rozhodol o uložení sankcie za porušenie povinností podľa zákona č. 314/2001 Z. z.

Podľa § 1 ods. 1, 2 zákona č. 314/2001 Z. z. tento zákon upravuje podmienky na ochranu života a zdravia fyzických osôb, majetku a životného prostredia pred požiarimi a ustanovuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí na úseku ochrany pred požiarimi a hasičských jednotiek pri vykonávaní záchranných prác pri požiaroch, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach.

Tento zákon ďalej upravuje a) povinnosti ústredných orgánov štátnej správy a ďalších ústredných orgánov (ďalej len "ústredné orgány"), obcí, právnických osôb, fyzických osôb - podnikateľov a fyzických osôb na úseku ochrany pred požiarimi, b) požiadavky na odbornú prípravu a odbornú spôsobilosť na výkon činností na úseku ochrany pred požiarimi, c) výkon štátnej správy na úseku ochrany pred požiarimi, d) druhy hasičských jednotiek, ich zriaďovanie a povinnosti pri zdolávaní požiarov a vykonávaní záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach, e) poskytovanie pomoci pri zdolávaní požiarov, f) úlohy Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky (ďalej len "Dobrovoľná požiarňa ochrana") a iných občianskych združení na úseku ochrany pred požiarimi, g) sankcie za porušovanie povinností vyplývajúcich z predpisov o ochrane pred požiarimi.

Podľa § 4 písm. h) zákona č. 314/2001 Z. z. právnická osoba a fyzická osoba -podnikateľ na účely predchádzania vzniku požiarov je povinná, ak tento zákon neustanovuje inak splniť opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov uložené orgánom vykonávajúcim štátny požiarňý dozor alebo obcou v nimi určených lehotách.

Podľa § 8 písm. f) zákona č. 314/2001 Z. z. právnická osoba a fyzická osoba -podnikateľ nesmie, ak tento zákon neustanovuje inak zrušiť hasičskú jednotku alebo znížiť jej početný stav alebo materiálno-technické vybavenie bez predchádzajúceho písomného rozhodnutia krajského riaditeľstva.

Podľa § 59 ods. 2 písm. h) a c), ods. 6, 7 zákona č. 314/2001 Z. z. okresné riaditeľstvo môže uložiť pokutu do 16 596 € právnickej osobe a fyzickej osobe -podnikateľovi, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, že: c/ nezriadi hasičskú jednotku, ak tak rozhodlo krajské riaditeľstvo, nezabezpečí jej pripravenosť a akcieschopnosť, zruší hasičskú jednotku alebo zníži jej početný stav bez súhlasu krajského riaditeľstva, h/ nesplní povinnosti vyplývajúce pre ňu z opatrení uložených orgánom vykonávajúcim štátny požiarňý dozor alebo obcou.

Pri určovaní pokuty sa prihliada najmä na závažnosť a čas trvania protiprávneho konania a na rozsah spôsobenej škody.

Uložením pokuty podľa odsekov 1 až 4 zostáva nedotknutá zodpovednosť právnickej osoby a fyzickej osoby - podnikateľa za spôsobenú škodu a postih jej zamestnancov podľa osobitných predpisov.

Podľa § 73 zákona č. 314/2001 Z. z. na rozhodovanie podľa § 25 ods. 1 písm. c) až e), § 44 ods. 2, § 45 ods. 1, § 46 písm. d) a § 47 tohto zákona sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní /správny poriadok/ v znení neskorších predpisov).

Podľa § 3 ods. 1, 2, 4 správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Podľa § 32 ods. 1, 2 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Podľa § 33 ods. 1, 2 správneho poriadku účastník konania a zúčastnená osoba má právo navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke.

Správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Odvolací súd v preskúmvanej veci dospel k záveru, že správne orgány oboch stupňov v predmetnej veci nepostupovali v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci nezistili skutkový stav správne, a preto ich rozhodnutia je treba považovať za predčasné a súčasne sa dopustili takej procesnej vady, ktorá môže mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa nepostupoval v súlade so zákonom, pokiaľ žalobu podľa § 250j ods. 1 O. s. p. zamietol.

Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O. s. p.).

Povinnosťou súdu v preskúmovacom konaní je posudzovať zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu, predmetom ktorého je uloženie administratívnej sankcie, súčasne aj v zmysle zásady č. 6 Odporúčania Výboru ministrov č. (91)1 o správnych sankciách zo dňa 13. februára 1991, podľa ktorej vo vzťahu k ukladaniu správnych sankcií je potrebné aplikovať aj nasledovné zásady: každá osoba, ktorá čelí správnej sankcii má byť informovaná o obvinení proti nej, mal by jej byť daný dostatočný čas na prípravu prípadu, s tým, že do úvahy sa vezme zložitost' veci ako aj tvrdosť sankcie, ktorá by mohla byť uložená, osoba, prípadne jej zástupca, má byť informovaná o povahe dôkazov proti nej, má dostať možnosť vyjadriť sa (byť vypočutá) predtým ako sa prijme akékoľvek rozhodnutie, správny akt, ktorým sa ukladá sankcia, má obsahovať dôvody, na ktorých sa zakladá.

Odvolací súd z predloženého spisu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis zistil, že žalovaný preskúmaným rozhodnutím zo dňa 28. augusta 2009, potvrdil rozhodnutie Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v M. zo dňa 17. júna 2009, ktorým žalobcovi uložil pokutu vo výške 4000 € za porušenie povinnosti vyplývajúcej mu z § 4 písm. h) a § 8 písm. f) zákona č. 314/2001 Z. z., ktorého porušenia sa žalobca dopustil tým, že v stanovenej lehote nesplnil opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov uložených orgánom ŠPD pri vykonávaní komplexnej protipožiarnej kontroly dňa 14. augusta 2008 a tým, že ku dňu 5. marca 2009 znížil početný stav členov závodného hasičského zboru bez predchádzajúceho písomného rozhodnutia Krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru. Ďalej odvolací súd zistil, že Okresné riaditeľstvo HaZZ v M. vykonalo u žalobcu dňa 14. augusta 2008 komplexnú protipožiarnu kontrolu, o výsledku ktorej bola spísaná zápisnica, z ktorej vyplynulo, že v kontrolovanom subjekte boli zistené požiarne nedostatky spísané v 9 bodoch a súčasne, že bola uložená lehota na zabezpečenie odstránenia zistených požiarnych nedostatkov uvedených v tejto zápisnici tak, že nedostatky v bodoch 1, 2, 7, 8 do 30. novembra 2008 a v bodoch 3, 4, 5, 6, 9 do 31. decembra 2008. Dňa 6. mája 2009 Okresné riaditeľstvo HaZZ v M. vykonalo u žalobcu protipožiarnu kontrolu, o výsledku ktorej bola spísaná zápisnica, z ktorej vyplynulo, že v kontrolovanom subjekte bolo zistené, že opatrenia uložené pri protipožiarnej kontrole dňa 14. augusta 2008 boli splnené v celom rozsahu v bodoch 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9 a neboli splnené v bodoch 4, a 5, pričom v bode 5 boli nedostatky z odbornej prehliadky odstránené čiastočne v priestore striekarne v striekacích boxoch a súčasne, že pri vykonávaní následnej protipožiarnej kontroly boli zistené nové nedostatky v bode 1/ a to: kontrolovaný subjekt ku dňu 5. marca 2009 znížil početný stav členov závodného hasičského zboru bez súhlasu krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru (0 členov), čo je v rozpore s § 31 ods. 4 zákona č. 314/2001 Z. z.. Súčasťou zápisnice bolo oznámenie, že Okresné riaditeľstvo HaZZ v M. dňom prerokovania zápisnice začína voči kontrolovanému subjektu – žalobcovi správne konanie vo veci uloženia pokuty podľa § 59 zákona č. 314/2001 Z.z. a v časti VI. zápisnice označenej ako vyjadrenie štatutárneho orgánu alebo zodpovedného zástupcu kontrolovaného subjektu k zisteným nedostatkom a uloženým opatreniam bolo uvedené „Písomné vyjadrenie zašleme do 30. 6.“. Za kontrolovaný subjekt zápisnicu podpísal člen predstavenstva. Žalobca vo vyjadrení k zistenému nedostatku uviedol, že ich spoločnosť vôbec neznižila početný stav členov závodného hasičského zboru a ani tento zbor nikdy svojím rozhodnutím nezrušila.

Treba súhlasiť s konštatovaním žalovaného, že zodpovednosť u právnických osôb za správny delikt sa zakladá na zásade objektívnej zodpovednosti, ktorá vyplýva aj z ustanovení zákona č. 314/2001 Z. z.

Odvolací súd taktiež zastáva názor, že v administratívnom konaní, predmetom ktorého je zisťovanie správneho deliktu a uloženie sankcie zaň, je podstatné, či účastník správneho konania, ktorý sa mal svojím postupom dopustiť porušenia zákona, správny delikt spáchal a podmienky za ktorých k spáchaniu došlo, ako aj, že následky ním vzniknuté môžu mať vplyv na výšku sankcie, ktorú zákon predpokladá za spáchanie správneho deliktu.

V správnom konaní správny orgán konajúci podľa ustanovenia § 73 zákona č. 314/2001 Z. z. postupuje podľa ustanovení správneho poriadku, a preto povinnosťou žalovaného správneho orgánu bolo v predmetnom konaní zistiť skutočný stav vo veci a pritom postupovať v súčinnosti s účastníkom tohto konania – žalobcom. Inštitút súčinnosti je ustanovený na viacerých miestach správneho poriadku (§ 3 ods. 2, § 33 ods. 2, § 56) a vyjadruje vzájomnú jednotu práv a povinností. Účastník správneho konania má nielen právo navrhovať dôkazy, ale na potvrdenie správnosti svojho tvrdenia má súčasne aj povinnosť dôkazy správneho orgánu predkladať, nesplnenie tejto povinnosti má za následok neunesenie jeho dôkaznej povinnosti podmieňujúcej výsledok konania. Nesplnenie si tejto povinnosti však nezabavuje správny orgán zistiť vo veci skutočný stav, keďže túto povinnosť správneho orgánu ukladá zákonodarcu v ustanovení § 32 ods. 1 správneho poriadku. Správny orgán zabezpečuje zisťovanie skutkových okolností z úradnej povinnosti a postupuje v súlade so správnym poriadkom aj keď účastník správneho orgánu je nečinný a správneho orgánu nenavrhne alebo nepredkladá žiadne dôkazy a k veci samej sa žiadnym spôsobom nevyjadruje. Účastník má právo vyjadrovať sa k podkladom v ktoromkoľvek štádiu konania. Môže sa vyjadriť k jednotlivým dôkazom i k celkovému spôsobu prípravy podkladov, môže sa vyjadriť k otázkam skutkovým i právnym. Zmyslom takto široko koncipovaného oprávnenia je predísť neskorším možným námietkam účastníka, ktoré by mohli viesť k prieťahom v konaní alebo iným komplikáciám. Správny orgán v konaní môže pokračovať a teda vydať rozhodnutie, ak účastník sa svojho práva na vyjadrenie výslovne vzdá, alebo ostane nečinný. Pokiaľ správny orgán vydal rozhodnutie vo veci samej bez toho, aby umožnil účastníkovi vyjadriť sa pred rozhodnutím, ide o procesné pochybenie správneho orgánu a teda o takú vadu, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Posúdenie súdu v preskúmvacom konaní, či takéto procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou, ktorá spôsobuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, je podmienené konkrétnymi okolnosťami toho-ktorého prípadu.

Z obsahu administratívneho spisu odvolací súd mal v danej veci preukázané, že prvostupňový správny orgán žalobcovi oznámil začatie správneho konania (v zápisnici o výsledku protipožiarnej kontroly zo dňa 6. mája 2009) a správne ho vyzval na vyjadrenie sa k veci, pričom zo zápisnice nevyplýva, že by ho vyzval na navrhnutie alebo predloženie dôkazov s poučením o jeho procesných právach. Podkladom pre rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu bolo aj rozhodnutie Okresnej správy Zboru požiarnej ochrany M. z 3. novembra 1992 o určení početného stavu jednotky PO, ktorým bol subjektu T. nábytok, divízia 04 M. určený početný stav závodného požiarneho zboru z povolania na 13 pracovníkov. Z administratívneho spisu nevyplýva, že by správne orgány oboch stupňov žalobcu v správnom konaní v danej veci poučili o jeho procesných právach, predovšetkým o práve navrhovať alebo predkladať dôkazy, oboznamovať sa s listinnými podkladmi zadováženými v správnom konaní, ako aj o jeho práve vyjadriť sa k vykonaným dôkazom pred vydaním rozhodnutia. Teda zo spisu ani nevyplýva, že by správne orgány oboch stupňov umožnili žalobcovi oboznámiť sa s rozhodnutím Okresnej správy ZPO M. zo dňa 3. novembra 1992, a to napriek tomu, že vo vyjadrení zo dňa 29. mája 2009 k zistenému nedostatku uvedenému v zápisnici o protipožiarnej kontrole zo dňa 6. mája 2009 uviedol, že ich spoločnosť vôbec neznižila početný stav členov závodného hasičského zboru a ani tento zbor nikdy svojím rozhodnutím nezrušila. Nemožno súhlasiť s tvrdením správnych orgánov, že kontrolou dňa 6. mája 2009 bolo zistené, že kontrolovaný subjekt ku dňu 5. marca 2009 znížil početný stav členov závodného hasičského zboru bez súhlasu krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru (0 členov) vychádzajúc z vyššie uvedeného rozhodnutia Okresnej správy ZPO M. zo dňa 3. novembra 1992. Z tohto rozhodnutia vyplýva, že určený početný stav závodného požiarneho zboru z povolania na 13 pracovníkov bol určený subjektu T. nábytok, divízia 04 M. Z administratívneho spisu pritom nevyplýva na základe čoho dospeli správne orgány k zisteniu, že žalobca je právnym nástupcom subjektu T. nábytok, divízia 04 M. Touto skutočnosťou bolo povinnosťou správnych orgánov sa zaoberať z úradnej povinnosti ako základný predpoklad určenia zodpovednosti žalobcu za porušenie právnej povinnosti pri administratívnom trestaní. Neobstoí tvrdenie žalovaného uvedené vo vyjadrení sa k odvolaniu, že orgány hasičského a záchranného zboru

nie sú povinné pri zmene vlastníckych (užívacích) práv alebo pri zmene iných pomerov v objektoch a priestoroch právnickej osoby opätovne určovať podnikateľskému subjektu povinnosti na úseku ochrany pred požiarmi, ako aj, že žalobca za celé obdobie svojej činnosti nespochybňoval svoje povinnosti na úseku ochrany pred požiarmi a nenamietal nezákonnosť závodného požiarneho zboru. Určenie povinnosti početného stavu závodného požiarneho zboru z povolaní na 13 pracovníkov rozhodnutím Okresnej správy ZPO M. zo dňa 3. novembra 1992 bolo uložené subjektu T. nábytok, divízia 04 M. a táto povinnosť nemohla prejsť na žalobcu len v dôsledku toho, že podniká v priestoroch uvedeného subjektu, keďže povinnosť bola uložená tomuto subjektu – právnickej osobe a nie priestorom v nehnuteľnostiach patriacich do jej vlastníctva. Zo spisu správnych orgánov žiadnym spôsobom nevyplýva, že je právnym nástupcom subjektu T. nábytok, divízia 04 M., a teda, že sa dopustil porušenia povinnosti podľa § 8 písm. f) zákona č. 314/2001 Z. z.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd v danej veci dospel k záveru, že žalovaný správny orgán nepostupoval v súlade so zákonnými predpismi, vo veci nebol zistený riadne skutkový stav a zo skutkových okolností nebol vyvodený správny právny názor. Súčasne je potrebné vytknúť správnym orgánom oboch stupňov, že v konaní sa dopustili takej procesnej vady, ktorá by mohla mať za následok nezákonnosť rozhodnutia. Na základe výkladu právnej normy § 33 správneho poriadku v intenciách logického a rozumného uváženia vôľou zákonodarcu bolo, aby účastník správneho konania sa oboznámil s dôkazmi, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia, ktoré boli v správnom konaní vykonané správnym orgánom. Zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že rozhodnutia správnych orgánov vychádzali zo skutkových zistení, ktoré nemuseli byť účastníkovi správneho konania – žalobcovi známe, pretože podkladom pre rozhodnutie bolo aj rozhodnutie Okresnej správy zboru požiarnej ochrany M. zo dňa 3. novembra 1992. Z administratívneho spisu avšak nevyplýva, že správny orgán prvého stupňa resp. žalovaný v danej veci žalobcovi ako účastníkovi správneho konania umožnili sa vyjadriť k podkladom resp. k dôkazom pred vydaním rozhodnutia vo veci. Uvedený postup žalovaného ako aj prvostupňového správneho orgánu treba považovať za takú vadu, ktorá podmieňuje zákonnosť rozhodnutia o uložení administratívnej sankcie.

Odvolací súd z uvedených dôvodov preskúmajúc napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolacích dôvodov namietaných žalobcom v odvolaní, dospel k záveru, že pokiaľ súd prvého stupňa žalobu zamietol, nerozhodol vo veci v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O. s. p. zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd o náhrade trov konania rozhodoval v zmysle § 246c ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 2 a s § 250k ods. 1 a s § 151 ods. 1, 2. Žalobcovi priznal náhradu trov konania, pretože bol v konaní úspešný. Priznal mu náhradu trov konania, ktoré mu vznikli zaplatením súdneho poplatku za žalobu a odvolanie v celosti 132 € (2x 66), ktorá skutočnosť vyplýva zo spisu a nepriznal mu náhradu trov konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, pretože ich vyčíslenie súdu nepredložil v súlade s § 246c ods. 1 O. s. p. v spojení s § 151 ods. 2.

26. R O Z H O D N U T I E

Ak v správnom konaní o postihu za správny delikt nebola preukázaná vyššia miera negatívnych dôsledkov protiprávneho konania u sankcionovanej osoby (závažnosť, dĺžka konania a následky), môže súd využiť moderačné oprávnenie a znížiť výšku uložennej sankcie tak, aby bola primeraná okolnostiam prípadu a súčasne zodpovedala aj požiadavke generálnej prevencie.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. septembra 2010, sp. zn. 3 Sžo 16/2009)

Krajský súd v B. rozsudkom zo dňa 21. 7. 2009 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného zo dňa 16. 1. 2008, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie, Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v N. pre N. kraj zo dňa 14. 11. 2007, ktorým žalobcovi pre porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 5 a § 7 ods. 6 zákona č. 529/2002 Z. z. o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, uložil podľa § 17 ods. 2 písm. d) zák. č. 529/2002 Z. z. pokutu vo výške 105 000,- Sk.

Krajský súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že správne orgány postupovali v konaní v medziach zákona rešpektujúc ústavné a zákonné práva žalobcu, pričom ani v procesnom postupe správnych orgánov sa nevyskytli také vady, ktoré by mali za následok nezákonnosť vydaných rozhodnutí.

Žalovaný sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu, ktoré uviedol vo svojom odvolaní. Správne zistil skutkový stav a vyvodil právny záver v tom zmysle, že došlo k poškodeniu práv spotrebiteľa pri nedodržaní povinností odobrať zálohované obaly bez viazania na nákup tovaru a informovať spotrebiteľa o výške zálohy pre jednotlivé druhy obalov. Inšpektori SOI vykonali kontrolu za účasti zamestnanca žalobcu, ktorú považoval krajský súd za dostatočnú. Predmetom kontroly SOI je zistenie skutkového stavu vyskytujúceho sa na mieste a v čase kontroly a jeho zaznamenanie do inšpekčného záznamu. Krajský súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že pri kontrole uskutočňovanej touto formou je účasť osoby vystupujúcej na strane kontrolovanej osoby prítomnej pri kontrole nevyhnutná. Pri kontrole uskutočňovanej v takýchto prevádzkach nie je potrebná prítomnosť osoby oprávnenej konať v mene spoločnosti, ale osoby znalej pomerov na prevádzke, preto aj kontrola bola uskutočnená za prítomnosti zamestnanca pracujúceho na kontrolovanej prevádzke, keď vedúca kontrolovanej prevádzky nebola počas kontroly na prevádzke prítomná. Osoby prítomné pri kontrolách SOI majú aktívne spolupracovať s inšpektormi SOI pri vykonávaní kontroly a následne v závere kontroly majú možnosť vo vysvetlivke k inšpekčnému záznamu uviesť svoje vyjadrenie k spísanému skutkovému stavu, pri zisťovaní ktorého boli osobne prítomní a teda mali možnosť namietat' priamo pri kontrole stav zaznamenaný inšpektormi do inšpekčného záznamu. Zo zápisu nie je zrejmé, že by zamestnanec spoločnosti počas kontrolného nákupu chcel odobrať predmetné obaly s tým, že by informoval inšpektorov SOI vystupujúcich v pozícií spotrebiteľov o tom, že uvedené potrebuje konzultovať s centrálou spoločnosti.

Žalovaný správne zistil, že žalobca je osobou, ktorá uvádza do obehu výrobky v zálohovaných obaloch, pričom ustanovenie § 2 ods. 3 písm. c) zákona o obaloch obsahuje definíciu uvedenia do obehu, ktorým sa rozumie odplatné alebo bezodplatné odovzdávanie obalu alebo baleného výrobku inej osobe na určenie distribúcie alebo použitia s výnimkou uvedenia obalu alebo baleného výrobku na trh.

Čo sa týka porušenia § 7 ods. 6 zákona o obaloch z inšpekčného záznamu vyplýva, že spotrebiteľia neboli vhodným spôsobom informovaní o výške zálohy pre jednotlivé druhy obalov. Vhodný spôsob je podľa súdu taký spôsob informovanosti, aby tento bol viditeľný každému spotrebiteľovi, či už vyvesením na stene alebo výveskou pri pokladni, resp. iným viditeľným spôsobom.

Podľa § 17 ods. 2 písm. d) za porušenie § 7 ods. 5 zákona o obaloch možno uložiť pokutu od 100 000,- Sk do 1 000 000,- Sk. Žalovaný uložil žalobcovi pokutu v najnižšej hranici zákonom stanovenej sadzby a preto krajský súd výšku uloženej pokuty pokladá za primeranú.

Podľa § 18 ods. 2 zákona o obaloch, žalovaný pri uložení pokuty prihliadal najmä na závažnosť a čas trvania protiprávneho konania, na rozsah ohrozenia zdravia ľudí a životného prostredia, prípadne na mieru ich poškodenia. V danom prípade došlo k porušeniu zákona zo strany žalobcu tým, že si nesplnil povinnosť odobrať zálohové obaly bez obmedzenia množstva a viazania tohto odberu na nákup tovaru. Žalovaný vzal do úvahy tiež následky zisteného protiprávneho konania spočívajúce v znemožnení spotrebiteľovi správať sa ekologicky, ako aj v poškodení jeho majetku, keď jeho právo na vrátenie finančnej čiastky zaplatenej za zálohované vratné obaly bolo podmienené nákupom iných výrobkov. Z hľadiska času trvania protiprávneho konania prihliadol správny orgán na čas trvania protiprávneho stavu, ktorý trval minimálne v čase vykonania kontroly dňa 30. 10. 2007. Zohľadnená bola aj skutočnosť, že zo strany žalobcu nebola dodržaná povinnosť vhodným spôsobom informovať spotrebiteľa o výške zálohy pre jednotlivé druhy obalov, hoci je to právo spotrebiteľa priznané zákonom.

Vzhľadom na uvedené krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že žalovaný dostatočne zistil skutkový stav veci a tento aj po právnej stránke správne posúdil. Krajský súd mal za to, že napadnuté rozhodnutie i postup žalovaného bol z pohľadu žalobných dôvodov v súlade so zákonom a nakoľko námietky žalobcu neodôvodňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia, žalobu v celom rozsahu podľa § 250j ods. 1 O. s. p. zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas odvolanie. Namietal, že pri výkone štátneho dozoru sa v zmysle požiadavky § 19 ods. 5 zákona o obaloch nepostupovalo podľa osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 10/1996 Z. z. v platnom znení. Táto požiadavka zákona nebola pri výkone kontroly SOI splnená, konkrétne minimálne požiadavky stanovené v § 11 ods. 2 písm. d), e), f), g), h), j) a § 13 ods. 7 cit. zákona.

Záver žalovaného, že SOI v danom prípade postupovala podľa zák. č. 128/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov, na ktorý odkazuje § 19 ods. 6 zákona o obaloch je právne irelevantný. V zmysle § 19 ods. 6 zákona o obaloch SOI vykonáva štátny odborný dozor pre obaly a odpady z obalov v rozsahu svojej pôsobnosti podľa zák. č. 128/2002 Z. z., čo ale neznamená, že s ohľadom na uvedené ustanovenie nie je SOI ako orgán štátneho odborného dozoru povinná pri výkone štátneho dozoru postupovať podľa osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 10/1996 Z. z.

Právny názor krajského súdu, že žalobca je osobou, ktorá uvádza do obehu výrobky v zálohovaných obaloch považuje žalobca za právne irelevantný vzhľadom na znenie zákonnej úpravy povinnosti stanovenej v § 7 ods. 5 zákona o obaloch a definície pojmu uvádzania do obehu výrobkov v zálohovaných obaloch.

Zo znenia ustanovenia § 2 ods. 3 písm. c) zákona o obaloch jednoznačne vyplýva, že uvedením do obehu sa rozumie odovzdanie obalu alebo baleného výrobku inej osobe na účely distribúcie (maloobchodný predaj konečnému spotrebiteľovi). Žalobca je v kontrolovanej prevádzke v pozícii predajcu konečnému spotrebiteľovi, ktorému boli obaly resp. balené výrobky odovzdané

povinnou osobou, resp. tým kto uvádza tieto obaly na trh, resp. do obehu (povinná osoba - výrobca, dovozca, veľkosklad).

S poukazom na vyššie uvedené povinnosť stanovená v § 7 ods. 5 zákona o obaloch sa nevzťahuje na žalobcu ako maloobchodného predajcu, ale na ten podnikateľský subjekt, ktorý žalobcovi odovzdal obaly, resp. balené výrobky na účely distribúcie. K takémuto záveru žalobcu odôvodňuje skutočnosť, že ustanovenie § 7 ods. 5 zákona o obaloch nerieši otázku uvádzania do obehu výrobkov v takýchto zálohovaných obaloch predajom spotrebiteľovi, ako je tomu v ustanoveniach § 7 ods. 4 a ods. 6 zákona o obaloch.

Žalobca ďalej nesúhlasí so záverom žalovaného o zistenom porušení povinnosti stanovenej v § 7 ods. 6 zákona o obaloch, a to nesplnenie povinnosti v kontrolovanej prevádzke vhodným spôsobom informovať spotrebiteľa o výške zálohy pre jednotlivé druhy obalov. Žalobca opätovne zdôrazňuje, že ceny pre zálohované vratné obaly sa nachádzajú v cenníku registračnej pokladne. Okrem toho na kontrolovanej prevádzke bol v čase kontroly prístupný cenník k nahliadnutiu v prípade záujmu spotrebiteľa. Uvedený spôsob informácie považuje žalobca za dostatočný v súlade s požiadavkou zákona „... vhodným spôsobom informovať spotrebiteľa ...“. Záver žalovaného, že spotrebiteľ má právo byť informovaný o výške zálohy vhodným spôsobom bez toho, aby sa na túto skutočnosť mal pýtať v prevádzkarni, nepovažuje žalobca za dostatočne presvedčivý.

Žalobca má za to, že zo strany prvostupňového správneho orgánu absentoval výrok rozhodnutia tak, ako to má na mysli ustanovenie § 47 ods. 2 správneho poriadku. Výrok rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu obsahoval označenie účastníka konania, času spáchania skutku, nepresnú špecifikáciu spáchaného skutku a uloženie pokuty žalobcovi, chýbalo minimálne miesto spáchania skutku.

Žalovaný ako odvolací správny orgán, taktiež zásadu určitosti a zrozumiteľnosti výroku nerešpektoval, pretože z jeho rozhodnutia vyplýva, že odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Výrok žalovaného nemá podľa názoru žalobcu náležitosti § 47 ods. 2 správneho poriadku. Keďže žalovaný neodstránil vady výroku, taktiež svojím rozhodnutím porušil ustanovenia o správnom konaní.

Na základe vyššie uvedeného žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v B. zo dňa 21. 7. 2009 zmenil tak, že rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v B. zo dňa 16. 1. 2008, ako aj rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v N. pre N. kraj zo dňa 14. 11. 2007 zruší a vec vráti na ďalšie konanie a žalovanému uloží povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania a trovy právneho zastúpenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 5. 10. 2009 k odvolaniu žalobcu uviedol, že pri výkone kontroly inšpektori SOI spisujú inšpekčný záznam, ktorý je súčasťou spisu. Práve inšpekčný záznam obsahuje popis skutkového stavu zisteného v čase kontroly na prevádzke s tým, že k jeho obsahu sa má možnosť vyjadriť osoba prítomná pri kontrole za spoločnosť. Takáto osoba nevyjadrila žiadne námietky k obsahu inšpekčného záznamu zo dňa 30. 10. 2007. Zásadné námietky týkajúce sa obsahu zápisu v inšpekčnom zázname začal žalobca uplatňovať až vtedy, keď mu bolo oznámené začatie správneho konania vo veci porušenia § 7 ods. 5 a 6 zák. č. 529/2002 Z. z. o obaloch.

Orgány štátnej správy pre obaly a odpady z obalov sú uvedené v § 11 zákona o obaloch. Slovenská obchodná inšpekcia medzi nimi v tomto ustanovení uvedená nie je, až v § 19 ods. 6 cit. zákona je uvedené, že štátny dozor pre obaly a odpady z obalov vykonáva aj Slovenská obchodná

inšpekcia, pričom v danom prípade zákon odkazuje na zák. č. 128/2002 Z. z. Požiadavku postupu SOI podľa zák. č. 10/1996 Z. z. preto považuje žalovaný za neopodstatnenú.

Žalobca ako predávajúci podľa názoru žalovaného spĺňa definíciu osoby uvádzajúcej do obehu výrobky v zálohovaných obaloch v zmysle § 2 ods. 3 písm. c) zákona o obaloch. Pojem ten, kto uvádza do obehu výrobky v zálohovaných obaloch, ktorý používa § 7 ods. 5 zákona o obaloch je podľa názoru žalovaného len širším pomenovaním skupiny subjektov, do ktorej patria aj subjekty uvádzajúce do obehu výrobky v zálohovaných obaloch predajom spotrebiteľovi.

Čo sa týka porušenia povinnosti vyplývajúcej z § 7 ods. 6 zákona o obaloch, z inšpekčného záznamu zo dňa 30. 10. 2007 vyplýva, že spotrebiteľia neboli vhodným spôsobom informovaní o výške zálohy pre jednotlivé druhy obalov, z uvedeného záznamu nevyplýva, že by boli tieto informácie poskytnuté spotrebiteľom akýmkoľvek iným spôsobom. Žalobcom popísaný spôsob poskytnutia informácií v cenníku registračnej pokladne nemožno podľa názoru žalovaného považovať za dostačujúci, keďže nie je viditeľný pre spotrebiteľa.

V súvislosti s namietanou neurčitosťou výroku rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu je potrebné uviesť, že výrok predmetného rozhodnutia obsahuje nielen označenie účastníka konania, porušených zákonných povinností, ale aj dátum a miesto spáchania skutku (vo výroku rozhodnutia je špecifikovaná prevádzkareň, kde bolo zistené porušenie zákonných povinností zo strany žalobcu). Žalovaný zastáva názor, že vo výroku rozhodnutia bolo dostačujúcim spôsobom popísané aj sankcionované protiprávne konanie.

Žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v B. zo dňa 21. 7. 2009 potvrdil a žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O. s. p.), postupom podľa § 250ja ods. 2 veta druhá O. s. p. a nariadil vo veci pojednávanie na deň 9. 9. 2010. Po vypočutí prítomných zástupcov účastníkov konania na pojednávaní, po oboznámení obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu, odvolací súd vo veci vyhlásil rozsudok, ktorým čiastočne zmenil rozsudok Krajského súdu v B. zo dňa 21. 7. 2009 tak, že zmenil rozhodnutie žalovaného zo dňa 16. 1. 2008 v spojení s rozhodnutím Slovenskej obchodnej inšpekcie, Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie v N. pre N. kraj zo dňa 14. 11. 2007, v časti výroku, ktorým bola potvrdená uložená pokuta a žalobcovi uložil podľa § 18 ods. 2 písm. c) v spojení s § 6 zákona č. 119/2010 Z. z. o obaloch a o zmene zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pokutu vo výške 500 €.

Vo zvyšnej časti rozsudok Krajského súdu v B. zo dňa 21. 7. 2009 potvrdil podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správny.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len

„rozhodnutie správneho orgánu“).

Podľa § 250i ods. 3 O. s. p. pri preskúšaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Z predloženého administratívneho spisu najvyšší súd zistil, že pracovníci Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v N. pre N. kraj vykonali v prevádzkarni J.H., s.r.o. – čerpacia stanica L. dňa 30. 10. 2007 kontrolu na dodržiavanie zák. č. 529/2002 Z. z.

Inšpektori požadovali odobratie 12 ks 0,5 l pivových fliaš – obalov, ktoré prítomný pracovník odmietol odobrať s odôvodnením, že spotrebiteľ si musí aj zakúpiť 12 ks 0,5 l pív v predajni. V čase kontroly sa v predaji prevádzky spoločnosti nachádzali zálohované obaly a predaj 0,5 l piva fľašového. V protokole je ďalej uvedené, že inšpektori neboli v predajni prevádzky vhodným spôsobom informovaní o výške zálohy pre jednotlivé druhy obalov.

Slovenská obchodná inšpekcia, Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie v N. pre N. kraj začal podľa § 18 ods. 2 zák. č. 71/1967 Zb. voči žalobcovi správne konanie o uložení pokuty podľa § 17 ods. 2 písm. d) zák. č. 529/2002 Z. z. Žalobcu poučil, že v zmysle § 33 ods. 2 zák. č. 71/1967 Zb. má žalobca možnosť vyjadriť sa k zisteným nedostatkom písomne do 5 dní odo dňa doručenia oznámenia o začatí správneho konania, prípadne navrhnúť doplnenie dokazovania.

K oznámeniu o začatí správneho konania zaslal žalobca vyjadrenie zo dňa 8. 11. 2007, doručené Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v N. pre N. kraj dňa 12. 11. 2007, v ktorom uviedol, že pokiaľ ide o vrátenie fliaš bez následného nákupu tovaru, takýto postup považuje spoločnosť za storno doklad. Vystavenie storno dokladu je zamestnanec povinný konzultovať s centrálou spoločnosti vždy ad hoc. Žalobca pri uzatváraní pracovných zmlúv so svojimi zamestnancami týchto riadne poučil a na vratné obaly existujú interné pokyny žalobcu. Porušenie týchto interných pokynov sa kvalifikuje ako porušenie pracovnej disciplíny zvlášť hrubým spôsobom. Z vyjadrenia zamestnanca prítomného pri kontrole jednoznačne vyplynulo, že pracovníci kontrolného orgánu po informácii, že storno tovar za prevzaté obaly musí konzultovať s centrálou, nežiadali o vykonanie takéhoto postupu, uviedli pracovníka svojim konaním do omylu. Žalobca ďalej nesúhlasil s tým, že by spoločnosť vhodným spôsobom neinformovala spotrebiteľa o výške zálohy pre jednotlivé druhy obalov. Všetky ceny pre jednotlivé druhy obalov sa nachádzajú v cenníku registračnej pokladne. Cenník je prístupný k nahliadnutiu spotrebiteľovi a nachádza sa na čerpacej stanici J. L.

Slovenská obchodná inšpekcia, Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie v N. pre N. kraj rozhodnutím zo dňa 14. 11. 2007 žalobcovi, prevádzkareň PH J. – H., L. pre porušenie povinností podľa zákona č. 529/2002 Z. z., a to

1. § 7 ods. 5 citovaného zákona tým, že žalobca v čase kontroly dňa 30. 10. 2007 uvádzal do obehu výrobky v zálohovaných obaloch, viazal odber 12 ks 0,5 l pivových fliaš na nákup tovaru – 12 ks 0,5 l piva

2. § 7 ods. 6 citovaného zákona tým, že žalobca v čase kontroly dňa 30. 10. 2007 uvádzal do obehu výrobky v zálohovaných obaloch, neinformoval spotrebiteľa o výške zálohy pre jednotlivé druhy obalov žiadnym spôsobom,

uložila podľa § 17 ods. 2 písm. d) zák. č. 529/2002 Z. z. pokutu vo výške 105 000,- Sk.

V čase, keď malo dôjsť k porušeniu povinností vyplývajúcich žalobcovi z ustanovení § 7 ods. 5 a § 7 ods. 6 zák. č. 529/2002 Z. z., t. j. 30. 10. 2007, platil zák. č. 529/2002 Z. z. v znení zák. č. 733/2004 Z. z.

Podľa § 19 ods. 1 zák. č. 529/2002 Z. z. štátny dozor pre obaly a odpady z obalov je zisťovanie, ako sa dodržiava tento zákon, všeobecne záväzné právne predpisy vydané na jeho vykonanie a povinnosti vyplývajúce z rozhodnutí vydaných na základe tohto zákona.

Podľa § 19 ods. 5 zák. č. 529/2002 Z. z. pri výkone štátneho dozoru sa postupuje podľa osobitného predpisu (zák. č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov).

Podľa § 19 ods. 6 zák. č. 529/2002 Z. z. štátny dozor pre obaly a odpady z obalov vykonáva aj Slovenská obchodná inšpekcia.

Žalobca v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal, že pri výkone štátneho dozoru nebolo postupované podľa zák. č. 10/1996 Z. z., avšak neuviedol, ako by táto okolnosť mohla ovplyvniť zákonnosť napadnutého rozhodnutia, pretože nie každá vada konania je dôvodom na jeho zrušenie (§ 250i ods. 3 O. s. p.).

Z inšpekčného záznamu – protokolu zo dňa 30. 10. 2007 vyplýva, že zamestnanec žalobcu odmietol zálohované obaly odobrať, pričom ich odber viazal na nákup tovaru. Zodpovedný zamestnanec mal možnosť vyjadriť sa a namietat kontrolné zistenia pri podpise protokolu. Tento však žiadne námietky voči zneniu protokolu nevzniesol.

Ani tvrdenie žalobcu, že zamestnanec pri odbere zálohovaných obalov, bez nákupu tovaru, by musel vykonať storno v pokladni a vystavenie storno dokladu by bol povinný konzultovať s centrálou spoločnosti, a že pracovníci kontrolného orgánu po informácii, že storno tovar za prevzaté obaly musí konzultovať s centrálou, nežiadali o vykonanie takéhoto postupu, nemôže obstať, pretože ani interný pokyn nezbavuje žalobcu zákonnej povinnosti odoberať obaly bez viazania na nákup tovaru. Zamestnanec žalobcu bol povinný zálohované obaly odobrať a následne mohol vykonať storno v pokladni. Nie je možné podmieňovať odber obalov tým, či spotrebiteľ žiada obaly odobrať aj napriek tomu, že zamestnanec musí vykonať storno v pokladni.

Podľa najvyššieho súdu, ani námietky žalobcu ohľadom postupu kontrolného orgánu nie sú spôsobilé vyvrátiť skutkové zistenie, že došlo k porušeniu povinnosti pri zbere zálohovaných opakovane použiteľných obalov, pretože žalobca toto porušenie povinnosti nevyvrátil žiadnym dôveryhodným dôkazom, ale len konštatoval, že správny orgán nepostupoval podľa zák. č. 10/1996 Z. z., hoci podľa neho postupovať mal.

Preto senát Najvyššieho súdu SR postup prvostupňového správneho orgánu nepovažoval za vadu konania, ktorá by mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, pre ktorú by musel zrušiť napadnuté rozhodnutie správneho orgánu.

Žalobca ďalej namietal, že povinnosť stanovená v § 7 ods. 5 zák. č. 529/2002 Z. z. sa nevzťahuje na žalobcu ako maloobchodného predajcu, ale na ten podnikateľský subjekt, ktorý žalobcovi odovzdal obaly, resp. balené výrobky na účely distribúcie. Takýto záver žalobcu odôvodňuje skutočnosť, že ustanovenie § 7 ods. 5 zák. č. 529/2002 Z. z. nerieši otázku uvádzania výrobkov do obehu v takýchto zálohovaných obaloch predajom spotrebiteľovi, ako je tomu v ustanoveniach § 7 ods. 4 a § 7 ods. 6 zák. č. 529/2002 Z. z.

Podľa § 7 ods. 5 zák. č. 529/2002 Z. z. povinná osoba alebo ten, kto uvádza do obehu výrobky v zálohovaných obaloch, je povinný odoberať tieto obaly bez obmedzenia množstva a bez viazania tohto odberu na nákup tovaru, dodržať výšku zálohy ustanovenú vo vykonávacom predpise podľa odseku 10 a vrátiť zálohu v plnej výške.

Podľa § 17 ods. 2 písm. d) zák. č. 529/2002 Z. z. pokutu od 100 000,- Sk do 1 000 000,- Sk uloží príslušný orgán štátnej správy pre obaly a odpady z obalov tomu, kto poruší povinnosti pri zbere zálohovaných obalov, ktoré nie sú opakovateľne použiteľné, ustanovené v § 7 ods. 3 a povinnosti pri zbere zálohovaných opakovane použiteľných obalov ustanovené v § 7 ods. 5 až 7,

Podľa § 2 ods. 3 písm. c) zák. č. 529/2002 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie uvedením do obehu odplatné alebo bezodplatné odovzdanie obalu alebo baleného výrobku inej osobe na účely distribúcie alebo použitia s výnimkou uvedenia obalu alebo baleného výrobku na trh.

Povinnosť stanovená v § 7 ods. 5 zák. č. 529/2002 Z. z. sa týka povinnej osoby (§ 2 ods. 3 písm. b) zák. č. 529/2002 Z. z.), ale aj toho, kto uvádza do obehu výrobky v zálohovaných obaloch (§ 2 ods. 3 písm. c) zák. č. 529/2002 Z. z.). Na žalobcu sa vzťahuje povinnosť stanovená v § 7 ods. 5 zák. č. 529/2002 Z. z., pretože je osobou, ktorá uvádza do obehu výrobky v zálohovaných obaloch v zmysle § 2 ods. 3 písm. c) zák. č. 529/2002 Z. z., pretože predáva tieto výrobky inej osobe na účely priameho použitia (predaj spotrebiteľovi).

Povinnosť podľa § 7 ods. 4 a § 7 ods. 6 zák. č. 529/2002 Z. z. sa vzťahuje na povinnú osobu a toho, kto uvádza do obehu výrobky v zálohovaných obaloch predajom spotrebiteľovi, teda túto povinnosť nemá ten, kto odovzdáva obaly alebo balené výrobky inej osobe na účely distribúcie.

Podľa § 7 ods. 6 zák. č. 529/2002 Z. z. povinná osoba alebo ten, kto uvádza do obehu výrobky v zálohovaných obaloch predajom spotrebiteľovi v prevádzkarni, je povinný zabezpečiť, aby tieto obaly boli v tejto prevádzkarni odoberané po celý čas prevádzky, a zároveň je povinný vhodným spôsobom informovať spotrebiteľa o výške zálohy pre jednotlivé druhy obalov a o zmenách druhov zálohovaných opakovane použiteľných obalov.

Povinnosť vhodným spôsobom informovať spotrebiteľa o výške zálohy pre jednotlivé druhy obalov súvisí s povinnosťou predávajúceho označovať výrobky predajnou cenou podľa zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Podľa názoru najvyššieho súdu vhodný spôsob informovania spotrebiteľa o výške zálohy je vyvesením tejto informácie na stene v prevádzkarni, aby mal spotrebiteľ možnosť zistiť výšku zálohy bez toho, aby sa na to musel pýtať predávajúceho. Preto za vhodný spôsob nemožno považovať cenník registračnej pokladne, ktorý využívajú zamestnanci pri účtovaní do pokladne.

Najvyšší súd sa ďalej zaoberal výrokovou časťou rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, tak ako bola namietaná v odvolaní proti rozsudku krajského súdu. Výrok rozhodnutia o správnom delikte musí tento delikt špecifikovať tak, aby sankcionované konanie nebolo zameniteľné s iným, preto musí obsahovať zákonné ustanovenie, ktoré bolo konaním účastníka konania porušené, popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne iné skutočnosti potrebné na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným.

Rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 14. 11. 2007 obsahuje zákonné ustanovenia, ktoré boli žalobcom porušené: § 7 ods. 5, § 7 ods. 6 zák. č. 529/2002 Z. z.; popis skutkov správnych deliktov: v čase kontroly účastník konania, ktorý uvádzal do obehu výrobky v zálohovaných obaloch, viazal odber 12 ks 0,5 l pivových fliaš na nákup tovaru 12 ks 0,5 l piva v čase kontroly, žalobca, ktorý uvádzal do obehu výrobky v zálohovaných obaloch, neinformoval spotrebiteľa o výške zálohy pre jednotlivé druhy obalov žiadnym spôsobom; miesto spáchania: prevádzkareň ČS – PH J.– H., L., čas spáchania: 30. 10. 2007. Takéto vymedzenie skutku možno

považovať za dostatočne konkrétne, vylučujúce možnosť zámeny prejednávaneho skutku s iným skutkom.

Ústavná záruka vyjadrená v čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky spočívajúca v trestaní podľa nového zákona, pokiaľ je takáto právna úprava pre páchatela priaznivejšia, platí aj v konaní o sankcii za správny delikt. Tzn., že nie je možné trestať podľa starého zákona v dobe účinnosti zákona nového, ak nová právna úprava konkrétnu skutkovú podstatu neprevzala alebo ak nová právna úprava stanovuje miernejšiu sankciu za rovnaké konanie (napr. nižšiu výmeru pokuty).

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý má možnosť konať v plnej jurisdikcii a rozhodnúť o peňažnej sankcii a nahradiť tak rozhodnutie správneho orgánu (§ 250j ods. 5 O. s. p.), sa musel vysporiadať s tým, či opísané skutky sú správnymi deliktami aj podľa novej právnej úpravy, a pokiaľ áno, či tresty za takéto správne delikty nie sú podľa novej právnej úpravy miernejšie.

V čase rozhodnutia najvyššieho súdu platí zák. č. 119/2010 Z. z. o obaloch a o zmene zák. č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, účinný od 1. 5. 2010.

Podľa § 6 ods. 5 zák. č. 119/2010 Z. z. povinná osoba a ten, kto uvádza do obehu výrobky v zálohovaných opakovane použiteľných obaloch, sú povinní odoberať zálohovane opakovane použiteľné obaly rovnakého druhu a rovnakého typu, ktoré uviedli na trh alebo do obehu, bez obmedzenia množstva a bez viazania tohto odberu na nákup tovaru a vrátiť záloh v plnej výške.

Podľa § 6 ods. 6 zák. č. 119/2010 Z. z. povinná osoba a ten, kto uvádza do obehu výrobky v zálohovaných opakovane použiteľných obaloch predajom spotrebiteľovi v prevádzkarni, sú povinní zabezpečiť odber obalov podľa odseku 5 v tejto prevádzkarni po celý čas prevádzky a vhodným spôsobom informovať spotrebiteľa o výške zálohu pre jednotlivé druhy zálohovaných opakovane použiteľných obalov a o zmenách druhov zálohovaných opakovane použiteľných obalov; vrátenie zálohu spotrebiteľovi sa pri vrátení zálohovaného obalu zaručuje.

Podľa § 18 ods. 2 písm. c) zák. č. 119/2010 Z. z. pokutu do 332 000 € uloží príslušný orgán štátnej správy pre obaly a odpady z obalov tomu, kto poruší povinnosti ustanovené v § 6 ods. 3 až 10.

Správnemu deliktu podľa § 7 ods. 5 zák. č. 529/2002 Z. z. zodpovedá správny delikt vymedzený v § 6 ods. 5 zák. č. 119/2010 Z. z. a deliktu podľa § 7 ods. 6 zák. č. 529/2002 Z. z. delikt podľa § 6 ods. 6 zák. č. 119/2010 Z. z.

Uloženie sankcie zjavne nezodpovedajúcej povahe a závažnosti správneho deliktu je podľa názoru súdu v rozpore s článkom 1 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie zákonov musí byť v súlade s ústavou, v danom prípade s článkom 1 ods. 1 a článkom 50 ods. 6. Právna istota a spravodlivosť, ako princípy materiálneho právneho štátu podľa názoru súdu nepripúšťajú v individuálnych prípadoch aplikovanie sankcií, ktoré sú zjavne neproporcionálne a neprimerané povahe skutku a jeho dôsledkom, a to ani vtedy, ak zákonodarcia v záujme generálnej prevencie chcel prísnosťou a určením dolnej hranice zákonného rozpätia výšky sankcie (od 100 000,- Sk) bez úpravy kritérií jej uloženia, chrániť závažný verejný záujem. Súd je však pri ukladaní sankcie povinný vychádzať z princípu prísne individuálnej zodpovednosti za skutok, ktorý má svoju mieru závažnosti a dôsledkov. Nijaký právny poriadok nemôže regulovať všetky situácie, ktoré môžu nastať pri uplatňovaní právnej úpravy. Každý právny poriadok sa môže uplatniť vo všetkých prípadoch iba vtedy, ak sa právna úprava dotvorí výkladom práva. Základom výkladu práva v právnom štáte je

zdravý rozum. K dôležitým materiálnym znakom právneho štátu je aj existencia kritérií, podľa ktorých sa vysvetľuje a uplatňuje každá právna norma (cit. Drgonec: Ústava Slovenskej republiky – Komentár, Heuréka 2004, str. 57 – 58).

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd o sankcionovaní za akékoľvek trestné obvinenie (za ktoré sa považuje aj sankcionovanie v ktorejkoľvek oblasti verejného práva), má súd konať v plnej jurisdikcii.

S poukazom na ustanovenie § 250j ods. 5 O. s. p. ak súd na základe vykonaného dokazovania (na podklade administratívneho a súdneho spisu) dospel k záveru, že o uložení sankcie má byť rozhodnuté inak, ako rozhodol správny orgán, môže rozhodnúť o uložení sankcie sám. Uvedené ustanovenie zákona sa vzťahuje aj na odvolacie konanie (§ 246c, § 211 ods. 2 O. s. p.). Podľa § 250ja ods. 4 ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom (v časti výšky uloženej pokuty) a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správne mu orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až 221 O. s. p. V danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dôvodne zamietol podanú žalobu v časti uplatneného základu – kvalifikácie skutku, keďže v danom prípade žalobca porušil povinnosti, ktoré mu vyplývali zo zákona č. 529/2002 Z. z. Odvolací súd vzhľadom na požiadavku hospodárnosti konania nevidel dôvod na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu, pretože skutkový stav považoval za dostatočne zistený a samotné právne posúdenie veci čo do kvalifikácie sankcionovaného konania nebolo materiálne nesprávne. Za vecne nesprávne však považoval súd výrok o výške uloženej sankcie, čo v rámci rozhodovania v plnej jurisdikcii napravil sám odvolací súd zmenou výroku rozhodnutia správneho orgánu (§ 250j ods. 5 O. s. p. a § 250ja ods. 4 O. s. p.).

Pokiaľ ide o výšku uloženej sankcie, dospel odvolací súd k záveru, že v konaní nebola preukázaná vyššia miera negatívnych dôsledkov konania žalobcu (závažnosť, dĺžka konania a následky), než ktorá vyplývala z rozhodnutí žalovaného a prvostupňového správneho orgánu. Preto považoval uloženie sankcie na dolnej hranici zákonom stanoveného rozpätia v sume 500 € za primerané okolnostiam prípadu a súčasne zodpovedajúce aj požiadavke generálnej prevencie.

Vzhľadom na dôvody zmeny rozsudku súd nepriznal žalobcovi náhradu trov konania (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O. s. p. v spojení s 250k ods. 1 O. s. p.), keďže nemal vo veci plný úspech a k zmene právnej úpravy prišlo až počas konania na odvolacom súde.

27.
R O Z H O D N U T I E

1. Ak poškodený v prípravnom konaní si uplatnil náhradu škody, môže sa domáhať preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v priestupkovom konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku len v tej časti, ktorá sa týka náhrady škody.

2. Predmetom súdneho prieskumu nemôže byť rozhodnutie správneho orgánu o zastavení priestupkového konania z dôvodu, že obvinenému z priestupku nebolo preukázané spáchanie skutku, ktorý sa mu kládol za vinu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. februára 2011, sp. zn. 1 Sžo 233/2009)

Krajský súd v B. napadnutým uznesením podľa § 250d ods. 3 OSP zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 20. 10. 2005 o zastavení konania vo veci dopravného priestupku vedeného proti Ing. M. Ch. podľa § 76 ods. 1 písm. c) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len „zákon“) z dôvodu, že žalobu podala na to neoprávnená osoba.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že žalobou napadnutým rozhodnutím bolo zastavené konanie vedené voči obvinenému zo spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. k) zákona, pretože spáchanie skutku mu nebolo preukázané. V predmetnom konaní však žalobca nebol jeho účastníkom a preto mu nepatrí ani právo podať žalobu. Konštatoval, že účastníctvo v konaní o priestupku upravuje § 72 zákona a v zmysle písm. b) tohto ustanovenia by bol poškodený (žalobca) účastníkom konania, len ak by šlo o prejednávanie náhrady majetkovej škody spôsobenej priestupkom.

Proti uzneseniu podal žalobca včas odvolanie, ktorým sa domáhal zrušenia zastavujúceho uznesenia a pokračovania v konaní z dôvodu, že mu rozhodnutím krajského súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Dôvodil tým, že uplatnenie nároku na náhradu škody nie je podmienkou, aby sa poškodený stal účastníkom konania, pretože ním sa stal tak, že táto skutočnosť bola zistená pri ohliadke dopravnej nehody a odhadom bola určená výška škody. Dodal, že poškodený nemusí oznamovať správne orgánu, že je poškodený, pretože táto skutočnosť je mu známa.

Žalovaný sa vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu stotožnil s uznesením krajského súdu a uviedol, že predmetná škoda na vozidlách bola vecou vysporiadania sa s poisťovňou. Poukázal na záver znaleckého posudku, na základe výsledkov ktorého konanie o priestupku voči obvinenému Ing. Ch. zastavil podľa § 76 ods. 1 písm. c) zákona, lebo spáchanie skutku sa mu nepreukázalo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c, § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Zo spisu krajského súdu ako aj z administratívneho spisu žalovaného odvolací súd zistil, že dňa 8. 2. 2004 došlo k dopravnej nehode, ktorej účastníkmi boli Ing. Ch. a žalobca. Správny orgán viedol voči obvinenému Ing. Ch. konanie vo veci spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. k) zákona, ktoré však rozhodnutím zo dňa 20. 10. 2005 podľa § 76 ods. 1 písm. c) zákona zastavil z dôvodu, že mu spáchanie skutku nebolo preukázané.

V predmetnej veci ostala spornou otázka, či žalobca je osobou oprávnenou, teda aktívne legitimovanou, na podanie návrhu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o zastavení konania proti obvinenému z priestupku podľa ustanovení piatej časti OSP.

Podľa § 72 zákona v konaní o priestupku sú účastníkmi konania

- a) obvinený z priestupku,
- b) poškodený, ak ide o prejednávanie náhrady majetkovej škody spôsobenej priestupkom
- c) vlastník veci, ktorá môže byť zhabaná alebo bola zhabaná, a to v časti konania týkajúcej sa zhabania veci,
- d) navrhovateľ, na návrh ktorého bolo začaté konanie o priestupku podľa § 68 ods. 1.

Podľa § 81 zákona proti rozhodnutiu o priestupku môže sa odvolať v plnom rozsahu len obvinený z priestupku, a ak ide o mladistvého, v jeho prospech aj jeho zákonný zástupca a orgán starostlivosti o dieťa (ods. 1).

Poškodený sa môže odvolať len vo veci náhrady škody (ods. 2).

Podľa § 83 zákona návrh na preskúmanie rozhodnutia o priestupku súdom možno podať až po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku v správnom konaní (ods. 2).

Na podanie návrhu podľa odseku 2 sú oprávnení účastníci konania (§ 72) v rozsahu, v akom sú oprávnení podať odvolanie (§ 81) (ods. 3).

Podľa § 244 OSP v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (ods. 1).

V správnom súdnictve preskúmavajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ods. 2).

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť (ods. 3).

Súdna ochrana fyzickým a právnickým osobám aj v rámci správneho súdnictva môže byť poskytnutá len spôsobom a za podmienok stanovených zákonom. V predmetnej veci sú tieto podmienky definované zákonom tak, že preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v priestupkovom konaní sa môže domáhať účastník tohto konania len v rozsahu, v akom mu patrí právo podať odvolanie a teda žalobca, ktorý vystupuje ako poškodený, by sa mohol domáhať súdnej ochrany len v časti správneho rozhodnutia týkajúcej sa náhrady škody.

Treba uviesť, že vzťah medzi obvineným a poškodeným je súkromnoprávny, keďže jeho predmetom je výlučne majetkovoprávny nárok, o ktorom môže byť rozhodnuté len v prípade, ak je v priestupkovom konaní vyslovené, že obvinený skutok spáchal. Posudzovanie viny a následného trestu však je zo zákona zverené príslušným orgánom štátnej správy a preto nie je ovplyvniteľné účastníkom konania.

Nemožno ani skonštatovať, že žalobca by bol dotknutý na svojich právach, ak príslušný správny orgán nevyslovil vinu obvineného z priestupku, ale dospel k záveru, že priestupkové konanie

zastavuje. Rozhodnutím žalovaného o zastavení konania totiž žalobca nebol ukrátený na svojom práve domáhať sa cestou občianskoprávnej žaloby náhrady škody, pretože ak sa priestupkové konanie neskončilo vydaním rozhodnutia o tom, že bol spáchaný priestupok a kto bol jeho páchatelom, súd by v občianskom konaní s poukazom na ustanovenie § 135 ods. 1 OSP (výklad opakom) takýmto výsledkom priestupkového konania nebol viazaný.

Podľa názoru odvolacieho súdu poškodený v priestupkovom konaní, ktorý by si náhradu priestupkom spôsobenej škody uplatnil, by sa mohol domáhať preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v priestupkovom konaní podľa ustanovení piatej časti OSP len v tej časti, ktorá by sa týkala náhrady škody. Predmetom súdneho prieskumu na návrh žalobcu preto nemohlo byť rozhodnutie žalovaného o zastavení priestupkového konania z dôvodu, že obvinenému nebolo preukázané spáchanie skutku, ktorý sa mu kládol za vinu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto stotožnil so záverom krajského súdu, ktorý konanie podľa § 250d ods. 3 OSP zastavil, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa § 219 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. OSP 1 tak, že žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný.

28. R O Z H O D N U T I E

Ak správny orgán v rozhodnutí, ktorým zamietol žiadosť cudzinca o udelenie azylu na území Slovenskej republiky ako neprípustnú podľa § 11 ods. 1 písm. c) zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, v odôvodnení rozhodnutia nezdôvodnil, prečo nedošlo k aplikácii čl. 3 ods. 2 Nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 zo dňa 18. 2. 2003 (Dublinského nariadenia), je to dôvod na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu súdom pre jeho nepreskúmateľnosť.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. januára 2011, sp. zn. 1 Sža 102/2010)

Krajský súd v B. napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu zo dňa 4. 6. 2010, ktorým odporca podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. c) zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o azyle“) zamietol žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu ako neprípustnú a podľa § 11 ods. 3 zákona o azyle rozhodol, že v prípade cudzinca je príslušná na konanie Grécka republika.

Súčasne rozhodol podľa článku 19 ods. 3 Nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 zo dňa 18. 2. 2003, že odovzdanie cudzinca do Gréckej republiky sa uskutoční najneskôr do 6 mesiacov od prevzatia zodpovednosti iným členským štátom alebo rozhodnutia o odvolaní alebo revízií, ak rozhodnutie pripúšťa odkladný účinok.

(Odporca rozhodnutie zdôvodnil tým, že z dokazovania vyplynulo, že v minulosti navrhovateľ protiprávne prekročil hranicu Grécka ako členského štátu uplatňujúceho nariadenie Rady ES č. 343/2003 a bolo začaté podľa dublinského nariadenia konanie o prevzatie zodpovednosti Grécka za posúdenie žiadosti navrhovateľa o azyl. Pretože príslušný grécky úrad v stanovenej lehote jedného mesiaca na žiadosť nereagoval, v zmysle čl. 18 ods. 7 Dublinského nariadenia sa Grécko stalo zodpovedným za posúdenie žiadosti navrhovateľa. Následne dňa 15. 5. 2010 Grécko súhlasilo s prevzatím svojej zodpovednosti.)

Krajský súd dospel k záveru, že odporca dostatočne zistil skutkový stav veci a v priebehu azylového konania sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami uvádzanými navrhovateľom v súlade s § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v platnom znení (ďalej v texte len „Správny poriadok“) a za takejto situácie následne rozhodol správne a v súlade so zákonom o azyle, keď žiadosť o udelenie azylu zamietol ako neprípustnú v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. c) zákona o azyle.

Krajský súd k námietke nesprávnosti určenia Grécka ako krajiny zodpovednej za posúdenie jeho žiadosti o azyl ako takej uviedol, že vzhľadom na článok 3 ods. 2 Dublinského nariadenia poukázal na skutočnosť, že tak v zákone o azyle, ako aj v Dublinskom nariadení nie je zakotvený právny nárok (žadateľa o azyl) na postup, ustanovený citovaným ustanovením. Podobne v žiadnej z týchto právnych noriem nie je ustanovené, za akých podmienok (okolností), resp. v ktorých prípadoch je možné takýto postup aplikovať, obdobne tieto normy neobsahujú ani len orientačný výpočet situácií, v prípade existencie ktorých je možné toto ustanovenie aplikovať. S poukazom na znenie Kapitoly IV Dublinského nariadenia – „Humanitárna doložka“, ktorá vymenováva dôvody na dobrovoľné prevzatie zodpovednosti členského štátu, ktorý inak nie je zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl, možno podľa krajského súdu vyvodiť, že aplikácia čl. 3 ods. 3 Dublinského nariadenia záleží výlučne na rozhodnutí členského štátu, ktorý sa rozhodne zodpovednosť prevziať. Pokiaľ teda odporca na základe platného práva a skutkových zistení dospel k názoru, že za prejednanie navrhovateľovej žiadosti o azyl je zodpovedné Grécko, ktoré navyše s prevzatím takejto zodpovednosti

aj výslovne súhlasilo, resp. pokiaľ odporca – Slovenská republika - neaplikovala prevzatie zodpovednosti za prejednanie navrhovateľovej žiadosti o azyl, pričom žiadna norma neustanovuje takúto povinnosť, či predpoklady jej aplikácie, nie je možné, podľa krajského súdu, takéto rozhodnutie považovať za nezákonné, t. j. vydané v rozpore so zákonom.

K námietke navrhovateľa, že jednotlivé štáty (napr. Rakúsko, Fínsko, Írsko, Luxembursko) uplatňujú pri aplikácii ust. Dublinského nariadenia zdravotný stav žiadateľa o azyl, prípadne hrozbu porušenia čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uviedol, že v administratívnom spise a ani v opravnom prostriedku niet dôkazu o takomto postupe členských štátov, práve naopak, sám navrhovateľ uviedol, že Rakúsko jeho žiadosť azyl posúdilo zhodne ako odporca. Pokiaľ by sa v rozhodovacej praxi niektorého z členských štátov vyskytli takéto prípady, takéto zistenia by mali iba informatívny a nie záväzný charakter.

K námietke zdravotného stavu navrhovateľa krajský súd uviedol, že ako to vyplýva zo zdravotných záznamov navrhovateľa priložených k návrhu, resp. založených v spise odporcu, u navrhovateľa bola diagnostikovaná psychická porucha, ktorá však nevyžaduje hospitalizáciu - na jej liečbu postačuje medikamentózna terapia. Podľa názoru krajského súdu, ak odporca nezobral do úvahy tento fakt ako rozhodný pre prevzatie zodpovednosti za posúdenie navrhovateľovej žiadosti o azyl, nekonal v rozpore s platným právom.

K námietke existencie doporučenia UNHCR vo vzťahu k znepokojeniam nad situáciou v Grécku krajský súd uviedol, že zmienené stanovisko UNHCR je potrebné chápať ako jeho názor, nejde však o prameň práva, ktorým by bol odporca viazaný. Podľa krajského súdu, ak by situácia v Grécku (vo vzťahu k aplikovanej azylovej procedúre) bola natoľko závažná - porušujúca medzinárodné záväzky, ktoré pre Grécko vyplývajú z medzinárodných zmlúv, resp. smerníc Rady EÚ, príslušné orgány EÚ by konkrétne k tejto situácii prijali príslušné stanovisko v nimi zvolenej forme, čo sa však doposiaľ nestalo. Teda pokiaľ nie sú Grécko európskymi autoritami uložené konkrétne úlohy - prijaté konkrétne opatrenia v dôsledku (prípadného) porušenia záväzkov, ku ktorým Grécko ako členský štát EÚ, resp. signatár medzinárodných zmlúv a dohôd pristúpilo, je žiaduce považovať Grécko za štát, ktorý sa danými právnymi aktmi riadi.

K námietke navrhovateľa uplatnenej v podaní zo dňa 25. 8. 2010 (po uplynutí lehoty na podanie opravného prostriedku), odkazujúcej na konkrétne rozhodnutie ESLP v prípade (žiadosť č. 53541/07), k porušeniu čl. 3 Dohovoru v zmienenom prípade, krajský súd uviedol, že uvedený výrok sa vzťahuje ku konkrétnemu prípadu v konkrétnom zaist'ovacom zariadení, navyiac k porušeniu článku malo dôjsť v roku 2007, resp. v rokoch predchádzajúcich, preto tento konkrétny výrok nie je možné aplikovať na prípad transferu navrhovateľa do Grécka.

K porušeniu čl. 5 ods. 1 Dohovoru v zmienenom prípade krajský súd uviedol, že ani tento výrok nie je možné vzťahovať na navrhovateľa, pretože ESLP konštatoval iba konkrétne porušenie. Navyiac, príslušný grécky azylový orgán v akceptácii prevzatia zodpovednosti za posúdenie navrhovateľovej žiadosti o azyl zo dňa 15. 5. 2010 výslovne uviedol, že navrhovateľovi po príchode na grécke územie bude umožnené podať žiadosť o azyl.

K porušeniu čl. 5 ods. 4 Dohovoru v zmienenom prípade krajský súd uviedol, že toto sa týka stavu gréckej legislatívy (nepreskúmanie rozhodnutia o zaistení cudzincov z dôvodu ich vyhostenia), ktorý v Grécku existoval v období roku 2007, skôr však v rokoch predchádzajúcich, teda nie v aktuálnom časovom priestore.

Krajský súd napokon uviedol, že jeho pozornosti neušlo, že navrhovateľ požiadal o aplikovanie čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia v priebehu azylovej procedúry, a to podaním zo dňa

12. 5. 2010. Odporca vo veci rozhodol dňa 4. 6. 2010 rozhodnutím, v odôvodnení ktorého sa daným podnetom – žiadosťou nezaoberal. Podľa krajského súdu odporca v tomto pochybil, avšak, vzhľadom k faktu, že toto pochybenie nemalo vplyv na správnosť a zákonnosť napadnutého rozhodnutia, súd na túto vadu neprihliadol.

Pretože neaplikáciou čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia odporca neporušil žiaden vnútroštátny zákon či medzinárodný dohovor, krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné považovať za zákonné, a preto ho potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie a žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu, zrušil rozhodnutie odporcu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. c), d), e) a f) Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení (ďalej len „O. s. p.“), keďže podľa jeho názoru súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že krajský súd podobne ako odporca nesprávne a neúplne zistil skutkový stav, nevenoval náležitú pozornosť zdravotnému stavu navrhovateľa a lekárske správy troch nezávislých špecialistov v odbore klinickej psychológie a psychiatrie. Poukázal na to, že bola u neho zistená recidivujúca depresívna porucha, postraumatická stresová porucha. Správa obsahovala informáciu, že v prípade ukončenia azylového procesu hrozí u navrhovateľa silná dekompenzácia psychického stavu, pričom sucídium nie je vylúčené. Ako vyplýva zo správy MUDr. K., navrhovateľ sa o samovraždu aj pokúsil.

Navrhovateľ vyjadril nesúhlas s názorom súdu, že ak odporca nezobral do úvahy jeho zdravotný stav ako rozhodný pre prevzatie zodpovednosti žiadosti o azyl, nekonal v rozpore s platným právom.

Podľa jeho názoru neprevzatím zodpovednosti za prejednanie žiadosti o udelenie azylu v prípade navrhovateľa došlo k porušeniu Dohovoru, a to čl. 1 ods. 3 a čl. 13, ktorým je SR viazaná. Odporca je povinný presvedčiť sa, či jeho rozhodnutím nebudú porušené základné ľudské práva a slobody vyplývajúce nielen z vnútroštátneho práva štátu odporcu, ale aj medzinárodných zmlúv, ktorými je štát odporcu viazaný. Iba prísľub dožiadaných orgánov nie je postačujúci.

Navrhovateľ poukázal na to, že neprijateľné prijímacie podmienky v gréckej azylovej procedúre, v zaisťovacích zariadeniach, v prístupe k právnej pomoci a možnosti využitia riadneho a spravodlivého konania naďalej v gréckej legislatíve a gréckom azylovom systéme pretrvávajú. Vrátení žiadateľa v zmysle Dublinského nariadenia nie sú chránení pred navrátením do krajiny pôvodu, kde im hrozí prenasledovanie alebo sú vystavení vážnemu bezpráviu. O tejto skutočnosti nesvedčí len prípad navrhovateľa, ale aj intervencia vo forme ústneho vyjadrenia UNHCR v prípade M.S.S. v. Belgium and Greece, pred ESĽP zo dňa 1. 9. 2010, ktorú navrhovateľ predložil.

Z uvedenej intervencie vyplýva, že UNHCR sleduje postup v Grécku a azylovú situáciu a dospelo k záveru, že grécky azylový systém nezodpovedá medzinárodným a európskym štandardom, vrátane Dohovoru z roku 1951 a Protokolu z roku 1967, grécke orgány samy uznávajú závažnosť tohto problému a ich neschopnosť v súčasnej dobe plniť kľúčové medzinárodné záväzky tejto oblasti. Základné nedostatky gréckeho azylového systému spočívajú v nedostatočnej ochrane pred navrátením a vo veľmi slabých prijímacích podmienkach a väzobných podmienkach v Grécku. Po návrate do Grécka v rámci Dublinského nariadenia sa žiadatelia o azyl pravdepodobne stanú bezdomovcami bez

prostriedkov, v núdzi skončia vo veľmi zlých podmienkach vo väzenských zariadeniach. Väčšina žiadateľov o azyl v Grécku, vrátane transferovaných, nemajú žiadnu finančnú pomoc. V Grécku je iba 865 prijímacích miest určených pre žiadateľov o azyl. V roku 2009 bolo podaných 16 000 žiadostí a za prvých 6 mesiacov roku 2010 4701 žiadostí, prijímacie kapacity sú nedostatočné, väčšina zo súčasných 11 prijímacích centier je prevádzkovaných mimovládnyimi organizáciami a sú závislé na finančných prostriedkoch z Európskeho fondu pre utečencov. Tým, že veľa žiadateľov o azyl je ponechaných vonku, v drsných podmienkach, nie sú schopní poskytnúť adresu, ktorá je kľúčovou zložkou konania pre udelenie azylu. To môže zabrániť doručeniu oznámenia o vývoji ich žiadosti o azyl. Neexistencia právnej pomoci túto situáciu zhoršuje.

UNHCR preto potvrdzuje svoj postoj, že transfery do Grécka v rámci Dublinského nariadenia by sa nemali konať, kým sa tieto nedostatky nevyriešia.

Navrhovateľ v odvolaní poukazuje na skutočnosť, že v súčasnosti pred EDS prebiehajú dve konania o predložených prejudiciálnych otázkach v súvislosti s interpretáciou čl. 3 Dublinského nariadenia, a to Odvolacím súdom vo Veľkej Británii a najvyšším súdom Írska. V prvom prípade – N.S. pod č. C-411/10 sa britský súd obrátil na ESD vo veci interpretácie čl. 3 Dublinského nariadenia vo svetle povinnosti členských štátov chrániť základné ľudské práva. Dopytuje sa podmienky, za ktorých štát, ktorý transferuje, je povinný prevziať zodpovednosť za preskúmanie žiadosti o azyl v súlade so svojimi záväzkami rešpektovať ľudské práva, ako aj na rozsah tejto povinnosti. V druhom prípade sa írsky súd obrátil na ESD 12. 10. 2010, otázky ešte nie sú publikované.

Navrhovateľ tiež poukázal na listy prezidenta EŠLP zo dňa 30. 9. 2010 jednotlivým štátom aplikujúcim Dublinské nariadenie, ktorými sa obrátil na vlády Belgicka, Fínska, Holandska a Nórska so žiadosťou, aby pozastavili svoje Dublinské transfery žiadateľov o azyl do Grécka na základe Nariadenia ES Dublin II. do času, pokiaľ Veľká komora EŠLP vydá rozsudok v prípade M.S.S. v. Belgicko a Grécko.

Veľká Británia už v minulosti pozastavila transfery a ku krajinám, ktoré pozastavili transfery žiadateľov o azyl do Grécka, sa pridal aj Island. Nemecko a Švajčiarsko majú pozastavené transfery do Grécka dočasne z iného dôvodu.

Podľa navrhovateľa, vzhľadom na uvedené skutočnosti, odporca ako aj krajský súd v konaní nedostatočne zistili skutkový stav, nezaoberali sa riadne možnosťou využitia čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia napriek tomu, že navrhovateľ sa na toto ustanovenie odvolával.

Právna zástupkyňa navrhovateľa predložila najvyššiemu súdu dňa 30. 12. 2010 sociálnu správu pracovníčky neziskovej organizácie Greek Council for refugees – M. T., na ktorú sa odvolávala v podanom odvolaní proti napadnutému rozsudku.

Správa obsahuje informácie týkajúce sa navrhovateľovej sociálnej, právnej a zdravotnej situácie, v jej prílohe sa nachádza rozhodnutie o vyhostení navrhovateľa z Gréckej republiky a lekárska správa od psychiatra dr. G. T. a skrátený preklad správy z novín zo dňa 5. 10. 2010 a situácii žiadateľov o azyl v Grécku.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril písomne tak, že navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť. K námietke nedostatočného zistenia stavu veci uviedol, že stav navrhovateľa nevyžadoval hospitalizáciu, pričom bol farmakologicky liečený predtým aj v Rakúsku, ale ani rakúska strana nedospela k záveru, že by jeho psychický stav bránil jeho transferu. K námietke právnej zástupkyne navrhovateľa, že mu nebolo umožnené vstúpiť do azylovej procedúry po jeho návrate do Grécka na základe Dublinského nariadenia, uviedol, že navrhovateľovi po návrate do Grécka bol

vystavený doklad, s ktorým sa mal dostaviť na oddelenie azylovej polície do Atén. Navrhovateľ tak neurobil a následne mal doklad stratiť. Políciou bol zaistený a bolo vydané rozhodnutie o jeho vyhostení. Následne bol prepustený s tým, že do 30 dní má opustiť Grécko. Podľa odporcu navrhovateľ sám zaviniť, že jeho žiadosť o azyl nebola posudzovaná. Neuviedol žiaden dôvod na ospravedlnenie, prečo sa na oddelenie polície nedostavil. Podľa príslušných smerníc Rady EÚ v oblasti azylu má však právo znovu požiadať o azyl.

Odporca sa nestotožnil s tvrdeniami právnej zástupkyne navrhovateľa, naopak súhlasí s názorom krajského súdu, že neaplikáciou čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia odporca neporušil žiaden zákon, či medzinárodný dohovor.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 18. januára 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Z o d ô v o d n e n i a :

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle.

V § 11 ods. 1 písm. c) zákona o azyle je uvedené, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky zamietne žiadosť o udelenie azylu ako neprípustnú, ak je na konanie o udelenie azylu príslušný iný štát.

Ministerstvo bezodkladne informuje žiadateľa o tom, že zisťuje, či je iný štát príslušný na konanie o jeho žiadosti o udelenie azylu; počas zisťovania neplynie lehota na rozhodnutie. Ministerstvo vo výroku rozhodnutia podľa odseku 1 písm. c) uvedie aj štát, ktorý je príslušný na konanie o udelenie azylu (§ 11 ods. 3 zákona o azyle).

V zmysle § 53b zákona o azyle sa pri určení členského štátu Európskej únie zodpovedného za posúdenie žiadosti o udelenie azylu, ktorú podal štátny občan tretej krajiny v jednom z členských štátov Európskej únie, použijú kritériá a mechanizmy uvedené v právne záväzných aktoch Európskych spoločenstiev, pričom poznámka pod čiarou odkazuje na dublinské nariadenie.

Členské štáty posúdia žiadosť každého príslušníka tretej krajiny, ktorý podá žiadosť na hranici alebo na ich území ktorémukoľvek z nich. Žiadosť posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole II označený ako zodpovedný (čl. 3 ods. 1 Dublinského nariadenia).

Podľa čl. 10 ods. 1 Dublinského nariadenia, keď sa zistí na základe dôkazu alebo indicie, ako sú opísané v dvoch zoznamoch uvedených v článku 18 ods. 3, vrátane údajov uvedených v kapitole III nariadenia (ES) č. 2725/2000, že žiadateľ o azyl protiprávne prekročil hranicu do členského štátu po súši, mori alebo letecky po príchode z tretej krajiny, za posúdenie žiadosti o azyl je zodpovedný členský štát, do ktorého takto vstúpil. Táto povinnosť končí po 12 mesiacoch odo dňa, kedy sa uskutočnilo takéto protiprávne prekročenie hranice.

Ak členský štát, ktorému bola podaná žiadosť o azyl, považuje iný členský štát za zodpovedný za posúdenie tejto žiadosti, môže čo najrýchlejšie a v každom prípade do troch mesiacov od dátumu podania žiadosti v zmysle článku 4 ods. 2 vyzvať tento iný členský štát, aby prevzal žiadateľa (čl. 17 ods. 1 Dublinského nariadenia).

Dožiadaný členský štát vykoná potrebné kontroly a vynesie rozhodnutie o dožiadaní o prevzatie žiadateľa do dvoch mesiacov od dátumu obdržania dožiadania (čl. 18 ods. 1 Dublinského nariadenia), pričom nekonanie v dvojmesačnej lehote sa rovná akceptovaniu dožiadania a ukladá povinnosť prevziať danú osobu, ako aj zabezpečiť náležité dojednania pre jej príchod (čl. 18 ods. 7 Dublinského nariadenia).

Keď dožiadaný členský štát akceptuje, že má prevziať žiadateľa, členský štát, v ktorom bola podaná žiadosť o azyl, oznámi žiadateľovi rozhodnutie o tom, že neposúdi žiadosť a o povinnosti odovzdať žiadateľa do zodpovedného štátu (čl. 19 ods. 1 Dublinského nariadenia).

Ak sa odovzdanie neuskutoční v lehote šiestich mesiacov, zodpovednosť prípadne členskému štátu, v ktorom bola podaná žiadosť o azyl. Táto lehota sa môže predĺžiť najviac na jeden rok, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť kvôli uväzneniu, alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak sa žiadateľ o azyl skrýva (čl. 19 ods. 4 Dublinského nariadenia).

Podľa článku 3 ods. 1 Dublinského nariadenia členské štáty posúdia žiadosť každého príslušníka tretej krajiny, ktorý podá žiadosť na hranici alebo na ich území ktorémukolvek z nich. Žiadosť posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole II označený ako zodpovedný.

Podľa článku 3 ods. 2 Dublinského nariadenia bez ohľadu na ods. 1 môže každý členský štát posúdiť žiadosť o azyl, ktorú mu podal štátny príslušník tretej krajiny, dokonca aj keď mu podľa kritérií stanovených v tomto nariadení neprislúcha zodpovednosť za takéto posúdenie. V takomto prípade sa tento členský štát stane zodpovedným členským štátom v zmysle tohto nariadenia a prevezme záväzky súvisiace s takouto zodpovednosťou. Keď to je potrebné, informuje predtým zodpovedný členský štát, členský štát, ktorý vedie konanie na určenie zodpovedného členského štátu alebo členský štát, ktorý bol dožiadaný, aby prevzal žiadateľa alebo ho vrátil.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o zamietnutí navrhovateľovej žiadosti o udelenie azylu ako neprípustnej, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu odporcu je zrejmé, že navrhovateľ požiadal na území SR o azyl počas zaistenia v Útvare policajného zaistenia M. Zaistený bol dňom 31. 1. 2010 v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov M. dňa 31. 1. 2010 rozhodnutím.

Z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 13. 5. 2010 vyplýva, že navrhovateľ požiadal o azyl z dôvodu, že sa cíti byť ohrozený kvôli Biblii a strachu o život pred otcom svojej manželky. Spresnil, že H. B. je rodinný nepriateľ z obdobia okupácie Rusov. Jeho dcéra bola jeho nastávajúca a súhlasila s vydajom. Vzali sa, avšak bez súhlasu jej otca. Manželka sa k nim pristahovala. Jej otec prišiel k nim domov a zabil svoju dcéru, jeho tehotnú manželku aj jeho dvoch bratov. V tom čase nebol doma, bol v Kábule. Hovorili mu, aby nechodil domov, že mu tam hrozí nebezpečenstvo, aj kvôli tomu, že mal v aute Bibliu. Jeho otec s matkou a jeho sestrou boli u lekára, vďaka tomu sú na živu.

Navrhovateľ na záver pohovoru uviedol, že sa cíti zle, nevie spať, nevie prečo ho zadržali a umiestnili.

Z dotazníka žiadateľa vyplynulo, že navrhovateľ pri popise trasy, ktorou sa dostal na územie SR, uviedol, že cestoval cez Irán, Turecko, Grécko a Rakúsko.

V Grécku ho zadržala polícia, držala ho 7 dní, potom mu dali papier, aby opustil územie Grécka. Na falošný pas pricestoval do Rakúska, kde bol 6 mesiacov v T. a potom 6 mesiacov v G. V G. mu bolo doručené rozhodnutie, že bude vrátený do Grécka. Nepýtali sa ho, prečo odišiel z Afganistanu. Potom z Viedne prišiel na Slovensko (v januári). Hľadal stanicu, kde by mohol požiadať o azyl. Policajti mu povedali, že bude deportovaný do Rakúska, ale poslali ho do M.

Z obsahu spisu ďalej vyplynulo, že zástupkyňa navrhovateľa dňa 13. 5. 2010 po nahliadnutí do spisového materiálu podala odporcovi písomné stanovisko ku konaniu podľa Nariadenia Rady ES č. 343/2003, s požiadavkou na aplikáciu článku 3 ods. 2 nariadenia.

Ako ďalej vyplynulo z obsahu spisu, odporca dňa 2. 2. 2010 navrhovateľovi oznámil, že začal konanie o návrate navrhovateľa do krajiny vydania prvej žiadosti o azyl na území Európskej únie podľa nariadenia rady ES č. 343/2003.

Listom zo dňa 4. 6. 2010 odporca oznámil zástupkyňi navrhovateľa, že po naplnení podmienok na začatie konanie o prevzatie zodpovednosti bola dňa 9. 2. 2010 do Gréckej republiky odoslaná žiadosť vzhľadom ku skutočnosti, že v rámci dublinského nariadenia medzi Rakúskou republikou a Gréckou republikou prešla zodpovednosť v zmysle čl. 18 ods. 7 na Grécku republiku.

Grécka republika neodpovedala na žiadosť odporcu o prevzatie zodpovednosti v mesačnej lehote ani v lehote dvoch mesiacov od dátumu obdržania požiadania a stala sa tak zodpovedným členským štátom za prevzatie menovaného podľa čl. 18 ods. 7 dublinského nariadenia, keďže v danom prípade nekonanie v dvojmesačnej lehote sa rovná akceptovaniu požiadania a ukladá povinnosť prevziať zodpovednosť za danú osobu, ako aj zabezpečiť náležité dojednanie pre jej príchod.

Odporca v liste zástupkyňi navrhovateľa ďalej uviedol, že vzhľadom na stanovené mechanizmy dublinského nariadenia označili Grécku republiku za zodpovedný štát, táto je povinná podľa čl. 3 ods. 1 nariadenia preskúmať zákonné dôvody na udelenie azylu navrhovateľa, rovnako ako iný členský štát uplatňujúci dublinské nariadenie. Odhliadnuc od tejto povinnosti, štátny orgán Gréckej republiky špeciálne vo svojej akceptácii deklaroval, že navrhovateľovi bude umožnené podať žiadosť o udelenie azylu po jeho príchode na jej územie, ak prejaví o to úmysel.

V informatívnom liste odporca ďalej poukazuje na to, že Európska komisia do uvedeného dňa nikdy neodporučila štátom EÚ pozastaviť odovzdanie do Grécka podľa dublinského nariadenia. Odporca tiež uviedol, že zdravotné dôvody a psychický stav nepovažuje za relevantný a opodstatnený dôvod na využitie práva suverenity SR, v tomto prípade dobrovoľne posúdiť žiadosť o udelenie azylu navrhovateľa, aj keď podľa kritérií nariadenia na posúdenie je príslušná Grécka republika.

Odporca dňa 4. 6. 2010 vydal rozhodnutie, ktorým žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu zamietol ako neprípustnú, s odôvodnením, že Grécka republika neodpovedala na žiadosť o prevzatie zodpovednosti v lehote dvoch mesiacov podľa Dublinského nariadenia, stala sa tak zodpovedným štátom za prevzatie navrhovateľa podľa čl. 18 ods. 7 Dublinského nariadenia a dňa 15. 5. 2010 súhlasila s jeho odovzdaním na svoje územie. Vzhľadom na uvedené bola navrhovateľova žiadosť zamietnutá ako neprípustná podľa § 11 ods. 1 písm. c) zákona o azyle z dôvodu príslušnosti iného členského štátu (Grécka) na posúdenie žiadosti.

Odvolací súd sa stotožňuje s vysloveným názorom krajského súdu, že aplikácia čl. 3 ods. 3 Dublinského nariadenia záleží výlučne na rozhodnutí členského štátu, ktorý sa rozhodne zodpovednosť prevziať.

Na strane druhej, v danom prípade navrhovateľ výslovne požiadal o aplikáciu čl. 3 ods. 2, pričom na podporu svojej žiadosti predložil konkrétne dôkazy, ktorým odporca nevenoval žiadnu pozornosť.

Krajský súd považoval rozhodnutie odporcu za zákonné. Podľa krajského súdu ani pochybenie odporcu (ktorý napriek uplatnenej aplikácii čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia, a to podaním zo dňa 12. 5. 2010, hoci odporca rozhodol až dňa 4. 6. 2010 rozhodnutím, v odôvodnení ktorého sa daným podnetom – žiadosťou nezaoberal) nemalo vplyv na správnosť a zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Krajský súd z toho vyvodil záver, že neaplikáciou čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia odporca neporušil žiaden vnútroštátny zákon či medzinárodný dohovor, a teda že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné považovať za zákonné.

Odvolací súd k námietke navrhovateľa, že bolo v jeho prípade potrebné rozhodnúť podľa čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia (tzv. doložky suverenity), považuje za dôležité uviesť, že nariadenie ani žiadny zákon výslovne neukladá povinnosť správneho orgánu prevziať zodpovednosť za posúdenie žiadosti o udelenie azylu podľa čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia. Odvolací súd poznamenáva, že nejde teda o nárok, o ktorom musí rozhodnúť správny orgán ex lege, ale o výsledok správneho uváženia správneho orgánu. Správne uváženie (diskrečná právomoc správneho súdnictva) je svojou podstatou možnosťou správneho orgánu vybrať pri rozhodovaní jedno z viacerých dovolených riešení. Podľa § 245 ods. 2 O. s. p. pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolennej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia. Súdna preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu nie je teda v týchto prípadoch vylúčené, ale je podstatne obmedzené, pretože sa môže týkať iba toho, či rozhodnutie správneho orgánu nevybočilo z medzí a hľadísk stanovených zákonom. V takých prípadoch je súd oprávnený preskúmať len to, či došlo k výberu z dovolených možností, ale výber sám zásadne prieskumu nepodlieha a preskúmanie sa vykoná iba podľa kritérií, ktoré pre správne uváženie uvádza zákon.

Podľa odvolacieho súdu, nedostatok zdôvodnenia rozhodnutia odporcu, prečo nedošlo k požadovanej aplikácii čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia spôsobuje nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, pretože tak navrhovateľovi, ako ani súdu preskúmavajúcemu napadnuté rozhodnutie odporcu, nebola známa úvaha, ktorou sa správny orgán pri rozhodovaní riadil. Tento nedostatok nebolo možné odstrániť ani informatívnym listom odporcu z toho istého dňa (4. 6. 2010), ani nasledujúcimi vyjadreniami odporcu, ktorými reagoval na námietky navrhovateľa.

Odvolací súd na rozdiel od krajského súdu totiž dospel k záveru, že odporca nevenoval náležitú pozornosť skutočnostiam, ktoré navrhovateľ na odôvodnenie navrhovanej aplikácie čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia v priebehu administratívneho konania predostrel a ktoré boli odporcovi v čase rozhodovania známe.

Navrhovateľ totiž na podporu svojej žiadosti o dobrovoľné prevzatie zodpovednosti, ktorú odôvodnil veľmi zlým psychickým stavom a nepriaznivou situáciou v Grécku, predložil odporcovi psychologický posudok klinickej psychologičky Mgr. B. K. a lekárske správy psychiatra MUDr. P. H., ako aj správu UNHCR, ktorým odporca nevenoval vo svojom rozhodnutí žiadnu pozornosť.

Z tohto pohľadu rozhodnutie odporcu pre nedostatok odôvodnenia navrhovanej aplikácie čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia je rozhodnutím, ktoré je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Na veci nemení nič ani skutočnosť, že odporca toho istého dňa zaslal zástupkyňi navrhovateľa list, v ktorom informuje, že zdravotné dôvody a psychický stav nepovažuje za relevantný a opodstatnený dôvod na využitie práva suverenity SR, v tomto prípade dobrovoľne posúdiť žiadosť o udelenie azylu navrhovateľa, aj keď podľa kritérií nariadenia na posúdenie je príslušná Grécka republika.

Rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o azyl podľa § 11 ods. 3 zákona o azyle ako neprípustnej a rozhodnutie o tom, že v prípade cudzinca je príslušná na konanie Grécka republika je rozhodnutím, ktorým sa významnou mierou zasahuje do práv garantovaných Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd. Najmä s poukazom na účastníkom konania uplatnenú aplikáciu čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia s predložením dôkazov, na podklade ktorých aplikáciu žiada uplatniť, rozhodnutie správneho orgánu musí byť preto založené na takých podkladoch a argumentoch, ktoré nachádzajú oporu v zákone.

V danom prípade navrhovateľ v rozhodnutí nedostal odpoveď na svoju žiadosť a argumentácia krajského súdu, že neaplikáciou čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia nedošlo k porušeniu zákona neobstojí, pretože odporca vo svojom rozhodnutí nevyargumentoval, prečo k aplikácii uvedeného ustanovenia nedošlo, neobstojí. Tento nedostatok nemôže byť konvalidovaný ani dodatočným vyjadrením odporcu, resp. úvahou krajského súdu, ktorý nemôže nahrádzať úvahu správneho orgánu.

Podľa názoru najvyššieho súdu rozhodnutie správneho orgánu vzhľadom na uvedený nedostatok je arbitrárnym rozhodnutím, ktoré je pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné.

V predmetnej veci nemožno podľa názoru súdu odhliadnuť od všeobecne uznávaných právnych princípov administratívneho konania, a to najmä právo oboznámiť sa s odôvodnením administratívneho aktu (Rezolúcia Výboru ministrov Rady Európy č. /77/ 31 z 28. septembra 1977).

Podľa názoru odvolacieho súdu skutočnosť, že odporca nevenoval pozornosť podkladom, ktoré na podporu svojej požiadavky o aplikáciu čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia predložil navrhovateľ a v rozhodnutí nevyargumentoval, prečo takejto žiadosti nevyhovel, nezodpovedá požiadavkám všeobecne uznávaných právnych princípov administratívneho konania, pretože neboli vyhodnotené a v rozhodnutí zdôvodnené výsledky takýchto úkonov.

Obmedzenie sa v dôvodoch rozhodnutia odporcu len na skutočnosť, že Grécka republika sa stala zodpovedným členským štátom za prevzatie navrhovateľa podľa čl. 18 ods. 7 Dublinského nariadenia a 15. 5. 2010 súhlasila s jeho odovzdaním na svoje územie, na základe čoho odporca zamietol žiadosť navrhovateľa o azyl ako neprípustnú, podľa § 11 ods. 3 zákona o azyle nie je možné považovať za postačujúce zdôvodnenie rozhodnutia a to aj v kontexte navrhovateľom namietaného porušenia čl. 3 a 5 ods. 1 a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Konanie a rozhodovanie súdu o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu odporcu o predĺžení doby zaistenia je konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa V. časti OSP a nie je pokračovaním administratívneho konania. Nie je preto úlohou prvostupňového súdu dopĺňovať vecnú či právnu argumentáciu rozhodnutia odporcu a nie je jeho úlohou ani vykonávať dokazovanie na skutočnosti, ktorých zistenie je podmienkou zistenia skutočného stavu veci už v administratívnom konaní. Vzhľadom na uvedené, nebolo dôvodné rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vrátiť vec na nové posúdenie súdu, ale odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodné prvostupňové súdne rozhodnutie zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje pre nepreskúmateľnosť rozhodnutia a vec mu vracia na nové konanie (§ 250l ods. 2 v súvislosti s § 250ja ods. 3 OSP).

Súd pritom poznamenáva, že vzhľadom na závažnosť zásahu do subjektívnych práv účastníka konania, nepovažuje súd za únosné rozhodovanie strohým, skutkovo nepodloženým a z právneho hľadiska blanketárnym spôsobom vyhotovenia rozhodnutia.

Z ustanovenia § 52 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. vyplýva, že na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Správny poriadok v ustanoveniach § 46 a § 47 vymedzuje obsahové a formálne náležitosti rozhodnutia. Dôležitou súčasťou rozhodnutia je odôvodnenie, ktoré nadväzuje na výrokovú časť rozhodnutia. Správny poriadok zakotvuje povinnosť uviesť v odôvodnení rozhodnutia všetky podstatné skutočnosti, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu. Správny orgán musí v odôvodnení opísať predmet konania, poukázať na skutkové zistenia, uviesť dôkazy z ktorých vychádzal a ako sa vysporiadal s návrhmi na vykonanie dôkazov zo strany účastníkov, prípadne s ich námietkami k vykonaným dôkazom.

Na základe vyhodnotenia dôkazov správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti považuje za nepochybne zistené a aký je právny význam týchto skutočností. V odôvodnení rozhodnutia uvedie aj záver o tom, z akého dôvodu aplikoval na predmet konania predpisy citované vo výroku.

Súd pritom preskúmava úvahu správneho orgánu len v tom smere, či úvaha nevybočila z medzí a hľadísk stanovených zákonom (§ 245 ods. 2 OSP), či je v súlade s pravidlami logického myslenia a či podklady pre takýto úsudok boli zistené úplne a riadnym procesným postupom. Pokiaľ sú tieto predpoklady splnené, nemôže súd z týchto skutočností vyvodiť iné alebo opačné závery.

Preto krajský súd mal dospieť k záveru, že žalobou napadnuté rozhodnutie trpí uvedenými vadami /spočívajúcimi v tom, že sa správny orgán dôsledne neriadil príslušnými ustanoveniami Správneho poriadku/, pričom táto vada bola spôsobilá vyvolať zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie.

Keďže na uvedenú okolnosť krajský súd neprihliadol, odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny napadnutého rozsudku tak, že je účelné rozhodnutie správneho orgánu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

S poukazom na uvedené, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 220 OSP napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal odvolací súd z § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a v zmysle § 151 ods. 2 OSP úspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania, pretože trovy právneho zastúpenia si neuplatnil a ani ich nevyčíslil v zákonnej lehote v súlade s § 151 ods. 1 OSP.

29. R O Z H O D N U T I E

Ak je žiadateľom o udelenie azylu na území Slovenskej republiky maloletý cudzinec bez sprievodu, treba v správnom konaní prihladiť na jeho vek, ako aj na skutočnosť, že pochádza z odlišného spoločenského a kultúrneho prostredia, a preto nepatrné rozpory v jeho výpovedi nemožno vyhodnotiť len v jeho neprospech.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. februára 2010, sp. zn. 1 Sža 12/2010)

Krajský súd v B. napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie zo dňa 9. apríla 2009, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o azyle“) neudelil maloletému navrhovateľovi (ďalej len „navrhovateľ“) azyl na území Slovenskej republiky a podľa § 13a zákona o azyle rozhodol o poskytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi na dobu 12 mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uvedeného rozhodnutia.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v rozsahu podaného opravného prostriedku dospel k záveru, že odporca v rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci, t. j. že navrhovateľom udávaný dôvod žiadosti nie je dôvodom pre udelenie azylu.

Krajský súd k námietke zistenia skutkového stavu v rozpore s obsahom spisu uviedol, že túto námietku navrhovateľ ničím konkrétnym neodôvodnil. Súd preto posúdil, či zistený stav veci je alebo nie je v rozpore s obsahom spisu odporcu a konštatoval, že nebolo povinnosťou odporcu za navrhovateľa vyhľadávať aj iné, ako ním prezentované dôvody žiadosti o azyl. Preto ak odporca posúdil navrhovateľovu žiadosť v intenciách ním uvádzaných dôvodov, postupoval správne a zákonne. Pritom za účelom posúdenia samotnej žiadosti navrhovateľa o azyl, resp. za účelom posúdenia bezpečnostných rizík návratu navrhovateľa do krajiny jeho pôvodu odporca vyhľadal a do spisu založil relevantné správy o Afganistane.

K námietke nesprávneho právneho vyhodnotenia navrhovateľa ako osoby nedôveryhodnej, krajský súd uviedol, že ak odporca na základe toho, že navrhovateľ vystupoval v administratívnom konaní pod inou identitou, pričom jeho vyjadrenie, že sa o svojej skutočnej identite dozvedel až z telefonátu s matkou z decembra roku 2008, podľa krajského súdu neobstojí, pretože najskôr sa to dozvedel 8. 6. 2006 (podľa dokladu totožnosti ním predloženým). V tejto súvislosti krajský súd poukázal na to, že z porovnania jeho podpisu, keď vystupoval pod menom Ch. S. a neskôr pod menom M. S. H. vyplynulo, že podpisy sú rovnaké. Aj z tejto dedukcie (keďže podpisy sú zhodné), podľa krajského súdu vyplynulo, že v skutočnosti vystupoval pod zhodným menom a priezviskom a tieto skutočnosti svedčia v prospech hodnotenia navrhovateľa odporcom ako osoby nedôveryhodnej.

Krajský súd poukázal na rozpory v opise príbehu navrhovateľa, ktorý prezentoval a na ktoré poukázal aj odporca, a to určenie miesta zavraždenia otca - (doma - na poli),

- príslušníci Talibanu sa mu mali po smrti otca vyhrožovať - (nikto sa mu nevyhrážal a vycestoval iba na popud matky, ktorá sa o neho bála),

- muži, ktorí mali otca zavraždiť, sami mu povedali, že patria k Talibanu (t. j. musel ich vidieť a počuť), neskôr uviedol, že útočníkov videl ako prišli na aute označenom „Islamská republika“, a podľa ich oblečenia aj vedel, že patria k Talibanu,

- pôvodne uvádzal, že otec bol zabitý preto, lebo odmietol pestovať mak, neskôr tvrdil, že o dôvodoch smrti mu až matka po jeho smrti povedala, aj o tom, že otca zabili príslušníci Talibanu, neskôr uvádzal, že sa o tom dopytal od ľudí z dediny.

Krajský súd k týmto rozporom vo výpovediach navrhovateľa uviedol, že i keď mal v čase incidentu (v roku 2008) iba štrnásť rokov, ktorý vek mohol zohrať istú úlohu pri presnosti opisu príbehu, predsa len podľa názoru krajského súdu, tak významné rozpory v jeho vyjadreniach by sa nemali objavovať. Ak i napriek tomu existujú, čo je zrejme z porovnaní troch verzií dôvodov jeho odchodu z Afganistanu, vysvetlením ich existencie je to, že príbeh, resp. príbehy nezodpovedajú skutočnosti, resp. boli účelovo upravované.

Podľa krajského súdu odôvodnenie vyhodnotenia nedôveryhodnosti navrhovateľa odporcom malo za logický následok neudelenie azylu.

K námietke, že v zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, súd uviedol, že poukazovanie navrhovateľa na toto ustanovenie je nejasné a použité jednostranne a účelovo a v kontexte celého rozhodnutia odporcu neoprávnené.

Ak navrhovateľ mal na mysli, že jeho záujmom je poskytnúť mu medzinárodnú ochranu, tým, že odporca navrhovateľovi poskytol doplnkovú ochranu ako jednu z foriem medzinárodnej ochrany, naplnil tento jeho záujem. Napriek tomu, že odporca vzhľadom na zistený skutkový stav veci vyhodnotil navrhovateľa ako osobu všeobecne nedôveryhodnú, práve vzhľadom na jeho vek a situáciu v krajine pôvodu mu poskytol dočasnú ochranu. Naviac krajský súd poukázal na fakt, že iba vek navrhovateľa nemôže automaticky spôsobiť, že je potrebné a nutné a priori bez ďalšieho akceptovať všetko, čo navrhovateľ predniesol na odôvodnenie svojej žiadosti o azyl a že z toho dôvodu je potrebné automaticky mu udeliť azyl ako najvyššiu formu medzinárodnej ochrany.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci krajský súd uviedol, že s poukazom na správnosť vyhodnotenia navrhovateľa odporcom ako osoby nedôveryhodnej, nebolo možné ustáliť, že nastali okolnosti predpokladané zákonom pre udelenie azylu a za daného stavu túto námietku vyhodnotil ako účelovú.

K námietke nedostatočného odôvodnenia neudelenia azylu z humanitných dôvodov uviedol, že odporca správne v odôvodnení svojho výroku o neudelení azylu konštatoval, že na udelenie azylu z humanitných dôvodov niet právneho nároku a jeho udelenie závisí od správnej úvahy odporcu, a pokiaľ sa odporca nerozhodol azyl z humanitných dôvodov udeliť, nebolo jeho povinnosťou odôvodňovať, prečo sa tak rozhodol.

Na základe uvedeného krajský súd rozhodnutie odporcu, ktorým navrhovateľovi neudelil azyl, ako rozhodnutie vydané v súlade so zákonom, potvrdil.

Podľa krajského súdu vzhľadom na vek navrhovateľa, jeho postavenie ako maloletej osoby bez sprievodu, ako aj vzhľadom na situáciu v krajine jeho pôvodu, odporca poskytol navrhovateľovi doplnkovú ochranu, ktorú považoval krajský súd za dostatočnú, pričom práve s ohľadom na postavenie navrhovateľa a situáciu v krajine jeho pôvodu niet dôvodu predpokladať, že by táto forma ochrany nebola opakovane predlžovaná. V tejto súvislosti uviedol, že v prípade negatívneho rozhodnutia podlieha zákonnému prieskumu.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom vyjadril presvedčenie, že v konaní je nutné prihliadať na jeho vekovú a rozumovú vyspelosť, skutočnosť, že sa nachádza

v cudzom kultúrnom prostredí ako aj k jeho psychickému stavu v súvislosti s udalosťami, ktoré nastali v krajine jeho pôvodu. Odporcovi ako aj krajskému súdu vyčítal, že na tieto skutočnosti neprihliadli.

Podľa navrhovateľa, krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s dôvodmi v podanom opravnom prostriedku v súvislosti s jeho námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci odporcom. Krajskému súdu vyčítal, že sa nevysporiadal ani so správami o krajine pôvodu, ktoré v priebehu konania do spisu založil, rovnako sa nestotožnil s názorom súdu, ktorý ho vyhodnotil ako nedôveryhodnú osobu. Vyjadril presvedčenie, že tento názor súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ uviedol, že rozpory, na ktoré krajský súd v odôvodnení rozsudku poukazuje, nie sú protichodnými tvrdeniami navrhovateľa, často ide o tvrdenia, ktoré sa len navzájom dopĺňajú.

Nepoprel, že pri prvom kontakte so štátnymi orgánmi SR uviedol meno Ch. S., avšak túto skutočnosť dostatočným spôsobom vysvetlil a následne svoju totožnosť podložil predložením občianskeho preukazu. Súdu vytýkal, že nevysvetlil, prečo si osvojil názor odporcu, že predložený dokument je len fotokópiou, resp. jeho sken, keďže v spise sa nenachádza žiaden návrh na posúdenie pravosti tohto dokumentu a ani žiadne vyjadrenie súdneho znalca, ktorým by bola spochybnená pravosť tohto dokumentu.

Napriek názoru krajského súdu, že poskytnutie doplnkovej ochrany navrhovateľovi je dostatočnou formou ochrany maloletého cudzinca bez sprievodu, navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že pre neho je takáto forma ochrany nedostatočným a neefektívnym riešením jeho situácie. Zrušenie tejto ochrany po dosiahnutí jeho plnoletosti a po tom, čo by sa úspešne integroval do spoločnosti, by znamenalo absolútny zásah do jeho života.

Navrhovateľ poukázal na to, že cudzinec, ktorému sa poskytne doplnková ochrana, aj maloletý bez sprievodu, bude umiestnený v zariadení MU MV SR pre cudzincov s poskytnutou doplnkovou ochranou, ktoré nedisponuje žiadnym pedagogickým personálom ani zamestnancami, ktorí boli vyškolení vo veci starostlivosti o maloletých a nezabezpečuje im pravidelnú školskú dochádzku. Rovnako v tomto zariadení neexistuje žiaden dohľad nad maloletými, pričom ustanovený opatrovník mu tento dohľad nedokáže zabezpečiť.

Rovnako UNHCR a iné organizácie, ktoré sa zaoberajú problematikou maloletých bez sprievodu, neustále poukazujú na potrebu nachádzať v konaniach s maloletými trvalé riešenie ich situácie, ktoré je v ich najlepšom záujme.

Na základe uvedeného navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že navrhovateľ uviedol na začiatku azylového konania vymyslené meno. Toto neskôr odôvodnil tak, že nevedel ako sa volá a svoje meno zistil až po telefonickom rozhovore s matkou, ktorá mu povedala, že podľa občianskeho preukazu sa volá M. S. H. K tomuto tvrdeniu predložil fotokópiu občianskeho preukazu. Tvrdenie právnej zástupkyne navrhovateľa, že navrhovateľ nemusel nutne vedieť aké meno má zapísané v občianskom preukaze, je podľa odporcu nepodložené a je nepredstaviteľné, že v rodine ho počas celého života neoslovovali pravým menom. Ak by aj dátum narodenia bol v Afganistane čisto rodinná záležitosť, ktorá sa ani do občianskeho preukazu nezapisuje, odporca nenachádza odpoveď na otázku, prečo navrhovateľ uvádzal konkrétny dátum narodenia a okrem toho v občianskom preukaze je kolónka: „dátum narodenia a vek“. Pokiaľ by právna zástupkyňa chcela preukázať aspoň nejakú mieru pravosti dokladu totožnosti zaslaného poštou z Afganistanu, mala doložiť aj obálku, v ktorej tento dokument bol

doručený. Čo sa týka námietky, že v spise sa nenachádza znalecký posudok o pravosti tohto dokumentu, odporca uviedol, že pravosť akejkoľvek kópie bez porovnania s originálom nie je možná, resp. je právne irelevantná. Ďalšiu pochybnosť o dôveryhodnosti navrhovateľa podľa odporcu vyvoláva skutočnosť, že počas pohovoru bez problémov navrhovateľ uviedol mená rodičov a súrodencov, ktorých priezviská sú H. Na základe uvedených skutočností odporca vyjadril názor, že príbeh, ktorý navrhovateľ počas azylového konania uvádzal ako pravdivý, sa javí ako vymyslený, resp. dodatočne vykonštruovaný až na území SR, za pomoci tretej osoby. Tomu nasvedčuje aj skutočnosť, že navrhovateľ dňa 22. 6. 2009 svojvoľne opustil pobytový tábor R. a od tej doby nie je migračnému úradu jeho pobyt známy.

Odporca navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny a zákonný potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 23. februára 2010 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Z o d ô v o d n e n i a :

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona o azyle (účinného od 1. 12. 2008) ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo

b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí.

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu i konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je z nasledujúcich dôvodov potrebné zmeniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zo spisu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis odporcu, zistil, že odporca vo veci vypočul navrhovateľa.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 29. 12. 2008 navrhovateľ uviedol, že dôvodom jeho žiadosti o azyl bolo, že Talibanci v júni 2008 zabili jeho otca. V máji 2008 k nim do dvora hodili leták, aby prestali pestovať pšenicu, ale pestovali mak. Otec s tým nesúhlasil a v júni k nim prišli ozbrojenci a zaútočili na otca. Na otázku ako vie, že to boli Talibanci, odpovedal, že otcovi to povedali. Strelili mu do hrude, na následky zranenia zomrel. Polícii to nahlásili, avšak tá je v takýchto situáciách bezradná, sami majú problémy so sebou ohľadom svojej bezpečnosti. Otca zastrelili Talibanci, konkrétne meno tohto človeka nepozná. Od júna 2008 do septembra 2008, kedy krajinu opustil, žil s matkou na pôvodnej adrese, pracovali na poli a žili z úrody na pozemku.

Na otázku, či ho kontaktovali Talibanci, odpovedal, že viac k nim neprišli, avšak matka sa obávala o jeho bezpečnosť, preto rozhodla, že pôjde preč z krajiny. S rodinou je naďalej v kontakte, žijú ako predtým, pozemky dala matka do prenájmu a z týchto finančných prostriedkov žijú.

Zo zápisnice z pohovoru s navrhovateľom zo dňa 9. 3. 2009 vyplynulo, že právna zástupkyňa navrhovateľa predložila doklad o totožnosti navrhovateľa, ktorý získal od svojej matky, ktorá mu ho poslala poštou. Ten potvrdzuje, že sa volá M. S. H., nar. 28. 8. 1994.

Z tej istej zápisnice vyplynulo, že navrhovateľ podrobnejšie opísal dôvody svojej žiadosti o azyl, keď uviedol, že v máji 2008, do ich dvora vhodili leták, na ktorom bolo strojom napísané, že majú prestať pestovať pšenicu a majú začať pestovať mak. List im vhodili príslušníci Talibanu v noci a ráno ho tam našla matka. List dala otcovi, ktorý povedal, že pochádza od Talibancov. Jemu nepovedali, čo bolo v liste napísané. V júni 2008 bol zaniest otcovi na pole jesť, videl, ako tam prichádza štátne vozidlo, na ktorom bolo napísané Islamská republika. Takéto vozidlo majú aj afgánski policajti. S vozidlom prišlo asi 6 - 7 mužov, podľa oblečenia poznal, že to bolo Talibanci. Počul, ako hovorili otcovi, prečo nespolupracuje, prečo im nepomáha. Medzi otcom a veliteľom vznikla hádka a otca fyzicky napadli. Potom otca postrelili dvakrát do dolnej časti hrude a tiež do nohy. Potom odišli. V blízkosti pracovali ľudia na poli, chceli mu pomôcť a odviesť ho do nemocnice, ale počas jazdy zomrel. Až po smrti otca sa dozvedel, že ho zabili Talibanci preto, že nechcel pestovať mak namiesto pšenice. Asi po dvoch mesiacoch sa dozvedel od ľudí z dediny, že ho zoberú Talibanci do talibanskej školy - madrasa, aby sa naučil bojovať proti cudzincom. Za ním však osobne nikdy neboli. Po tomto sa matka rozhodla, že ho pošle do zahraničia. Peniaze na prevádzka získala tak, že dala do zálohy iným ľuďom dom a pozemok.

Na otázku, či nahlásili smrť otca na políciu, odpovedal, že polícia sa o tom dozvedela, bola ho vypočuť, rovnako aj matku, raz sa bol informovať v akom štádiu je vyšetovanie, povedali mu, že ich nemôžu chytiť, pretože behajú po horách a oni ich nevedia chytiť.

Po smrti otca žil s matkou v dedine, o pozemok sa staral jeden pán, ktorý prišiel z inej oblasti Afganistanu.

Na otázku, čoho sa obáva v prípade návratu do krajiny, odpovedal, že sa bojí toho, že by ho zobrali do školy, aby ho učili bojovať proti cudzincom, tiež sa obáva, že by mohol byť považovaný Talibancami za špióna a zabili by ho tak, ako jedného muža z obce Tarang, ktorý sa vrátil zo zahraničia.

Odporca v rozhodnutí, ktorým neudelil navrhovateľovi azyl, poukázal na to, že v jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania v zmysle zákona o azyle. Skutočnosť, že krajinu pôvodu opustil iba preto, že tak rozhodla jeho matka, ktorá sa obávala o jeho bezpečnosť pred príslušníkmi Talibanu, nie je podľa odporcu dostatočným dôvodom na udelenie azylu, nakoľko sa nejedná o jeho prenasledovanie zo strany oficiálnych orgánov krajiny.

Odporca poukázal na to, že počas vstupného pohovoru dňa 29. 12. 2008 tvrdil, že na políciu uviedol ako svoje meno Ch. S. iba preto, že nevedel aké priezvisko má uvedené v občianskom preukaze občana Afganistanu. Počas telefonického rozhovoru s matkou sa od nej dozvedel, že sa volá M. S. H., čo potvrdzuje aj fotokópia dokumentu, ktorý predložil. Pred políciou uviedol, že sa narodil 28. 8. 1994, avšak podľa dokumentu totožnosti, ktorý predložil, vyplýva, že má 12 rokov, teda sa narodil v roku 1994. V občianskom preukaze nie je uvedený deň a mesiac narodenia navrhovateľa. Z uvedeného podľa odporcu vyplýva, že si dátum narodenia vymyslel a úmyselne uvádzal inú totožnosť. Odporca poukázal na to, že navrhovateľ v priebehu konania uvádzal dve verzie usmrtenia otca. V prvej uviedol, že otca zastrelili doma a v druhej, že ho zastrelili na poli. Pri vstupnom pohovore sa nezmienil o tom, že ho mali príslušníci Talibanu vziať do školy madrasa, zmienil sa o tom až v zápisnici zo dňa 9. 3. 2009, zrejme po tom, čo bližšie informácie o tejto škole získal až na území SR. Odporca súčasne poukázal na rozpor vo výpovedi navrhovateľa, ktorý pri vstupnom pohovore uviedol, že matka zaplatila prevádzkaovi 8 - 9 000 USD, neskôr tvrdil, že nevie, koľko matka dala prevádzkaovi.

Na základe uvedeného vyhodnotil odporca žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu ako nedôveryhodnú a účelovú a z hľadiska udelenia azylu irelevantnú.

Vzhľadom k bezpečnostnej situácii v krajine pôvodu odporca podľa §13a zákona o azyle poskytol navrhovateľovi doplnkovú ochranu, pričom v rozhodnutí s odkazom na zdroje informácií popísal súčasnú spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu, ktorú nebolo možné ani podľa odporcu považovať za stabilnú.

Odporca vykonal vo veci dokazovanie obsahom správ o krajine pôvodu (Informatívna správa o krajine pôvodu Afganistan z 2. 4. 2008, vydaná Hraničným vládny orgánom Veľkej Británie, informácie získané z denníka SME, Pravda, informácie predložené právnu zástupkyňou navrhovateľa, ako aj z CD-ROM Microsoft reference Library 2007), z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o udelenie azylu a bezpečnostné riziko prípadného návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu.

Napriek rozsiahlemu materiálu, ktorý tvorí obsah administratívneho spisu, s popisom postavenia hnutia Taliban v Afganistane, ako aj postojom štátnych orgánov k príslušníkom hnutia (Správa Amnesty International: Afganistan, Každý kto nie je priateľ, je nepriateľ. Zneužívanie civilistov Talibanom), odporca vo svojom rozhodnutí sa popisu tejto situácie vôbec nevenuje, zmieňuje sa len o tom, že navrhovateľ nemal osobne s príslušníkmi Talibanu žiadne problémy, a títo nejavili o neho záujem. Rovnako odporca spochybnil obavy navrhovateľa z toho, že ho budú nútiť po návrate do krajiny pôvodu navštevovať náboženskú školu madrasa, keď poukázal na to, že tieto obavy vyslovil až dodatočne, podľa odporcu mohol sa o nich dozvedieť z rôznych zdrojov, jeho právnu zástupkyňu nevynímajúc.

Za nedôveryhodné (vzhľadom na popis udalostí navrhovateľom) považoval odporca aj vyjadrenia navrhovateľa o tom, že príslušníci Talibanu mali nútiť jeho otca pestovať na poliach namiesto obilia mak.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že odporca aj s poukazom na vyjadrenia navrhovateľa, ktoré vyhodnotil ako nedôveryhodné, dospel k záveru, že navrhovateľ neodišiel z krajiny pôvodu z vlastného podnetu a ani z dôvodov uvedených v § 8 zákona o azyle.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje uvedený záver odporcu na rozdiel od krajského súdu za nepodložený. Predovšetkým treba poukázať na to, že sa vo svojom rozhodnutí vôbec nezaoberal otázkou objektívneho elementu pocitu strachu navrhovateľa, keď v rozhodnutí neanalyzoval situáciu v krajine pôvodu, z hľadiska postavenia a účinkovania hnutia Taliban v krajine pôvodu navrhovateľa, postoja štátnych orgánov k členom hnutia a celkom opomenul charakterizovať Afganistan najmä z toho pohľadu, či je možné považovať túto krajinu za bezpečnú, v ktorej by sa bolo možné zákonnou cestou domáhať u štátnych orgánov efektívnej ochrany proti hrubému porušovaniu základných práv a slobôd zo strany neštátnych subjektov.

S ohľadom na znalosť situácie a pomerov v Afganistane, nebolo možné podľa Najvyššieho súdu primárne vylúčiť, že tvrdenia navrhovateľa o vražde jeho otca za to, že odmietol rešpektovať príslušníkov Talibanu, keď odmietol namiesto pšenice pestovať mak, sa nezakladajú na pravde. Rovnako nie je možné vylúčiť ani obavy navrhovateľa, že v prípade návratu do krajiny pôvodu bude nútený navštevovať náboženskú školu madrasa. Vzhľadom k tomu, že sa odporca nezoberal možnosťou prenasledovania zo strany neštátnych subjektov, k tomu napriek tvrdeniam navrhovateľa nevykonal žiadne dokazovanie, sa podľa najvyššieho súdu javí neudržateľným záver odporcu, ktorý si osvojil aj krajský súd, že navrhovateľa nemožno považovať za osobu prenasledovanú v zmysle zákona o azyle.

V danom prípade navrhovateľ tvrdí, že jeho strach pramení z toho, že otec bol zastrelený príslušníkmi Talibanu, pretože odmietol rešpektovať ich príkaz, aby namiesto pšenice pestoval mak. Navrhovateľ tiež vyjadril obavy z príslušníkov Talibanu, ktorí by ho po návrate do krajiny nútili navštevovať talibanskú školu - madrasa, aby sa naučil bojovať proti cudzincom. Jeho tvrdenia považoval odporca za nepreukázané a vzhľadom k rozporom, ktoré podrobne analyzoval vo svojom rozhodnutí odporca, rovnako ich aj krajský súd vyhodnotil ako nedôveryhodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však vzhľadom na osobitosť prípadu, ktorý je daný skutočnosťou, že sa jedná o maloletého cudzinca bez sprievodu, ktorý sa ocitol v celkom odlišnom kultúrnom a spoločenskom prostredí, pričom túto skutočnosť bolo potrebné zohľadniť pri posudzovaní jeho žiadosti o azyl, rovnako aj pri hodnotení jeho dôveryhodnosti, dospel k záveru, že s názorom krajského súdu o navrhovateľovej nedôveryhodnosti, nie je možné súhlasiť.

Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky výpoveď navrhovateľa po celú dobu správneho konania bola konzistentná a vnútorne bez protirečiacich rozporov, pretože vo všetkých jeho výpovediach bol pocit strachu v podstatných rysoch zhodne popísaný, pričom vytýkané odchylnosti týkajúce sa miesta, kde malo dôjsť k zastreleniu jeho otca nepredstavovali podľa názoru odvolacieho súdu s prihliadnutím na časové a psychické aspekty výpovede navrhovateľa zásadné rozpory vylučujúce dôveryhodnosť osoby navrhovateľa a následne spochybňujúce pravdivosť ním uvádzaného príbehu. Ani skutočnosť, že pôvodne vystupoval pod menom Ch. S. nebolo možné, vzhľadom na vyššie uvedené, vyhodnotiť ako dostatočný dôvod pre záver odporcu na vyhodnotenie navrhovateľa ako osoby nedôveryhodnej. Navrhovateľ tak nevybočil z rámca dôvodov, pre ktoré žiadal udeliť azyl, jeho tvrdenia boli zrozumiteľné a v zásade zhodné.

Podľa odvolacieho súdu tvrdenia navrhovateľa, ktoré produkoval v správnom konaní, nebolo možné vzhľadom na vek navrhovateľa, špecifickosť jeho postavenia ako maloletého cudzinca bez sprievodu, ktorý prichádza z odlišného kultúrneho a spoločenského prostredia, považovať za nedôveryhodné alebo nepravdivé.

Konanie a rozhodovanie súdu o opravnom prostriedku, podanom proti rozhodnutiu odporcu o neudelení azylu, je konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa V. časti OSP a nie je pokračovaním administratívneho konania. Nie je preto úlohou prvostupňového súdu, ale ani odvolacieho súdu, dopĺňať vecnú či právnu argumentáciu rozhodnutia odporcu a nie je jeho úlohou ani vykonávať dokazovanie na skutočnosti, ktorých zistenie je podmienkou zistenia skutočného stavu veci už v administratívnom konaní.

Vzhľadom k tomu, že zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, nebolo dostatočné pre záver, ktorý prijal odporca a ktorý si osvojil aj krajský súd, pričom odvolací súd sa nestotožnil ani s posúdením navrhovateľa ako osoby nedôveryhodnej (rozhodnutie tak vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia) a krajský súd mal na základe uvedeného rozhodnutie odporcu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, ak ten takto nerozhodol, nebolo preto dôvodné rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vrátiť vec na nové posúdenie súdu, ale odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodné prvostupňové súdne rozhodnutie zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na nové konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné, aby odporca v ďalšom konaní opätovne starostlivo zvážil a posúdil všetky skutočnosti, ktoré tvorili základ tvrdenia, že príbeh navrhovateľa je nedôveryhodný, ako aj to, že samotný navrhovateľ je nedôveryhodný, pričom je potrebné zohľadniť jeho vek, kultúrne a sociálno-spoločenské podmienky krajiny, z ktorej navrhovateľ

prichádza, ako aj skutočnosti, ktoré mali byť dôvodom jeho odchodu z krajiny pôvodu, resp. jeho rozhodovania o odchode z krajiny pôvodu.

Úlohou odporcu bude tieto skutočnosti vyhodnotiť v kontexte s relevantnými informáciami o bezpečnostnej situácii v krajine jeho pôvodu, s vyhodnotením otázky vplyvu neštátnych pôvodcov prenasledovania - hnutia Taliban, ich praxe pri ovplyvňovaní života obyvateľstva na území, v ktorom operujú, najmä vo vzťahu k takej kategórii obyvateľstva, k akej patrí navrhovateľ, pričom v rozhodnutí uvedie, z ktorých dostupných zdrojov čerpal informácie o krajine pôvodu s popisom situácie v krajine pôvodu, najmä so zameraním na postavenie hnutia Taliban, postoja štátnych orgánov k stupenom hnutia, ako aj možnosťou občanov domáhať sa efektívnej ochrany pred prípadnými nelegálnymi praktikami hnutia.

Možno súhlasiť s tvrdením odporcu ako aj krajského súdu, že v zmysle platnej právnej úpravy na udelenie azylu z humanitných dôvodov nie je právny nárok a je teda na úvahe správneho orgánu, ako rozhodne. Treba však pripomenúť, že zákonným ustanovením (§ 9 zákona o azyle) nebola odporcovi zverená ničím neobmedzená voľná úvaha pri rozhodovaní, či udelí alebo neudelí azyl z humanitných dôvodov. Odporca pri použití voľnej úvahy musí rozhodovať tak, aby bola zachovaná právna istota a predvídateľnosť postupu správneho orgánu v súlade so zákonom a medzinárodnými dohovormi, ktorými je SR viazaná. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na Dohovor o právach dieťaťa, z ktorého vyplýva, že rozhodnutia štátnych orgánov krajín, ktoré k dohovoru pristúpili, musia byť v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O trovách konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP, keď navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal, keďže si ich náhradu právna zástupkyňa navrhovateľa neuplatnila.

30. ROZHODNUTIE

Aj na rozhodovanie a postih za správne delikty zakotvené v ustanovení § 35 zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov sa vzťahujú požiadavky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách (uverejnený pod č. 209/1992 Zb.).

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2011, sp. zn. 2 Sžf 9/2010)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v B. podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti 8 rozhodnutí Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky, ktorými žalovaný potvrdil rozhodnutia Daňového úradu S. o uložení pokuty žalobkyni vo výške 2000,- Sk za nepredloženie hlásenia o vyúčtovaní dane a o úhrade príjmov zo závislej činnosti za rok 2005 a 2006, za nepredloženie prehľadu o zrazených a odvodených preddavkov na daň z vyplatených príjmov zo závislej činnosti a o daňovom bonuse za tretí štvrtrok 2005, štvrtý štvrtrok 2005, štvrtý štvrtrok 2006, prvý štvrtrok 2007, druhý štvrtrok 2007 a tretí štvrtrok 2007 v zákonom predpísanej lehote a teda žalobkyni správca dane uložil celkovo 8 pokút v sume po 2000,- Sk. Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný ako i správca dane postupovali súladne so zákonom pri uložení celkove 8 pokút, pretože v danom prípade i podľa názoru krajského súdu ide o previnenie trvajúce a opakované, a preto v zmysle § 35 ods. 6 vety poslednej zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov je možné uložiť viacero pokút. Poukázal na to, že správne súdy pri skúmaní zákonnosti rozhodnutia o uložení sankcie preberajú od správneho orgánu nielen vykonané dôkazy ale aj jeho právne hodnotenie protiprávneho konania fyzickej alebo právnickej osoby. Iným hodnotením, ktoré by bolo v rozpore s hodnotením dôkazov správneho orgánu, by správny súd neprípustným a nezákonným spôsobom zasiahol do práva voľného hodnotenia dôkazov, ktoré patrí správnomu orgánu. Z obsahu predloženého administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu krajský súd mal preukázané, že správcovi dane – Daňovému úradu S. žalobkyňa v 8 prípadoch doručovala všetky hlásenia a prehľady po zákonom stanovenej lehote, až dňa 21.1.2008, a preto za každé samostatne uvedené porušenie povinnosti, vyplývajúcej z ustanovenia § 49 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, uložil správca dane podľa § 35 ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb. žalobkyni pokutu vo výške 2000,- Sk. Taktiež podľa názoru krajského súdu nebolo možné stotožniť sa s námietkou žalobkyne, že za viacero zdaňovacích období jej mal správca dane uložiť len jednu pokutu, pretože podľa krajského súdu zákon č. 511/1992 Zb. a ani žiaden iný právny predpis vzťahujúci sa k úprave zákonnej povinnosti predkladať hlásenia a prehľady správcovi dane v zákonom stanovenej lehote neupravuje možnosť uložiť jednu pokutu za viacero zdaňovacích období. Zákaz kumulácie sankcií podľa ustanovenia § 35 ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb. sa týka postupu správneho orgánu pri zistení spôsobu splnenia povinností v zmysle § 49 zákona č. 595/2003 Z.z., čo nesúvisí s počtom porušení daňových povinností.

Proti rozsudku krajského súdu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa a žiadala, aby Najvyšší súd SR rozsudok krajského súdu ako nezákonný zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa žalobkyne krajský súd nekriticky a bez argumentu ponechal nezmenených 8 uložených pokút za porušenie ustanovenia § 35 ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, napriek tomu, že podľa prvej alebo druhej vety je správca dane oprávnený daňovému subjektu uložiť len jednu pokutu. Podľa žalobkyne pri hlásení alebo prehľade sa neposudzuje každé štvrtročné hlásenie a za opakované porušenie povinností daňového subjektu podľa § 35 ods. 6 zákona o správe daní a poplatkov môže správca dane uložiť len jednu pokutu. Je neprijateľnou argumentácia krajského súdu na strane 4 odsek 4 napadnutého rozsudku v tom, že sa argumentuje samostatným „zdaňovacím obdobím“. Zákonodarca alternuje buď hlásenie alebo prehľad, buď dodatočne v omeškaní z vlastnej iniciatívy alebo v lehote určenej po výzve správcovi dane. Teda ak nepodá daňový subjekt celoročné

hlásenie, napr. za rok 2005 a prehľad o zrazených a odvedených preddavkov za štvrtý štvrťrok 2005, ide o porušenie podľa prvej vety ustanovenia § 35 ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb. a správca dane môže daňovému subjektu uložiť len jednu pokutu vo výške 66,38 €. Krajský súd vôbec nezdôvodnil, prečo nejde o jedno previnenie a prečo bolo uložených 8 pokút, pričom pri predkladaní hlásení alebo prehľadov možno uložiť len jednu pokutu. V danom prípade taktiež správca dane nedal ani výzvu na doručenie prehľadu alebo hlásenia a aj preto možno uložiť iba jednu pokutu vo výške 2000,- Sk.

Žalovaný správny orgán sa písomne k odvolaniu žalobkyne vyjadril a žiadal, aby Najvyšší súd SR napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Podľa žalovaného právny názor krajského súdu, keď sa stotožnil so závermi daňových orgánov, je správny a poukázal na to, že nie je možné sa stotožniť s tvrdením žalobkyne, že v danom prípade mala byť uložená iba jedna pokuta za previnenie trvajúce a opakované.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten, o koho práva v konaní ide.

Úlohou súdu v správnom súdnictve je preskúmať zákonnosť postupov a rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

Súd v správnom súdnictve preskúma rozhodnutie a postup orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (t.j. v medziach žaloby). Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný. Súdom je garantom dodržiavania zákonnosti správnym orgánom. Rešpektovanie princípov zákonnosti musí vyjadriť v rozhodnutí, ktoré je výsledkom preskúmania rozhodnutia správneho orgánu tak, aby jeho rozhodnutie bolo preskúmateľné v konaní pred odvolacím súdom. Základným predpokladom takejto preskúmateľnosti je dostatok dôvodov, ich jasná formulácia a priradenie týchto dôvodov ku konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci.

V konaní o žalobe proti rozhodnutiu a postupu správneho orgánu sa súd riadi dispozičnou zásadou, ktorej vykonaním je ustanovenie § 249 ods. 2 O.s.p. Činnosť správneho súdu je ohraničená vymedzeným rámcom žalobných bodov a súd sa musí obmedziť na skúmanie napadnutého rozhodnutia len v tomto smere, ak však nejde o vadu, na ktorú musí prihliadnuť z úradnej povinnosti (§ 250i ods. 3 O.s.p.). V danom prípade, ako vyplýva z administratívneho spisu ako i z dôvodov napadnutého rozsudku krajského súdu, tak za každé samostatné uvedené porušenie povinnosti, vyplývajúcej z ustanovenia § 49 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, uložil správca dane podľa § 35 ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov žalobkyni 8 pokút vo výške 2000,- Sk, keď správca dane ako i žalovaný a v preskúmavacom konaní i krajský súd mali za preukázané, že žalobkyňa v predmetných 8 prípadoch doručovala všetky hlásenia a prehľady po zákonom stanovenej lehote až dňa 21.1.2008.

V prejednávacom prípade sa krajský súd podľa názoru najvyššieho súdu dostatočne a vyčerpávajúcim spôsobom nevysporiadal s námietkami, ktoré uplatnila žalobkyňa vo svojej žalobe, predovšetkým z hľadiska príslušných zásad administratívnoprávneho trestania, keď žalobkyňa tvrdila, že ide o previnenie trvajúce a opakované, a preto za daného skutkového a právneho stavu by jej správca dane ako daňovému subjektu mohol uložiť len jednu pokutu vo výške 2000,- Sk.

V rozhodnutiach trestného charakteru, ktorými sú nepochybne i rozhodnutia o správnych deliktach, je nevyhnutné vymedziť presne, za aké konkrétne konanie je subjekt postihnutý. Toto je možné zaručiť len konkretizáciou údajov obsahujúcich popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne uvedením iných skutočností, ktoré sú potrebné na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným. Takáto miera podrobností je nevyhnutná pre celé sankčné konanie, a to najmä z dôvodu vylúčenia prekážky litispendencie, dvojitého postihu pre rovnaký skutok, pre vylúčenie prekážky veci rozhodnutej, ako i pre určenie rozsahu dokazovania. Až vydané rozhodnutie jednoznačne určí, čoho sa páchatel dopustil a v čom spáchaný delikt spočíva.

Najvyšší súd SR považuje za potrebné zdôrazniť, že i na rozhodovanie o správnych deliktach (v danom prípade správne delikty zakotvené v ustanovení § 35 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov), dopadajú požiadavky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách, pretože Dohovor v čl. 6 ods. 1 uvádza „akékoľvek trestné obvinenie“.

Na rozdiel od trestného zákona, právne predpisy, ktoré zakotvujú skutkové podstaty správnych deliktov, neupravujú postup správnych orgánov pri postihu za súbeh viacerých deliktov. Pri súbehu viacerých správnych deliktov (viacčinný súbeh) pri nedostatku špeciálnej úpravy je potrebné použiť z hľadiska analógie legis tzv. absorpčnú zásadu, ktorej podstata spočíva v absorpcii sadzieb, teda že prísnejší trest pohlcuje miernejší. Zbiehajúce sa delikty sú tak postihnuté len trestom určeným pre najťažší z nich, čo pri rovnakých sadzbách pokút znamená, že správny orgán posúdi závažnosť deliktu a úhrnný trest uloží podľa sadzby za najzávažnejší z týchto deliktov. Závažnosť je nutné posudzovať predovšetkým s ohľadom na charakter individuálneho objektu deliktu, čiže záujem proti ktorému delikt smeruje a ku ktorému je ochrana právnym predpisom určená. Na základe analógie je teda potrebné aplikovať pravidlá pre ukladanie úhrnného trestu, to znamená, že správny orgán uloží za viaceré delikty sankciu podľa ustanovení vzťahujúcich sa na správny delikt najprísnejšie postihnutelný.

Analogické použitie vyššie uvedenej absorpčnej zásady platí i pri jednočinnom súbehu. Ak je jedným protiprávnym konaním či opomenutím naplnená skutková podstata viacerých správnych deliktov (súbeh), a k ich prejednaniu je príslušný ten istý správny orgán, tak potom tento správny orgán analogicky uloží sankciu vo výmere najprísnejšie trestného zbiehajúceho sa deliktu (zásada absorpcná), pokiaľ osobitný predpis neustanovuje inak.

Uvedenou zásadou sa správne orgány pri ukladaní sankcie, ako i krajský súd, vôbec nezaoberali, hoci žalobkyňa namietala, že v danom prípade za predmetné správne delikty jej mala byť uložená iba jediná pokuta. Ani krajský súd vôbec skutkovo a právne nezdôvodnil, prečo by žalobkyňa mala byť sankcionovaná príslušnou pokutou za každý správny delikt a v podstate iba prijal právne závery správnych orgánov bez bližšieho právneho zdôvodnenia.

Najvyšší súd SR považuje za potrebné zdôrazniť, že napriek tomu, že doterajšia judikatúra v oblasti administratívneho trestania sa nedotkla sankcionovania v oblasti daňového práva, tak i v tejto oblasti súdneho prieskumu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutí daňových orgánov je povinnosťou správneho súdu skúmať, v prípade ak žalobca spáchal viacero správnych deliktov, či mu správca dane pri ukladaní pokuty za tieto delikty nemal v zmysle absorpčnej zásady uplatňujúcej sa v trestnom práve, uložiť iba jednu pokutu ako sankciu za správny delikt najprísnejšie postihnutelný, a to o to viac, ak túto skutočnosť žalobkyňa namietala.

Uvedeným postupom krajského súdu bola podľa názoru Najvyššieho súdu SR žalobkyni ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva. Procesným právom účastníka je i právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, vyplývajúca z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., totiž znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite, skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie (obsiahnuté v základnom práve na súdnu ochranu) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (napr. III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 260/06, III. ÚS 153/07).

Potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom súd preskúmava rozhodnutie správneho orgánu vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Aj keď s ohľadom na judikatúru ESĽP nie je potrebné zdôvodňovať každý argument účastníkov konania, súdne rozhodnutia musia byť odôvodnené a musia obsahovať odpovede súdu na všetky argumenty prednesené stranami, ktoré viedli k rozhodnutiu. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a nie len odkazovať na určité časti zákonov (napr. rozsudok ESĽP RUIZ Torija proti Španielsku z 9.12.1994).

Nakoľko v prejednávanom prípade nie je z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa zrejmé, akými úvahami sa súd riadil pri utváraní si záveru o skutkovom stave, prečo nepovažoval za dôvodnú právnu argumentáciu žalobkyne v žalobe a prečo považuje námietky žalobkyne za neopodstatnené, je nutné považovať takýto rozsudok za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, ktorý nedáva dostatočné záruky preto, že nebol vydaný spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené skutočnosti musel preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní krajský súd vec prejedná znova v medziach podanej žaloby s prihliadnutím aj na dôvody odvolania, dôsledne sa vysporiada so všetkými námietkami žalobkyne a znova vo veci rozhodne a rozhodnutie riadne odôvodní.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

31. ROZHODNUTIE

Ak v odôvodnení oboch rozhodnutí o postihu za správny delikt podľa § 91 ods. 1 písm. b) zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti absentuje zdôvodnenie kritérií stanovených v ustanovení § 91 ods. 4 pre výšku uložennej sankcie, je to dôvod, aby súd zrušil rozhodnutie pre jeho nepreskúmateľnosť.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. mája 2010, sp. zn. 2 Sžo 238/2009)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v B. rozhodol tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného ako i prvostupňové rozhodnutie Krajského riaditeľstva Policajného zboru v T. zo dňa 2. júla 2007, ktorým prvostupňový správny orgán uložil žalobcovi pokutu vo výške 50 000 Sk podľa § 91 ods. 1 písm. b) zákona č. 473/2005 Z.z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti, a to za porušenie povinnosti ustanovenej v § 9 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti, ktorá spočíva v tom, že bezpečnostná služba bola vykonávaná bez udelennej licencie. Žalovaný správny orgán sa v odvolacom konaní stotožnil s právnym názorom správneho orgánu prvého stupňa a považoval jeho rozhodnutie za súladné so zákonom o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti. Krajský súd v B. v rozhodovacom procese dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného ako i rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu sú nezákonné pre nepreskúmateľnosť a nezrozumiteľnosť a vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď mal za to, že žalobca neprevádzkuje bezpečnostnú službu, a preto nepotrebuje ani vydanie licencie podľa § 9 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti, a nemohol preto spáchať správny delikt podľa § 91 ods. 1 písm. b) zákona o súkromnej bezpečnosti, ktorého skutková podstata spočívala v danom prípade v tom, že právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ bez licencie vykonáva činnosť, ktorá je bezpečnostnou službou, ako vlastnú ochranu. Podľa názoru krajského súdu v danom prípade kontrolu u žalobcu vykonalo Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v T. prostredníctvom svojich zamestnancov dňa 22.3.2007, a preto ide o kontrolu podľa § 84 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti a posúdenie, či sa kontrola vykonáva podľa § 84 ods. 2 alebo ods. 3 zákona o súkromnej bezpečnosti je nutné vykladať na základe toho, ktorý subjekt túto kontrolu vykonáva. Pokiaľ kontrolu vykonáva krajské riaditeľstvo, je oprávnené vykonávať kontrolu podľa § 84 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti, a keďže kontrolu nevykonal v danom prípade policajt podľa § 84 ods. 3 zákona o súkromnej bezpečnosti, tak potom pri tejto kontrole mali byť dodržané povinnosti kontrolóra v zmysle § 86 zákona o súkromnej bezpečnosti ako aj zachované práva kontrolovaného subjektu podľa § 87 zákona o súkromnej bezpečnosti. Ďalej z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že v zázname o kontrole výkonu činnosti je uvedené, že bola vykonaná v zmysle § 84 ods. 3, a pokiaľ správny orgán v odôvodnení svojho prvostupňového rozhodnutia uviedol, že ustanovenie § 86 zákona o súkromnej bezpečnosti sa nevzťahuje na kontrolu výkonu činnosti podľa § 84 ods. 3, ktorú na stráženom objekte vykonalo krajské riaditeľstvo v zmysle zákona o súkromnej bezpečnosti, tak podľa názoru krajského súdu takáto interpretácia § 84 zákona o súkromnej bezpečnosti nie je správna a jej dôsledkom je výrazné obmedzenie účastníka konania na mnohých jeho právach, ktoré mu zákon o súkromnej bezpečnosti poskytuje. Taktiež z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že v zápisnici o podaní vysvetlenia zo dňa 22.3.2007 je zaznamenané odlišné znenie vyjadrenia p. J. S. (vrátnik) než uvádza správny orgán v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a prvostupňový súd poukázal na to, že pracovnou náplňou pracovnej pozície vrátnik nie je stráženie objektu a pracovnou náplňou J.S. nie je a nebolo vykonávanie ochrany objektu, vykonávanie stráženia objektu, vykonávanie obchádzky objektu ani žiadne iné podobné činnosti, okrem povinností, ktoré má podľa pokynov zamestnávateľa v zmysle § 47 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, podľa pracovnej zmluvy a interných predpisov zamestnávateľa, a to vykonávať najmä evidenciu o pohybe osôb, vozidiel a materiálu, čo aj fyzicky vykonáva. Krajský súd, ako vyplýva z odôvodnenia jeho rozhodnutia, mal za preukázané, že žalovaný a ani správny orgán prvého stupňa nedisponujú žiadnym dôkazom, z ktorého by vyplývalo, že by niektorý zo zamestnancov bol poverený výkonom

fyzickej ochrany v zmysle zákona o súkromnej bezpečnosti a správny orgán prvého stupňa vypočul len jedinú osobu, nevyžiadal si predloženie žiadnej dokumentácie týkajúcej sa zamestnanca, nevykonával žiadne ďalšie dôkazy, ktoré by spoľahlivo preukazovali spáchanie správneho deliktu.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný a žiadal, aby Najvyšší súd SR rozsudok krajského súdu ako nezákonný zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že žalobný návrh žalobcu zamietne. Podľa žalovaného sa krajský súd zaoberal iba niektorými skutočnosťami ustanovenia § 84 ods. 3 zákona o súkromnej bezpečnosti a poukázal na to, že kontrola činností v zmysle tohto ustanovenia bola vykonaná vo večerných hodinách, kedy je u žalobcu v prevádzke len vrátnica, na ktorej vykonával činnosti p. J. S., s ktorým policajti Krajského riaditeľstva Policajného zboru komunikovali, pričom im do záznamu uviedol, že jeho činnosť spočíva v strážení objektu, evidencie o vstupe osôb a dopravných prostriedkov do stráženého objektu alebo zo stráženého objektu a taktiež vykonáva obchôdzky po stráženom objekte. V čase kontroly sa v objekte okrem J. S. nenachádzala žiadna iná osoba, teda nezapisoval žiadne údaje o vstupe osoby, prípadne motorového vozidla alebo výstupe žiadnej osoby alebo motorového vozidla, ale strážil objekt pred neoprávneným vstupom osôb do objektu, nakoľko sa v objekte v danom čase nevykonávali žiadne činnosti. Podľa žalovaného krajský súd nesprávne posúdil túto skutočnosť, keď tvrdí, že táto činnosť nemôže byť považovaná za výkon strážnej služby alebo vlastnej ochrany. Prítomnosť zamestnanca žalobcu J. S. v areále prevádzky žalobcu, aj s ohľadom na náplň práce popísanej J. S., nemohla smerovať k ničomu inému ako k zabezpečeniu ochrany majetku žalobcu. Činnosť, ktorú zamestnanec žalobcu J. S. vykonával, má všetky znaky vlastnej fyzickej ochrany v zmysle zákona o súkromnej bezpečnosti. Žalovaný taktiež poukázal na to, že vedenie evidencie o vstupe osôb alebo výstupe je v podstate zhromažďovaním údajov – teda spracovanie - a poukázal na ustanovenia § 3 a § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov, a pokiaľ potom nenakladá sa s týmito údajmi podľa zákona o ochrane osobných údajov, dopúšťa sa žalobca porušenia ustanovení aj podľa tohto zákona. Z týchto dôvodov teda výkon činností, ktoré žalobca prostredníctvom J. S. vykonáva, podlieha zákonu o súkromnej bezpečnosti, a to bez ohľadu na to, ako zmluvné strany označili druh práce v samotnej pracovnej zmluve uzavretej v zmysle zákona č. 311/2001 Z.z. Podľa žalovaného taktiež krajský súd nie celkom správne posúdil na daný prípad ustanovenie § 81 písm. e) Zákonníka práce, ktoré sa jednoznačne nevzťahuje na ochranu majetku ako takú, ale na ochranu majetku pred poškodením, zničením, stratou prideleného alebo zvereného zamestnancovi, napr. nákladné auto, traktor, sústruh a pod., ktorý je majetkom zamestnávateľa, ale činnosti s ním vykonáva zamestnanec. Nejde tu o priamy výkon strážnej služby podľa lex specialis, ale vyjadruje myšlienku, že má dbať o ochranu majetku, s ktorým pracuje.

K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, poukázal na správnosť rozsudku krajského súdu, stotožnil sa s jeho právnym názorom vo veci a žiadal, aby Najvyšší súd SR v odvolacom konaní rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 250j a ods. 2 v spojení s § 214 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 19. mája 2010 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), keď rozsudok Krajského súdu v B. podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, avšak aj z iných právnych dôvodov.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Ako vyplýva z rozhodnutí správnych orgánov, žalobcovi bola uložená pokuta vo výške 50 000 Sk za porušenie povinnosti ustanovenej v § 9 ods. 1 zákona súkromnej bezpečnosti č. 473/2005 Z.z.

Podľa § 9 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti, bezpečnostnú službu možno prevádzkovať na základe licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby.

Podľa ods. 2 uvedeného ustanovenia o udelení licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby rozhoduje Krajské riaditeľstvo Policajného zboru na základe žiadosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Licencia na prevádzkovanie bezpečnostnej služby sa vydáva na 10 rokov, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ods. 3 tohto ustanovenia, licencia na prevádzkovanie bezpečnostnej služby je verejná listina a je neprevoditeľná.

Zákon o súkromnej bezpečnosti upravuje v ustanovení § 91 správne delikty na úseku súkromnej bezpečnosti a v ustanovení § 92 priestupky na úseku súkromnej bezpečnosti. Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v T. ako i žalovaný správny orgán kvalifikovali konanie žalobcu ako správny delikt podľa § 91 ods. 1 písm. b) zákona o súkromnej bezpečnosti.

Podľa § 91 ods. 1 písm. b) zákona o súkromnej bezpečnosti ministerstvo alebo krajské riaditeľstvo uloží pokutu právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorý bez licencie vykonáva činnosť, ktorá je bezpečnostnou službou, ako vlastnú ochranu alebo bez licencie vykonáva činnosť, ktorá je technickou službou.

Podľa § 91 ods. 2 uvedeného zákona za správny delikt podľa ods. 1 písm. b) možno uložiť pokutu od 1659 € do 33 193 €.

Podľa § 91 ods. 4 uvedeného zákona pri ukladaní sankcií za správne delikty podľa odseku 1 ministerstvo alebo krajské riaditeľstvo prihliada na závažnosť, spôsob, dĺžku trvania a následky protiprávneho konania a prihliadne aj na opakované porušenie právnej povinnosti alebo na to, že sa konaním porušili viaceré povinnosti.

Podľa § 91 ods. 8 uvedeného zákona, pokutu, zákaz činnosti alebo prepadnutie veci možno uložiť a zhabanie veci možno vysloviť najneskôr do 5 rokov odo dňa porušenia právnej povinnosti.

Podľa § 91 ods. 10 uvedeného zákona správne delikty podľa odseku 1 prejednáva ministerstvo, ak boli zistené činnosťou ministerstva alebo mu boli oznámené alebo krajské riaditeľstvo, ak boli zistené činnosťou krajského riaditeľstva alebo mu boli oznámené.

V odvolacom konaní sa Najvyšší súd SR stotožnil s právnym názorom krajského súdu v tom, že v danom prípade predmetnú kontrolnú činnosť vykonalo Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v T., a preto správne ustálil krajský súd, že predmetná kontrola bola vykonaná v zmysle ustanovenia § 84 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti. Taktiež odvolací súd dáva za pravdu prvostupňovému súdu, že podľa toho, ktorý subjekt kontrolu vykonáva, tak je potrebné i rozlišovať príslušné oprávnenia a povinnosti kontrolovaného subjektu, ktoré je potrebné v priebehu kontrolnej činnosti rešpektovať.

Podľa § 94 ods. 1 uvedeného zákona na rozhodovanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Krajský súd správne v dôvodoch svojho rozhodnutia okrem iného ustálil, že rozhodnutie správneho orgánu je nepreskúmateľné a nezrozumiteľné, i keď bližšie v dôvodoch svojho rozhodnutia krajský súd nerozviezol, v čom spočíva nepreskúmateľnosť a nezrozumiteľnosť správneho rozhodnutia. Najvyšší súd SR vidí nezrozumiteľnosť prvostupňového správneho rozhodnutia predovšetkým v jeho výrokovej časti o postihu za príslušný správny delikt.

Z hľadiska ustálenej súdnej praxe považuje za potrebné odvolací súd zdôrazniť, že výrok rozhodnutia o postihu za správny delikt musí obsahovať popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, popřípade i evidencie iných skutočností, ktoré sú potrebné k tomu, aby nemohol byť zamenený s iným. Ak správny orgán neuvedie tieto náležitosti do výroku svojho rozhodnutia, poruší tým ustanovenie § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

Taktiež z hľadiska ustálenej súdnej praxe odvolací súd uvádza, že výrok rozhodnutia predstavuje najdôležitejšiu časť rozhodnutia, lebo sú v ňom určené konkrétne práva a povinnosti účastníkov konania. Musí byť preto určitý a konkrétny, aby nevznikli pochybnosti o tom, čo bolo predmetom správneho konania.

Deliktom rozumieme také porušenie povinností (konanie alebo opomenutie), ktoré konkrétny zákon takto označuje.

Vymedzenie predmetu konania vo výroku rozhodnutia o správnom delikte musí spočívať v špecifikácii deliktu tak, aby sankcionované konanie nemohlo byť zameniteľné s iným konaním a tento záver má oporu priamo v ustanovení § 47 ods. 2 správneho poriadku. Taktiež je potrebné uviesť, že záver o nevyhnutnosti úplnej špecifikácie príslušného správneho deliktu z hľadiska vecného, časového a miestneho plne korešponduje i s medzinárodným záväzkom Slovenskej republiky, pretože i na rozhodovanie o správnych deliktoch je potrebné aplikovať požiadavky článku 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách. Z článku 6 ods. 1 Dohovoru vyplýva, že veci priestupkové a taktiež veci správnych deliktov je potrebné považovať v zmysle ustálenej štrasburskej judikatúry za veci, ktoré majú charakter konania o trestnom obvinení. Vo všetkých veciach, ktoré je možné subsumovať pod pojem „veci trestného charakteru“, musí mať osoba, proti ktorej sa vedie konanie možnosť domôcť sa práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru. Správne delikty sú svojou povahou najbližšie práve priestupkom. V oboch prípadoch ide o súčasť tzv. správneho trestania, o postih správnych orgánom za určité nedovolené konanie (či opomenutie).

Zákonná úprava je jednoznačná napr. pokiaľ ide o konanie o trestných činoch, pretože podľa trestného zákona musí výrok rozsudku presne označovať trestný čin, ktorého sa týka, a to nielen zákonným pomenovaním a uvedením príslušného zákonného ustanovenia, ale aj uvedením miesta, času a spôsobu spáchania, popřípade i iných skutočností potrebných, aby skutok nemohol byť zamenený s iným. U priestupkov je obdobná právna úprava a výrok rozhodnutia o priestupku musí obsahovať tiež popis skutku s označením miesta a času jeho spáchania, vyslovenie viny, druh a výmeru sankcie. Pri iných správnych deliktoch takéto jednoznačné vymedzenie výroku rozhodnutia v právnej úprave nie je a odkazuje tu len na správny poriadok (§ 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb.), teda vymedzenie predmetu konania vo výroku rozhodnutia o správnom delikte musí spočívať v špecifikácii deliktu tak, aby sankcionované konanie nebolo zameniteľné s iným konaním. Tento záver je vyvoditeľný z ustanovenia § 47 ods. 2 správneho poriadku. Rozhodnutie správneho orgánu o uložení pokuty vo výške 50 000,- Sk je potrebné, vzhľadom na uvedené, považovať za rozhodnutie trestného charakteru a takýmto rozhodnutím je teda i rozhodnutie o správnom delikte, a preto je nevyhnutné vymedziť presne vo výrokovej časti, za aké konkrétne konanie je subjekt postihnutý.

Takáto požiadavka podrobnosti je nevyhnutná pre celé sankčné konanie, a to predovšetkým z dôvodu vylúčenia prekážky litispendencie, dvojitého postihu pre rovnaký skutok, pre vylúčenie prekážky veci rozhodnutej, pre určenie rozsahu dokazovania.

Z uvedených dôvodov je rozhodnutie prvostupňového ako i druhostupňového správneho orgánu nezrozumiteľné, čo je dôvod pre zrušenie rozhodnutí správnych orgánov.

Taktiež pokiaľ sa týka nepreskúmateľnosti rozhodnutí správnych orgánov je potrebné uviesť, že rozhodnutia správnych orgánov vydané v inštančnom postupe absolútne postrádajú zákonné náležitosti zakotvené v § 91 ods. 4 zákona o súkromnej bezpečnosti, kde zákonodarca uviedol, že pri ukladaní sankcií za správne delikty podľa ods. 1 prihliada správny orgán na závažnosť, spôsob, dĺžku trvania a následky protiprávneho konania prihliadne aj na opakované porušenie právnej povinnosti, alebo na to, že sa konaním porušili viaceré povinnosti. V danom prípade sú to určité zákonné kritériá, na ktoré je povinný správny orgán v rozhodovacom procese o uložení sankcie prihliadať a taktiež povinnosťou správneho orgánu v zmysle zákona o súkromnej bezpečnosti je potom s takýmito kritériami vysporiadať sa v dôvodoch príslušného správneho rozhodnutia. Nakoľko v oboch rozhodnutiach správnych orgánov vydaných v inštančnom postupe absentujú kritériá zakotvené v § 91 ods. 4, ktoré je potrebné rešpektovať pri ukladaní sankcií za správne delikty, považoval i odvolací súd potom jednak rozhodnutie žalovaného ako i rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd SR ako súd odvolací napadnutý rozsudok krajského súdu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. potvrdil.

Žalobca mal v odvolacom konaní úspech, avšak trovy konania mu nevznikli, a preto mu odvolací súd v zmysle ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. za použitia ustanovenia § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. trovy odvolacieho konania priznať nemohol a nakoľko žalovaný správny orgán vo veci úspech nemal, rozhodol odvolací súd o trovách odvolacieho konania tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal.

32. ROZHODNUTIE

Existencia pôsobnosti orgánu verejnej správy je primárnou otázkou, ktorú je tento orgán povinný posúdiť pred tým, než začne vo veci konať, keďže týmto postupom sa má predchádzať vydávaniu nulitných aktov a tým aj zabezpečiť dodržanie základných zásad správneho konania, ako sú zásada zákonnosti a zásada hospodárnosti konania.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2011, sp. zn. 2 Sžo 540/2009)

Krajský súd v Ž. napadnutým rozsudkom č.k. 21 S 15/2009-37 zo dňa 20.októbra 2009 podľa ustanovenia § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného zo dňa 22. decembra 2008, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Ž. pre Ž. kraj zo dňa 3.októbra 2008. Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Ž. pre Ž. kraj (ďalej len prvostupňový správny orgán) rozhodnutím zo dňa 3.októbra 2008 uložil podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia (ďalej len zákon o ochrane spotrebiteľa) žalobcovi pokutu vo výške 20 000,- Sk (663,87 €) pre porušenie povinnosti predávajúceho:

- podľa ustanovenia § 18 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého je predávajúci povinný vybaviť reklamáciu spotrebiteľa ihneď, v zložitejších prípadoch do troch pracovných dní. Kontrolami dňa 1.augusta 2008 a dňa 14.augusta 2008 bolo zistené, že predávajúci reklamáciu spotrebiteľa zo dňa 22.apríla 2008 preukázateľne nevybavil v lehotách uvedených v zákone o ochrane spotrebiteľa,

- podľa ustanovenia § 18 ods. 6 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého je predávajúci povinný vydať spotrebiteľovi písomný doklad o spôsobe vybavenia reklamácie v lehote 30 dní od jej uplatnenia. Kontrolami bolo zistené, že na vyššie uvedenú reklamáciu nebol spotrebiteľovi vydaný doklad o spôsobe jej vybavenia v zákonom stanovenej lehote.

Prvostupňový správny orgán svoju vecnú príslušnosť vyvodil z ustanovenia § 3 ods. 1, § 3 ods. 2 písm. e/, § 4 ods. 1, § 4 ods. 2 zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o kontrole vnútorného trhu), § 20 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Krajský súd mal za preukázané, že u žalobcu inšpektori prvostupňového správneho orgánu vykonali v dňoch 1.augusta a 14.augusta 2008 kontrolu a zistili porušenie ustanovení § 18 ods. 4 a ods. 6 zákona o ochrane spotrebiteľa, a to z dôvodu, že spotrebiteľ dňa 22.apríla 2008 uplatnil telefonicky reklamáciu súvisiacu s vysokou faktúrou za odber elektriny na zákazníckom centre žalobcu, pričom písomné potvrdenie o prijatí reklamácie bolo zo strany predávajúceho (žalobcu) zaslané spotrebiteľovi dňa 22.mája 2008, a v tomto liste bolo oznámené spotrebiteľovi predĺženie termínu vybavenia reklamácie do 20.júna 2008, pretože pri riešení reklamácie sa vyskytli skutočnosti, ktoré si vyžadujú dlhší čas riešenia. Predávajúci vybavil reklamáciu spotrebiteľa tým, že ju neuznal (2. júna 2008) a trval na doplatení sumy 41 192,- Sk (1367,32 €). Žalobca teda nedodrжал formálny postup pri vybavovaní spotrebiteľských reklamácií, keď nevybavil spotrebiteľskú reklamáciu zo dňa 22. apríla 2008 v zákonom stanovenej lehote a spotrebiteľovi nevydal doklad o spôsobe vybavenia reklamácie do 30 dní od jej uplatnenia. Kontrola bola zameraná na vzťah predávajúci – spotrebiteľ a nie na vzťah dodávateľ elektriny – odberateľ elektriny. Z listiny označenej ako reklamácia – predĺženie termínu zo dňa 22.mája 2008 vyplýva, že žalobca zasielal spotrebiteľovi písomnosť, v ktorej uviedol, že predlžuje lehotu na vybavenie jeho reklamácie zo dňa 22.apríla 2008, v ktorej reklamuje faktúru za dodávku elektriny na tam uvedené odberné miesto, do 20.júna 2008. Žalobca

listinou označenou ako reklamácia – vyjadrenie zo dňa 2.júna 2008 spotrebiteľovi oznámil, že neuznal jeho reklamáciu a zotrval na úhrade nedoplatku vo výške 41 172,- Sk (1367,32 €).

Krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov sú v súlade so zákonom. Krajský súd sa stotožnil s názorom vysloveným v odôvodnení rozhodnutia žalovaného, že v danom prípade pri aplikácii ustanovenia § 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa bolo v právomoci Slovenskej obchodnej inšpekcie konať a rozhodnúť vo veci kontroly dodržiavania povinností uložených podľa zákona o ochrane spotrebiteľa. Štátna energetická inšpekcia v zmysle osobitného predpisu – zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o energetike) má presne vymedzené kompetencie, resp. pôsobnosť, a to v ustanovení § 65 ods. 1 písm. a/ až písm. f/ a ani podľa bodu 3 § 65 ods. 1 písm. f/ citovaného zákona jej neprislúcha právomoc konať a rozhodovať vo veciach zákona o ochrane spotrebiteľa. Právomoc Štátnej energetickej inšpekcie je vymedzená nielen v zákone o energetike, ale aj v špeciálnych právnych predpisoch. Krajský súd bol toho názoru, že Štátna energetická inšpekcia nevykonáva dozor nad dodržiavaním povinností uložených zákonom o ochrane spotrebiteľa, a to vo vzťahu k ustanoveniam § 18 ods. 4 a ods. 6 (reklamačné konanie).

Krajský súd poukázal na to, že podľa článku XIII – konkrétne bodu 13.1 až 13.4 Obchodných podmienok žalobcu je zrejmé, že je možné uplatniť reklamáciu fakturácie elektriny, ak vzniknú chyby pri fakturácii elektriny nesprávnym odpočtom, použitím nesprávnej konštanty, po použití nesprávnej sadzby, početnou chybou a pod., a v tom prípade majú odberateľ a dodávateľ nárok na vyrovnanie nesprávne fakturovanej čiastky. Bolo nepochybné, že spotrebiteľ reklamoval faktúru za elektrickú energiu.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že v predmetnej veci nebola daná právomoc Slovenskej obchodnej inšpekcie na prejednanie veci, ale Štátnej energetickej inšpekcie podľa § 65 ods. 1 písm. a/ bod 3 zákona o energetike. Tvrdil, že krajský súd nesprávne posúdil právomoc štátnej energetickej inšpekcie podľa zákona o energetike, a v odôvodnení rozsudku sa vôbec nezaoberal § 20 zákona o energetike. Poukázal na ustanovenie § 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého kontrolu nad dodržiavaním povinností ustanovených týmto zákonom vykonávajú orgány dozoru. Ďalej uviedol, že v žiadnom ustanovení zákona ochrane spotrebiteľa nie je uvedené, že orgánom dozoru nemôže byť a nie je Štátna energetická inšpekcia. Právomoc Slovenskej obchodnej inšpekcie je daná len v prípade, keď orgán dozoru nemožno určiť. Ak však je možné orgán dozoru určiť (Štátnu energetickú inšpekciu), nemôže byť založená právomoc Slovenskej obchodnej inšpekcie.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že sankcia bola uložená za nedodržanie postupu v súvislosti s jej vybavením. Postup v súvislosti s reklamačným konaním upravuje ustanovenie § 18 zákona o ochrane spotrebiteľa a nie podľa zákona o energetike. Je nepochybné, že Štátna energetická inšpekcia vykonáva dozor aj v súvislosti so zabezpečením ochrany odberateľov elektriny v domácnosti, avšak rozsah jej právomoci stanovuje ustanovenie § 65 ods. 1 zákona o energetike. V poznámke pod čiarou k ustanoveniu § 65 ods. 1 sa uvádzajú osobitné predpisy, ktorými sú: zákon č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike v znení zákona č. 99/2007 Z.z., zákon č. 17/2007 Z.z. o pravidelnej kontrole kotlov, vykurovacích sústav a klimatizačných systémov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 10 zákona č. 555/2005 Z.z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 246/2006 Z.z. o minimálnom množstve pohonných látok vyrobených z obnoviteľných zdrojov v motorových benzínoch a motorovej naftě uvádzaných na trh Slovenskej republiky, zákon č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa žalovaného Štátna energetická inšpekcia nie je oprávnená vykonávať dozor nad dodržiavaním povinností stanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že v danom prípade bola oprávnená vykonávať dozor nad dodržiavaním porušených povinností práve Štátna energetická inšpekcia. Pre posúdenie prípadu je rozhodujúce, že konaním žalobcu ako predávajúceho boli porušené povinnosti v zmysle § 18 ods. 4 a ods. 6, § 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 212 Občianskeho súdneho poriadku), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania rozsudkom, ktorý verejnej vyhlásil (§ 156 ods. 1, § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) s tým, že termín verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní pred vyhlásením na úradnej tabuli Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho internetovej stránke www.nsud.sk.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd Slovenskej republiky viazaný odvolaním (§ 212 Občianskeho súdneho poriadku) skúmal právomoc Slovenskej obchodnej inšpekcie a Štátnej energetickej inšpekcie v súvislosti s ochranou práv odberateľa elektriny v domácnosti ako spotrebiteľa s cieľom zistiť, či rozhodnutie v správnom konaní vydal subjekt vecne príslušný na konanie a rozhodnutie vo veci, t.j. či rozhodnutie je alebo nie je paaktom.

Pôsobnosť (t.j. okruh štátnych záležitostí, v ktorých má byť činná, resp. právom stanovená aktivita orgánu verejnej správy v rámci jemu vymedzených vecí) Slovenskej obchodnej inšpekcie je primárne zakotvená v zákone o kontrole vnútorného trhu. Slovenská obchodná inšpekcia je orgánom kontroly vnútorného trhu a vo svojej kontrolnej a rozhodovacej činnosti je nezávislá; ide o štátny orgán podriadený Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky (§ 3 ods. 1, ods. 2 uvedeného zákona). Člení sa na Ústredný inšpektorát a inšpektoráty Slovenskej obchodnej inšpekcie, ktoré sú v správnom konaní orgánmi prvého stupňa. Slovenská obchodná inšpekcia kontroluje vnútorný trh podľa § 2 zákona o kontrole vnútorného trhu a podľa osobitných zákonov, ktorými sú okrem iných Občiansky zákonník a zákon o ochrane spotrebiteľa (poznámka pod čiarou č. 1 k § 4 ods. 1 zákona o kontrole vnútorného trhu). Ďalej sú v citovanom zákone upravené oprávnenia a povinnosti inšpektorov Slovenskej obchodnej inšpekcie, práva a povinnosti kontrolovaných osôb, ukladanie sankcií za porušenie povinností, spolupráca s orgánmi verejnej správy a združeniami na ochranu spotrebiteľa.

Zákon o ochrane spotrebiteľa upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa; vzťahuje sa na predaj výrobkov a poskytovanie služieb, ak k plneniu dochádza na území Slovenskej republiky alebo ak plnenie súvisí s podnikaním na území Slovenskej republiky (§ 1 zákona o ochrane spotrebiteľa). Dozor nad dodržiavaním povinností ustanovených týmto zákonom vykonávajú orgány dozoru. Ak nemožno pôsobnosť orgánu dozoru určiť, je na výkon dozoru a kontroly príslušná Slovenská obchodná inšpekcia (§ 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa). Z dôvodovej správy k tomuto zákonu vyplýva, že ak osobitný zákon neustanovuje, kto vykonáva úlohu orgánu dohľadu, resp. dozoru, je týmto orgánom Slovenská obchodná inšpekcia. Týmto je vylúčené, aby sa stalo, že neexistuje orgán dohľadu, resp. dozoru.

Vychádzajúc z uvedeného je pôsobnosť Slovenskej obchodnej inšpekcie podľa zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 20 ods. 1) daná subsidiárne. Primárne je potrebné z osobitného zákona, ktorý

môže tiež upravovať v užšej, presne špecifikovanej, oblasti ochranu práv spotrebiteľa, zistiť, či iný orgán nemá v tejto zúženej oblasti ochrany spotrebiteľa pôsobnosť. Ak tomu tak nie je a osobitný zákon neupravuje pôsobnosť iného orgánu dohľadu, resp. dozoru pre konkrétnu zúženú oblasť ochrany práv spotrebiteľa, potom je týmto orgánom Slovenská obchodná inšpekcia. Takouto zákonnou úpravou sa zabezpečil úmysel zákonodarcu predísť situácii, kedy by neexistoval žiaden orgán dohľadu nad ochranou práv spotrebiteľa.

Zákon o energetike upravuje okrem iných práva a povinnosti účastníkov trhu v energetike, výkon štátnej správy v energetike a výkon štátneho dozoru nad podnikaním v energetike (§ 1). Týmto zákonom bola zriadená Štátna energetická inšpekcia s právnou subjektivitou; je rozpočtovou organizáciou štátu zapojenou finančnými vzťahmi na rozpočet Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (§ 65 ods. 2). Člení sa na jednotlivé inšpektoráty, ktoré v administratívnoprávnych veciach konajú a rozhodujú samostatne.

Pôsobnosť Štátnej energetickej inšpekcie je upravená v ustanovení § 65 zákona o energetike, podľa ktorého odseku 1 vykonáva dozor nad dodržiavaním povinností fyzických osôb a právnických osôb podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov (zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike v znení zákona č. 99/2007 Z.z., zákona č. 17/2007 Z.z. o pravidelnej kontrole kotlov, vykurovacích sústav a klimatizačných systémov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 10 zákona č. 555/2005 Z.z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 246/2006 Z.z. o minimálnom množstve pohonných látok vyrobených z obnoviteľných zdrojov v motorových benzínoch a motorovej naftě uvádzaných na trh Slovenskej republiky – poznámka pod čiarou č. 19 k § 65 ods. 1; treba mať však na pamäti, že poznámky pod čiarou k príslušným odkazom nie sú súčasťou právneho predpisu; majú informatívny charakter, a preto nesmú obsahovať veci, ktoré majú normatívnu povahu – čl. 22 Prílohy č. 2 k Legislatívnym pravidlám vlády publikované oznámením Úradu vlády Slovenskej republiky v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 372/2000 Z.z.) s osobitným zreteľom na zabezpečenie ochrany odberateľov elektriny v domácnosti a odberateľov plynu v domácnosti (§ 65 ods. 1 písm. a/ bod 3 zákona o energetike).

Ochrana odberateľa elektriny v domácnosti je upravená v § 20 zákona o energetike. Odberateľ elektriny v domácnosti podľa tohto ustanovenia disponuje dvoma druhmi práv:

1. práv na ochranu spotrebiteľa podľa osobitných predpisov (ktorými sú § 52 Občianskeho zákonníka a zákon na ochranu spotrebiteľa),
2. práv podľa zákona o energetike upravených v § 20, § 30.

Ochrana odberateľa elektriny v domácnosti a jeho práv podľa zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o energetike patrí do pôsobnosti Štátnej energetickej inšpekcie (§ 65 ods. 1 písm. a/ bod 3 zákona o energetike). Keďže osobitný zákon, na ktorý odkazuje priamo ustanovenie § 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, t.j. zákon o energetike upravuje pôsobnosť Štátnej energetickej inšpekcie aj v oblasti ochrany odberateľov elektriny v domácnosti, ktorí sa zároveň považujú za spotrebiteľov v zmysle § 2 písm. a/ zákona o ochrane spotrebiteľa a § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, nemožno v tomto prípade vyvodiť aj pôsobnosť Slovenskej obchodnej inšpekcie. Pôsobnosť Slovenskej obchodnej inšpekcie podľa § 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa je daná až subsidiárne, t.j. v prípade, keď osobitný zákon neustanovuje pôsobnosť iného orgánu dozoru nad ochranou práv spotrebiteľa. Inými slovami, ak osobitný zákon zakotvuje pôsobnosť orgánu dozoru nad dodržiavaním práv spotrebiteľov, túto pôsobnosť nemá Slovenská obchodná inšpekcia. Na druhej strane ak osobitný zákon neupravuje pôsobnosť iného orgánu dozoru nad dodržiavaním práv spotrebiteľov, pôsobnosť má Slovenská obchodná inšpekcia.

V predmetnej právnej veci zákon o energetike v ustanovení § 65 ods. 1 písm. a/ bod 3 v spojení s § 20 ods. 1 zveruje Štátnej energetickej inšpekcii právomoc zabezpečovať ochranu odberateľov elektriny v domácnosti spolu s ich právami podľa zákona o ochrane spotrebiteľa ako aj zákona o energetike. Vychádzajúc z ustanovenia § 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa preto nie je daná pôsobnosť Slovenskej obchodnej inšpekcie v tejto oblasti dozoru, resp. dohľadu nad ochranou práv spotrebiteľov – odberateľov elektriny v domácnosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky na margo veci uvádza, že pôsobnosť Slovenskej obchodnej inšpekcie by bola daná len vtedy, keby zákon o energetike nezveril Štátnej energetickej inšpekcii pôsobnosť v oblasti zabezpečenia ochrany odberateľov elektriny v domácnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností konštatuje, že rozhodnutie v predmetnej právnej veci vydal v správnom konaní neoprávnený subjekt, t.j. subjekt, ktorý nebol zákonom oprávnený konať a rozhodnúť vo veci. Ak rozhodnutie vydal orgán, ktorý na to nebol oprávnený podľa zákona, správny súd jeho rozhodnutie zruší a správny orgán konanie zastaví. Podľa právnej teórie ide o tzv. paakt (ničotný akt).

Otázka pôsobnosti orgánu verejnej správy je primárnou otázkou, ktorú je tento orgán povinný posúdiť ešte pred tým, než začne vo veci konať. Týmto postupom sa má predchádzať vydávaniu nulitných aktov a tým aj zabezpečiť dodržanie základných zásad správneho konania, ako sú zásada hospodárnosti konania, zásada zákonnosti (§ 27 zákona o ochrane spotrebiteľa, § 3 Správneho poriadku).

Krajský súd v Ž. nesprávne aplikoval a vyložil ustanovenia § 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, § 20 ods. 1, § 65 ods. 1 písm. a/ bod 3 zákona o energetike. Dôsledkom toho dospel k nesprávnemu právnemu záveru o pôsobnosti Slovenskej obchodnej inšpekcie v oblasti ochrany práv odberateľov elektriny v domácnosti – spotrebiteľov. Nebola splnená jedna zo základných procesných podmienok správneho konania – právomoc správneho orgánu vo veci konať a rozhodnúť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností podľa ustanovenia § 220 v spojení s § 250j ods. 3 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku zmenil rozsudok Krajského súdu v Ž. č.k. 21 S 15/2009-37 zo dňa 20.októbra 2009 tak, že rozhodnutie žalovaného zo dňa 22.decembra 2008 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V danom štádiu konania sa hmotnoprávnou stránkou veci nemohol zaoberať. Žalovaný v ďalšom konaní je viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 2, § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Žalobca, ktorý bol v súdnom preskúmvacom konaní úspešný, náhradu trov konania neuplatnil.

33.

ROZHODNUTIE

Samotný zákaz prevádzky v dôsledku havarijného stavu objektu nie je možné vždy považovať za mimoriadnu udalosť v zmysle zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní (v znení účinnom do 31. 1. 2006); postupné opotrebenie objektu užívaním je predvídateľný proces.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2010, sp. zn. 5 Sžf 11/2010)

Krajský súd v B. napadnutým rozsudkom zamietol podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) žalobu žalobcu o preskúmanie rozhodnutia žalovaného z 12.6.2007, ktorým predseda Úradu pre verejné obstarávanie (ďalej len „úrad“) zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie žalovaného z 21.3.2007 o uložení pokuty žalobcovi vo výške 357 683,- Sk podľa § 123 ods. 1 písm. a/ zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2003 Z. z.“) a § 155 ods. 5 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 25/2006 Z. z.“), a to za postup pri výbere zmluvného partnera na predmet obstarávania „Výmena drevených zábradlí, medzistienok, balkónových podláh v objekte E.“ metódou verejného obstarávania – rokovacie konanie bez zverejnenia, bez splnenia podmienok na jej použitie.

Z pripojených administratívnych spisov žalovaného krajský súd zistil, že na základe kontroly vykonanej v dňoch 17.2.2006 až 2.3.2006 u obstarávateľa V. K. K. T.M. (v priebehu kontroly došlo k transformácii na V. Z. Z. a. s.), ktorej výsledky boli zachytené v protokole z 2.3.2006 a následne boli prerokované s obstarávateľom, bolo voči právnomu nástupcovi obstarávateľa začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty, v ktorom žalovaný rozhodnutím zo dňa 21.3.2007 uložil žalobcovi pokutu vo výške 357 683,- Sk podľa § 123 ods. 1 písm. a/ zákona č. 523/2003 Z. z. v nadväznosti na § 155 ods. 5 zákona č. 25/2006 Z. z., za postup pri výbere zmluvného partnera na predmet obstarávania „Výmena drevených zábradlí, medzistienok, balkónových podláh v objekte E.“ metódou verejného obstarávania – rokovacie konanie bez zverejnenia, bez splnenia podmienok na jej použitie. Žalovaný zistil, že dňa 26.7.2005 bola vykonaná zo strany Vojenského ústavu hygieny a epidemiológie B. (ďalej len „VÚHE“) kontrola na plnenie záväzného pokynu zo dňa 25.2.2004 na odstránenie havarijnej situácie v objektoch V. K. K. T.M., v ktorom bol riaditeľ kúpeľov upozornený, že v prípade neodstránenia závad brániacich užívaniu objektov bude vyslovený zákaz ich užívania. Právny predchodca žalobcu uzavrel dňa 9.12.2005 zmluvu o dielo s vybraným uchádzačom – P. I., s. r. o. metódou rokovacie konanie bez zverejnenia podľa § 66 ods. 1 písm. b/ zákona č. 523/2003 Z. z. (v znení účinnom do 31.1.2006), ktorá bola podľa názoru žalovaného použitá neoprávnene. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca rozklad. Rozhodnutím zo dňa 12.6.2007 predseda úradu rozklad zamietol a prvostupňové rozhodnutie zo dňa 21.3.2007 potvrdil.

Krajský súd ďalej odcitoval ustanovenie § 244 ods. 1 OSP, § 155 ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z. a § 66 ods. 1 písm. b/ a § 123 ods. 1 písm. a/ zákona č. 523/2003 Z. z. a uviedol, že metóda verejného obstarávania rokovacie konanie bez zverejnenia je nepochybne metódou výnimočnou, ktorú môže obstarávateľ použiť len v mimoriadnych situáciách, kedy v dôsledku neočakávanej a obstarávateľom nespôsobenej mimoriadnej udalosti vznikne potreba obstarat' tovar, práce alebo služby a obstarávateľ pre časovú tieseň vyplývajúcu zo vzniknutej situácie nemôže dodržať časové limity stanovené pri iných súťažných postupoch verejného obstarávania. Pokiaľ ide o splnenie podmienok stanovených v § 66 ods. 1 písm. b/ zákona č. 523/2003 Z. z. (v znení účinnom do 31.1.2006), krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, že v danom prípade podmienky pre použitie tejto metódy verejného obstarávania splnené neboli. S ohľadom na

charakter nedostatkov konštatovaných VÚHE už pri kontrole v roku 2004 a zistených následne aj pri kontrole dňa 26.7.2005 je zrejmé, že išlo o nedostatky vyplývajúce zo zastaranosti a morálneho opotrebenia objektu E.. Stav tohto objektu, ktorý viedol k zákazu jeho prevádzkovania dňom 1.10.2005, teda vznikol postupne a nebol výsledkom neočakávanej a mimoriadnej udalosti, akou je napríklad živelná pohroma alebo podobná udalosť nezávislá na vôli obstarávateľa. Rozhodnutie VÚHE o zastavení prevádzky objektu dňom 1.10.2005, ktoré bolo doručené právnomu predchodcovi žalobcu už dňa 8.8.2005, za takúto mimoriadnu udalosť na účely predpokladané v ustanovení § 66 ods. 1 písm. b/ zákona č. 523/2003 Z. z. (v znení účinnom do 31.1.2006) považovať nemožno. Vzhľadom na okolnosti, ktoré predchádzali rozhodnutiu o zastavení prevádzky objektu ako aj na tie, ktoré nastali po tomto rozhodnutí, nemožno u obstarávateľa hovoriť ani o časovej tiesni, nakoľko o akútnej potrebe odstránenia vytýkaných nedostatkov a jeho finančného zabezpečenia právny predchodca žalobcu vedel už od roku 2004, a preto mal dostatok času havarijný stav objektu riešiť prostredníctvom verejnej súťaže, užšej súťaže alebo rokovacieho konania so zverejnením, či už z prostriedkov vyčlenených zriaďovateľom – Ministerstvom obrany SR, alebo čiastočne z vlastných prostriedkov, ktoré napokon podľa vlastného vyjadrenia pri uzavretí kontraktu dňa 9.12.2005 so spoločnosťou P. I., s. r. o., metódou rokovacieho konania bez zverejnenia žalobca použil. Argumentácia žalobcu, ktorou odôvodňuje mimoriadnosť situácie a časovú tieseň, pre ktorú zvolil metódu rokovacieho konania bez zverejnenia, podľa názoru krajského súdu nepreukazuje splnenie zákonných podmienok pre uskutočnenie zvolenej metódy verejného obstarávania, ale skôr svedčí o nezvládnutí procesu verejného obstarávania v prostredí V. K. K. T.M.

Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný v konaní náležite zistil skutkový stav veci, tento po právnej stránke správne posúdil a vydané rozhodnutia presvedčivo odôvodnil. Z uvedených dôvodov postupoval podľa § 250j ods. 1 OSP a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP a vzhľadom na neúspech v konaní nepriznal žalobcovi právo na ich náhradu.

S týmto rozsudkom sa žalobca neuspokojil a v zákonnej lehote podal proti nemu odvolanie, v ktorom navrhol rozhodnutie žalovaného zmeniť a súčasne si uplatnil právo na náhradu trov konania. V dôvodoch odvolania uviedol, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko odôvodnenie výberu metódy – rokovacie konanie bez zverejnenia, ktoré je súčasťou dokumentácie z procesu verejného obstarávania, podľa vtedajšieho skutočného stavu deklarovalo mimoriadnu udalosť a časovú tieseň pre zabezpečenie realizácie záväzného hygienického pokynu a nevyhnutnosť okamžitého odstránenia havarijného stavu, čo bolo podmienkou pre použitie postupu výberu zmluvného partnera rokovacím konaním bez zverejnenia. Metóda rokovacie konanie bez zverejnenia bola použitá z dôvodov časovej tiesne. Podľa Rozhodnutia VÚHE B. kontrola dňa 26.7.2005 organizácii vytkla, že neboli odstránené všetky nedostatky zistené pri kontrole 25.2.2004 a zároveň zistila, že následkom živelnej pohromy došlo k ďalšiemu zhoršeniu technického stavu budovy a zistila tiež nové nedostatky, uvedené v ad A/ a vydala zákaz prevádzkovania objektu E. z dôvodu, že technický stav hlavnej budovy kúpeľov neumožňoval jej prevádzku pre hrozbu vzniku úrazov a ochorení pacientov a personálu kúpeľov. Tento záver vyhodnotilo vedenie V. K. K. ako mimoriadnu udalosť.

Časová tieseň vznikla tým, že vedenie V. K. K. bolo zriaďovateľom, t. j. Ministerstvom obrany SR sústavne ubezpečované, že organizácii budú pridelené požadované finančné zdroje a to v celej požadovanej výške a organizácia tak bude môcť začať obstarávať. Pretože sa rozhodnutie o pridelení potrebných zdrojov neustále oddŕaľovalo a blížil sa čas povinnosti uzatvoriť prevádzku, manažment kúpeľov bol nútený použiť metódu verejného obstarávania rokovacie konanie bez zverejnenia, pretože časová náročnosť procesu pri použití inej metódy verejného obstarávania by už vôbec nedovolila zrealizovať odstránenie nedostatkov do konca roku 2005.

Vedenie V. K. K. na základe nálezu Vojenského ústavu hygieny a epidemiológie Bratislava pri predchádzajúcej kontrole v roku 2004, kedy prevádzka budovy E. nebola pre zistené závady okamžite zakázaná, malo všetky dôvody oprávnene predpokladať, že VÚHE zvolí rovnaký postup aj pri kontrole dňa 26.7.2005 a očakávalo, že príspevkovej organizácii bude vytvorený dlhší časový priestor (podobne ako tomu bolo v minulosti) na postupné odstraňovanie zistených závad a obstarávanie prác na odstránenie nedostatkov obvyklým spôsobom tak, ako budú finančné prostriedky postupne pridelené zriaďovateľom.

Oprávnenosť vyššie popísanej domnienky potvrdzuje práve skutočnosť, že prevádzka v objekte E. nebola zakázaná okamžite 26.7.2005, technický stav budovy sa nezhoršoval rapídne a na základe verbálnych prisľubov najvyšších úradníkov rezortu sa javilo ako reálne postupné odstraňovanie nedostatkov. Technický stav budovy podľa názoru žalobcu nebol taký katastrofálny aby muselo byť rozhodnuté o zastavení jej prevádzky v takom krátkom termíne, ktorý nevytváral reálny časový priestor na účelné konanie. V prvých týždňoch po doručení rozhodnutia VÚHE o zatvorení prevádzky E. vedenie podniku preto vyvinulo enormnú snahu o jeho prehodnotenie a zrealizovanie termínu. Ako potvrdenie reálnosti a opodstatnenosti tohto predpokladu vtedajšieho manažmentu kúpeľov svedčí ex post práve opätovné otvorenie prevádzky objektu E. k 1.2.2006, aj keď v dobe vydania opätovného povolenia jej prevádzky neboli pre nedostatok finančných zdrojov odstránené všetky závažné nedostatky, pre ktoré bola prevádzka k 01.10.2005 zakázaná ako napr. závady na rozvodoch kanalizácie a vodovodu a pod.

Havarijný stav a mimoriadna udalosť nastali v skutočnosti až vtedy, keď VÚHE B. nesúhlasil s odložením lehoty na uzatvorenie E. a s predĺžením lehoty na odstránenie závad napriek tomu, že za tých niekoľko mesiacov sa technický stav budovy nezhoršil a Vojenský ústav hygieny a epidemiológie trval na jej uzatvorení. V prípade, že by VÚHE B. prevádzku budovy E. zakázal okamžite pri svojej kontrole 26.7.2005, bolo by ihneď zrejmé, že je nevyhnutné riešiť túto mimoriadnu udalosť bez akéhokoľvek odkladu a časová tieseň v snahe predísť negatívnym dopadom tohto rozhodnutia by nebola vôbec vznikla.

Všetky vyššie popísané okolnosti viedli manažment príspevkovej organizácie k výberu metódy verejné obstarávania – rokovacieho konania bez zverejnenia, nakoľko iný postup pri výbere zmluvného partnera na dané plnenie, by neúmerne oddialil začiatok prác, a tým by sa len prehĺbovala organizačná a ekonomická kríza kúpeľov s prepadom výnosov a neúmerným zvyšovaním nákladov spojených s neefektívnym prevádzkovaním zariadenia a odstraňovaním havarijného stavu. Vojenské klimatické kúpele ani nemohli postupovať iným spôsobom, preto že by porušili finančnú disciplínu v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť, pretože žalobca neunesol v konaní dôkazné bremeno, nakoľko nepreukázal splnenie podmienok stanovených v § 66 ods. 1 písm. b/ zákona o verejnom obstarávaní (č. 523/2003 Z. z.), t. j. nepreukázal, že nastala mimoriadna udalosť, ktorú sám nespôsobil a že z dôvodu časovej tiesne nemohol uskutočniť verejnú súťaž, užšiu súťaž ani rokovacie konanie so zverejnením.

Poukázal na to, že v zmysle konštantnej judikatúry Európskeho súdneho dvora (rozsudky č. C-57/94, C-385/02, C-20/01, C-394/02) rokovacie konanie bez zverejnenia je výnimkou z uplatňovania súťažných postupov zadávania zákaziek, a preto je potrebné podmienky pre jeho použitie interpretovať reštriktívne. Z rozhodnutí ESD (napr. rozsudok C-318/94 Európska komisia vs. Nemecko) ďalej vyplýva, že v prípade uzavretia zmlúv rokovacím konaním bez zverejnenia z predmetného dôvodu, musia byť splnené nasledovné tri podmienky, a to súčasne: 1. existencia nepredvídateľnej udalosti, 2. časová tieseň, kedy nie je možné dodržať časové limity stanovené pri

iných súťažných postupoch verejného obstarávania, 3. kauzálna väzba medzi nepredvídateľnou udalosťou a časovou tiesňou, ktorá z nej vyplýva. Žalovaný mal za to, že podmienky vyžadované judikatúrou ESD a Zákomom o verejnom obstarávaní pre zadanie zákazky rokovacím konaním bez zverejnenia v danom prípade žalobca nesplnil.

Podľa žalovaného žalobca o havarijnom stave svojich objektov vedel minimálne už od 25.2.2004 zo záväzného pokynu VÚHE, v ktorom bol žalobca upozornený na skutočnosť, že v prípade neodstránenia závad brániacich užívaniu objektov bude vyslovený zákaz ich užívania ako prevencia vzniku úrazov alebo ochorení pacientov kúpeľov a personálu. Havarijný stav vznikol v dôsledku dlhodobého pôsobenia nepriaznivých vplyvov vonkajšieho prostredia, avšak nie je možné tvrdiť, že daný havarijný stav nebolo možné predvídať, tento nastal postupne, v priebehu niekoľkých rokov. Skutočnosť, že sa budovy pôsobením času a vonkajších prírodných faktorov opotrebovávajú a strácajú na kvalite ani netreba dokazovať. Žalobca v danom prípade teda mohol a mal začať s odstraňovaním havarijného stavu predmetných objektov ihneď potom, ako sa o ich zlom stave a prípadnej hrozbe uzavretia prevádzky dozvedel. Keďže od oboznámenia sa s havarijným stavom do uzavretia zmluvy s úspešným uchádzačom prešlo viac ako 21 mesiacov, je viac ako zrejmé, že na použitie iných metód ako je rokovacie konanie bez zverejnenia mal žalobca dostatok času. Žalobca začal havarijný stav predmetných objektov riešiť až v novembri roku 2005, t. j. v čase, keď už bola prevádzka zastavená, preto nie je možné sa pri použití rokovacieho konania bez zverejnenia podľa § 66 ods. 1 písm. b/ zákona o verejnom obstarávaní č. 523/2003 Z. z. odvolávať na vznik mimoriadnej udalosti a časovú tieseň, ktorá vyplynula z tejto mimoriadnej udalosti.

So žalobcovým zdôvodnením vzniku časovej tiesne a nutnosti použiť najmenej transparentnú metódu verejného obstarávania – rokovacie konanie bez zverejnenia sa žalovaný nestotožnil, nakoľko uskutočneniu verejného obstarávania v čase, keď žalobcovi ešte neboli pridelené finančné prostriedky akoukoľvek inou metódou verejného obstarávania nič nebránilo. Ak sa žalobca obával, že keď začne s výkonom obstarávaných prác a k prideleniu finančných prostriedkov nakoniec nedôjde, mohol účinnosť zmluvy s úspešným uchádzačom spojiť s odkladacou podmienkou spočívajúcou v pridelení finančných prostriedkov. Nečinnosť žalobcu smerujúca k odstráneniu havarijného stavu predmetných objektov nijako nenaznačuje, že sa dostal do časovej tiesne, a potreboval vzniknú situáciu riešiť okamžite, nakoľko absentuje dostatočný dôvod, pre ktorý práce nemohli byť vykonané s nejakým časovým odstupom, okrem tvrdenia o existencii ekonomických kríz, ktoré podmienke oprávnenosti použitia rokovacieho konania nezodpovedajú, najmä pokiaľ žalobca o havarijnom stave vedel od februára toho istého roku.

Žalovaný naďalej zastával názor, že postupy upravené Zákomom o verejnom obstarávaní nie sú v kolízii so Zákomom o rozpočtových pravidlách, na ktorý sa žalobca odvoláva. Žalovaný žiadnym spôsobom nenútil žalobcu k porušovaniu žiadneho právneho predpisu platného a účinného na celom území Slovenskej republiky, ale len upozorňoval na možnosť riešiť vzniknutú situáciu aj inými metódami verejného obstarávania, pretože práve táto možnosť iného riešenia je v danom prípade jednou z nedodrжанých podmienok na oprávnené použitie rokovacieho konania bez zverejnenia. V liste z 18.11.2005 ktorým žalobca odôvodňoval výber metódy verejného obstarávania rokovacím konaním bez zverejnenia je v poslednom odseku uvedené, že sa rozhodol na postupnom odstraňovaní nedostatkov „z vlastných zdrojov“, ktoré mu však postačovali iba na výmenu nefunkčných okien na predmetnom objekte. Z uvedeného je teda zrejmé, že žalobca mohol finančné prostriedky, ktorými disponoval použiť aj na predmetné verejné obstarávanie, čo znamená, že odvolávanie sa na účelovo viazané finančné prostriedky v danom prípade nemá opodstatnenie a žalobca mohol verejné obstarávanie inou formou ako rokovacím konaním bez zverejnenia vykonať omnoho skôr, ako k nemu v skutočnosti pristúpil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach a rozsahu podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 212 ods. 1 OSP) odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Z o d ô v o d n e n i a :

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

V prejednávanej veci bolo úlohou súdu preskúmať na základe žaloby zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovaného z 12. júna 2007. Žalobca tvrdil, že pri výbere zmluvného partnera na predmet obstarávania „Výmena drevených zábradlí, medzistienok, balkónových podláh v objekte E.“ metódou verejného obstarávania – rokovacie konanie bez zverejnenia, postupoval v súlade s ustanovením § 66 ods. 1 písm. b/ zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní, v dôsledku čoho správny orgán pochybil, keď mu uložil povinnosť zaplatiť pokutu vo výške 357 683,- Sk podľa § 123 ods. 1 písm. a/ zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní.

Z ustanovenia § 66 ods. 1 písm. b/ zákona č. 523/2003 Z. z. (v znení účinnom do 31.01.2006) vyplýva, že žalobcom použitý postup pri zadávaní uvedenej zákazky rokovacím konaním bez zverejnenia je možné použiť len vtedy, ak tovar, práce alebo služby sa obstarávajú z dôvodu mimoriadnej udalosti nespôsobenej obstarávateľom a vzhľadom na časovú tieseň nemožno uskutočniť verejnú súťaž, užšiu súťaž ani rokovacie konanie so zverejnením.

Podľa § 155 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z. verejná súťaž, užšia súťaž, rokovacie konanie so zverejnením alebo súťaž návrhov, ktorá sa vyhlásila do 31. januára 2006, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

Podľa § 155 ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z. rokovacie konanie bez zverejnenia, ktoré sa preukázateľne začalo do 31. januára 2006, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

Podľa § 155 ods. 3 zákona č. 25/2006 Z. z. rokovacím konaním bez zverejnenia možno uzavrieť čiastkové zmluvy na základe platnej rámcovej zmluvy uzavretej podľa doterajších predpisov najneskôr do 31. decembra 2007.

Podľa § 155 ods. 5 zákona č. 25/2006 Z. z. v konaní, ktoré začne úrad po 1. februári 2006 a vzťahuje sa na verejnú obstarávanie podľa odsekov 1 až 3, sa postupuje podľa doterajších predpisov.

Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení ako aj z obsahu administratívneho a súdneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je vecne správne, v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 OSP sa v celom rozsahu stotožňuje s jeho odôvodnením, avšak pre doplnenie odôvodnenia rozhodnutia uvádza, že mimoriadnou udalosťou podľa zaužívanej súdnej praxe je najmä živelná pohroma, kedy na odstránenie jej následkov nevzniká obstarávateľovi dostatočný časový priestor na zrealizovanie iných metód verejného obstarávania.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Vojenský ústav hygieny a epidemiológie v Bratislave v záväznom pokyne z 25.2.2004 konštatovalo, že stav objektu E. V. K. K. v T. M. je havarijný a súčasne upozornilo žalobcu, že v prípade neodstránenia závad brániacich užívaniu objektu bude vyslovený zákaz jeho užívania. Dňa 26.7.2005 bola vykonaná následná kontrola tohto pokynu, výsledkom ktorej bol dňom 1.10.2005 zákaz prevádzky objektu. Zmluvu o dielo na Demontáž starého drevené zábradlia, medzistienok a betónovej podlahy balkónov a dodávku a montáž nového dreveného zábradlia, medzistienok a drevenej podlahy balkónov v budove E. vo V. K. K. T.M. žalobca uzavrel až 9.12.2005.

Aj podľa názoru najvyššieho súdu, samotný zákaz prevádzky v dôsledku havarijného stavu objektu, nie je možné považovať za mimoriadnu udalosť v zmysle zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní (v znení účinnom do 31.1.2006), nakoľko postupné opotrebovanie objektu užívaním je prirodzený proces. Navyše do 7.2.2006 (kedy vzniklo V. Z. Z. a. s.) mali V. K. K. v T. M. podľa Zákona o správe majetku štátu (zákon č. 278/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov) ako správca povinnosť majetok štátu udržiavať v riadnom stave, využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo najmä k jeho poškodeniu, strate, zneužitiu alebo zmenšeniu. O zlom až havarijnom stave objektu žalobca vedel a bol naň upozornený. VÚHE pristúpil k uzavretiu prevádzky až v dôsledku nevykonania opatrení odstraňujúcich ním zistené nedostatky. V zmysle uvedeného žalobcom tvrdené skutočnosti, že bol organizáciou viazanou na prostriedky zo štátneho rozpočtu, vyslovenie súhlasu alebo nesúhlasu s odložením lehoty na uzavretie prevádzky objektu, nie je možné považovať za mimoriadnu udalosť nespôsobenú žalobcom, ktorá je jednou z podmienok aplikácie § 66 ods. 1 písm. b/ zákona o verejnom obstarávaní č. 523/2003 Z. z. Postup žalobcu skôr svedčení o nezvládnutí správy kúpeľov. Žalobca totiž už od roku 2004 mal časový priestor na to, aby odstránil vytknuté nedostatky a bez primeraných dôvodov sa spoliehal na to, že VÚHE odloží zákaz prevádzky objektu. Na základe uvedeného skutkového stavu bolo povinnosťou žalobcu v procese verejného obstarávania postupovať niektorou súťažnou metódou verejného obstarávania, pretože nesplnil podmienky uvedené v § 66 ods. 1 písm. b/ zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní.

Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že v preskúmvanej veci správne orgány skutkový stav veci zistili v dostatočnom rozsahu a zo svojich zistení na základe ustanovenia § 66 ods. 1 písm. b/ a § 123 ods. 1 písm. a/ zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní v spojení s § 155 ods. 5 zákona č. 25/2006 Z. z. vyvodili správny právny záver, pričom nebola zistená ani nezákonnosť ich postupu.

Žalobca v odvolaní neuviedol také právne relevantné skutočnosti, ktoré by spochybňovali vecnú správnosť rozhodnutia krajského súdu. Nepochybil preto krajský súd, ak žalobu zamietol. Preto najvyšší súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP, nakoľko žalovanému v tomto konaní trovy nevznikli a ani mu zo zákona náhrada trov konania neprislúcha.

34. ROZHODNUTIE

Zo zásady subsidiarity súdneho konania vyplýva, že správny orgán sa musí pred súdnym konaním dozvedieť o tom, že existuje stav, ktorý navrhovateľ vyhodnotil ako nezákonný zásah, musí sa vyjadriť k jeho námietkam, t.j. musí mať možnosť sám odstrániť namietaný stav a dosiahnuť nápravu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2011, sp. zn. 8 Sžz 1/2010)

Návrhom na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa ustanovenia § 250v O. s. p. navrhovateľ žiadal, aby súd zakázal odporcovi, Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky, v konaní vedenom pod sp. zn. 395/2010 o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti – Atómová elektrárň M., 3. Stavba – na životné prostredie, pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa na priaznivé životné prostredie podľa ustanovenia § 27 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a práva na prístup k spravodlivosti podľa článku 9 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia a uložil Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky, aby do 5 dní odo dňa doručenia rozsudku obnovil stav pred nezákonným zásahom, ktorý spočíva v určení spoločnosti D., a. s. za odborne spôsobilú osobu na podanie odborného posudku podľa ustanovenia § 36 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Navrhovateľ žiadal, aby súd zaviazal odporcu nahradiť navrhovateľovi trovy konania v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

V návrhu navrhovateľ uviedol, že odporca na vypracovanie odborného posudku k Správe o hodnotení navrhovanej činnosti pre posudzovanie vplyvov pre životné prostredie spoločnosti S., a.s. „Atómová elektrárň M., 3. stavba“, určil právnickú osobu, a to spoločnosť D., a.s., zastúpenú Ing. J.T., CSc.

Ďalej v návrhu navrhovateľ uviedol, že za nezákonný zásah považuje určenie zaujatej osoby v konaní o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie. Zaujatá osoba má vypracovať kľúčový posudok pre riadne zistenie skutkového stavu za účelom spustenia prevádzky ďalších blokov jadrovej elektrárne M. Zásah považuje za zásah obzvlášť hrubej intenzity, pretože zaujatosť osoby určenej na vypracovanie odborného posudku spočíva v majetkovom prospechu pre túto osobu zo spustenia prevádzky blokov jadrovej elektrárne M.

Dôvody pre vylúčenie určenej osoby spočívajú podľa názoru navrhovateľa v týchto skutočnostiach:

1. „Jediným akcionárom spoločnosti D., a. s., ktorá je určená na vypracovanie odborného posudku podľa ustanovenia § 36 zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, je spoločnosť V., a. s.

2. Spoločnosť V., a.s., je jedným z hlavných dodávateľov v rámci realizácie navrhovanej činnosti (spoločnosť V., a.s. by mala vyškoliť pre navrhovateľa navrhovanej činnosti, spoločnosť S., a.s., nových zamestnancov pre atómovú elektrárň M.).

3. Spoločnosť S., a.s., ktorá má v predmetnom procese o hodnotenie vplyvov na životné prostredie postavenie navrhovateľa, zadala spoločnosti G. pripraviť „Zámer“ podľa zákona č. 24/2006 Z. z. pre navrhovanú činnosť „Atómová elektrárň M., 3. Stavba (ďalej len „zámer“)“. G. spracoval predkladaný zámer na základe dát z predchádzajúcich environmentálnych štúdií vypracovaných pre povolenie fázy atómovej elektrárne M.. V samotnom zámere je uvedené, že na vypracovanie zámeru boli použité informácie aj z environmentálnej štúdie pre bloky 3. a 4. jadrovej elektrárne M., vypracovanej V., a.s. v novembri 2004.

4. Predseda predstavenstva a generálny riaditeľ spoločnosti D., a. s. - Ing. J.T., CSc. je zároveň členom rady správcov Národného jadrového fondu. Národný jadrový fond je štátny účelový fond na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (§ 1 ods. 1 zákona č. 238/2006 Z. z. o Národnom jadrovom fonde na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (zákon o jadrovom fonde) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov - ďalej len „zákon o jadrovom fonde“). Jedným zo zdrojov jadrového fondu sú finančné prostriedky uhrádzané ako príspevky od držiteľov povolenia na prevádzku jadrových zariadení, ktoré vyrábajú elektrinu, za každý megawatt inštalovaného elektrického výkonu a z predajnej ceny vyrobenej elektriny v jadrovom zariadení (§ 7 ods. 1 písm. a/ zákona o jadrovom fonde)“.

Neoprávnenosť zásahu zdôvodnil navrhovateľ v návrhu nasledovne:

„Protiprávnosť zásahu podľa názoru navrhovateľa spočíva v tom, že odporca ustanovil ako osobu určenú na vypracovanie odborného posudku k navrhovanej činnosti osobu, u ktorej možno mať pochybnosti o jej nezaujatosti, a to so zreteľom na pomer osoby určenej na vypracovanie odborného posudku k veci - činnosti, ktorá je predmetom posudzovania. Jediným vlastníkom akcií právnickej osoby určenej na vypracovanie odborného posudku je totiž právnická osoba, ktorá má na veci priamy majetkový záujem. Uvedené konanie odporcu je preto podľa názoru navrhovateľa v rozpore s požiadavkou zákonnosti a základnými procesnými zásadami správneho konania. Osoba určená na vyhotovenie odborného posudku podľa ustanovenia § 36 zákona č. 24/2006 Z. z. nielenže musí byť osobou nezaujatou, ale sa takou musí aj javiť. V súlade so zásadou ústavnej konformity, s princípmi právneho a demokratického štátu vyznávajúceho spravodlivý proces a zásadou predvídateľnosti konania orgánov štátnej správy nemožno pripustiť taký výklad ustanovenia § 36 zákona č. 24/2006 Z. z., ktorý by umožnil určenie zaujatej osoby na vypracovanie kľúčového posudku pre predmetné konanie“.

Účinky zásahu vo vzťahu k navrhovateľovi zdôvodnil navrhovateľ v podanom návrhu Dohovorom o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia – Aarhuským dohovorom, ktorý bol publikovaný v zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 43/2006 Z. z.

V návrhu zdôvodnil vyčerpanie opravných prostriedkov skutočnosťou, že zákon č. 24/2006 Z. z. neumožňuje možnosť podania námietky zaujatosti zo strany zainteresovanej verejnosti.

Trvanie dôsledkov zásahu zdôvodnil v návrhu skutočnosťou, že „určenie osoby poverenej vypracovaním odborného posudku podľa ustanovenia § 36 zákona č. 24/2006 Z. z. stále trvá, trvajú aj následky, ktoré určenie osoby, u ktorej sú dôvodné pochybnosti o jej nezaujatosti, na vypracovanie odborného posudku spôsobuje“.

Pokiaľ ide o dodržanie lehoty na podanie návrhu, navrhovateľ uviedol, že o pochybnostiach o nezaujatosti určenej osoby sa dozvedel až v období od 20. januára 2010. Vtedy navrhovateľ na stretnutí so zahraničnými kolegami zistil, že spoločnosť V., a.s. je jediným akcionárom spoločnosti D., a.s. S ohľadom na to, považuje zákonnú podmienku dodržania 30 - dňovej lehoty na podanie návrhu za splnenú.

Odporca v písomnom vyjadrení k návrhu uviedol, že návrh navrhovateľa na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy považuje za zjavne neopodstatnený. Preto navrhol, aby súd návrh zamietol. Uviedol, že k zásahu do práv a právom chránených záujmov navrhovateľa, t.j. do jeho práva na priaznivé životné prostredie nemohlo dôjsť, keďže ustanovenie § 27 zákona č. 24/2006 Z. z. nezakladá samotné právo na priaznivé životné prostredie mimovládnej organizácie podporujúcej ochranu životného prostredia, ale len stav umožňujúci reálny výkon práv účastníka správneho konania,

resp. zainteresovanej verejnosti v procese podľa tohto zákona. Účasť verejnosti pri určovaní odborne spôsobilej osoby na vypracovanie posudku odporca považuje za neoprávnený zásah do kompetencií orgánu štátnej správy zodpovedného za proces posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Uviedol, že takýmto postupom by nebola zabezpečená odbornosť, objektivita a nestrannosť určenej odborne spôsobilej osoby na vypracovaní posudku. Vyslovil názor, že „zasahovanie verejnosti pri určovaní odborne spôsobilej osoby možno chápať ako snahu o úmyselné nezákonné ovplyvňovanie spracovateľa odborného posudku“. Pokiaľ navrhovateľ odvodzuje svoje práva na základe Aarhuského dohovoru, v tejto súvislosti uviedol, že táto medzinárodná zmluva nie je spôsobilá mať v slovenskom právnom poriadku priame účinky, a to ani ako prameň práva Európskej únie, ani ako prameň medzinárodného práva verejného.

Odporca uviedol, že tvrdenie navrhovateľa, že určenie odborne spôsobilej osoby je v rozpore s požiadavkou zákonnosti a základnými procesnými zásadami správneho konania, neobstojí. Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie a určenie odborne spôsobilej osoby sa nevykonáva podľa správneho poriadku. Odporca uviedol, že pri určovaní odborne spôsobilej osoby boli dodržané zásady uvedené v § 36 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. Vo vyjadrení odporca konštatoval:

„Pri výbere odborne spôsobilej osoby MŽP SR preverilo dostupné údaje na internetovej stránke obchodného registra Slovenskej republiky, z ktorých nie je zrejmá prepojenosť predstaviteľov spoločností D., a.s., S., a. s., B. a prípadne V., a.s. Spoločnosť V., a.s., je odborná organizácia, ktorá sa postupom času stala dôležitým odborným garantom bezproblémového spúšťania jadrových blokov. Predsedníctvo vlády SSR v roku 1983, na základe dobrých výsledkov výskumu a vývoja, poverilo V., vedeckým vedením spúšťania československých jadrových elektrární. V tomto istom roku bolo dobudované a začalo pracovať Rezortné školiace a výcvikové stredisko V., pre prípravu personálu jadrových elektrární a v roku 1984 bol uvedený do prevádzky plnorozsahový tréner blokov“.

Ďalej namietal, že tvrdenie navrhovateľa o zaujatosti spoločnosti D., a.s. neobstojí, keďže podľa jeho názoru právnická osoba nemôže byť zaujatá. Zaujatosť môže prichádzať do úvahy iba v prípade fyzických osôb.

Odporca uviedol, že určenie odborne spôsobilej osoby nepovažuje za nezákonný zásah orgánu verejnej správy proti navrhovateľovi. Určením odborne spôsobilej osoby nedošlo k ukráteniu práv navrhovateľa, pričom navrhovateľ nepreukázal príčinnú súvislosť ako ďalší zákonný predpoklad na podanie návrhu.

Navrhovateľ v podaní označenom ako doplnenie návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom uviedol, že predseda predstavenstva a generálny riaditeľ spoločnosti D., a.s. Ing. J.T., CSc. bol členom rady správcov Národného jadrového fondu. Až po upozornení navrhovateľa na možnú zaujatosť Ing. J. T., CSc. sa tento ku dňu 31. marca 2010 vzdal funkcie člena rady správcov Národného jadrového fondu. Navrhovateľ namietal výklad ustanovenia § 27 zákona č. 24/2006 Z. z. zo strany odporcu. Ako mimovládna organizácia je nositeľom procesných práv v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. a v konaní o povoľovaní navrhovanej činnosti, ale je zároveň nositeľom práva na priaznivé životné prostredie. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok českého Najvyššieho správneho súdu sp. zn. As 12/2006-111 zo dňa 29. marca 2007 a na nález českého Ústavného súdu zo dňa 10. júla 1997, sp. zn. III ÚS 70/97. Vyjadrenie navrhovateľa k osobe určenej na podanie odborného posudku nie je možné považovať za neoprávnené zasahovanie do kompetencií odporcu. Aarhuský dohovor je medzinárodná zmluva o ľudských právach, ktorá má prednosť pred zákonom a ako taká má súčasne priame účinky.

V ďalšej časti doplnenia návrhu uviedol, že navrhovateľ nemá pochybnosti o odbornosti právnickej osoby a teda ani jej zamestnancov a zástupcov na podanie odborného posudku. Namietala

však, že posudok má vypracovať osoba, u ktorej existujú zásadné odôvodnené pochybnosti o jej nezaujatosti pri podaní posudku.

Navrhovateľ nespochybňuje právomoc odporcu na určenie odborne spôsobilej osoby na podanie odborného posudku. Spochybňuje zákonnosť postupu odporcu. Navrhovateľ uviedol, že odporca určením zaujatej osoby spôsobil takú vadu konania, ktorá znamená nezistenie skutočného stavu s možným následkom nesprávneho rozhodnutia vo veci samej.

Navrhovateľ ďalej uviedol, že nesúhlasí s námietkou odporcu uvedenou v jeho vyjadrení, že zaujatosť neprichádza do úvahy u právnickej osoby, ale len u osoby fyzickej. Podľa názoru navrhovateľa, odporca si nesprávne vysvetľuje pojem „zaujatosť pre pomer k veci“.

Odporca sa k doplneniu odôvodnenia návrhu navrhovateľa písomne vyjadril, pričom opätovne uviedol, že navrhovateľ nepreukázal zákonné podmienky pre podanie návrhu podľa ustanovenia § 250v O.s.p. Žiadal, aby súd pre jeho neopodstatnenosť predmetný návrh odmietol.

Odporca vo vyjadrení opätovne zdôraznil, že pri určovaní odborne spôsobilej osoby postupoval v súlade s platnou právnou úpravou a zopakoval skutočnosti, ktoré uviedol v písomnom vyjadrení k návrhu zo dňa 11. marca 2010.

S ohľadom na organizačné zmeny týkajúce sa odporcu, najvyšší súd dožiadaním zisťoval, či odporca zotrváva na svojich písomných vyjadreniach.

Z odpovede odporcu zo dňa 2. decembra 2010 vyplýva, že zotrváva na podanom vyjadrení k návrhu zo dňa 11. marca 2010, ako aj na vyjadrení k doplnenému návrhu zo dňa 3. júna 2010.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na konanie o návrhu navrhovateľa na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v O. s. p. (§ 246 ods. 2 písm. b/ O. s. p. v spojení § 250v ods. 8 O. s. p.) vo veci nariadil podľa § 250g ods. 1 O. s. p. pojednávanie na deň 27. januára 2011.

Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní uviedol, že trvá na skutočnostiach, ktoré sú uvedené v podanom návrhu zo dňa 15. februára 2010 a jeho doplnení zo dňa 7. mája 2010. Opätovne zdôraznil, že odporca určil za odborne spôsobilú osobu, ktorá mala byť vylúčená. Navrhovateľ chcel podaným návrhom dosiahnuť stav, aby zo strany odporcu bola určená iná odborne spôsobilá osoba podľa § 36 zákona EIA. S odporcom mal korešpondenciu podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Výberom konkrétnej odborne spôsobilej osoby sa nezaoberal, lebo podľa zákona EIA to patrí do pôsobnosti odporcu, v prípade úspechu žiadal, aby mu súd priznal náhradu trov konania.

Právna zástupkyňa odporcu na pojednávaní uviedla, že v plnom rozsahu zotrváva na písomných vyjadreniach. Zdôraznila, že odporca pri výbere odborne spôsobilej osoby postupoval dôsledne podľa zákona EIA a dodržal všetky kritéria, ktoré sú v tomto zákone stanovené. Zákon EIA nestanovuje žiadny spôsob, akým sa má postupovať pri preverovaní vybranej odborne spôsobilej osoby. Zákona EIA obsahuje iba negatívne vymedzenie, ktoré je ustanovené v ustanovení § 13. Zdôraznila, že odborný posudok je iba jedným z dokumentov, ktoré sa posudzujú neskôr pri vypracovaní stanoviska. Uviedla, že Aarhurský dohovor je medzinárodnou zmluvou zmiešaného typu. Nestotožnila sa s názorom navrhovateľa o jeho priamom účinku, najmä pokiaľ ide o čl. 6 a 9. Ďalej uviedla, že podaný návrh nespĺňa kritéria zásahu, ktoré sú stanovené v občianskom súdnom poriadku. Podľa právnej zástupkyne odporcu nejde o nezákonný zásah, preto navrhla, aby súd návrh zamietol.

Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27. januára 2011.

Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky je Slovenská republika zvrchovaným, demokratickým a právnym štátom. Neoddeliteľným atribútom právneho štátu je aj správne súdnictvo.

Ochrana verejných subjektívnych práv fyzických a právnických osôb zo strany správnych súdov má subsidiárny charakter vo vzťahu k ochrane, ktorú poskytujú orgány verejnej správy. Preto fyzická alebo právnická osoba, ktorej práva boli porušené alebo ohrozené, má sa prioritne domáhať ochrany svojich práv na správnom orgáne. Ak nedošlo k náprave a ochrane zo strany orgánov verejnej správy, je možné, aby fyzická alebo právnická osoba sa domáhala ochrany svojich práv na správnom súde. Vyplýva to z historicky daného a v Slovenskej republike ústavne garantovaného postavenia správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahrádzanie vecných kompetencií orgánov verejnej správy, ale zabezpečenie ich kontroly nezávislou súdnou mocou.

Podľa čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Preskúvanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy v intenciách článku 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sa uskutočňuje podľa ustanovení druhej a tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 244 ods. 5 veta prvá O. s. p. súdy v správnom súdnictve konajú o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a o vykonateľnosti rozhodnutí cudzích správnych orgánov. Piata hlava piatej časti Občianskeho súdneho poriadku zakotvuje konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Účelom konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy je poskytnutie súdnej ochrany fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný za predpokladu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie. Súdne konanie je zárukou, že súd vyslovením povinnosti odporcu nepokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom, vytvorí reálny predpoklad na eliminovanie nezákonného stavu, ktorý vznikol protiprávnym konaním, prípadne aj nekonaním orgánu verejnej správy.

Právna úprava správneho súdnictva v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, na rozdiel od konania v občianskoprávných veciach, ustanovuje rigoróznú úpravu jednotlivých druhov konaní. To platí aj pre konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v O. s. p., keďže v odseku 8 citovaného ustanovenia je stanovené, že na konanie podľa tejto hlavy sa použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti primerane, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzoval podaný návrh na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy z hľadiska procesného, t.j. či navrhovateľ bol aktívne legitimovanou osobou na podanie návrhu podľa § 250v O. s. p. V prípade návrhu podľa § 250v O. s. p. musia byť splnené všeobecné podmienky na strane účastníkov konania, t.j. spôsobilosť byť účastníkom konania, procesná spôsobilosť a ďalej podľa cit. ustanovenia musí byť tiež splnená povinnosť tvrdenia navrhovateľa, že bol priamo ukrátený na svojich právach nezákonným zásahom orgánu verejnej moci.

Navrhovateľ odvodzoval svoju aktívnu legitimáciu na podanie predmetného návrhu z Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ktorý bol publikovaný v Zbierke zákonov

Slovenskej republiky pod por. č. 43/2006 (ďalej len „Aarhuský dohovor“) a súčasne aj v Úradnom vestníku Európskej únie č. L 124 dňa 17. mája 2005, str. 1 až 3. Odporca k tvrdeniu navrhovateľa o priamom účinku Aarhuského dohovoru zaujal názor, že ide o medzinárodnú zmluvu, na vykonanie ktorej je potrebný zákon, čo aj korešponduje napr. s textom čl. 3 ods. 1 Aarhuského dohovoru. V rámci tejto argumentácie odporca ďalej poukázal na vnútroštátnu doložku prednosti (povinná príloha medzinárodnej zmluvy, podľa ktorej vo vnútroštátnom procese rozhodovania Národná rada Slovenskej republiky určuje druh medzinárodnej zmluvy), ktorá uvádza, že Aarhuský dohovor neobsahuje priamu úpravu práv a povinností fyzických a právnických osôb.

Podľa názoru súdu v danej veci nemožno odvodzovať aktívnu legitímáciu navrhovateľa na podanie návrhu od čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, keďže nejde o súdne preskúmavanie úkonu verejnej moci spočívajúceho vo vydaní rozhodnutia, ale o návrh na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Preto sa súd v tejto veci nezaoberal otázkou, či má alebo nemá Aarhuský dohovor priamy účinok v právnom poriadku Slovenskej republiky. Najvyšší súd poznamenáva, že sa iný senát najvyššieho súdu obrátil na Súdny dvor EÚ dňa 22. júna 2009 vo veci vedenej pod sp. zn. 5Sžp/41/2009 s prejudiciálnymi otázkami ohľadne priameho účinku Aarhuského dohovoru. Súdny dvor EÚ v tejto veci doposiaľ nerozhodol.

Na druhej strane dospel najvyšší súd k záveru, že je nesporné tvrdenie navrhovateľa, že je občianskym združením založeným za účelom podpory ochrany životného prostredia.

Jedným zo základných práv a slobôd, ktoré garantuje nielen Ústava Slovenskej republiky (čl. 29 ods. 1), ale aj Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd (čl. 11 ods. 1), je právo sa slobodne združovať. Sloboda združovania je v Slovenskej republike predmetom úpravy zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. Najčastejšou organizačno – právnu formou, v ktorej sa právo a sloboda združovania v praxi realizuje, je občianske združenie.

Právny poriadok priznáva určité práva a povinnosti nielen fyzickým osobám, ale aj spoločenským útvarom, ktoré vzniknú v súlade s právom.¹

V ustanovení § 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka je stanovené, že spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby.

Podľa ustanovenia § 18 ods. 2 Občianskeho zákonníka právnickými osobami sú:

- a) združenia fyzických alebo právnických osôb,
- b) účelové združenia majetku,
- c) jednotky územnej samosprávy,
- d) iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon.

Združenia fyzických alebo právnických osôb predstavujú najmä:

- obchodné spoločnosti a družstvá,
- spoločné podniky,
- politické strany a hnutia,
- cirkevné a náboženské združenia,
- občianske združenia a iné združenia,
- záujmové združenia právnických osôb.

¹ Pozri: Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 8. marca 2011, sp.zn. C 240/09

Úprava subsumovaná v ustanovení § 18 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je právnym podkladom pre vznik združenia. Právne úpravy vzniku jednotlivých združení sú obsiahnuté v ďalších zákonoch.

Právna úprava občianskych združení vyplýva zo zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. Občianske združenie je právnickou osobou. Jej členmi sú fyzické osoby (môžu byť aj osoby právnické).

V predmetnej veci sa navrhovateľ domáha ochrany subjektívnych práv pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (konanie „Environmental Impact Assessment“, ďalej len „zákon EIA“).

Účelom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 2 zákona EIA je najmä zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a prispieť k integrácii environmentálnych aspektov do prípravy a schvaľovania strategických dokumentov, so zreteľom na podporu trvalo udržateľného rozvoja, komplexne zistiť, popísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy na životné prostredie, objasniť a porovnať výhody a nevýhody návrhu strategického dokumentu a navrhovanej činnosti, určiť opatrenia, ktoré zabránia alebo zmenšia znečisťovanie alebo poškodzovanie životného prostredia, získať objektívny odborný podklad pre schválenie strategického dokumentu a vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Zákon EIA upravuje účasť zainteresovanej verejnosti, ktorá má záujem alebo môže mať záujem na postupoch environmentálneho rozhodovania, v ustanoveniach § 24 až 27.

Na konanie podľa zákona EIA sa v zmysle ustanovenia § 64 nevzťahuje zákon o správnom konaní, okrem konaní podľa § 59 ods. 2.

V predmetnej veci ide nesporne o postup podľa zákona EIA v súvislosti s navrhovanou činnosťou – Atómová elektrárň M.

S ohľadom na charakter stavby nemožno preto podľa názoru súdu vo všeobecnosti vylúčiť, že by jednotlivé úkony podľa zákona EIA nemohli mať vplyv na základné práva a slobody fyzických osôb (najmä na ich právo na život, prípadne vlastnícke právo); t.j. na práva, ktoré sa premietajú v konečnom dôsledku v práve každého občana na priaznivé životné prostredie (čl. 44 Ústavy).

Predmetom činnosti navrhovateľa je ochrana životného prostredia. Ide o občianske združenie – právnickú osobu, združujúce fyzické osoby, ktorých premisou je ochrana subjektívnych verejných práv – práva na priaznivé životné prostredie, ako aj ochrana základných ústavou garantovaných práv; práva na život a práva vlastníť majetok.

Občianske združenie ako právnická osoba predstavuje subjekt, prostredníctvom ktorého fyzické osoby uplatňujú svoje právo na priaznivé životné prostredie.

Keďže podľa názoru najvyššieho súdu navrhovateľ ako občianske združenie je množinou – skupinou osôb, ktoré sa môžu cítiť byť dotknuté postupom správneho orgánu podľa zákona EIA na svojich základných právach, najvyšší súd dospel k záveru, že navrhovateľ bol aktívne legitimovaný na podanie návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Potom ako najvyšší súd dospel k záveru, že navrhovateľ bol aktívne legitimovaný na podanie návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, pristúpil k posudzovaniu otázky, či došlo k zásahu v intenciách zakotvených v ustanovení § 250v O. s. p.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 250v pojem „zásah“ nedefinuje; jeho definíciu neobsahuje ani iný zákon. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že ide o súdnu ochranu pred faktickými nezákonnými zásahmi orgánov verejnej moci, ktoré nie sú rozhodnutím alebo iným individuálnym aktom. Judikatúra považuje za zásah nezákonný resp. v širšom zmysle protiprávny útok orgánov verejnej moci proti subjektívnym verejným právam fyzickej alebo právnickej osoby spočívajúci v postupoch orgánu verejnej správy alebo v jeho činnosti, úkone, pokyne, prípadne nečinnosti. Musí ísť o priamy zásah do subjektívnych verejných práv (napr. porušenie práva na život, práva na osobnú slobodu, práva na ochranu vlastníctva, práva na ochranu obydlia a pod.). Takýto zásah orgánu verejnej správy správny súd nemôže zrušiť, môže však správnemu orgánu zakázať, aby v porušovaní dotknutého práva pokračoval a ak je to možné správnemu orgánu prikázať, aby obnovil stav pred zásahom. Cieľom ochrany podľa § 250v O. s. p. je teda ukončenie nezákonného zásahu správneho orgánu, proti ktorému sa fyzická alebo právnická osoba nemôže brániť inými prostriedkami.

Súd v danej veci musel posúdiť, či došlo k naplneniu jednotlivých znakov, ktorými je nezákonný zásah v ustanovení § 250v O. s. p. vymedzený:

Musí ísť o návrh, v ktorom fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch a

- ide o nezákonný zásah orgánu verejnej správy,
- zásah nie je rozhodnutím,
- zásah bol zameraný priamo proti fyzickej alebo právnickej osobe alebo proti nim vykonaný,
- dôsledky zásahu trvajú alebo hrozí jeho opakovanie,
- navrhovateľ vyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis,
- návrh bol podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Z citovaného ustanovenia vyplýva aj negatívne vymedzenie, že návrh nie je úspešný, ak sa navrhovateľ domáha iba určovacieho výroku, že zásah je alebo bol nezákonný.

Právne posúdenie splnenia definičných znakov, ktorými je nezákonný zásah v ustanovení § 250v O. s. p. vymedzený, predstavuje rozhodovanie vo veci samej, t.j. v merite veci.

Najvyšší súd posúdil návrh navrhovateľa v intenciách definičných znakov, ktorými je nezákonný zásah vymedzený v ustanovení § 250v O. s. p. a dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný.

Navrhovateľ v návrhu uvádza, že bol na svojich právach a právom chránených záujmoch ukrátený nezákonným zásahom orgánu verejnej správy spočívajúcom v postupe odporcu, ktorý určil zaujatú osobu D., a.s. ako odborne spôsobilú osobu na vypracovanie odborného posudku. Toto tvrdenie však navrhovateľ nedoložil žiadnym relevantným dôkazom a taktiež nepreukázal príčinnú súvislosť medzi procesom podľa zákona EIA a tvrdením o zaujatosti spoločnosti D., a.s. Zaujatosť spoločnosti D., a.s. napokon zdôvodňoval skutočnosťou, že Ing. J.T., CSc. ako predseda predstavenstva a generálny riaditeľ spoločnosti D., a.s. bol do 31. marca 2010 zároveň členom rady správcov Národného jadrového fondu na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a jadrovými odpadmi. Navrhovateľ však taktiež nepredložil žiadny relevantný dôkaz o tom, že by uvedená skutočnosť mohla mať vplyv na vypracovanie odborného posudku určenou odborne spôsobilou osobou.

V doplnení návrhu dokonca navrhovateľ uviedol, že nemá pochybnosti o odbornosti právnickej osoby, a teda ani jej zamestnancov a zástupcov na podanie odborného posudku.

Podľa § 36 ods. 1 zákona EIA odborný posudok k navrhovanej činnosti môže vypracovať iba fyzická alebo právnická osoba, ktorá je odborne spôsobilá podľa § 61, určená príslušnými orgánmi. Odborne spôsobilú osobu na vypracovanie odborného posudku pre účely posudzovania vplyvov na životné prostredie môže určiť iba príslušný orgán, ktorým je v zmysle § 3 písm. h/ zákona EIA orgán štátnej správy, ktorý plní povinnosti na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie, t.j. v danej veci odporca.

Zo zákona EIA teda nesporne vyplýva, že určenie odborne spôsobilej osoby pre účely posudzovania vplyvov na životné prostredie je plne v kompetencii odporcu a je v súlade s právnymi predpismi.

Z hľadiska posudzovania navrhovanej činnosti (projekt, stavba, prevádzka, prípadne iný zásah do životného prostredia) najvyšší súd poznamenáva, že odborný posudok je len jedným z podkladov na vypracovanie stanoviska. Odborný posudok je možné prirovnať k znaleckému posudku, keďže jeho zmyslom je ozrejmienie skutkových okolností, na ktorých posúdenie treba odborné znalosti a skúsenosti.

V záverečnom stanovisku sa podľa § 61 zákona EIA vyhodnocujú doručené stanoviská verejnosti, ďalších subjektov zúčastnených na procese posudzovania a odborný posudok vypracovaný odborne spôsobilou osobou.

V danej veci bola ako odborne spôsobilá osoba určená listom odporcu zo dňa 10. novembra 2009, č.k. 1277/2009-3.4/hp spoločnosť D., a.s. Ide o právnickú osobu, zapísanú v zozname odborne spôsobilých osôb podľa vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie. Súčasťou poverenia na vypracovanie posudku bola aj príloha listu, kde boli odporúčané odborne spôsobilé osoby na spoluprácu pri vypracovaní posudku.

Odporca vo vyjadreniach uviedol, že pred výberom odborne spôsobilej osoby preveril dostupné údaje na internetovej stránke Obchodného registra Slovenskej republiky, z ktorých nie je zrejmá prepojenosť predstaviteľov spoločnosti D., a.s., S., a.s., B., prípadne V., a.s. Preto považoval spoločnosť D., a.s. za nestrannú a nezaujatú na vypracovanie odborného posudku.

K rovnakému záveru dospel aj súd nahliadnutím do internetovej stránky Obchodného registra Slovenskej republiky.

Podľa názoru najvyššieho súdu navrhovateľ nepreukázal, že by boli splnené Občianskym súdnym poriadkom v ustanovení § 250v stanovené podmienky na podanie návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Určenie odborne spôsobilej osoby na vypracovanie odborného posudku bolo a je v intenciách zákona EIA v kompetencii odporcu.

Podľa názoru súdu odporca pri určení odborne spôsobilej osoby postupoval v súlade so zákonom EIA. Z tohto dôvodu navrhovateľ samotným určením odborne spôsobilej osoby na

vypracovanie odborného posudku podľa § 36 zákona EIA nemohol byť ukrátený na svojich subjektívnych právach a právom chránených záujmoch zásahom, ktorý sám o sebe nie je nezákonný.

Preto podľa názoru súdu zo strany odporcu jeho postupom podľa zákona EIA nedošlo k nezákonnému zásahu voči navrhovateľovi.

Je síce pravdou, že podľa § 64 zákona EIA sa na konanie podľa tohto zákona nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, okrem konaní podľa § 59 ods. 2, avšak najvyšší súd zistil, že navrhovateľ nevyužil prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis. Využitie týchto prostriedkov stanovuje ustanovenie § 250v ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravuje konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Takýmto prostriedkom, ktorý upravuje osobitný predpis je podľa ustálenej judikatúry všeobecných súdov (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžz/1/2009) sťažnosť v zmysle § 3 zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach v znení zákona č. 164/2008 Z. z. a od 1.februára 2010 sťažnosť podľa § 3 zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach. Podľa judikatúry ústavného súdu fyzická alebo právnická osoba musí vyčerpať právne prostriedky v súlade so zákonom, teda musí ich uplatniť v príslušných lehotách a v súlade so zákonnými podmienkami na ich uplatnenie (pozri Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 428/09-40 zo dňa 16. decembra 2009).

Preto zdôvodnenie vyčerpania opravných prostriedkov skutočnosťou, že zákon EIA neumožňuje podanie námietky zo strany zainteresovanej verejnosti, tak ako to uviedol navrhovateľ v podanom návrhu, považoval súd za právne irelevantné. Z návrhu potom vyplýva, že navrhovateľ sťažnosť nevyužil na nápravu tvrdeného protiprávneho stavu, a preto na jeho návrh je nutné v zmysle § 250v ods. 3 O. s. p. pozeráť ako na predčasne podaný.

Zo zásady subsidiarity súdneho konania vyplýva, že správny orgán sa musí pred súdnym konaním dozvedieť o tom, že existuje stav, ktorý navrhovateľ vyhodnotil ako nezákonný zásah, ako aj vyjadriť sa k námietkam sťažovateľa, t.j. mať možnosť sám odstrániť tento stav a dosiahnuť nápravu. V prípade ak by navrhovateľ podal sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach, o ktorej by rozhodovalo ministerstvo – odporca, toto by muselo reagovať a vysporiadať sa s konkrétnymi námietkami navrhovateľa. Ak by došlo k ich akceptácii, prijať nevyhnutné opatrenia na odstránenie daného stavu.

Vzhľadom na horeuvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že v danej veci neboli splnené podmienky definičných znakov nezákonného zásahu, postupujúc podľa § 250v ods. 4 O. s. p. návrh ako nedôvodný zamietol.

Keďže navrhovateľ nebol v konaní úspešný, súd mu nepriznal právo na náhradu trov konania (§ 250v ods. 5 O. s. p.).

Najvyšší súd na záver poznamenáva, že navrhovateľ namietal postup v procese podľa zákona EIA, ktorý súd s ohľadom na zistený skutkový stav nemohol posúdiť ako nezákonný zásah v intenciách ustanovenia § 250v O. s. p. To však neznamená, že ak by sa ďalšie konanie podľa zákona EIA javilo ako nezákonné, nemohol by sa navrhovateľ domáhať súdnej ochrany svojich subjektívnych verejných práv a záujmov na nezávislom súde.

35.

R O Z H O D N U T I E

Späťvzatie žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia z dôvodu zrušenia žalobou napadnutého rozhodnutia v mimo odvolacom konaní má za následok zastavenie konania a žalovaný musí znášať zodpovednosť za zavinenie v zmysle § 146 ods. 2 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku (v spojení s § 246c ods. 1 OSP).

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2011, sp. zn. 5 Sžf 3/2011)

Napadnutým uznesením krajský súd podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) s poukazom na § 250h ods. 2 veta pred bodkočiarkou OSP zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného a postupu správneho orgánu z 11. februára 2010, nakoľko žalobkyňa prípisom doručeným krajskému súdu dňa 29.11.2010 oznámila, že berie svoj návrh v celom rozsahu späť a žiadala konanie zastaviť. Dôvodom späťvzatia žaloby bola skutočnosť, že Ministerstvo financií rozhodnutím z 27. septembra 2010 zrušilo žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátilo na ďalšie konanie (§ 53 ods. 3 zákona SRN č. 511/1992 Zb.).

Zároveň krajský súd rozhodol o vrátení súdneho poplatku v sume 59,37 € a žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

O náhrade trov konania prvostupňový súd rozhodol podľa § 250h OSP s odôvodnením, že ide o špeciálnu úpravu v konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP a zo znenia zákona vyplýva, že súd rozhoduje iba o trovách konania, ktoré by vznikli žalovanému. Z tohto dôvodu súd prvého stupňa podľa jeho názoru nemohol prihliadnuť na návrh žalobcu, aby mu boli priznané vyčíslené trovy konania z titulu právnej služby a žalovanému trovy konania nevznikli.

Uvedený rozsudok krajského súdu v časti náhrady trov konania napadla žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote odvolaním namietajúc nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, keďže aplikáciou špeciálneho ustanovenia § 250h ods. 2 OSP súd vylúčil použitie všeobecných ustanovení OSP o náhrade trov konania.

Namietala, že podľa názoru súdu je Krajský súd v N. oprávnený rozhodnúť iba o trovách konania žalovaného, ktoré mu vznikli do okamihu späťvzatia návrhu na začatie konania a nie o trovách žalobcu. Takéto posúdenie súdu je v rozpore s ustanovením § 246c ods. 1 OSP, podľa ktorého „pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti (pozn. V. časti), sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona“.

Podľa žalobkyne Krajský súd v N. mal zohľadniť pri svojom rozhodovaní ustanovenie § 246c OSP a žalobcovi náhradu trov konania žalovaným priznať podľa všeobecných ustanovení OSP, keďže ich svojim konaním zaviniť žalovaný.

Na základe vyššie uvedeného žiadala Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby uznesenie Krajského súdu v N. o zastavení konania v časti o trovách konania zmenil a priznal žalobkyni trovy konania v nasledovnej výške:

- dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava veci, podanie žaloby) vo výške 240,46 € a DPH 45,68 €, ako aj režijný paušál vo výške 14,42 €,

- jeden úkon právnej služby za prípravu odvolania voči uzneseniu o zastavení konania (konkrétne voči výroku o náhrade trov konania) vo výške 60,12 € a DPH 11,42 €, ako aj paušál vo výške 7,21 €.

Trovy konania spolu vo výške 379,31 € žiadala poukázať na číslo účtu právneho zástupcu vedený v T. a. s.

Žalovaný odvolací návrh nepodal, ani sa k odvolaniu žalobkyne, ktoré prevzal dňa 7.1.2011, nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) po prejednaní veci v rozsahu napadnutom odvolaním podľa § 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Vzhľadom na ustanovenie § 246c ods. 1 veta druhá OSP, v zmysle ktorého opravný prostriedok podľa piatej časti OSP je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti, a ustanovenie § 250k OSP, ktoré osobitne upravuje náhradu trov konania v správnom súdnictve, možnosť podať odvolanie zakotvená nie je, najvyšší súd sa v prvom rade zaoberal prípustnosťou odvolania proti rozhodnutiu o náhrade trov konania.

Správne súdnictvo upravené v piatej časti OSP v ustanovení § 250k a § 250h ods. 2 za bodkočiarkou rieši otázku náhrady trov konania, avšak nerieši rozhodovanie o trovách konania pri podanom odvolaní voči prvostupňovému súdnemu rozhodnutiu. Na uvedenú situáciu sa v zmysle § 246c ods. 1 veta prvá OSP preto možno primerane použiť ustanovenia tretej časti a štvrtej časti OSP. Keďže podľa OSP je odvolanie zásadne prípustné, s výnimkami v zákone presne stanovenými, medzi ktorými sa odvolanie voči rozhodnutiu o trovách konania nenachádza a ustanovenie § 250ja ods. 1 a 2 OSP upravuje iba prípustnosť odvolania pri rozhodovaní vo veci samej, v predmetnom prípade odvolanie voči rozhodnutiu o trovách konania prvostupňového súdneho rozhodnutia treba pripustiť vzhľadom na ustanovenie § 246c ods. 1 OSP, § 201 OSP a § 202 OSP.

Podľa § 250h ods. 2 OSP až do rozhodnutia súdu môže žalobca vziať žalobu späť; ak žalovanému medzitým vznikli trovy konania, rozhodne súd o ich náhrade.

Citované zákonné ustanovenie vo vete za bodkočiarkou upravuje výnimočné priznanie náhrady trov konania žalovanému pre prípad späťvzatia žaloby, a to trov, ktoré žalovaný vynaložil po tom, čo žalobca podal žalobu. Predpoklady uvedené v tomto ustanovení nemajú spoločné znaky s § 250k ods. 1 OSP, ktoré sa viažu na výsledok, resp. úspech v konaní a v zmysle ktorého nemožno náhradu trov konania priznať nikomu inému iba úspešnému žalobcovi. Rozhodnutie o náhrade trov konania žalovaného podľa § 250h ods. 2 veta za bodkočiarkou bude prichádzať do úvahy najmä v prípade neodôvodnených žalôb a je výnimkou zo zásady, že v správnom súdnictve nemožno priznať náhradu trov konania úspešnému žalovanému, nakoľko to ustanovenie § 250k ods. 1 OSP v zásade vylučuje.

Aj v správnom súdnictve však žalobca môže vziať žalobu späť z dôvodov, ktoré neznamenajú neúspech, ale sú v príčinnej súvislosti s legalizáciou postupu a rozhodovania správneho orgánu (napr. v dôsledku autoremedúry alebo ako v danej veci v dôsledku zrušenia žalobou napadnutého rozhodnutia ústredným orgánom štátnej správy v mimo odvolacom konaní).

Zo zákona nevyplýva jednoznačne, či súd v tomto prípade môže aplikovať ustanovenia upravujúce náhradu trov konania v tretej časti OSP alebo má aplikovať iba ustanovenie § 250h ods. 2 OSP, ktoré nasvedčuje tomu, že bez zreteľa na ďalšie v prípade späťvzatia žaloby, treba žalovanému vždy priznať náhradu trov konania, ktoré vynaložil.

Vychádzajúc z účelu zákonnej úpravy náhrady trov konania, systematickej súvislosti ako aj požiadavky ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) ako aj zo zásady, že všetky štátne orgány majú ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou, pričom zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb (pozri k tomu bližšie rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. PL. ÚS 15/98, sp. zn. III. ÚS 341/07, či sp. zn. II. ÚS 148/06), podľa názoru najvyššieho súdu treba v danom prípade aplikovať zodpovednosť za procesné zavinenie na zastavení konania v zmysle ustanovenia § 146 ods. 2 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Pri posudzovaní trov konania v spojení s ustanovením § 146 ods. 2 veta prvá OSP je všeobecný súd povinný skúmať, či niektorý z účastníkov konania zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť. K zastaveniu konania môže dôjsť v dôsledku procesného zavinenia niektorého z účastníkov. Zákon ustanovuje len jeden druh prípadov zastavenia konania pre späťvzatie žaloby, ku ktorému došlo pre správanie odporcu, pričom žaloba bola podaná dôvodne, čo zakladá právo žalobcu na náhradu trov zastaveného konania.

V preskúmvanej veci z obsahu spisového materiálu nebolo sporné, že žalobkyňa vzala žalobu späť v dôsledku zrušenia žalobou napadnutého rozhodnutia v mimo odvolacom konaní z dôvodu, že správca dane nepostupoval pri určení výšky dane za požičiavanie zariadení na základe zmlúv o výpožičke v súlade so zákonom o dani z pridanej hodnoty, keď platiteľ dane (žalovaná) použil prijaté zdaniteľné plnenia na účely svojho podnikania, nepoužil ich na osobnú spotrebu alebo spotrebu zamestnancov, alebo na ďalší iný účel ako na podnikanie a neporušil ustanovenie § 9 ods. 2 zákona o dani z pridanej hodnoty.

Späťvzatie žaloby z uvedeného dôvodu malo teda za následok zastavenie konania a v tomto dôvode spočíva i zodpovednosť za zavinenie žalovaného v zmysle § 146 ods. 2 druhá veta OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Najvyšší súd má za to, že v prejednávanej veci krajský súd pochybil, keď žalobkyni náhradu trov konania s poukazom na ustanovenie § 250h ods. 2 OSP nepriznal.